

Přehled zpráv

Jak to vidí Jan Jiráček.....	8
31.5.2017	ČRo Dvojka ~ str. 01 ~ 08:30 Jak to vidí
Cigarety podraží, daň na ně vzroste. Od kouření to odradí hlavně mladší lidi, slibují si odborníci	14
31.5.2017	aktualne.cz ~ str. 00 ~ Domáci ČTK
Co odradí od kouření? Cena krabičky. Sobotka: Daň dál poroste	15
31.5.2017	tyden.cz ~ str. 00 ~ Domáci ČTK
Restaurace bez kouře. Za léčbu by se mohly ušetřit miliardy	16
31.5.2017	ct24.cz ~ str. 00 ~ Ekonomika ginterovam
Začátek platnosti protikuřáckého zákona	19
31.5.2017	ČRo Radiožurnál ~ str. 01 ~ 17:06 Dvacítka Radiožurnálu
Po výbuchu přišel design	38
30.5.2017	Lidové noviny ~ str. 14 ~ Ekonomika KAROLÍNA KRUPKOVÁ
Kouzlo nechtěného: Nekuřácké prostory startují na Světový den bez tabáku	39
30.5.2017	zdn.cz ~ str. 00 ~ Z domova 1. LF UK
Jak vyučovat ekonomii?	41
29.5.2017	roklen24.cz ~ str. 00 ~ Ekonomika, Homepage, Zprávy Top Jaroslav Borovička
Bez pomoci se to povede jen pěti procentům, intenzivní léčba má prý několikanásobnou úspěšnost, říká profesorka Králíková	43
29.5.2017	prazskypatriot.cz ~ str. 00 ~ Lifestyle / Zdraví TZ
Nový koordinátor digitální agentury: Operátoři pořád jenom brečí.....	44
27.5.2017	finmag.cz ~ str. 00 ~ Rozhovor Ondřej Tůma
Nový koordinátor digitální agentury: Operátoři pořád jenom brečí.....	47
27.5.2017	penize.cz ~ str. 00 ~ Rozhovor Ondřej Tůma
Připomínáme se 45. výročí smlouvy Salt 1 omezující počet balistických raketových systémů	51
26.5.2017	ČRo Plus ~ str. 04 ~ 17:10 Den podle...
Situace na východní Ukrajině	52

26.5.2017	ČT 24 ~ str. 10 ~ 22:00 Události, komentáře	
NATO se snažilo přesvědčit Trumpa, že má smysl, všímají si experti.....		55
26.5.2017	ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>tichyd</i>	
„Uhelný lom je díra do země i do myslí“		56
26.5.2017	Mladá fronta DNES ~ str. 15 ~ Severní Čechy <i>Andrea Angermannová</i>	
Život v nejtajemnější zemi světa		58
26.5.2017	Téma ~ str. 26 ~ rozhovor <i>Lukáš Kašpar</i>	
Neuron ocenil vědce do čtyřiceti let		64
25.5.2017	novinky.cz ~ str. 00 ~ Věda a školy	
Ondřej Ditrych host Interview Plus		65
25.5.2017	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus	
Nepochopíte! Z nádherné Miss Lindy Bartošové se stala utahaná ženská! Co se stalo?!.....		73
25.5.2017	extra.cz ~ str. 00 ~ Celebrity <i>mer</i>	
NATO proti terorismu		73
25.5.2017	ČT 24 ~ str. 05 ~ 20:00 90' ČT24	
NATO proti terorismu		75
25.5.2017	ČT 24 ~ str. 03 ~ 20:00 90' ČT24	
V Bruselu bez rukaviček. Problémem bude Turecko, rozpočet, teror a možná i Rusko		78
25.5.2017	denik.cz ~ str. 00 ~ Ze světa <i>Pavel Hrabica</i>	
Zkoumají život Papuánců i ptáků v Peru. Kdo jsou mladí čeští géniové?		80
25.5.2017	zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Domáci <i>iDNES.cz, Zdeňka Trachtová</i>	
Neuron ocení vědce do čtyřiceti let		81
24.5.2017	prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Z regionu <i>ČTK</i>	
Neuron ocenil vědce do čtyřiceti let, i za počítačovou grafiku		82
24.5.2017	denik.cz ~ str. 00 ~ Z domova <i>ČTK</i>	
Neuron ocenil vědce do čtyřiceti let, i za počítačovou grafiku		83
24.5.2017	prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Praha	

ČTK

Neuron ocenil vědce do čtyřiceti let, i za počítačovou grafiku	83
24.5.2017 tyden.cz ~ str. 00 ~ Člověk ČTK	
Mladí vědci převzali za své projekty prestižní ceny Neuron	84
24.5.2017 ct24.cz ~ str. 00 ~ Věda kozlík	
Medici se do galerií nehrnou	86
23.5.2017 Lidové noviny ~ str. 14 ~ Akademie ONDŘEJ KINKOR	
Martin Škoda: Lidé už si přestali jídlo užívat, berou ho jen jako potřebné palivo	88
23.5.2017 e15.cz ~ str. 00 ~	
Když vás milují... Jak se stát lovebrandem a získat ty nejlepší	92
22.5.2017 Hospodářské noviny ~ str. 04 ~ Příloha - Ideální zaměstnavatel - Téma Zuzana Keményová	
Když vás milují... Jak se stát lovebrandem a získat ty nejlepší	95
22.5.2017 iHNed.cz ~ str. 00 ~ Zuzana Keményová	
S politiky se bavím, ale neovlivní mě.....	98
22.5.2017 Týden ~ str. 20 ~ Rozhovor týdne Petr Kolář	
Debata u kulatého stolu	102
20.5.2017 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Nenuťte dětem mrtvé učebnice	114
19.5.2017 Lidové noviny ~ str. 16 ~ Ekonomika DENISA BOŽOŇOVÁ	
Blíží se další ročník Cen Neuron. Ocenění za přínos vědě převezme pět českých vědců do čtyřiceti let	117
19.5.2017 aktualne.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ČTK	
Muž, který se hádal s Jobsem a učil Apple: Nenuťte dětem mrtvé učebnice	117
19.5.2017 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Lidovky / Firmy a trhy Denisa Božoňová	
Představíme novou knihu spisovatelky a diplomatky Veroniky Matysové Pouštní včela	119
19.5.2017 ČRo Plus ~ str. 07 ~ 17:10 Den podle...	
David Sláma: Rozmístění úřadů by mělo odpovídat přirozeným vazbám v území	121
18.5.2017 Veřejná správa ~ str. 02 ~ Rozhovor Jiří Chum	

Návrh na jmenování nového ministra financí	125
17.5.2017 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Přijímačky na VŠ se blíží. Táhne medicína i učitelství.....	128
17.5.2017 E15 ~ str. 20 ~ Komerční speciál - Vzdělávání <i>Iveta Křížová</i>	
Přijímačky na VŠ: učitelství je magnet. Po absolventech baží v Německu a Británii.....	130
17.5.2017 e15.cz ~ str. 00 ~ Vzdělávání	
Sobotka navrhne Pilného do čela ministerstva financí. Prioritou je nezávislá finanční správa	132
17.5.2017 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>kutekl</i>	
RAD BANDIT Mrzí mě, že jsem se o tom ne bavil s rodiči.....	136
17.5.2017 Vlasta ~ str. 34 ~ Rozhovor <i>MICHAELA BUČKOVÁ</i>	
Merkelová se dohodla s Macronem	139
15.5.2017 ČRo Plus ~ str. 03 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Věci, které se nepiší snadno.....	141
15.5.2017 MARKETING SALES MEDIA ~ str. 02 ~ Top news <i>Daniel Köppl</i>	
Nekrology	142
15.5.2017 Týden ~ str. 97 ~ Nekrology <i>-vop-</i>	
ZE SVĚTA UNIVERZIT	142
15.5.2017 Studenta web&mag ~ str. 80 ~ Školy a my <i>Radka Bartošová</i>	
Ekonomové, kteří změní svět	143
15.5.2017 Týden ~ str. 40 ~ Ekonomika <i>Petr Musil</i>	
Žezla neboli insignie fakult Univerzity Karlovy	146
13.5.2017 ČT 1 ~ str. 06 ~ 12:00 Z metropole	
Zahraniční studenti o politice KSČM	148
12.5.2017 Haló noviny ~ str. 04 ~ Z domova <i>(za)</i>	
Mediální gramotnost ožehavým tématem	148
11.5.2017 Revue Sondy ~ str. 26 ~ Měli byste vědět <i>ANDREA CERQUEIROVÁ</i>	
Obtíže ústavní žaloby na prezidenta.....	149

11.5.2017	ČRo Plus ~ str. 04 ~ 18:10	Názory a argumenty	
Talentovaní vysokoškoláci studují často v cizině.....150			
11.5.2017	prahatv.eu ~ str. 00 ~ Ostatní	<i>Tomáš Mladějovský</i>	
Zeman se chce ptát Ústavního soudu, zda musí odvolávat ministry.....151			
11.5.2017	ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci	<i>fialaa</i>	
Varianty řešení vládní krize153			
11.5.2017	ČT 24 ~ str. 08 ~ 20:00	90' ČT24	
Vztahy Miloše Zemana a Andreje Babiše155			
11.5.2017	ČT 24 ~ str. 12 ~ 20:00	90' ČT24	
Odešel známý teoretik českého skla Antonín Langhamer157			
10.5.2017	genusplus.cz ~ str. 00 ~ Jablonecko	<i>TZ MSB</i>	
Odešel znalec českého skla a umění Antonín Langhamer.....158			
10.5.2017	nasejablonecko.cz ~ str. 00 ~ Poslední rozloučení	<i>Archiv Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou</i>	
Odešel známý teoretik českého skla Antonín Langhamer159			
10.5.2017	tydenvlk.cz ~ str. 00 ~ Jablonecko	<i>TZ MSB</i>	
KURZ: Jak na kulturní PR od mediaplánu až po monitoring?159			
9.5.2017	tyinternety.cz ~ str. 00 ~		
Budějovický Budvar160			
9.5.2017	Euro ~ str. 58 ~ light lidé a podniky	<i>RED</i>	
Pro nového francouzského prezidenta Macrona nic nekončí, ale naopak teprve začíná161			
8.5.2017	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10	Den podle...	
Když máte ve druhém kole Le Penovou, tak volba není normální, zaznělo v ČT163			
7.5.2017	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~	<i>mp</i>	
Z televizní debaty vyšel jako vítěz Macron. Porazí Le Penovou a stane se prezidentem?164			
5.5.2017	ČRo - wave.cz ~ str. 00 ~ společnost	<i>Jarda Petřík</i>	
Vandalismus, nebo umění? Student z Brna rozřezal betonové opevnění z druhé světové války164			
5.5.2017	reflex.cz ~ str. 00 ~ Zajímavosti		

Šakala se bála StB	165
5.5.2017	Téma ~ str. 20 ~ Rozhovor <i>luboř černohlávek</i>
Rozhovor s politologem Kamilem Švecem	169
4.5.2017	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus
Rizika a změny ve 21. století.....	175
3.5.2017	Rádio BBC ~ str. 01 ~ 10:40 Alter Eko
Rostla tu jen tráva a neznali jsme sůl	179
3.5.2017	Vesmír ~ str. 22 ~ Kulturní antropologie <i>Martin Soukup</i>
dobrých scenáristů není nikdy dost	181
3.5.2017	Esprit ~ str. 50 ~ Rozhovor <i>Olga Myslivečková</i>
'Přisáhejme na vlastní!'. Sochař, jehož díla jsou i ve Vatikánu, může fakultě zhotovit žezlo	186
2.5.2017	lidovky.cz ~ str. 00 ~ Lidovky / Zajímavosti <i>Lenka Hřůzová</i>
Sobotka hraje vabank, shodli se politologové	187
2.5.2017	denik.cz ~ str. 00 ~ Z domova <i>ČTK</i>
S dcerou jsme přítelkyně	188
2.5.2017	Ona DNES ~ str. 06 ~ O mně <i>Eva Tichá</i>
Sobotka hraje vabank, Babiš ho může připravit o vše! Šance pro Zemana	189
2.5.2017	tyden.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>ČTK</i>
Majáles oživil První máj. Studenti prošli Prahou i se žlutou ponorkou	189
1.5.2017	blesk.cz ~ str. 00 ~ Praha - Zprávy
Průvod desítek studentů zahájil pražský Studentský Majáles.....	190
1.5.2017	novinky.cz ~ str. 00 ~ Domáci
Studenti v ulicích slavili Majáles, zahájili ho tradičním průvodem.....	191
1.5.2017	reflex.cz ~ str. 00 ~ Zprávy
Studenti a politici slaví První máj. Rezignovat nehodlám, vzkázal premiérovi Babiš	191
1.5.2017	iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>ČTK, dap</i>

newton media
celebrates 20th anniversary

Plné znění zpráv

Jak to vidí Jan Jirák

31.5.2017 ČRo Dvojka str. 01 08:30 Jak to vidí

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Dobrý den a dobrý poslech u pořadu Jak to vidí přeje Zita Senková. Dnešním hostem je Jan Jirák, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den, vítejte.

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den vám i posluchačům.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Jaká rizika představuje kumulace mediální a politické moci? Jak obstát v době, kdy klesá důvěra v klasická média? A proč je tolik povyku kolem zákona o kouření? Dobrý poslech. Výbor Evropského parlamentu pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci včera diskutoval o tom, zda nezávislost médií v Česku ohrožuje politické vměšování. Veřejné slyšení iniciovali němečtí europoslanci, kteří dlouhodobě kritizují Andreje Babiše kvůli střetu zájmů. Mě by nejdříve, pane profesore, zajímalo, proč se tedy vůbec dostal tento bod na jednání výboru Evropského parlamentu, na základě čeho?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To, kdybychom úplně přesně věděli, tak jsme o hodně dál. A existuje na to několik, několik vysvětlení. Především ti němečtí europoslanci jsou v těsném kontaktu s českými europoslanci a vůbec s českým prostředím a je možné, že byli tou, řekněme, kritizují část české politické a novinářské reprezentace inspirováni k tomu, aby to udělali. Také je možné, tohle vysvětlení nabízel například europoslanec Jan Keller, sociolog, že je to fakticky věc politických tlaků a tahů v samotném Bruselu, že je to, když to zjednoduším, určitá odvěta za kritiku, kterou sklízí Orbán a situace v Maďarsku a že vlastně, vlastně evropští lidovci se tímhle tím způsobem pokoušejí nebo snaží, řekněme, zasadit protiúder, když to tak řeknu. Jinými slovy ...

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Je to politikaření?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Není to politikaření, je to dělání politiky pravděpodobně. Myslím si, že mě k tomuhle tomu závěru opravňuje nebo k tomu zjištění opravňuje to, že jsem hluboce přesvědčen, nechť mně všichni kritici odpustí, že ono se toho zase tolik neděje.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Špatného,

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Špatného. Že ta situace v Česku přes všechny nedostatky je v zásadě velmi liberální a k tomu, čemu říkáme svoboda slova velmi příznivá, nakloněná.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Otázkou rizik politického zneužívání médií v Česku se bude zítra zabývat i plénum europarlamentu. Například europoslanec Tomáš Zdechovský to vnímá vůbec, to projednávání stavu médií v Česku jako naši ostudu. Jaké by to mohlo mít důsledky pro Českou republiku, pro média?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já nejsem odborník na evropské záležitosti, ale ...

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Nebo jaká je to zpráva pro nás?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já jsem přesvědčen, že reálný vliv to nebude mít žádný. Ostatně i ta prohlášení ze včerejška, pokud byla z úst zástupců parlamentu, tak byla velmi umírněná a konstatovala, že v zásadě ze strany vlády, ze strany státní moci žádná hrozba nehrozí. Ten tak řečený vztyčený prst, který se tolik opakoval v médiích, ten podle mého soudu mnoho neznamená. Já si myslím jedno, je moc dobře, že o tom vedeme hovory, je moc dobře, že se to ocitlo v českém veřejném prostoru. Ti, kteří to dokázali posunout na evropskou úroveň, nebo řekněme úroveň Evropského parlamentu, ti myslím, že trošku přestřelili, protože museli tedy si vyslechnout, že se o tolik nejedná, ale to, že se o tom u nás mluví, je nesmírně zdravé. Mimochodem to svědčí o tom, že ten prostor je skutečně svobodný a myslím si, že diskuse o hrozbách sama ukazuje, že výrazné hrozby nehrozí.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Jinak v žebříčku svobody tisku figuruje Česko na 23. místě. To téma rizik politického zneužívání médií v Česku se na program bruselské schůze dostalo už vlastně v první polovině května, a to poté, co u nás pronikly na veřejnost nahrávky, které prý dokazují, že tehdejší vicepremiér a ministr financí, pan Babiš ovlivňoval obsah médií, která v minulosti vlastnil a která pak posléze předal do světeckého fondu. Co si vy, pane profesore, Jiráku osobně myslíte o těch nahrávkách, na kterých exministr mluví s již bývalým redaktorem deníku Mladá fronta DNES?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ty nahrávky jsou pro mě složité v jednom ohledu, totiž v tom, že neznáme jejich kontext, my známe jejich obsah, ale nevíme, za jakým účelem vznikly. Já nechci rozšiřovat příliš nějaké konspirační teorie, ale jeden z možných výkladů je ten, že to fakticky je sběr materiálů právě na Babiše. Jako ten novinář možná vědomě, možná nevědomě nebo nepřiznaně, ale byl to zřejmě alespoň toto dokládá redaktor Českého rozhlasu Janek Kroupa, byl zřejmě ten, kdo nesl to nahrávací zařízení, čili věděl, že to, co se říká, se někde zaznamenává a to by mně spíš napovídalo, že tedy řídil ten hovor tak, aby ta nahrávka byla použitelná. Nevím. Těžko říct. Ať je to, jak chce, ten obsah sám je pochopitelně, pochopitelně alarmující v tom smyslu, že se tam jaksi ukazuje, že podobný hovor není ani jednou stranou chápán jako něco výjimečného a je-li tohle určitý standard, tak je o čem přemýšlet, ale zase znovu říkám - tolik se neděje.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Jaká rizika podle vás představuje kumulace mediální a politické moci?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Každá kumulace moci představuje nějaká rizika, na druhou stranu propojování moci politické a moci mediální, a to bychom se museli ještě bavit o tom, co to je mediální moc vůbec, tak tohle to propojení není tak, tak řídké, tak časté. Andrej Babiš je nejčastěji spojován nebo asociován se Silviem Berlusconiem, ale my jsme tu měli v meziválečném období Jiřího Stříbrného, což byla také kumulace moci politická a mediální. Koneckonců Američané měli Williama Randolpha Hearsta, Britové lorda Northcliffa, těch propojení politiky a médií je v dějinách možné zaznamenat obrovské množství.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

A co je výsledkem, pane profesore?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Výsledkem je to, že jeden člověk už není ministrem v podstatě. Jako v zásadě se tolik nepříhodilo. Ukázalo se, že ten systém je celkem zdravý a v zásadě, v zásadě na české mediální scéně se v souvislosti s tímhle, s touhle kumulací moci nepříhodilo nic, co by její fungování ovlivnilo.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Mohou média plnit svou roli jen v nezávislém prostředí, kde nepanují politické nebo komerční tlaky?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já budu trochu přednášet.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Jaké prostředí prospívá médiím, nezávislým médiím?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tam je především otázka, co to jsou nezávislá média. Já myslím, že to slovo nezávislost není, není nic, co by existovalo samo o sobě.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Nezávislé, promiňte, na politice?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Nezávislé na státní moci, to myslím, že je asi to základní, řekněme, řekněme historické zakotvení toho pojmu. Tím nezávislý se původně myslelo to, že se bude garantovat to, že původně panovník, tedy později vláda přijme opatření, která jí zabrání zasahovat do chodu médií, to je ten slavný první dodatek k americké ústavě, který zakazuje přijímat cokoli, co by omezilo svobodu slova, i když to v praxi tak pochopitelně není. Ale čili nezávislostí se rozumí nezávislost na státu v zásadě. Média ale pochopitelně jsou, protože jsou součástí nějakého podnikání, tak jsou závislá na komerčních, respektive ekonomických tlacích. Určitou výjimku z toho v evropském prostředí představují média veřejné služby, to jest v našem případě Český rozhlas, Česká televize, která mají zvláštní postavení v podobě garantovaného příjmu z těch poplatků, které platí každá domácnost. Tam zase je jakoby jiná forma omezení té nezávislosti, protože zas tu výši poplatků stanovuje Poslanecká sněmovna, takže určitá vazba tam je, byť velmi komplikovaná, zprostředkovaná, ale celé to říkám proto, že absolutní nezávislost médií je fakticky nemožná, není.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Když jste se zmínil, pane profesore, o penězích, tak mimochodem právě včera předseda Syndikátu novinářů České republiky na tom slyšení výboru Evropského parlamentu Adam Černý řekl, že ekonomická kondice našich médií není valná, což také ovlivňuje jejich kvalitu.

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To je nepochybně pravda. Ten, ta situace médií, zvláště těch tradičních se výrazně komplikuje, ale to nesouvisí ani tak s politikou, se státem, to souvisí především s ekonomickým a technologickým vývojem, které jsou v těsné blízkosti a problém médií je v tom, že desítky let zažitý model financování, to jest z prodeje pozornosti čtenářů a posluchačů, inzerentů, že to je podstatě toho, prodeje reklamy, takže přestává do té míry fungovat s nástupem obrovského množství médií síťových, která z toho ukrájí drobné částky, a vlastně to rozdrolují, takže se, ta situace skutečně ekonomicky není dobrá. Projevuje se v tom, že média a nejen v České republice,

omezují své stavy, snižují počty zaměstnanců, zvyšují, orientují se spíš na nákup produktů od lidí, kteří jsou jinde na volné noze v nějakých agenturách a podobně, relativně ubývá těch, kteří se živí tím, že jsou novináři a to se pochopitelně promítá do kvality toho obsahu. Vždyť si vezmete kolik jenom v České republice za posledních 15 let ubylo zahraničních zpravodajů, která média si mohou dovolit mít stálého zahraničního zpravodaje? V podstatě především média veřejné služby. A to všechno se promítá do toho, že se k nám dostávají mediální obsahy, zvláště ty zpravodajské a publicistické, které trpí tím, že na ně není dost prostředků.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Na kolik podle vás média spoluvytvářejí, ovlivňují prostředí, atmosféru veřejné debaty? Tady se asi dostáváme k té moci médií?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Mno, tak základní moc médií, pokud o ní můžeme jako o moci mluvit, je v tom, že média nabízejí definice významů slov, obrázků, oni nám říkají, co může nebo má znamenat a my současně víme, že to vědí ostatní, tam nějakým způsobem ta moc vzniká a pokud tedy je, tak je především v téhle oblasti. Navíc média zvláště v posledních letech prorostla do společnosti tak, že je těžké vést nějakou linku mezitím, co je ta skutečnost zažitá a co je ta skutečnost mediální. My zažíváme tu mediální skutečnost jako opravdovou, a to je velká komplikace.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Lze vůbec vypustit média?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To je to, co tím chci právě říct, já myslím, že dnes už ne.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Je to součástí našeho života?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je a myslím, že významnou.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

A je to dobře?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Co je dobře?

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Přínosné?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Pointa jedné židovské anekdoty, ale já myslím, že je to nevyhnutelné, že je to jedna z ..., jedno z pojítek, jedna z tmelů, které drží to, čemu říkáme společnost, jakž takž pohromadě.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Do jaké míry média reaguji na poptávku, to je taková ta asi klasická otázka, co bylo dřív, jestli poptávka čtenářů, posluchačů, diváků nebo naopak nabídka médií?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tohle ta otázka vejce a slepice je jedna z nejméně oblíbených mých musím říct.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

To jsem tušila.

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ale já jsem hluboce přesvědčen, že tam existuje něco, co by se dalo označit jako dialektický vztah, to jest na jednu stranu média musí vnímat, co jejich posluchači, diváci, čtenáři chtějí a na druhou stranu média ovlivňují to, co chtějí. Myslím si, že ta druhá část té rovnice je dneska silnější, že média podstatně víc formují poptávku, než by se jí přizpůsobovaly.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Před rýnovickou věznicí, ve které si odpykával doživotní trest odsouzený nájemný vrah Jiří Kajínek, na něj čekali před udělením prezidentské milosti několik dní kromě občanů i televizní štáby, novináři internetových i tištěných médií. Co si o tom myslíte, o čem to svědčí?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já jsem tu situaci sledoval s jistým pobavením. To pobavení bylo podkreslené paradoxně pocitem určitého znechucení nad celou situací. Myslím, že v jistém smyslu na tom není neobvyklého. Nejrůznější typy kriminálních, pokud na sebe navázaly silný příběh, tak lákaly pozornost lidí už od pradávna. O Babinském se zpívaly písničky a koneckonců Jesse James taky nebyl něco, co by člověk chtěl potkat v noci v lese, ale zpívalo se o něm a je o něm spousta filmů a tak podobně. To, co je pro nás možná trošku překvapivé, je, když to zjednoduším, to, že se to může dít i u nás i teď, jaksi to současné, že to není nějaký příběh z minulosti a že se to děje před našima očima, to nás asi trošku vyvádí z rovnováhy, protože to není nijaký, nějaká postava ze zlidovělého příběhu, to je živý člověk se svým vlastním osudem a značně problematickým a ta média, která mu vlastně, vlastně připravují určité prostředí oslavy, tak ta nás asi znepokojuje. Mimochodem i tohle bychom měli vzít v potaz, když uvažujeme o tom, o čem jsme se bavili, ohledně Bruselu a projednávání té svobody. Svoboda projevu je i svoboda tohohle toho konání, to jest i práva dělat věci, s kterými nesouhlasíme.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Česko se stalo už 23. zemí Evropy, kde platí úplný zákaz kouření v barech a restauracích. Některé podniky se obávají, že přijdou o hosty. Poukazuje se ale také na zkušenost ze zahraničí, že se to stát nemusí. Proč je kolem toho, pane profesore, Jiráku, tolik debat, tolik povyku, tolik pozornosti mediální?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Možná, že hlavní důvod je ten, že přece jenom v populaci je pořád ještě dost kuřáků, to je poměrně silná menšina, pokud jsem správně slyšel statistiky, tak zhruba třetina, třetina populace jsou kuřáci, což už je dost silný hlas, který, který asi musí být slyšet a asi i tohle je normální a úvahy o tom, na kolik to je omezení svobody nebo na kolik, naopak, kolik je to směřování k nějakému racionálnějšímu chování ve společnosti, budu se opakovat, i ty debaty zase patří k tomu, čemu říkáme svobodný prostor a svoboda projevu, čili podle mého soudu je to legitimní. Je otázka a ta hlavní odpověď je asi právě v té početnosti té skupiny, která se tím cítí dotčena. Je otázka, jestli ta pozornost mediální má být až tak rozsáhlá, ale je-li taková, tak je to asi správně.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Řekla bych, že v poslední době hraje čím dál větší roli naše historie, věnujeme čím dál více pozornosti historickým událostem. Když se podíváme třeba na několik televizních projektů třeba od Boméhy až po Monstrum, to je příběh tragického příběhu sochaře Otakara Švece, autora Stalinova pomníku na pražské Letné, jak to vnímáte, pane profesore?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já si trochu myslím, že česká společnost, necht' je mi odpuštěno, je svým způsobem historií posedlá. V nás je velmi silný historismus přítomný a my koneckonců jsme o interpretaci minulosti ochotní se i hádat v hospodách, je to v nás myslím si už od Národního obrození, možná dokonce i dřív, ale tady je, ale nakonec je to vidět, podívejte se, kolik časopisů, které se zabývají popularizací historie vychází, kolik komiksů se v minulosti se produkuje. Vy jste se tady dotkla určitého typu výpovědí o minulosti, a to jsou ty, které si činí nárok na to, řekněme, prezentovat nebo pohybovat se v nějakém, v nějaké výpovědi o minulosti, která pracuje s poznanými fakty, tedy nikoliv historickou fikcí.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

To i seriál, omlouvám se, že do toho vstupuji, ale třeba Bohéma také rozvířila debatu o tom, na kolik je únosné, kde je ta hranice právě té umělecké licence takzvané?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ono to nezačalo Bohémou. Ono, už i ten, ta minisérie o atentátu na Heydricha, ten Silver A kdysi také vzbudil určité reakce, jestli to byl reálný obraz odbojářů, kteří tu operovali nebo nebyl, na kolik jejich soukromý život vypadal tak, jak tam byl předveden. Pak ta Bohéma pochopitelně musela rozvířit pozornost, protože operovala nejenom s reálnými ději a reálnými postavami, ale operovala s postavami, které známe a svým způsobem si přivlastňujeme. Já myslím, že v téhle republice je velmi málo lidí, kteří nikdy neviděli žádný film s Vlastou Burianem nebo Oldřichem Novým. Čili tam najednou se nám jakoby otevřela hra na téma - tak oni takovíhle byli. A teď se pochopitelně objevily hlasy, které někdy upozorňovaly na nějaké nepřesnosti v reáliích, jinde upozorňovaly na nějaké nepřesnosti v pojetí. Ta atraktivnost celého toho tématu je právě především v té hře, já bych to nazval hra na minulost. Seriály typu Bohémy nebo inscenace typu Monstrum nám nabízejí hru - my vám ukážeme, jaké to bylo, a to pochopitelně ta hra vzbuzuje jakoby protihru a to jest ověřování, jestli to tak skutečně bylo, ať už v té rovině reálií, to jest dějů, nebo v té rovině výkladu. Někdy, někdy jsou ty reakce, řekněme, mírnější, to byl třeba případ Vraždy v Polné, která byla, zdá se, relativně umírněná v tomhle a někdy jsou bouřlivější, což byla ta Bohéma, kde prostě některé posuny i faktografické neměly oporu nebo nešly vysvětlit jenom nějakým autorským záměrem a v zásadě působily jako svévolné úchytky od toho slíbeného obrazu minulosti a jako svévolné byly kritizované.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

I to patří ke svobodě projevu?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Nepochybně, nepochybně patří. Myslím, že bychom si vůbec měli připomínat, že kritika je významným polem, na kterém se svoboda projevu může prosadit a neměli bychom se kritiky bát ani do vlastních řad, abych to řekl takovými nehezkými historickými slovy.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Tak já se teď zeptám, jak obstat, pane profesore, v době, kdy klesá důvěra v klasická média?

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já myslím, že problém není jenom důvěra v klasická média. Ten hlavní problém je klesání důvěry v důvěru a ono se to přes ta média projevuje. My jsme dlouho brali takzvaná masová média, zvláště tu jejich část, která produkuje zpravodajství a publicistiku, tak jsme brali jako důvěryhodnou výpověď o světě. Mezi námi čtenáři, diváky, posluchači a médii, respektive novináři v nich jakoby by byla podepsaná určitá dohoda ověření. My jsme spoléhali na to, že ti novináři jsou svědci, jsou naše oči a naše uši tam, kde my nemůžeme být, a pomáhají nám ten svět chápat. Ale s obrovským namnožením mediálních kanálů a produktů a s nepochybným a obrovským namnožením možností manipulace, ať už obrazem, slovem, stříhem, vším možným se začalo ukazovat na naší straně, na straně posluchačů, diváků a čtenářů, že ta smlouva má své trhliny, že my nemůžeme být, nemůžeme tak spoléhat na to, že ta druhá strana tu smlouvu dodrží, a to je něco, co teď prožíváme.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Konstatuje na závěr dnešního vydání pořadu Jak to vidí profesor Jan Jirák, mediální teoretik. Já vám za to děkuji. Mějte se pěkně.

Jan JIRÁK, profesor **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Děkuji za pozvání. Na shledanou.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Na shledanou. Zítřka, milí posluchači, nabídku exkluzivního rozhovoru s belgickým spisovatelem, antropologem a psychoanalytikem Patrickem Declerckem, který svou účastí poctil letošní veletrh Svět knihy. Půjde o psychoanalýzu dnešní doby. Hovořit budeme o ztracených existencích, strachu, selhání homo sapiens i politiků, ale také o tom, v čem hledat a hlavně najít naději. Příjemný poslech přeje Zita Senková.

Cigarety podraží, daň na ně vzroste. Od kouření to odradí hlavně mladší lidi, slibují si odborníci

31.5.2017 aktualne.cz str. 00 Domáci
ČTK

Zákaz kouření ve vnitřních prostorách restaurací, divadel či kin platí od středy. Praha - Hlavním faktorem, který má vliv na to, zda lidé začnou kouřit je podle

Praha - Hlavním faktorem, který má vliv na to, zda lidé začnou kouřit je podle odborníků cena krabičky cigaret. Zejména mladí jsou na vysokou cenu citliví a často kouřit nezačnou. Podle premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) spotřební daň na cigarety v příštích letech dál postupně poroste, oznámil to na tiskové konferenci k začátku platnosti takzvaného protikuřáckého zákona.

"Postupně zvyšujeme daňové zatížení cigaret. Předpokládám, že se bude zvyšovat i v příštích letech. Je to koordinovaný postup v rámci Evropské unie, mohlo by se totiž stát, že pokud by se sazby příliš lišily, tak by se podpořil dovoz cigaret, a stát by mohl přicházet o výběr spotřební daně," řekl Sobotka.

Stát na spotřební dani za tabák vybere ročně asi 80 miliard korun, odborníci odhadují, že více než 100 miliard ale stojí stát odvykání kouření a léčba nemocí s ním spojených.

"Za průměrný plat si koupíte asi dvojnásobek krabiček cigaret než před 20 lety. Musely by stát asi 150 korun," řekla předsedkyně Společnosti pro léčbu závislosti na tabáku Eva Králíková.

Podle Králíkové devět z deseti kuřáků začalo kouřit, ještě než dosáhli plnoletosti. Podle průzkumu **Fakulty sociálních věd** UK, jehož výsledek Králíková zmiňovala, by navíc asi pětina kuřáků nezačala, kdyby byl už dříve zaveden zákaz kouření v restauracích a ve veřejných vnitřních prostorech, který začal platit.

Zákaz kouření platí první den. Pošlete nám fotografie nebo videa z vaší oblíbené hospody:

Podle ministra zdravotnictví Miloslava Ludvíka (ČSSD) zemře v důsledku pasivního kouření v Česku 2000 lidí ročně, což je zhruba třikrát více než při automobilových nehodách. "Největší podíl pasivního kuřáctví je právě v restauracích. Týká se nejen návštěvníků, ale i personálu," dodal ministr. "V restauraci očekáváte nezávadné jídlo a nezávadné pití, tak by tam taky měl být nezávadný vzduch," doplnila Králíková.

Zákaz kouření ve vnitřních prostorách restaurací, divadel či kin platí od středy. Norma zavádí také zákaz kouření i na nekrytých částech zastávek hromadné dopravy nebo na dětských hřištích, užívání elektronických cigaret v nemocnicích, školách či nákupních centrech. Zakazuje rovněž prodej cigaret a alkoholu v automatech, kde si je mohou bez překážek kupovat děti mladší 18 let.

Při prodeji přes internet musí prodejce prokázat, že zkontroloval věk kupujícího. Kritikům zákazu se nepovedlo prosadit zachování oddělených kuřáckých prostor v restauračních zařízeních. Budou ale například na mezinárodních letištích, v obchodních centrech a vyhrazené venkovní prostory budou také v zoologických zahradách.

URL| <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cigarety-podrazi-spotrebni-dan-na-ne-vzroste-odradi-to-zejme/r~cf73720e45e011e7b65b0025900fea04/>

Co odradí od kouření? Cena krabičky. Sobotka: Daň dál poroste

31.5.2017 tyden.cz str. 00 Domáci

ČTK

Hlavním faktorem, který má vliv na to, zda lidé začnou kouřit, je podle odborníků cena krabičky cigaret. Zejména mladí jsou na vysokou cenu citliví a často kouřit nezačnou.

Hlavním faktorem, který má vliv na to, zda lidé začnou kouřit, je podle odborníků cena krabičky cigaret. Zejména mladí jsou na vysokou cenu citliví a často kouřit nezačnou. Podle premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) spotřební daň na cigarety v příštích letech dál postupně poroste, řekl na středěcké tiskové konferenci k začátku platnosti takzvaného protikuřáckého zákona.

"Postupně zvyšujeme daňové zatížení cigaret. Předpokládám, že se bude zvyšovat i v příštích letech. Je to koordinovaný postup v rámci Evropské unie, mohlo by se totiž stát, že pokud by se sazby příliš lišily, tak by se podpořil dovoz cigaret, a stát by mohl přicházet o výběr spotřební daně," řekl Sobotka.

Stát na spotřební dani za tabák vybere ročně asi 80 miliard korun, odborníci odhadují, že více než 100 miliard ale stojí stát odvykání kouření a léčba nemocí s ním spojených.

"Za průměrný plat si koupíte asi dvojnásobek krabiček cigaret než před 20 lety. Musely by stát asi 150 korun," řekla předsedkyně Společnosti pro léčbu závislosti na tabáku Eva Králíková.

Podle Králíkové devět z deseti kuřáků začalo kouřit, ještě než dosáhli plnoletosti. Podle průzkumu **Fakulty sociálních věd** UK, jehož výsledek Králíková zmiňovala, by navíc asi pětina kuřáků nezačala, kdyby byl už dříve zaveden zákaz kouření v restauracích a ve veřejných vnitřních prostorech, který od středy začal platit.

Podle ministra zdravotnictví Miloslava Ludvíka (ČSSD) zemřou v důsledku pasivního kouření v Česku dva tisíce lidí ročně, což je zhruba třikrát více než při automobilových nehodách. "Největší podíl pasivního kuřáctví je právě v restauracích. Týká se nejen návštěvníků, ale i personálu," dodal ministr. "V restauraci očekáváte nezávadné jídlo a nezávadné pití, tak by tam taky měl být nezávadný vzduch," doplnila Králíková.

Zákaz kouření ve vnitřních prostorech restaurací, divadel či kin platí od středy. Norma zavádí také zákaz kouření i na nekrytých částech zastávek hromadné dopravy nebo na dětských hřištích, užívání elektronických cigaret v nemocnicích, školách či nákupních centrech. Zakazuje rovněž prodej cigaret a alkoholu v automatech, kde si je mohou bez překážek kupovat děti mladší 18 let. Při prodeji přes internet musí prodejce prokázat, že zkontroloval věk kupujícího. Kritikům zákazu se nepovedlo prosadit zachování oddělených kuřáckých prostor v restauračních zařízeních. Budou ale například na mezinárodních letištích, v obchodních centrech a vyhrazené venkovní prostory budou také v zoologických zahradách.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/co-odradi-od-koureni-cena-krabicky-sobotka-dan-dal-poroste_432268.html

Restaurace bez kouře. Za léčbu by se mohly ušetřit miliardy

31.5.2017 ct24.cz str. 00 Ekonomika
ginterovam

Na následky kouření zemře v Česku ročně zhruba 16 tisíc lidí, vyplývá z údajů Medical Tribune z letošního ledna. Z toho pak až tři tisíce lidí vinou pasivního kouření, uvedla ve zprávě Všeobecná zdravotní pojišťovna (VZP). Z jejich statistik také plyne, že mladý kuřák, který vykouří více než 20 cigaret denně, má 5,6x vyšší riziko vzniku infarktu než stejně starý nekuřák. Lékaři si však slibují, že právě zákaz kouření v restauracích a dalších veřejných prostorách, který začal platit, zachrání více než pět tisíc životů.

Kuřáci nemají jen větší riziko vzniku infarktu, ale zvyšuje se u nich výskyt i dalších nemocí, například nádoru plic, jícnu, žaludku nebo ledvin. A rovněž dvakrát častěji trpí roztroušenou sklerózou.

Přesné údaje o tom, kolik Česko zaplatí za zdravotní péči kvůli následkům kouření, však neexistují. Podle ministerstva zdravotnictví se totiž do řešení následků kouření zapojuje řada organizací a státních institucí, jako například Úřad vlády, ministerstvo školství, zdravotnická zařízení, zdravotní pojišťovny. Sám resort zdravotnictví podle své mluvčí Štěpánky Čechové vydává miliony korun na projekty zaměřené na prevenci kouření.

Týdeník Ekonom nicméně loni v červnu uvedl, že roční náklady na léčbu nemocí spojených s kouřením se podle různých odhadů pohybují v Česku v rozmezí 40 až 80 miliard korun, některé zdroje zmiňují i sto miliard. Podobné číslo uvedla už dříve také lékařka a předsedkyně Společnosti pro léčbu závislosti na tabáku Eva Králíková v článku v Tempus medicorum ze září roku 2011. Odhadovala, že náklady na léčbu nemocí z kouření tvoří až pětinu nákladů státu na zdravotnictví, to znamená 40 až 50 miliard ročně.

Zvětšit obrázek
Zmenšit obrázek
Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Zdroj: ČT24

A k tomuto číslu je potřeba podle odborníků přičíst další položky. Králíková přidává například to, že zhruba 12 procent požárů je způsobených zapálenou cigaretou. A je potřeba připočítat výdaje do sociální oblasti a další související problémy. Například podle VZP, jejich údajů z roku 2015, trpí 30 procent kuřáků depresemi, které je nutno léčit.

Světovou ekonomiku stojí kouření každý rok bilion dolarů (25,5 bilionu korun) a do roku 2030 bude na jeho následky umírat o třetinu více lidí, než je tomu teď. Tvrdí to studie Světové zdravotnické organizace (WHO) a amerického Národního ústavu pro potírání rakoviny (NCI) zveřejněná letos v lednu.

Podle studie následky užívání tabáku vysoce převyšují jeho celosvětové přínosy pro hospodářství, které WHO odhaduje pro roky 2013 až 2014 na 269 miliard dolarů (6,9 bilionu korun). A výzkumníci očekávají, že do roku 2030 počet každoročních úmrtí souvisejících s tabákem vzroste z asi šesti milionů na osm milionů.

Zdravotní experti kouření považují za vůbec největší příčinu celosvětových úmrtí, kterým je možné předcházet.

Fakta
Některé následky kouření v číslech v Česku

Některé následky kouření v číslech v Česku

Třicet procent kuřáků trpí depresemi, které se musí léčit a způsobují tak dodatečné náklady.

Kuřák s psychiatrickou nemocí umírá o 10–25 let dříve oproti běžné populaci.

Mladý kuřák, který vykouří více než 20 cigaret denně, má riziko vzniku infarktu 5,6x vyšší než stejně starý nekuřák.

U celé populace platí, že kuřák má 3x vyšší riziko fatálního infarktu, riziko náhlé srdeční smrti je 2,3x vyšší a postižení tepen dolních končetin je u kuřáků 7x vyšší, amputace dolních končetin je 2x častější.

Kouření zvyšuje pravděpodobnost výskytu nádoru plic, bronchogenních nádorů, nádorů hlavy a krku, jícnu, žaludku, ledvin, gynekologických nádorů.

Kuřák má 2–4x větší pravděpodobnost vzniku nádoru močového měchýře.

Riziko vzniku leukémie je u kuřáků o 30–50 % vyšší.

Dvakrát větší je u kuřáků riziko vzniku roztroušené sklerózy.

Pasivní kouření má v Česku ročně na svědomí zhruba 1500–3000 úmrtí.

Zdroj: VZP, září 2015

Cena krabičky je pro mnohé klíčová

Hlavním faktorem, který má vliv na to, zda lidé začnou kouřit, je podle odborníků cena krabičky cigaret. Zejména mladí jsou na vysokou cenu citliví a často kouřit nezačnou. Podle premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) spotřební daň na cigarety v příštích letech dál postupně poroste, řekl na tiskové konferenci k začátku platnosti takzvaného protikuřáckého zákona.

„Postupně zvyšujeme daňové zatížení cigaret. Předpokládám, že se bude zvyšovat i v příštích letech. Je to koordinovaný postup v rámci Evropské unie, mohlo by se totiž stát, že pokud by se sazby příliš lišily, tak by se podpořil dovoz cigaret, a stát by mohl přicházet o výběr spotřební daně,“ uvedl Sobotka.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Zdroj: ČTK/PAP

Autor: Grzegorz Michalowski

Stát na spotřební dani za tabák vybere ročně asi 80 miliard korun, odborníci odhadují, že více než 100 miliard ale stojí stát odvykání kouření a léčba nemocí s ním spojených.

„Za průměrný plat si koupíte asi dvojnásobek krabiček cigaret než před 20 lety. Musely by stát asi 150 korun,“ řekla předsedkyně Společnosti pro léčbu závislosti na tabáku Králíková.

Podle ní devět z deseti kuřáků začalo kouřit, ještě než dosáhli plnoletosti. Podle průzkumu **Fakulty sociálních věd** UK, jehož výsledek Králíková zmiňovala, by navíc asi pětina kuřáků nezačala, kdyby byl už dříve zaveden zákaz kouření v restauracích a ve veřejných vnitřních prostorech, který začal platit.

Podle ministra zdravotnictví Miloslava Ludvíka (ČSSD) zemře v důsledku pasivního kouření v Česku 2000 lidí ročně, což je zhruba třikrát více než při automobilových nehodách. „Největší podíl pasivního kuřáctví je právě v restauracích. Týká se nejen návštěvníků, ale i personálu,“ dodal ministr.

„V restauraci očekáváte nezávadné jídlo a nezávadné pití, tak by tam taky měl být nezávadný vzduch,“ doplnila Králíková. Skoro všechny země EU kouření omezují

Prakticky všechny země v Evropě nějakým způsobem proto alespoň částečně omezují kouření ve veřejných uzavřených prostorách. Průkopníkem se stalo Irsko, které v roce 2004 jako první zavedlo celostátní zákaz na všech uzavřených pracovištích.

Zvětšit obrázek
Zmenšit obrázek
Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Zdroj: ČT24

Jednoznačně nepřísrnější zemí v Evropě, která ale není zatím členem EU, je nyní Makedonie, kde funguje kompletní zákaz kouření bez možnosti zřízení kuřáren. Tvrdě se vůči kuřákům postavili také ve Velké Británii, Řecku, Maďarsku, Bulharsku, Španělsku, na Maltě nebo Kypru. Mezi země s přísným zákazem kouření v restauracích se střeďečným dnem zařadilo i Česko.

Větší polovina zemí osmadvacítky, celkem 17 zemí, zavedla částečný zákaz kouření v restauracích. Částečný proto, že umožňují zřízení kuřáren nebo si mohou vybrat, zda budou kuřácké nebo nekuřácké, jako například v Rakousku či Rumunsku.

Kuřárny většinou musejí být oddělené od nekuřáckých částí restaurace, musejí být dobře větrané. Příkladem je Chorvatsko, kde jsou podmínky pro kuřárny velmi přesně nastaveny například v tom, že vzduch v místnosti se musí vyměnit alespoň desetkrát za hodinu.

V 11 z 28 zemí EU platí úplný zákaz kouření v restauracích, to znamená, že nejsou povoleny ani kuřárny.

Zákazy kouření v praxi

První zemí, která kouření v Evropě zakázala, bylo v březnu 2004 Irsko a jde o úplný zákaz. V Belgii však skočilo tamní omezení až u Ústavního soudu. Důvodem byly částečné výjimky ze zákazu kouření, které měly některé podniky. Tyto výjimky ale byly na základě rozhodnutí ÚS zrušeny kvůli diskriminaci mezi podniky podle typu jídla, což by mohlo narušit hospodářskou soutěž.

Zákazy neplatily všude také hned. Například v Dánsku začal zákaz kouření platit o čtyři měsíce později, než se původně počítalo, a to proto, aby se na něj podniky stihly připravit. Dočasně byly zákazy zrušeny i v Chorvatsku, a to na 7 měsíců mezi zářím 2009 a dubnem 2010.

Zvětšit obrázek
Zmenšit obrázek
Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Zdroj: ČT24

Německo je zase zemí s různou úpravou. Od září 2007 platí v Německu zákaz kouření ve všech spolkových institucích a veřejných dopravních prostředcích; dále si pravidla určují samy spolkové země. Více než polovina z nich zakazuje kouření v barech a restauracích s výjimkou oddělených kuřáckých místností. Nekompromisní je například Bavorsko, kde si obyvatelé v referendu odhlasovali od 1. srpna 2010 absolutní zákaz kouření ve všech restauračních zařízeních. Omezování kouření je postupné

Omezování kouření v Evropě je dlouhodobější proces, jednotlivé země postupně přijímají nové zákony, které upřesňují podmínky toho, kde je možné kouřit a kde ne. Upravují také seznamy tabákových výrobků, na které se restrikce vztahují, tedy kromě cigaret a dýmek také například dna elektronické cigarety.

Zákazy kouření začaly většinou platit nejdříve ve veřejné dopravě, mnohdy už od 80. let, například ve Švédsku už od roku 1983. Česko zakázalo kouření v letadlech v roce 1998, vlaky se pak plně nekuřácké staly v roce 2007. Naopak například možnost kuřáren na mezinárodních letištích má třeba Bulharsko, ale také Česká republika.

Zvětšit obrázek
Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Zdroj: ČT24

K místům se zákazem kouření se postupně přidávaly školy, dětská hřiště a veřejné prostory – zdravotnická zařízení, úřady. A v posledních letech se přidávají zákazy kouřit ve vozidle, ve kterém cestuje i dítě, což je případ Malty od letošního roku.

Změna čeká příští rok Rakousko. Tam v současnosti platí jen částečný zákaz kouření. Od roku 2018 bude zakázáno kouření ve všech restauracích a barech, ale také diskotékách a hospodách.

Zákaz kouření ve vnitřních prostorech restaurací, divadel či kin platí v Česku od středy. Norma zavádí také zákaz kouření i na nekrýtech částech zastávek hromadné dopravy nebo na dětských hřištích, užívání elektronických cigaret v nemocnicích, školách či nákupních centrech. Zakazuje rovněž prodej cigaret a alkoholu v automatech, kde si je mohou bez překážek kupovat děti mladší 18 let. Při prodeji přes internet musí prodejce prokázat, že zkontroloval věk kupujícího.

Kritikům zákazu se nepovedlo prosadit zachování oddělených kuřáckých prostor v restauračních zařízeních. Budou ale například na mezinárodních letištích, v obchodních centrech a vyhrazené venkovní prostory budou také v zoologických zahradách.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/2136702-restaurace-bez-koure-za-lecbu-se-mohly-usetrit-miliardy>

Začátek platnosti protikuřáckého zákona

31.5.2017 ČRo Radiožurnál str. 01 17:06 Dvacítka Radiožurnálu

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Dnes jej tedy věnujeme plošnému zakazu kouření, který začal dnes platit. Ve studiu vítám Václava Stárka, ředitele Asociace hotelů a restaurací České republiky. Dobrý den.

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

Dobrý den.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

A také Filipa Výborného, majitele hospody U Žaludů. Dobrý den.

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Dobrý den.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

V senátním studiu Českého rozhlasu je Daniela Filipiová, senátorka za ODS, členka senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku. Zdravím vás, paní senátorko.

Daniela FILIPOVÁ, senátorka, členka senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Dobrý den.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

A do brněnského studia Českého rozhlasu zdravím profesora Roma Kostřicu, poslance za TOP 09, člena výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Poslanecké sněmovny. Dobrý den.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Dobrý den přeji.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

A teď tady ale máme prvního hosta. Ve spojení jsme s profesorem Vítězslavem Kolkem, předsedou České pneumologické a ftizeologickou společností, kterého zdravím do přenosového vozu. Dobrý den, pane profesore.

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologické a ftizeologické společnosti

Dobré odpoledne.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Začneme, prosím, s vámi, skutečně podle i vašeho pohledu může ta norma, která ode dneška tedy platí, snížit procento kuřáků?

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologické a ftizeologické společnosti

Tak hlavně tato norma bude chránit nekuřáky, aby nemuseli vdechovat zplodiny tabáku, když nechtějí, když přijdou někam na jídlo. To předpokládáme, že je hlavní záměr tady tohoto zákona. Je to příležitost pro kuřáky dát si třeba závazek, že tady vznikla nějaká nová situace a že půjdou cestou přerušování toho svého kouření a té své závislosti. Určitě ano.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Bezesporu je prioritně tedy o ochranu nekuřáků před pasivním kouřením. Ale já se ptám i na to, že třeba předsedkyně Společnosti pro léčbu závislosti na tabáku Eva Králíková říká, že asi pětina kuřáků by vůbec nezačala, kdyby třeba tato norma platila už dříve. Souhlasíte s tímto dohadem?

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologické a ftizeologické společnosti

Ten odhad je samozřejmě velmi obtížný. Já bych tomu rád věřil, i když momentálně stále procento kuřáků u nás klesá, ale jestli je to pětina, nebo není, to si netroufnu odhadnout.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Řekněte, jak je vlastně fatální pasivní kouření? Někdy se tak trochu zlehčuje, že ty závěry, které máme, nejsou tak děsivé.

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologické a ftizeologické společnosti

Tak určitě nejsou tak děsivé, jako vlastní kouření, to my můžeme přesně říct, protože na ně ročně umírá asi 10 tisíc lidí jenom na plicní nemoci a vcelku možná 16 tisíc lidí. Takže tam je to neoddiskutovatelné. Na pasivní kouření bylo provedeno také řada studií a my můžeme věřit, že škodí, škodí dejme tomu 1,5 krát, 2 krát zvyšuje možnost, možnost vzniku rakoviny plic, ale když si spočítáte, kolik životů to je, tak si myslím, že je to pořád naprosto vážná informace.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Čili ten závěr ministra zdravotnictví Miloslava Ludvíka, když říká, že v důsledku pasivního kouření zemře v Česku 2 tisíce lidí ročně, to byste s tím souhlasil?

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologická a ftizeologická společnosti

To zhruba by to tak odpovídalo.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Když mluvíme o té normě, které se říká takzvaný protikuřácký zákon, nemělo by se jít ale přece jen ale komplexnější cestou i co se týká...

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologická a ftizeologická společnosti

Určitě...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Prevence kouření toho, aby mladí lidé vůbec s nikotinem nezačínali?

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologická a ftizeologická společnosti

Tak to by byla naprosto ideální cesta. My dnes víme, že léčba těch závažných plicních nemocí stojí miliony, miliardy a když srovnáme, kolik dáváme na prevenci, tak je to asi, jsou to 3 % ve srovnání s těmi 97 % velkými náklady, které do těchto nemocí vkládáme.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

V tomto tedy vidíte ještě podstatné rezervy?

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologická a ftizeologická společnosti

Já si myslím, že to je ta zásadní rezerva, nebo jedna z rezerv, které naše zdravotnictví má.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

V tom zákoně ovšem platí výjimky pro E-cigarety a pro vodní dýmky. Tyto výjimky jsou podle vás opodstatněné?

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologická a ftizeologická společnosti

Tak zrovna ta vodní dýmka, to mi připadá jako zcela okrajová záležitost. Co se týče elektronických cigaret, tak je pravda, že i na kongresech mezinárodního ražení je vždycky nějaká debata, jak zásadní vliv elektronická cigareta má na odvykání toho pravého kouření. Jestli naopak třeba ta aromatizace celé této akce nepřiláká další mladé lidi k tomu, aby kouřit zkoušeli. Takže to je takové téma lehce diskutabilní.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

To mě právě zajímá, protože vynález elektronických cigaret není zas až tak starý. Víme dostatek o jejich dopadu na lidské zdraví?

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologická a ftizeologická společnosti

Já myslím, že dostatek ne, protože výpary z té elektronické cigarety, jak se ukazuje, také nejsou zcela neškodné a navíc nejsou tak pod kontrolou, jako léčiva, takže je možné, že v některých třeba těch škodlivých látek může být taky docela dost.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Čili věda může v budoucnu prokázat třeba ještě jaksi jejich větší škodlivost na dopad na lidské zdraví?

Vítězslav KOLEK, předseda České pneumologická a ftizeologická společnosti

V každém případě se vědecky na tomhle poli pracuje. Určitě je to takzvané významné /anglický text/, to znamená snížení toho rizika pro ty, kteří by třeba jinak vůbec nebyli schopni přestat kouřit.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Tolik profesor Vítězslav Kolek, předseda České pneumologická a ftizeologická společnosti. Děkuji vám za rozhovor. Na slyšenou.

předseda České pneumologická a ftizeologická společnosti

Také děkuji. Na slyšenou.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Takzvaný protikuřácký zákon tedy platí v celé České republice od půlnoci. Zakazuje zapálit si třeba v nemocnicích, na zastávkách MHD a hlavně v restauracích a hospodách. Za porušení hrozí kuřákům až 5tisícová pokuta. Podnikatelům pak 50 tisíc a například v České Lípě strážníci kontrolovali dodržování zákazu hned v noci v prvních minutách platnosti zákona a byl u toho také Tomáš Mařas.

Tomáš MAŘAS, redaktor

Se strážníky Českolipské policie jedeme kontrolovat bary, hospůdky, herny, ale není to čistě jenom kvůli nově platícímu zákazu kouření.

Jiří VYČICHLO, strážník, Městská policie Česká Lípa

Ne, není, je to, jsou to kontroly dodržování veřejného pořádku.

Tomáš MAŘAS, redaktor

Vysvětluje jeden z trojice strážníků Jiří Vyčichlo. Předem na sídlišti Sever po půlnoci sedí kuřáci.

Jana, servírka

Už je tady zákon. Pět minut před půlnocí jsem to všechno sebrala. Jak z herny, tak i z hospody. Všichni to museli na půlnoc típnout.

Tomáš MAŘAS, redaktor

Říká servírka Jana.

osoba

Jsou to komunisti, zakazují všechno...

Tomáš MAŘAS, redaktor

Žádná kuřák uvnitř, kuřáci venku, ale evidentně se to některým hostům nelíbí.

Jiří VYČICHLO, strážník, Městská policie Česká Lípa

Tady je pár lidí, ale až, až to bude plný a vyrojí se tady 30 lidí ven s pivem, tak budou lidi všude okolo volat a stěžovat si na rušení nočního klidu. To je jenom otázka času.

Tomáš MAŘAS, redaktor

Kolik hrozí řekněme zákazníkovi, který si uvnitř baru zapálí?

Jiří VYČICHLO, strážník, Městská policie Česká Lípa

Fyzický osobě, která bude kouřit přes zákaz, tak až 5 tisíc korun je bloková pokuta.

Tomáš MAŘAS, redaktor

Pokud personál nebo provozovatel neupozorní toho kuřáka, že by tu cigaretu měl típnout, tak i on se vystavuje sankci?

Jiří VYČICHLO, strážník, Městská policie Česká Lípa

Ale jak, jak mu to dokážete, že ho neupozornil? Když tam přijedeme a on řekne: Já jsem to říkal, všichni to vědí, je tam nálepka, já jsem říkal je tady zákaz kouření. Jak já mu dokážu, jo, že to není pravda?

Tomáš MAŘAS, redaktor

Jak potom postupovat v takovém případě?

Jiří VYČICHLO, strážník, Městská policie Česká Lípa

To je bez řešení takovejhle případ. Jediná kontrola, že by se dal zkontrolovat, pokud je provozovna vybavená kamerovým systémem, ale tam je pouze vidět obraz a není tam prostě ten dialog mezi těma zúčastněnějma.

Tomáš MAŘAS, redaktor

Ani v jedné z provozoven, které strážníci kontrolovali, se po půlnoci nekouřilo. Z České Lípy Tomáš Mařas, Radiožurnál.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Tak tak to vypadalo v České Lípě. Já se vracím ke svým hostům tady ve Vinohradském studiu. Tak co říká na to, v jaké podobě nakonec vzešel, vešel tento zákon v platnost Václav Stárek, ředitel Asociace hotelů a restaurací České republiky?

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

No tak já si v první řadě myslím, že věnujeme jaksí tomuto tématu více času než by bylo nutné, protože se neustále...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Není to téma pro restaurátory?

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

Myslím, že se neustále diskutuje kouření v restauracích, ten zákon je mnohem širší a myslím, že jsou tam mnohem větší rizika pro podnikatele třeba v oblasti prodeje alkoholu. Co se týká toho zákona samotného, jak je vidět, tak prostě se ten problém přesouvá před restaurace, přesouvá se na ulice a to, co my jsme říkali od počátku, tak to teď bude bohužel platit, a to je to, že se bude muset nějakým způsobem jaksí vyřešit to, jak zajistit soužití těch lidí, kteří stojí na té ulici o půlnoci a lidí, kteří okolo bydlí. To je problém, který nebyl jenom u nás, který byl i jinde i v zahraničí. Co se týká kouření, myslím, že je úplně bez diskuse to, debata o tom, zda kouření škodí nebo neškodí. Většina restaurací dneska 60 % restaurací podle našich průzkumů jsou nekuřácké, pro restauraci, která zajišťuje nějakou gastronomii, tak není problém být nekuřáckou restaurací, ale...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

My se určitě budeme věnovat...

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

Samozřejmě problém je například na vesnických hospůdkách, problém může být nedávno historka o cigárbaru vlastně, který prodává rum kubánský a doutníky, no tak tam samozřejmě ten podnikatel už těžko tu druhou část bude moct jaksi vykonávat.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Já se ptám pana profesora Kostřici, poslance za TOP 09 do Brna. Máte také pocit, že se příliš věnuje pozornost té části, která se týká kouření, už méně třeba právě, jak dopadne zákon na podnikatele v oblasti zákazu prodeje alkoholu?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Já si myslím, že ne, protože podle mého názoru každé opatření, které funguje proti kuřákům jako takovým, nebo omezení kouření je rozhodně vhodný. Já to vidím z hlediska onkologa, kterej se tím zabývá mnoho, mnoho roků a myslím si, že to je skutečně velice důležité. Já vycházím z toho, že celá řada onemocnění, kterými se potkáváme, nevznikla a mohu vám říct, když potom člověk mluví s těmi pacienty, kteří ví, že to získali to onemocnění nádorové díky tomu, tak vám řeknu: prosím vás, pane profesore, proč jste mi to nevyrazil z ruky, vždyť to je strašlivý, víte. Takže já si myslím, že toto opatření je rozhodně dobré a mohu říct, že třeba moje představa a představa celých, celé řady mých kolegů byla o tomto zákonu ještě mnohem, mnohem přísnější.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Bohužel nebyla vůle k tomu, aby to prošlo. Jenom tak namátkově, například nechtěli, aby se smělo kouřit v automobilu, kde jsou děti, že, kde je do 15 roků, tak, také taktéž aby bylo to omezené, těch zahrádkách, v těch v, aby ten prostor byl jednak...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Pro vás je zkrátka ta norma ještě příliš benevolentní?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Ne, já jsem tomu hrozně rád, že ta forma jako taková tady existuje, ale myslím si, že mohla být mnohem, mnohem přísnější. Ale nebyla tam vůle. Nám se strašně těžce prosazovalo i to omezení kouření ve zdravotních zařízeních.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano. Jak se to poslouchá paní senátorce Filipiové, která tvrdí, že jaksi stačila ta norma, která platila do dnešní půlnoci, tedy promiňte, do střeďeční půlnoci?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

No já osobně si myslím, že je to takové hodně zvláštní, protože, jestli si někdo myslí, že tím, že zakážeme kouřit v restauracích a barech, že se sníží počet kuřáků, tak si myslím, že je na velkém omylu, prostě jenom ty kuřáky, jak už tady zaznělo, vyženeme před ta, ta zařízení a městská policie bude neustále obtěžována tím, že budou prostě sousedi volat, že se tam hlučí, anebo, že budou věční stěžovatelé, že jim ten dým stoupá do oken v horních patrech bytů nad těmi hospůdkami a bude to zcela oprávněné. Takhle ti lidé seděli, většinou v klimatizovaných prostorách, respektive, kde to bylo pořádně odvětrané a víceméně nikoho ten kouř nerušil,

protože pokud si hospodský nezvolil, že teda restaurace je celá kuřácká nebo nekuřácká, tak mohl oddělit, pokud měl tak velkou provozovnu, kuřáky od nekuřáků stavebně a všichni byli spokojeni...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

A skutečně, promiňte, paní senátorko, jsou podle vás na omylu takové kapacity, jako je Eva Králíková nebo pan profesor Kolek nebo pan profesor Kostřička?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Ale já vůbec nezpochybňuju, prosím vás to, že kouření neprospívá zdraví. To abysme si rozuměli, ale...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ale zpochybňujete, že by se tímto zákonem mohlo snížit procento kuřáků?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Ano, to si myslím, to by mě opravdu zajímalo, jak paní doktorka Králíková dospěla k tomu, že kdyby zákon byl přijat dřív, takže by o pětinu méně lidí kouřilo, to si nemyslím. Jak to řekl, teď už se nepamatuju myslím, že pan doktor Kolek, předseda té pneumologické společnosti, jak on sám řekl, že netuší, z čeho paní doktorka vycházela, že obecně ten trend, že se snižuje procento kuřáků v té společnosti, je už roky, tak to prosím vás nechme takhle být. Já si myslím, že tady bysme měli skutečně začít s tím, aby vůbec děti nezačaly kouřit. To už tady také zaznělo. A já vždycky říkám, pokud tedy vnímáme tabák jako drogu, což bezesporu je, je to návyková látka, tak pojďme děti informovat tak, jak dnes probíhají ve školách protidrogové vlastně jakoby semináře, kde varujeme děti před tím, aby si nezačaly s drogami, tak je pojďme varovat před tím, jak to s nimi dopadne, když začnou kouřit. Proč tedy nedat tu vlastně, tímhle tím způsobem se nesoustředit a vlastně, aby vůbec ty děti nezačaly kouřit, když už ty děti tedy chceme chránit před tím kouřením, ať už pasivním nebo potom, aby začaly opravdu, tady padlo také to, že...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Vlastně jako zákon měl být ještě drakoničtější, že by se mělo zakázat kouřit v autě, kde je dítě. Proboha, já si myslím, že kuřák, který si zapálí v autě, kde je dítě, tak to je opravdu barbar a takových si troufám říct, že je absolutní minimum.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Já jen připomínám, že jak jsme mluvili o tom, co říkala paní profesorka Eva Králíková, tak ta citovala průzkum **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Ale jen prosím, aby tady Filip Výborný neseseděl tak dlouho, aniž by mu bylo dáno slovo. Vy jste, pane Výborný, prohlásil, že už se nemůžete dočkat, až kladivem rozmlátíte popelníky a vaše hospoda U Žaludů byla tedy velmi zakouřená, tak vy se na to těšíte jako jeden z mála provozovatelů?

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Ano, já se na to těším, teda jsem rád, že už to takhle dopadlo, že už se teda přestalo kouřit. Je pravda, že u mě v restauraci tam kouřilo 10 kuřáků prostě z 11, tam to je hrozný, každej dvě cigára najednou, prostě což je teda pravda, teďka jsem tam dneska byl, prostě nikdo tam nekouří, prostě jako dá se tam dejchat, já jako nekuřák, když tam pracuju prostě 15 hodin a musím to dejchat, tak určitě to pasivní kouření jako není moc zdravý. Když to dělám 20 let...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Už jste rozmlátil ty popelníky?

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Nebyl jsem tam ještě, dostal jsem teda, měl svátek, v pátek, dostal jsem kladivo k svátku, abych mohl ty popelníky rozbít, od kuřáků teda.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Dobrá. Teď chápu...

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Od štamgastů.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

To, že říkáte vy jako nekuřák, vám to vadilo, ale jako majitel hospody, neobáváte se, že vám klesnou tržby, že ztratíte zákazníky?

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Ne, spíš naopak, spíš naopak, spíš naopak, protože mně tam do té hospody, tam, tam přijde plno lidí, který tam jenom nakouknou a vidí, že tam je zakouřino, že ta není vidět, tak jdou radši pryč, tak spíš naopak si myslím, že se ty tržby zvýší.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Jak vidí ředitel Asociace hotelů a restaurací České republiky dopady na provozovatele hospod a restaurací a barů, dopady tohoto zákona?

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

Já, když to poslouchám, v první řadě to, co, to, co se tady už v podstatě také řeklo, byl bych nerad, aby to byla diskuse o tom, zda kouření škodí nebo neškodí, protože jednoznačně škodí a je špatné. My vidíme právě to, že se příliš mnoho hovoří o kouření v restauracích a už méně....

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Mě by přece jenom, promiňte, pane...

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

Se hovoří o těch dalších věcech, protože...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Řediteli, já bych ráda věděla právě jestli Asociace nějakým způsobem sledovala, jak to dopadne na hotely, restaurace, bary? Jestli ztratí zákazníky, jak, jak...

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

Ne.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Sledovala situaci v zahraničí, jestli získá novou klientelu?

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

My jsme sledovali, my jsme sledovali vývoj toho zákona, sledovali jsme vlastně teďka ty v podstatě poté, co, co byl schválen, tak jsme ho rozebrali s právníky, naším provozovatelům, restaurací jsme dali jasné doporučení, co si myslíme, že musí, a co naopak nemohou, nebo nesmí. Takže pro této stránce ano. Nelze říci, a v zahraničí, jak víme, tak je mnoho zemí v Evropě, kde zákaz kouření platí, takže nelze plošně říci, že zkrátka zákaz kouření bude mít negativní dopad do tržeb. Stejně tak jako nelze říci, že bude mít vždy jenom pozitivní dopady to, do tržeb. Ale jsou specifické podniky, které s tím samozřejmě mít problém mohou a ten plošný zákaz neřeší. Čili já osobně za sebe, protože naše asociace je rozdělena na polovinu v tomto názoru, ale já osobně se domnívám, že pokud by ta původní norma, která tady byla, možná i bez toho, že by mohla být nějaký kombinovaný režim, ale byl to skutečně buďto kuřácká nebo nekuřácká restaurace, nevím, to je můj názor a přísně by se kontrolovala a dodržovala, tak by byla mnohem jednodušším systémem. Samozřejmě, že pro provozovatele restaurací je pak jednodušší, když jim někdo něco zakáže zákonem, protože tím pádem to musí dělat všichni, kdežto v tomto okamžiku jsou v určitém konkurenčním prostředí, protože každý z nich se může, mohl rozhodnout, jestli ta restaurace bude kuřácká nebo nekuřácká.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Když už jsme u restaurátérů, tak to, jak se s plošným zákazem kouření vyrovnávají, sledují po celý den naši reportéři. Teď míříme do jedné z hospod v Praze Karlíně, kde máme Filipa Titlbacha. Filipe, jak se uvnitř dodržuje zákaz kouření?

Filip TITLBACH, redaktor

Dobré odpoledne. Tak od půlnoci až doteď si tu žádný z kuřáků cigaretu nedovolil připálit, takže tady se zákone dodržuje. Co se týče třeba oděru, tak já musím na rovinu říct, že jako kuřák možná nemám ten čich úplně kvalitní, ale žádný cigaretový pach jsem uvnitř necítil. I obsluha mi potvrdila, že je teď pro ně to prostředí mnohem čistší a že se v něm pracuje líp než třeba ještě včera. Kuřáci tedy v tuhle chvíli sedí společně se mnou na předzahrádce, kde tu možnost připálit si cigaretu ke kávě mají. Provozní téhle restaurace mi řekla, že včera ze stolů sklidili veškeré popelníky, které v tuhle chvíli leží ve skladu v krabicích a nechali si jen pár černých hranatých, které teď slouží kuřákům venku. Provozní taky očekává, že teď ubude zákazníků uvnitř a budou se naopak tvořit hloučky kuřáků na chodníku u silnice a to zvláště v případech, kdy bude třeba pršet nebo bude zima a zahrádka nebude otevřená. Pro takové případy je tady připravený velký stojan s popelníkem. I přes snahu podniků pražský magistrát očekává, že se ta situace v následujících dnech zhorší a plánuje proto posílit úklidové čety, které budou ty nedopalky z ulic sbírat.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Filip Titlbach z jedné z restaurací v Praze Karlíně. Děkuje. Na shledanou.

Filip TITLBACH, redaktor

Na slyšenou.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

A já se obracím opět do Brna na profesora Roma Kostřicu. Chtěla bych vaši reakci k tomu, co zde padlo, že vy jste říkal, že byste byl proto, aby tato norma byla ještě přísnější. Na stranu druhou paní Filipiová mluví o tom, že plně stačil ten zákon, tak jak byl doteď. Proč ne?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Já si myslím, mě to trošku od paní senátorky Filipi překvapilo, protože vím jednak, že je lékařka a byla taky jednu dobu ministryní zdravotnictví. Já si pořád myslím, že každé omezení toho kouření, že je rozhodně vhodné. Ať už je to třeba ekonomicky pro některé restaurace méně výhodné nebo je to, snižuje ten určitý zisk, rozhodně se to vyplatí, pokud jde o to zdraví těch lidí jako takových. Víte, já jsem měl takovou představu, já jsem podal asi osm těch pozměňovacích návrhů. Nebyly většinou přijaty zdravotním výborem. Mě to mrzelo, protože jsme chtěli, aby skutečně ten zákon byl třeba i v tom smyslu přísnější, že v předzahrádkách by se mohlo

kouřit jenom tam, kde by byl ještě speciálně vyhrazený prostor pro nekuřáky. Měl jsem na mysli třeba takové fotbalové kluby, kdy ti kluci přijdou splavení, že, po nějakých těch hodině a půl hraní a sednou si tam někde s tou limonádou a teďka ji tam pět šest tatíneků a dalších fandů kouří pod nos. Čili i to jsme chtěli nějakým způsobem řešit. Stejně také ty společné prostory, kde třeba jsou ty pavlačové někdy byty nebo domy, kde ten kouř potom obtěžuje ty ostatní, protože se dostávají do těch společných prostor. Těch byla celá řada.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

A ty neprošly. A máme tu normu, tak jak je teď a mluvíme o ní, tak jak je teď.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Ano. Ano. je to jistě dobré, je to jisté dobré, pane redaktorko. Já jsem přesvědčen, že každý krok je velice vhodný, i když třeba ODS má trošičku představu, že to nějakým způsobem omezuje nějakou tu osobní svobodu. Já si myslím, že toto omezení, i když by nějakým způsobem omezilo skutečně, tak je rozhodně...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Svobodu podnikání především.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Přesně tak. Já přesto se domnívám, že teda to zdraví jako takové si to zaslouží. Tady padla taková ta zmínka, víte, o těch dětech. My jsme s paní profesorkou Králíkovou o tom jednou mluvili pouze telefonicky, ale tak jsme si říkali takovou utopistickou představu, že kdyby nějaký stát měl nebo nějaké zařízení mělo takovou sílu, že by řeklo, že třeba, řeknu, teďka v současné době děti, které mají 12, 13 roků, nebudou smět kouřit, ani když jim bude potom třeba 18, 20, protože tím by se zabránilo tomu, že ten návyk, který vychází z toho, že chtějí dokázat, že jsou dospělí, že jsou elegantní, ty mladá děvčata a podobně, ten potom vede k tomu rychlému návyku. Bylo by to jistě krásné a věřím, vím, že to je utopie tady toto.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Paní senátorko, nebylo by opravdu lepší jakékoliv zpřísnění ohledně kouření?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

No, já si dovolím, omlouvám se, ale musím zareagovat na některé věci, které tady padly.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano. Prosím.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Jednak bych chtěla říct majiteli, panu Výbornému, když mu to tak strašně vadilo, to kouření, tak měl už přece možnost, aby svůj podnik udělal nekuřácký. Nikdo mu nezakazoval, nikdo mu nepřikazoval, že jeho podnik má být, má být kuřácký. Pak musím říct, že jako obecně mě zaráží to, že jak Český rozhlas, tak Česká televize má speciál na protikuřácký zákon. Podobné speciály jsou, když se stane třeba teroristický útok posledně v Manchesteru. A mám pocit, že kdyby to někdo sledoval, tak si řekne, že u nás nastalo konec světa téměř.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Tak debatujeme o té situaci.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Samozřejmě. Já tomu rozumím. Ale přijde mi to možná trošičku neadekvátní. Pak bych chtěla jenom poznamenat, že nejsem lékařka. Já jsem vystudovaný inženýr architekt.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ale ministryně zdravotnictví jste byla.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

To jsem byla, ano, to jsem byla. To bezesporu.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Já se omlouvám, paní senátorko.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Nicméně, nicméně to, že ministr zdravotnictví musí jaksí hájit zdraví lidí, myslím si, že ministr zdravotnictví je zejména v podstatě na úrovni státního úředníka s politickou funkcí. Co nám jako ODS na tom zákoně vadí, je omezení svobody podnikání zejména, protože si myslím, že každý vlastník majetku, jakéhokoliv, má právo nakládat se svým majetkem podle svého uvážení. A jestli se tady dnes někdo ohání tím, že jde především o zdraví lidí a tak dále, tak mě opravdu napadá jedno rčení, které zní, že cesta do pekel je dlážděna dobrými skutky.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Promiňte, není ale ochrana svobody zdraví a práva nekuřáků třeba výš než svoboda podnikání?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Ale nekuřáci, nikdo nekuřáka nenutil jít do kuřácké provozovny. Nikdo vás k tomu nenutil. Paní redaktorko, nikdo vás nevzal za ruku a netáhl vás do kuřácké hospody. Máte svobodu.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ale možná třeba v těch menších vesnicích a tak dále, tam zase tolik na výběr nebylo.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Tam vždycky... To máte. Ale vždycky zejména na těch malých vesnicích, kde se všichni z nají, si myslím, že to je o dohodě, že když se dohodnou, že teda maminky s dětma by tam rády šly v poledne na oběd a večer s dětma na večeři, tak si myslím, že není problém, aby se prostě dohodli, že od 11 do 3 a potom dejme tomu od 7 do 8 se v hospodě nekouří.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

No, je otázka, já vám rozumím, paní senátorko, ale někdy ta dohoda bývá opravdu komplikovaná. Ale my v našem speciálu budeme pokračovat.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Samozřejmě. Ale přece stát tady není od toho, aby lidem nařizoval, jakým způsobem mají žít. Stát má ty lidi nechat žít.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Bezesporu se k tomu dostaneme hned po zprávách. Děkuji vám, paní senátorko. S mými hosty ve studiu bude po zprávách pokračovat Speciál Radiožurnálu a Českého rozhlasu Plus dnes k zákonu o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

/ Zprávy /

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

A mí hosté Václav Stárek, ředitel Asociace hotelů a restaurací České republiky, Filip Výborný, majitel hospody U Žaludů a v senátním studiu Daniela Filipiová, senátorka za ODS, členka senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku, v brněnském studiu České rozhlasu profesor Rom Kostřica, poslanec za TOP 09, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku. Já nechám reagovat Filipa Výborného k tomu, co padlo před zprávami, kdy paní senátorka říkala, že když vám tolik vadil kouř ve vaší restauraci, coby nekuřákoví, tak proč jste z ní neudělal už dávno nekuřáckou? Ta možnost tu byla.

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Ano, samozřejmě, ta možnost tady byla, ale určitě mě paní senátorka poslouchala, jak jsem říkal, že u mě v hospodě kouří prostě 9 kuřáků z 10 a ve chvíli, kdybych tady to udělal, tak by všichni odešli někam jinam, kde se kouřit mohlo.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ale pak jste také řekl, že se neobáváte teď, že by vám ubyla klientela, protože to se týká všech.

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Teďka ne, teďka samozřejmě ne, protože se to týká všech, takže ty lidi už nemůžou nikam odejít, takže stejně tam prostě budou holt muset přijít, holt budou sedět před hospodou. Ale v té chvíli, kdybych to udělal sám, tak by to bylo prostě jinak.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Řekněte mi, pane profesore Kostřico, k tomu argumentu o tom, že je to zásah do svobody podnikání. Není to ale skutečně tak, že host nekuřák, měl volbu, mohl jít do nekuřácké restaurace, zatímco hospodští a restauratéři teď na výběr díky této normě nemají?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

No, ono už to tady padlo. Víte, to je pravda, že třeba v Praze, tam tu možnost máte ale tam skutečně, jak jste se zmínili, když jsou malé ty vesnice, je tam jedna hospůdka, já se osobně domnívám, že tam nebude taková shoda, aby tam skutečně ti nekuřáci měli vyčleněné nějaké hodiny, kdyby tam mohli skutečně v klidu nějakým způsobem se stravovat nebo nějak potěšit s tou rodinou. Já si myslím, že to je iluzorní. Nevěřím tomu, že to všude může takovým způsobem projít. Také když se díváte trochu celosvětově, tak je fakt, kde se nejvíce kouří, jsou takové ty ekonomiky nejnižší v Africe a v Asii, kde jsou skutečně, ta úroveň životní je velmi nízká. Pokud si tam ti lidé jsou schopni nějakým způsobem ty cigarety zaplatit nebo opatřit, tam kouří všichni. Naopak v těch vyspělých státech, ať už jsou to ty Spojené státy americké nebo i západní Evropa a ostatní, tam je pořád vidět, že ten tlak proti tomu kouření je. A já pevně věřím, že za nějakých možná 50, 60 roků to bude něco tak jako zvláštního jako třeba šňupání tabáku, že to bude takový zlovyk, který snad nějakým způsobem skončí. Aspoň bych tomu rád věřil.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Promiňte, pane profesore, že vás přerušuji, ale nepřichází tento zákon příliš pozdě a není příliš přísný? Nepřichází v situaci, mluvil o tom pan Stárek, kdy už je to vlastně v restauracích vyřešeno, že to vyřešil takzvaně trh sám, 60 % jsou buď nekuřácké nebo mají oddělené prostory, proč do toho teď zasahovat?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

No, tak ona je to otázka oddělených prostor a je to také otázka těch zaměstnanců, že pokud byste skutečně to chtěli dodržet, aby tam byla nějaká část kuřácká, nekuřácká, tak pak by to znamenalo, že ti hosté by si museli chodit v podstatě něco jako do samoobsluhy pro to, protože, z té kuřácké části, protože když tam půjde ten

obsluhující personál, ten číšník, servírky a podobně, tak vždycky půjdou do toho zakouřeného prostoru. I z tohoto hlediska je zapotřebí brát zřetel na ty zaměstnance, protože je-li tam kuřácká a nekuřácká část, tak tam není dost dobře možné, aby skutečně ten zaměstnanec, ať už je to kdokoli z těch obsluhujících, aby skutečně měl zajištěny pracovní podmínky v prostoru nekuřáckém. Máte, jestli jenom, že máte onemocnění třeba Bürgerova nemoc, to je zvláštní onemocnění tepen, které má velmi závažné důsledky a ti lidé nesmí být nebo nemohou být skutečně v tom kuřáckém prostředí. A máte-li nějakou malou vesničku nebo nějaké menší, kde těch, těch pracovních příležitostí je méně, tak jsou ti lidé nuceni někdy si prostě jít vzít to zaměstnání, i když ví, že je to pro ně škodlivé.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Není tedy tento zákon, pane Stárku, teď benefit pro zaměstnance víc než svoboda podnikání?

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

Tak určitě pro zaměstnance to benefitem v každém případě je. Já si myslím, že ten, ta otázka zaměstnanců je jediná skutečně relevantní otázka nebo relevantní argument k tomu zákonu. Otazné je, jaká další jaksi pracovní prostředí budeme takto regulovat, protože zaměstnanci jsou mnohdy vystaveni různým, řekl bych, zdravotním rizikům. Ale to není asi předmětem tohoto povídání. Já si myslím, že skutečně je potřeba se zabývat spíše tím, co bude nyní. Ten zákon, tak jak je u nás nebo zákaz kouření v restauracích, funguje i v jiných zemích. Víme a známe to ze zkušenosti i z cestování. 95 % hotelových provozů u nás už je dneska nekuřáckých a jak jsem zmínil, i ty restaurace se tam pomalu přesouvají. Já chápu ale na druhou stranu třeba pohled tady pohled paní Filipiové, paní senátorky, protože pokud si vezmete, že někdo opravdu ve vlastním domě si zřídí malou hospůdku a bude mít okolo zákazníky a ti zákazníci budou prostě vyžadovat například to, že se tam budou prodávat doutníky a budou je tam chtít taky zkonsumovat, no tak nevím, proč by měl stát toto regulovat. To je problém toho, té plošné regulace. Ale pojďme se zabývat tím, co je nyní, protože teď se ten problém přesunul ven na ulici a mnozí provozovatelé čelí a budou čelit problémům vůbec toho, jak zajistit, aby ti hosté měli ten prostor na té ulici, kde mohou teda si zakouřit. Nehledě na to, že okolo nich budou chodit další lidé, kteří budou jenom sledovat ty kuřácké skupiny. Je tady otázka toho, co zaznělo na začátku, to znamená noční klid a podobně. Protože druhá možnost je samozřejmě to, že ti provozovatelé prostě to nechají plynout, tak jak to je, no ale pak, pak samozřejmě nastane problém v tom veřejném prostoru, to znamená, mimo ty restaurace. Některá města se k tomu staví tak, že říkají a vyzývají provozovatele restaurací, zřídte si nějaký prostor pro kuřáky, který nebude ostatním vadit, nemusíte za něj nic platit, udržujte ho v pořádku a naopak. Některé to přímo striktně zakazují. Čili toto je problém.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano. Toho... Ano. Toho, že se vlastně ten problém přesune před restaurace, se obávají někteří provozovatelé i některé městské části, kterým tady patří většinou ta prostranství před těmi restauracemi. Pane Výborný, jak vy to u vás budete řešit, co se týká přesunu těch lidí, kteří dříve kouřili uvnitř restaurace, ven?

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

No tak já to, vlastně tady to tam už jako funguje delší dobu, že ti lidi, kteří prostě chtěli si dát to pivo venku, já tam nemám zahrádku, nemám možnost, jak si ji tam zřídít, protože je to tam chráněná oblast, takže ty lidi stojej prostě venku na té ulici, kouřej tam. Zase na druhou stranu nahoře jsou kanceláře, jsou prázdné prostory, takže tam jako de facto nikoho neruší.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Máte vlastně štěstí trochu.

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Já mám de facto vlastně štěstí, ano, takhle bych to řekl.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Řekněte mi, pane profesore Kostřico, není tohle skutečně velký problém, že se tedy hluk, kouř přesune na ulici a třeba lidé, kteří bydlí nad tou restaurací, si nebudou moci vyvětrat, bude tam mnohem více kolizních situací. Jak s tímhle norma počítá?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Je to skutečně problém. Já jsem se zmínil, my už jsme to v těch pozměňovacích návrzích měli navržené, nějaké takové úpravy. Ono víte, teďka je taky trošičku z tohoto hlediska nešťastné období, protože je krásně venku a podobně. Ono když bude třeba 10, 15 pod nulou, foukat mrazivý vítr.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Tak to bude pro kuřáky ještě horší.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Tak to pro ty kuřáky bude ještě horší a nebudou tyto problémy. Já vím, že tyto problémy tady jsou, ale to je otázka, aby se to nějakým způsobem vystříbilo. Já bych takovou, tady padly, to zahraničí, třeba v New Yorku je největší, to všichni znáte, ten Centrální park, že jo, to je obrovská plocha. V celém tom Centrálním parku je zákaz kouření a všichni to dodržují, víte. A tam to nikoho by neobtěžovalo. Je to prostě rekreační zóna, čili to se, já věřím, že se nějaké řešení najde. To bude potom otázka také, já nevím, policie nebo nějaké pořádkové služby, aby toto dodržovalo, aby to skutečně...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

No právě, jestli tím vlastně zákonodárci opravdu nezatížili jak provozovatele, tak městské části, které budou muset třeba zařizovat, aby tam policisté častěji chodili, provozovatelé si budou muset zařídit nějaké dveřníky, kteří budou uklidňovat kuřáky, aby nemluvili příliš nahlas, případně vyfukovali kouř, nevím kam.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

To je jistě problém. Ale ono to máte totéž i s hlukem, jako prozpěvování nebo křik, dodržování nočního klidu. To jsou jistě věci, které policie nebo pořádkové služby nějakým způsobem regulují. Bude to otázka jejich, otázka těch městských celků nebo těch jiných, jiných oblastí, aby si nějakým způsobem toto pohlíдалy.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Paní senátorko Filipiová, jak právě tento problém vy vnímáte? Pan profesor Kostřica říká, že se to nějak vystříbílí.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

No, já si myslím, že se to nevystříbílí, protože i v těch zemích, kde to nekouření platí již dlouho, musím říct, že tak drakonický zákon, jako je u nás, byste téměř v Evropě nenašli, protože třeba i v Anglii je možno zřídit kuřárny, kde se podává jenom alkohol a tam si k tomu koňaku můžou vykourit doutník. Takže tohleto si myslím, že by vyřešilo i u nás a že třeba právě ty kuřárny, které neprošly sněmovnou, by vyřešily i to, že teda teď budeme mít zbytečně zatíženou městskou policii, eventuálně státní policii, budou se tady muset zřídit antikonfliktní týmy a tak dále a kdyby ty provozovny mohly zřídit kuřárny, tak bysme zabili dvě mouchy jednou ranou. Jednak by nebyli obtěžováni sousedi, nebyly by zatížený všechny tyto orgány, o kterých jsem teďko mluvila a hlavně byli by ochráněni před pasivním kouřením i zaměstnanci. Protože tak jak ty kuřárny byly koncipovány, tak to bylo tak, že si tam ten host sám to pít donese. Ani to jídlo tam nesmělo být. A vůbec by tam obsluha nepřišla. A v tom případě nechápu, proč pan poslanec respektive pan profesor nebojoval za to, aby vlastně tedy, když chráníme ty zaměstnance a chráníme i ty obyvatele nad těmi restauracemi, by nemohli být v těch zařízeních právě ty kuřárny, protože teďkon to způsobí obrovské problémy, nevypadá to vůbec hezky, když jezdíte po světě a vidíte to a pak mám jenom ještě maličkou vsuvku.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Můžeme se pana poslance za TOP 09 zeptat.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Právě pana poslance bych se chtěla zeptat, jestli řadí Japonsko mezi zaostalé země? Protože podle mých informací v Japonsku kouří obrovské procento lidí.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Tak prosím. Dokonce dvě otázky, pane profesore.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Ano. Já bych začal tou druhou. Já jsem byl nedávno nebo před rokem v Tokiu. Mě to skutečně velice překvapilo, že v těch ulicích jako takových, já neumím Japonsky nebo nešel jsem si to nějakým způsobem zjistit, že tam jsou místa, kde se sejdou ti kuřáci a tam skutečně v těch ulicích kouří. Nikoho jsem tam neviděl, já jsem to nesledoval, já jsem tam byl z jiných důvodů, že by chodili lidé po ulici a kouřili. Já jsem se na to ptal kolegy poslance Okamury. On mi řekl, že si myslí, že v Tokiu jako takovém zákaz plošný na ulicích je. Zase jedna paní kolegyně poslankyně z ODS tvrdila, že tomu tak není. Takže já to skutečně nevím. Ale...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Výborně. Tak se dostařme, prosím, k té první otázce, proč neprošly kuřárny? Nebylo by to skutečně řešení na to, aby se nepřesouval ten hluk a kouř a zplodiny na ulici?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Tady toto rozhodnutí, to bylo velmi dlouho diskutováno na půdě zdravotního výboru. Já už přesně nevím, jakým způsobem tam v jakém počtu hlasů to prošlo, ale tam byly takové technické věci, jako že tam musí být samozavírací dveře a lítačkové dveře a kubatura a krychlové, kubické metry, čili to bylo velice komplikované. Já si myslím, že ty kuřárny by to neřešily a já pořád mám takovou představu, že je lepší nějakým způsobem působit na ty lidi, tak aby skutečně nekouřili, jakýmkoli způsobem. Ať už je to, když tady mi spíš vadí ten problém, že třeba děti nebo ti mladiství mnohdy vidí ty dospělé nebo takoví ti dospívající kouřit venku. To je věc, která mně osobně vadí, to já bych, to je věc, která si myslím, že by byla dobrá nějakým způsobem řešit.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Mohli být v těch kuřárnách.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano. Mohli být v těch kuřárnách. Ale teď se dotkneme ještě další věci. Protože někteří podnikatelé v pohostinství, jako třeba pan Výborný, ten zákaz plošný kouření vítají. Jiní se snaží ovšem vymyslet, jak ho obejít a v jedné takové hospodě v České Kamenici na Děčínsku je i naše reportérka Daniela Pilařová. Dobrý den. Jak si s úplným zákazem snaží poradit v restauraci, kde zrovna si? Tak nevím, bohužel se asi pro tento okamžik neslyšíme. Ale spojíme se s Danielou Pilařovou hned za okamžik. A my se můžeme věnovat těm různým fíglům, na které se snaží restauratéri přijít, věnovat. Tak pane Stárku, často se mluví o klubech, kde mohou být obslouženi jen členové a ty si majitel může zařídit jako kuřácké. Pak další fintou může být, že jde o dočasnou stavbu. Tak myslíte si, že ten zákon je napsaný tak, že se dá dobře obejít?

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

Tak já v první řadě jsem se tímhle ani naše asociace nezabývali tak, abysme hledali cestu, jak zákon obejít, protože si myslím, že jsme v nějaké kulturní demokratické společnosti a pokud ten zákon se schválí v té podobě, v jaké se schválí, tak je potřeba ho dodržovat. My jsme se na kluby samozřejmě dívali z toho pohledu, že jsme zaznamenali to, že někdo, že jaksí někdo se snaží to třeba touto cestou obejít. Podle našeho názoru to není správná cesta a dokonce se domníváme, že to je cesta, která je snadno napadnutelná.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano. Že to neprojde jen tak.

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

To znamená, určitě bych nedoporučoval vytvářet jakékoliv kluby.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Jak vnímáte, pane profesore Kostřico, tady ty snahy, jak obejít ten zákon? Je to nějaká taková vlastnost typicky česká, že se snažíme najít díry v zákoně?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Já se domnívám, že bohužel musím říct, že my jsme na to jako národ, že jsme skutečně specialisté. Ty kluby, to je otázka potom vyřešení nebo řešení nějakou ministerskou vyhláškou. Také se někdy uvažovalo, já to teďka nevím prosím vás přesně, nejsem si úplně jistý, že třeba pokud má nějaký provozovatel jenom, je tam sám zaměstnán, má nějakou tu malou restauraci, že tam byla i možnost toho kouření, že to tam bylo. Toto já nevím docela přesně. Ale myslím si, že u nás budou jistě tady ty snahy to nějakým způsobem zlegalizovat nebo takzvaně zlegalizovat, tak aby ta díra v tom byla. Ale víte, bude-li tady takřka z 10 tisíc kuřáckých podniků 9 950 skutečně nekuřáckých, tak to bude pořád veliký krok kuprospěchu toho zdraví těch mladých lidí a kohokoliv z nás.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Jak ty finty vnímá senátorka Daniela Filipiová?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Teď jsem nerozuměla. Co jak vnímám?

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Jak ty finty, které se snaží využít někteří restauratéri, vnímáte?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Já to vnímám jako naprosto regulérní věc, protože jak už jsem řkala, prostě vlastníci si hájí vlastně svoji vlastní provozovnu.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Je regulérní obcházet zákon, paní senátorko?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Já neříkám, ne, to jsem, prosím vás, neřekla. Já jsem řekla, že co zákon nezakazuje, je dovoleno. Čili je logické, že hledají mezeru v zákoně. Já jsem neřekla porušovat zákon. Abychom si rozuměli. Takže...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ale najít mezeru v zákoně.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Neříkám mezeru, najít to, co zákon nezakazuje. A mně přijde opravdu úplně nesmyslné, tady to už také padlo, když prostě restaurace, pardon bar, kde se prodával kubánský rum a k tomu kubánské doutníky, tak vlastně polovinu živnosti tento zákon tomu člověku zrušil. Takže...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano. Zeptáme se hned za okamžik.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Tak. A ještě bych jenom malinkou poznámku. Já, že to je taková typická česká vlastnost a tak dále, já se přiznám, že já tohleto nemám ráda. Já si myslím, že to je normální lidská vlastnost najít si prostě způsob, jakým, jak přežít. Nemám ráda tohleto sebemrskáčství, že prostě my Češi jsme hrozný národ.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Pravděpodobně to funguje všude stejně. Ale řekněte mi, pane profesore Kostřico, proč zákon nenechal kouření v barech či provozech, kde se nevaří nebo kde skutečně to je v podstatě předmět podnikání?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Tak bylo to kolektivně přijaté, že, samozřejmě většinou Poslanecké sněmovny, nakonec i Senát se k tomu vyjádřil. Takže to já si myslím, že je rozhodně dobré. Víte, ono vytahovat tady pořád jenom otázku kubánského rumu a kubánských doutníků je problematické.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ne, já se ptám opravdu na ty provozovny, kde se zkrátka nevaří, nepodává jídlo, proč tam jaksí je nutno mít takto striktní, paní senátorka mluvila dokonce o drakonickém zákoně.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Já ho nepovažuji nějak za drakonický, já ho považuji za zdravý a smysluplný. To máme odlišný názor na tady toto. Já to tady pořád opakuji, že veškeré takové ty změny, které tady jsou a zákon je zakazuje a věřím, že nějaká ta ministerská vyhláška může toto ještě upravit ať na jednu stranu nebo na druhou stranu, já myslím, že to je relativně jednodušší proces než zákon jako takový, takže to se opravdu já si myslím...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Byl byste proto, aby to ještě nějakým způsobem třeba zjemnila ministerská vyhláška?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Ano. Víte, tak jak nakonec bodový systém se reguloval několikrát, když ho zavedl ministr Šimonovský a tak, takže já si myslím, že i tyto věci se potom mohou v průběhu tedy jednotlivých oblastí nebo nějakých jiných skutečností potom nějakým způsobem upravit, tak aby vyhovovaly velké většině, aby byly ku prospěchu celé společnosti. Jestli můžu jenom takovou maličkost. Víte, já jsem trošku citlivej na ty kubánské věci, protože já si vzpomínám ještě za doby Rudých Khmerů, jak říká jeden můj kamarád, nebo před dávnou revolucí sametovou, tady se vozily takové cigarety /nesrozumitelné/, co se jim říkaly Fidelovy pomsty takzvané.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Výborně. Tak to je vaše osobní vzpomínka, promiňte, pane profesore.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

To bylo hrozný.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Já jenom, že už vím, že jsme ve spojení s Danielou Pilařovou, naší reportérkou, která tedy sleduje, jak někteří restauratéři se snaží vymyslet jaksi únik z toho, z té povinnosti, kterou jim nový zákon ukládá. Dobrý den.

Daniela PILAŘOVÁ, redaktorka

Krásný den.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Tak jak si s úplným zákazem snaží poradit v restauraci, kde zrovna jsi? V České Kamenici na Děčínsku?

Daniela PILAŘOVÁ, redaktorka

Zrovna sedím v jedné hospodě v té České Kamenici na Děčínsku a její majitel ji definuje jako takovou klasičku čtyřku bez ubrusů. A tady se dnes nekouřilo do tří hodin odpoledne. Majitel hospody si s úplným zákazem kouření poradil tak, že upravil otevírací dobu svého lokálu. Ode dneška je tu otevřené od 10 do 15 hodin. Po třetí hodině odpoledne, tedy po zavíračce, už si může dělat v lokále, kdo co chce, tedy i kouřit. Elektronická evidence tržeb ale zůstává v provozu, to aby se majitel nedostal do problémů s finančním úřadem. A nově a příchodě obsluha informuje, že už je zavřeno, ale jestli na tom trvají, tak že je obslouží, ale že se uvnitř koná soukromá akce, kde se kouří.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Tak děkuji Daniele Pilařové. Tak budou chodit kuřáci do hospod po zavírací době?

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

To je úsměvné, protože samozřejmě provoz veřejného stravování zůstává stále provozem veřejného stravování. Navíc má nějaký řád provozní a tak dále. Čili znovu říkám, tyto pokusy asi nejsou úplně tím správným směrem. Tím správným směrem je skutečně umožnit jaksi, aby fungovaly obě dvě tyto skupiny, které tady jsou a já musím říct, že souhlasím s tím, že pokud by v restauracích, když už teda hovoříme o tom kouření, mohly být takové strašné, když to tak řeknu, kuřárny skleněné, jako jsou třeba někde na letištích, které jsou naprosto nedůstojné, že to je mnohem větší prevence proti kouření než to, když ti lidé chodí ven. A souhlasím s tím, že by to pak ti jaksi mladiství neviděli. Takže tato diskuse si myslím, že není o tom, jestli budeme minimalizovat počet kuřáků, to ukáže čas. Ale tato diskuse je o tom, že problém pouze jsme vzali a přesunuli jsme ho ven před, do veřejného prostoru.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Tak paní senátorko, vy jste říkala o tom, že máte pochopení pro restauratéry, kteří tedy se snaží nějak v rámci zákona vymyslet, jak to udělat. Tak tomuto receptu rozumíte?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

No nevím, nejsem právník, ale obávám se, že skutečně tohleto je proti zákonu, takže byť jsem se nad tím smála, protože už dneska jsem zaregistrovala takový dotaz, jestli se zákon vztahuje na provozovnu po zavírací době, tak jak vidno, tak tady to někdo uplatnil. Ale tady, tady si myslím, že to je skutečně, že to není v dikci toho zákona a že bohužel tomu provozovateli tady hrozí sankce. Ale mně se strašně líbí, co tady řekl pan poslanec Kostřica, že teda vlastně necháme si to sednout a pak začneme eventuálně dělat výjimky a zmírníme dopady zákona. Mně to trošičku připomíná teda to, co se tady děje poslední roky a to je třeba EET. Nejdřív to teda bylo naprosto tvrdě, že všichni a teď už se zase hledají takové ty výjimky, protože jsme zjistili, že teda vlastně je to úplně špatně. Čili jestli takovýmhle způsobem se tady budou přijímat zákony, no tak teda opravdu super.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Pane Kostřico, jen prosím stručná reakce na toto.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Ano. Já jsem se zmínil spíše o tom bodovém zákonu, který si musel samozřejmě nějakým způsobem, měli jsme s tím málo zkušeností. Já nemyslím, že bychom měli něco, že bychom měli obcházet zákon nebo dělat, ale některé tady fakta jsou, že to je, skutečně některé jsou proti, protichůdné proti tomu, co chtělo být. Čili rozhodně si nemyslím, že by se mělo nějakým způsobem slevovat tady z toho ale nějakým způsobem to upravit tak, aby tam nebyly konflikty třeba s těmi lidmi, co mají nad tím nějaké ty prostory bytové, kde si nemůžou otevřít okno a podobně.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano. Bohužel na důležité téma, mluvil o tom pan Stárek, nám zbylo už jen pár minut. Ale zákon se netýká jen kouření ale také alkoholu a restauratěři považují za absurdní povinnost hostinského nalévat alkohol pouze tomu, kdo následně nemůže způsobit škodu či újmu sobě nebo někomu jinému. Jak to má, pane poslanče Kostřico, poznat? Skutečně nezatěžujete příliš provozovatele?

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Ano. Já si myslím, že toto je jedna z těch problematických záležitostí, jakým způsobem to má zjistit, jestli ten člověk sedne do auta nebo to bude řidič autobusu, to já si myslím, že je věc, která je strašně, strašně problematická. Myslím si, já si to myslím, já nevím, že tam dojde k nějaké úpravě. Ale skutečně nejsem právník nebo nejsem v tom dostatečně informován. Já si myslím, že takových nějakých těch, paní senátorka by řekla takových těch heroických výpadů proti je celá řada, dejme tomu a že nějaké úpravy tady budou zapotřebí.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Pane řediteli Stárku, jak tedy tato pasáž ohledně alkoholu dopadne na provozovatele?

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

No tak to je právě to, o čem by bylo dobře, kdyby se mluvilo možná více než o kouření, protože tam jsou rizika nejenom v tomto smyslu ale například i toho, pokud přijedou dva lidé, jeden z nich nebude plnoletý a ten neplnoletý nebo mladistvý si někde dá skleničku vína a tak ten provozovatel i ubytovacího zařízení má povinnost vykázat a on musí uposlechnout. Ministerstvo zdravotnictví tvrdí, že se to týká pouze restaurací, ale alkohol se prodává i na pokojích. To znamená, to vidím jako mnohem větší riziko pro podnikatele.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Vidí to tak i Filip Výborný? Majitel hospody U Žaludu.

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Tady s tím jako určitě souhlasím, že já nemůžu poznat jako, kdo co provede potom, když mu naliju nějakou skleničku vína, tak tady to jako určitě by se to mělo ještě nějak pozměnit, nějak to dát dohromady prostě tohleto.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Pasáž vhodná k úpravám i podle senátorky Daniely Filipiové?

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

No jednoznačně tohleto byl hlavní bod naší ústavní stížnosti. Ta se právě týká této úpravy toho zákona. Takže...

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Ano. Počkáme si, jak rozhodne Ústavní soud. Já se velice omlouvám, ale náš speciál dospěl ke svému závěru. Já děkuji všem jeho hostům, senátorce za ODS, člence senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Daniele Filipiové. Na slyšenou.

Daniela FILIPIOVÁ, senátorka, členka senátního výboru po zdravotnictví a sociální politiku /ODS/

Na slyšenou.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Také profesorovi Romanu Kostřicovi, poslanci za TOP 09, členovi výboru pro zdravotnictví a sociální politiku. Na shledanou. Zdravím do Brna.

Rom KOSTŘICA, poslanec, člen výboru pro zdravotnictví a sociální politiku PS /TOP 09/

Děkuji a děkuji za pozvání.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

A děkuji, že do studia přišli Filip Výborný, majitel hospody U Žaludů, i Václav Stárek, ředitel Asociace hotelů a restaurací České republiky. Pánové, na shledanou.

Václav STÁREK, ředitel Asociace hotelů a restaurací ČR

Na slyšenou. Děkuji za pozvání.

Filip VÝBORNÝ, majitel hospody U Žaludů

Na slyšenou. Děkuji za pozvání.

Karolína KOUBOVÁ, moderátorka

Poslouchali jste Speciál Radiožurnálu a Českého rozhlasu Plus o plošném zákazu kouření, tedy o zákonu o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Za to, že jste jej poslouchali, děkuje Karolína Koubová.

Po výbuchu přišel design

30.5.2017 Lidové noviny str. 14 **Ekonomika**
KAROLÍNA KRUPKOVÁ

Dům na pražském Smetanově nábřeží poničil před čtyřmi lety výbuch plynu. Dnes se znovu otevírá jako centrum mladého českého designu.

PRAHA Kavárna, galerie i obchod, v němž lze nahlédnout přímo pod ruce samotného designéra, vše pod jednou střechou a názvem SmetanaQ. Mladí designéři obsadili dům, ve kterém před čtyřmi lety došlo k výbuchu plynu. Zraněno bylo přes 40 lidí a nehoda způsobila škody i na okolních budovách na pražském Smetanově nábřeží – Akademii věd, FAMU nebo **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Výbuch budovu nedaleko Národního divadla, vychýlil o pět centimetrů a způsobil škodu asi 100 milionů korun. Příčinou mělo být porušení technických norem už během její stavby v 70. letech a část domu je stále uzavřená a pod dohledem.

Paradoxně díky výbuchu vznikl prostor pro něco nového, ale i tak nebyla rekonstrukce vůbec jednoduchá. „S výbuchem bohužel nezmizely sádkartony, které tu byly v podobě půlmetrových podhledů,“ ukazuje současná provozovatelka Karin Říhová na čáru u stropu, památku na předešlé kancelářské prostory.

Konkurence Slavie

V přízemí, kde se dnes nachází kavárna a bistro, dříve sídlila galerie Zdeňka Sklenáře. Po výbuchu však byla okna zatemněna dřevotřískovými deskami. Noví majitelé stěny oškrábali a ponechali v patině. Nad kamennou

podlahou a dřevěnými parketami visí lustry od českého výrobce Bomma, skleněné bubliny ze studia Olgoj Chorchoj nebo svítidla od designérky Kateřiny Handlové. Celý interiér řešili architekti z karlínského studia Qarta.

Před dveřmi kavárny právě blogger Jakub Pavlovský dělá sbírku knih pro seniory v domovech důchodců. Uvnitř panuje líná atmosféra, hosté upíjí kávu a ukrajují z dortů, které si tu provozovatelé připravují sami. Turisté šermují prsty nad rozloženou mapou, pár studentů soustředěně ťuká do klávesnic počítačů. Adresa je pro kavárnu přímo strategická. Schází se tu studenti žurnalistiky, filmaři, návštěvníci Národního divadla nebo Akademie věd. Konkuruje tak nedaleké kavárně Slavia.

Před pár týdny se tu navíc otevřel poslední doposud neobydlený prostor. Designový obchod Deelive nabízí výrobky tuzemských tvůrců – vázy ze studia Dechem, batohy Ether nebo šperky Janji Prokić. Další autory lze navštívit v ateliérech, do kterých vede rozměrné schodiště. V pronajatých studiích se lze osobně podívat na zmenšení zakoupeného náramku nebo zkrácení vybraných šatů.

Šperkařka a zároveň produkční prostor SmetanaQ Markéta Šumová právě ve svém ateliéru brousí prsten. Z otevřeného okna je slyšet projíždějící tramvaje a nabízí se pohled na rozkvetlý Petřín.

„Chodit na všechny designové festivaly je únavné jak pro tvůrce, tak i pro zákazníka. Sem může člověk zajít za svým návrhářem a opakovaně se za ním vracet,“ říká provozní Říhová, zároveň i návrhářka extravagantní obuvi Shoedaism. Pracovní prostor tu mají i módní návrhářky Hana Frišonsová, Daniela Pešková nebo značka Odivi Ivy Burkertové.

Třetí patro funguje jako galerie, kde právě probíhá výstava s názvem Linie. „Teď pořádáme výběrové řízení na kulturní projekty, workshopy, promítání a přednášky ve spolupráci s FAMU nebo **fakultou sociálních věd**,“ popisuje plány Říhová.

Budovu chtěla i univerzita

V původně měšťanském domě se v historii vystřídal lazaret, cukrárna i obchod se zrcadly. V roce 2014 odkoupila budovu v dražbě od Řízení letového provozu společnost Lázeňská investiční za cenu 210 100 001 korun. Do rekonstrukce pak investovala 15 milionů korun.

O budovy projeví zájem i sousedící Univerzita Karlova nebo AMU. Jako veřejné instituce měly mít při prodeji budovy přednost, zvolené formy prodeje v aukci se ale nemohly účastnit.

Lázeňská investiční nabídka vzdělávacích institucí převýšila o pouhých 100 tisíc korun. Jednateli firmy jsou Gabriel Fülópp a Jozef Onderka, kteří dříve působili v reklamní branži ve společnosti BigBoard. Spekulovalo se o jejich spojení s Romanem Janouškem, to ale odmítli. Na otázku LN nechtěli reagovat.

Foto autor| FOTO DAN MATERNA 2x

Foto popis| Provozovatelky SmetanaQ. Karin Říhová (vlevo) a Markéta Šumová

Foto popis| Deelive. Obchod s českým sklem, šperky a módou

Kouzlo nechtěného: Nekuřácké prostory startují na Světový den bez tabáku

30.5.2017 zdn.cz str. 00 Z domova

1. LF UK

Po mnohaletém projednávání vstoupí ve středu 31. 5. 2017 v platnost zákon o veřejných prostorech bez kouře. Kouzlem nechtěného je tento den od roku 1988 Světovým dnem bez tabáku.

Vedoucí Centra pro závislé na tabáku III. interní kliniky 1. LF UK a VFN v Praze prof. MUDr. Eva Králíková, CSc. považuje termín zákona „protikuřácký“ za mylný. „Jmenuje se Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (č. 65/2017 Sb.). Na jeho třiceti stranách se kouření věnuje sotva 10 procent, je to však důležitý krok ke kontrole tabáku na úrovni civilizovaných zemí. Tam, kde platí, jej podporuje naprostá většina populace, a to včetně kuřáků,“ říká prof. Eva Králíková.

Důvod, proč jeho schválení tak dlouho trvalo, je podle prof. Králíkové zřejmý. Klesne totiž o několik procent prodej cigaret – někteří kuřáci kouřit přestanou, protože tohle byla poslední kapka, ostatní kouření omezí, protože musí s cigaretou ven a méně mladých kouřit začne (podle průzkumu **Fakulty sociálních věd** UK by 20 % kuřáků nikdy nezačalo, kdyby se v restauracích tenkrát nekouřilo). „Kromě výrobců cigaret ale všichni ostatní vydělají. Jak pohostinský průmysl (76 % české dospělé populace nekouří a nechodili do některých restaurací

právě kvůli kouři), tak zdravotní pojišťovny, o samotných kuřácích nemluvě,“ vysvětluje prof. Králíková, jejíž pracoviště vydalo spolu s dalšími organizacemi informační leták (viz příloha a www.tabakapravo.cz) s doplňujícími informacemi k novému zákonu.

První Centrum pro závislé na tabáku bylo založeno při III. interní klinice 1. LF UK a VFN a od začátku roku 2005 je po plnou pracovní dobu vyhrazeno kuřákům. Prošlo jich tudy více než 6000. Spolu se Společností pro léčbu závislosti na tabáku (SLZT) pomohli lékaři a sestry centra k založení více než 40 podobných pracovišť po celé ČR, kde zatím léčí kuřáky ve vymezeném čase. Ve spolupráci s Českou lékařskou komorou, Českou asociací sester a Českou lékárnickou komorou vyškolí zaměstnanci centra v léčbě závislosti na tabáku každý rok stovky lékařů, sester i lékárníků a také slouží průběžně jako konzultační a školicí pracoviště všech zdravotnických profesí.

„Přestat kouřit není jednoduché – bez pomoci se to povede jen asi pěti kuřákům ze sta, intenzivní léčba má ale až pětinasobnou úspěšnost. Pomoc mohou kuřáci hledat ve více než 40 centrech pro závislé na tabáku, ve zhruba 150 poradenských centrech v lékárnách či u svých lékařů, případně zavolat Národní linku pro odvykání kouření 800 350 000. Všechny kontakty najdete na webu Společnosti pro léčbu závislosti na tabáku www.slzt.cz,“ doplňuje prof. Králíková s tím, že závislost na tabáku je samostatnou diagnostickou jednotkou. Podle 10. verze Mezinárodní klasifikace nemocí WHO existuje několik diagnóz týkajících se užívání tabáku. Jednou z nich je např. F17.2 (poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním tabáku, syndrom závislosti) nebo Z58.7 (expozice pasivnímu kouření).

Odborníci zdůrazňují, že účinná léčba existuje a měla by být nabízena a dostupná všem pacientům podobně jako je to samozřejmé i v případě jiných nemocí. Léčba zahrnuje krátkou intervenci v běžné klinické praxi a intenzivní léčbu, tedy intervenci spolu s farmakoterapií. Jedná se dokonce o jednu z ekonomicky nejvýhodnějších intervencí v medicíně.

Jak je léčba kuřáka úspěšná a jak konkrétně probíhá? „U pacientů našeho centra je hodnocena roční abstinence, validizovaná oxidem uhelnatým ve výdechu. První screeningová návštěva trvá zhruba hodinu, zahrnuje základní klinická vyšetření a hodnocení závislosti na nikotinu, ale i např. Beckovu škálu deprese a další. Druhá návštěva je většinou dvouhodinová intervence a končí doporučením farmakoterapie, protože pacienti jsou většinou kuřáci silně závislí – kolem 6 bodů na desetibodové škále. Kontrolní návštěvy zaberou kolem 30 minut. Průměrně pacient navštíví centrum šestkrát během ročního sledování,“ vysvětluje Eva Králíková. Úspěšnost Centra je vzhledem k intenzivní léčbě vysoká a byla oceněna jako špičková – celkově je to 39 %. U necelých 10 % pacientů, kteří neužívali léky, se pohybuje kolem 16 %, u farmakologicky léčených (po jakkoli dlouhou dobu) je to 44 %. Základními léky první linie je vareniklin, náhradní terapie nikotinem a bupropion. U pacientů, kteří vydrží užívat léky kolem půl roku, je úspěšnost kolem 70 % (více viz graf 1). Jak lékařka dále připomíná, publikací minulého týdne v impaktovaném časopise je analýza pacientů s depresí: čím více příznaků deprese v době kouření, tím významnější zlepšení po roce abstinence (viz graf 2).

Sestry i lékařky, které v Centru pro závislé na tabáku 1. LF UK a VFN odnaučují lidi kouřit, mají praxi na špičkových světových pracovištích včetně Nicotine Dependence Centre na Mayo Clinic v americkém Rochesteru, podle jehož vzoru bylo také pražské centrum koncipováno a s nímž má stálou spolupráci, společné publikace i mezinárodní projekty. Sestry spolupracují s Mezinárodní společností sester v onkologické péči (www.isncc.org) a Centrum pro závislé na tabáku je centrem excelence pro kontrolu tabáku pro sestry východní Evropy (Maďarsko, Slovensko, Slovinsko a Rumunsko). Dalším ze současných grantů je projekt Horizont 2020 „TB&Tobacco“ – léčba závislosti na tabáku u pacientů s tuberkulózou v Nepálu, Bangladéši a Pákistánu, vedený týmem univerzity v Yorku, UK (viz <http://www.york.ac.uk/healthsciences/research/public-health/projects/tb-tobacco/>). Česká republika je díky Centru zapojena také do mezinárodní sítě nekuřáckých nemocnic – Health Promoting Hospitals <http://www.ensh.org/>, v češtině <http://www.slzt.cz/nekuracke-nemocnice>. „V rámci těchto projektů vyškolily sestry centra téměř 500 svých kolegyně ve VFN v krátké intervenci u kuřáků. Tým centra má každoročně řadu publikací, vždy několik v impaktovaných časopisech,“ uzavírá výčtem odborností členů odvykacího týmu v Centru pro závislé na tabáku 1. LF UK a VFN prof. Eva Králíková.

URL| <http://zdravi.euro.cz/denni-zpravy/z-domova/kouzlo-nechteneho-nekuracke-prostory-startuji-na-svetovy-den-bez-tabaku-484809>

Jak vyučovat ekonomii?

29.5.2017 roklen24.cz str. 00 **Ekonomika, Homepage, Zprávy Top**

Jaroslav Borovička

Nejprve je třeba upřesnit, jaký obor máme vlastně na mysli. Velká většina českých „ekonomických“ fakult totiž nevyučuje obor, který se na Západě chápe jako „economics“, nýbrž to, co se běžně označuje jako „business administration“. To se týká velké většiny výuky například na Vysoké škole ekonomické i jinde. Ekonomie ve smyslu „economics“ je vyučována například na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, nebo v doktorandském programu CERGE-EI, a můj komentář se bude vztahovat právě k tomuto oboru.

Nejprve je třeba upřesnit, jaký obor máme vlastně na mysli. Velká většina českých „ekonomických“ fakult totiž nevyučuje obor, který se na Západě chápe jako „economics“, nýbrž to, co se běžně označuje jako „business administration“. To se týká velké většiny výuky například na Vysoké škole ekonomické i jinde. Ekonomie ve smyslu „economics“ je vyučována například na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, nebo v doktorandském programu CERGE-EI, a můj komentář se bude vztahovat právě k tomuto oboru.

Absolventi oboru ekonomie by měli najít uplatnění v soukromé i veřejné sféře a někteří budou případně pokračovat ve vědecké práci. Studenti by tak měli chápat fungování tržních mechanismů a jejich limity, stejně jako porozumět roli hospodářské politiky a tomu, zda a do jaké míry dokáže případná tržní selhání řešit. To je důležité, ať už studenti nastoupí jako ekonomové ve firmách nebo finančních institucích, konzultanti v právnických firmách zaměřujících se na obchodní spory nebo úředníci na ministerstvech zabývajících se hospodářskou politikou.

Je dobré začít popisem toho, co standardní výuka ekonomie (tedy oboru „economics“) na bakalářském (undergraduate) stupni studia zahrnuje. Primární důraz je kladen na společný základ, tedy sekvenci kurzů makroekonomie, mikroekonomie a ekonometrie, často doplněnou o kurzy matematiky (protože zejména v USA studenti nezdědili na univerzitě kvantitativně nedostatečně vybavení).

Na společný základ potom navazují ve velké míře volitelné pokročilé kurzy. Tyto kurzy se specializují na jednotlivé oblasti ekonomie, jako jsou třeba mezinárodní ekonomie, finance, ekonomie trhu práce, teorie her, teorie trhů s nedokonalou konkurencí, experimentální ekonomie, ekonomie rozvojového světa, atd. Kvalitní specializované bakalářské kurzy na dobrých univerzitách se svým zaměřením a náročností blíží pochopení detailů soudobého výzkumu.

Dobrá kvantitativní příprava přitom není nutná jen pro pochopení ekonomické teorie (ta se na bakalářském a magisterském stupni studia učí většinou v upravené a velmi přístupné podobě), ale také kvůli schopnosti pracovat s daty, aby studenti mohli správně porovnávat ekonomickou teorii s empirickými fakty – a správné pochopení statistických a ekonometrických metod se bez určitého stupně matematické průpravy prostě neobejde. S rostoucím objemem dostupných ekonomických dat přitom role empirických metod dále poroste.

Finové ví, jak na to. Proč jejich vzdělávání převyšuje zbytek světa? <https://t.co/64LFpvaEL3> @roklen24 *Finland *education *wef pic.twitter.com/lh6YAw4Koc

— Roklen24.cz (@roklen24)

18. května 2017

Čemu by měli studenti porozumět? Studenti by měli být schopni rozpoznat a pochopit skutečné kauzální ekonomické vztahy, odlišit je od pouhých korelací a očistit je od vlivu zavádějících proměnných. A ekonomická teorie zde slouží jako prostředek, jak toho dosáhnout. Smyslem výuky není studium ekonomických modelů jako takových, ale to, jak nám tyto modely umožňují pochopit ekonomické vztahy v reálném světě.

Z pedagogického hlediska je ekonomický model, byť v zjednodušené formě, účinným prostředkem jasného vyjadřování, který nutí studenty k oddělení podstatných mechanismů od těch nepodstatných a umožňuje jim pochopit ekonomickou kauzalitu – tedy jakým způsobem exogenní proměnné ovlivňují proměnné endogenní. Kromě toho slouží ke studiu alternativních ekonomických scénářů (tzv. counterfactuals), například dopadů navrhovaných nových hospodářských politik. Tyto dopady nelze vyčíst z existujících dat, protože se s implementací nových politik zároveň změní i chování firem a domácností.

Propojení teorie s ekonomickými daty je přitom nezbytnou součástí výuky. Poznání přitom vyplývá nejen z toho, kde ekonomické modely poskytují vysvětlení empirických závislostí, ale také z toho, v čem selhávají, a to se jinak než z dat nedozvíme. A zde zároveň leží další, neméně důležitý přínos ekonomických modelů ve výuce – vedou studenty k přemýšlení o tom, jaká data jsou zapotřebí k tomu, abychom mohli dané ekonomické vztahy potvrdit nebo naopak vyvrátit.

Abych byl konkrétní, kurz Intermediate Macroeconomics, který na bakalářské úrovni na New York University přednáším, je poměrně standardním kurzem makroekonomie, a prvním, kde se studenti seznámí s makroekonomickými modely. Podkladovou učebnicí je Macroeconomics od Chada Jonese (<https://web.stanford.edu/~chadj/macbook.html>), doplněná o řadu vlastních materiálů.

První část kurzu se zabývá teoriemi hospodářského růstu. Klíčovou otázkou, kterou nám zde ekonomická teorie pomáhá zodpovědět, je, do jaké míry k dlouhodobému hospodářskému růstu přispívají různé ekonomické faktory jako jsou akumulace kapitálu, technologický rozvoj, růst vzdělanosti atd. Takovou otázku je obtížné rozřešit jen studiem ekonomických dat, protože všechny tyto ekonomické faktory rostou v čase zároveň a není tedy zřejmá vzájemná kauzalita.

Druhá část se věnuje dlouhodobé rovnováze. Prvním tématem je dynamika trhu práce, kde ekonomická teorie slouží k pochopení toho, jak dynamika hledání práce, najímání zaměstnanců a jejich propouštění určuje míru nezaměstnanosti, jak kvantifikovat přínosy a náklady podpory v nezaměstnanosti, vliv danění práce nebo motivaci k akumulaci lidského kapitálu. Druhým tématem je dlouhodobý vztah mezi měnovou politikou a inflací, kde studenti zkoumají historické inflační epizody a kvantitativní vztah s emisí peněz a financováním rozpočtových schodků.

ČBA: Finanční gramotnost Čechů se nelepší, jsme na tom stejně jako loni

Konečně třetí část kurzu se zabývá hospodářským cyklem a rolí měnové politiky a použitým teoretickým modelem je jednoduchý „neo-keynesiánský“ model. Název toho modelu je samozřejmě zavádějící, protože má málo společného s keynesiánstvím a vznikl syntézou několika základních konceptů moderní mainstreamové makroekonomie: dynamického rozhodování firem a domácností, Phillipsovy křivky a rozhodování centrální banky o úrokových sazbách (někdy nazývané Taylorovo pravidlo). Podstatou zde není co nejpřesnější popis dynamiky hospodářského cyklu, to by bylo v tak jednoduchém modelu naivní, ale analýza toho, jakým způsobem ekonomické šoky ovlivňují rozhodování firem a domácností, a jak na ně reaguje měnová politika. Nedílnou součástí je pochopení principů časové konzistence a kredibility hospodářských politik.

Studenti jsou tak v průběhu kurzu vystaveni nejen rozmanitému spektru ekonomických modelů, ale i velkému množství historických i soudobých dat, která používají k jejich kritickému hodnocení.

Nabyté ekonomické znalosti přitom nemusí a nemají sloužit jen v profesním životě. Stejně tak se hodí studentům jako občanům pro kritické zhodnocení hospodářských politik navrhovaných politickými stranami nebo k porozumění odborně-populárním ekonomickým debatám. Českému odbornému ekonomickému diskursu by ostatně prospělo, kdyby se dokázal zbavit tak častých argumentů založených na nekonzistentních a empirické evidenci odporujících základech.

Thomas Sargent, nositel Nobelovy ceny za ekonomii za rok 2011, přednesl v roce 2007 studentům na Berkeley jeden z nejkratších promočních proslovů v historii (<http://www.businessinsider.com/thomas-sargent-shortest-graduation-speech-2014-4>). V něm, zdůrazňuji s významnou mírou nadsázky, popsal ekonomii jako „formalizovaný selský rozum“ (organized common sense) a shrnul některé základní poznatky v jednoduchých bodech o několika větech. Ty jsou samozřejmě zjednodušující, ale pokud studenti dvanáct bodů popsaných v článku pochopí a dokážou vysvětlit, proč jsou důležité, tak jsme je něco naučili.

Za připomínky k textu děkuji Jakubu Kastlovi (Princeton University), Ctiradu Slavíkovi (CERGE-EI) a Katarině Borovičkové (NYU).

Server Roklen24 připravuje další názorové texty, které se budou výukou ekonomie zabývat.

Bez pomoci se to povede jen pěti procentům, intenzivní léčba má prý několiknásobnou úspěšnost, říká profesorka Králíková

29.5.2017 prazskypatriot.cz str.00 Lifestyle / Zdraví

TZ

Po mnohaletém projednávání vstoupí ve středu 31. května v platnost zákon o veřejných prostorech bez kouře. Tento den je od roku 1988 Světovým dnem bez tabáku.

Vedoucí Centra pro závislé na tabáku III. interní kliniky 1. LF UK a VFN v Praze Eva Králíková považuje termín zákona „protikuřácký“ za mylný.

„Jmenuje se Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (č. 65/2017 Sb.). Na jeho třiceti stranách se kouření věnuje sotva 10 procent, je to však důležitý krok ke kontrole tabáku na úrovni civilizovaných zemí. Tam, kde platí, jej podporuje naprostá většina populace, a to včetně kuřáků,“ říká Eva Králíková.

Důvod, proč jeho schválení tak dlouho trvalo, je podle profesorky Králíkové zřejmý. Klesne totiž o několik procent prodej cigaret – někteří kuřáci kouřit přestanou, protože tohle byla poslední kapka, ostatní kouření omezí, protože musí s cigaretou ven a méně mladých kouřit začne (podle průzkumu **Fakulty sociálních věd FF UK** by 20 % kuřáků nikdy nezačalo, kdyby se v restauracích tenkrát nekouřilo).

„Kromě výrobců cigaret ale všichni ostatní vydělají. Jak pohostinský průmysl (76 % české dospělé populace nekouří a nechodili do některých restaurací právě kvůli kouři), tak zdravotní pojišťovny, o samotných kuřácích nemluvě,“ vysvětluje Králíková.

První Centrum pro závislé na tabáku bylo založeno při III. interní klinice 1. LF UK a VFN a od začátku roku 2005 je po plnou pracovní dobu vyhrazeno kuřákům. Prošlo jich tedy více než 6000. Spolu se Společností pro léčbu závislosti na tabáku (SLZT) pomohli lékaři a sestry centra k založení více než 40 podobných pracovišť po celé ČR, kde zatím léčí kuřáky ve vymezeném čase.

Ve spolupráci s Českou lékařskou komorou, Českou asociací sester a Českou lékárnickou komorou vyškolí zaměstnanci centra v léčbě závislosti na tabáku každý rok stovky lékařů, sester i lékárníků a také slouží průběžně jako konzultační a školicí pracoviště všech zdravotnických profesí.

„Přestat kouřit není jednoduché – bez pomoci se to povede jen asi pěti kuřákům ze sta, intenzivní léčba má ale až pětinasobnou úspěšnost. Pomoc mohou kuřáci hledat ve více než 40 centrech pro závislé na tabáku, ve zhruba 150 poradenských centrech v lékárnách či u svých lékařů, případně zavolat Národní linku pro odvykání kouření 800 350 000. Všechny kontakty najdete na webu Společnosti pro léčbu závislosti na tabáku www.slzt.cz,“ doplňuje Eva Králíková s tím, že závislost na tabáku je samostatnou diagnostickou jednotkou.

Podle 10. verze Mezinárodní klasifikace nemocí WHO existuje několik diagnóz týkajících se užívání tabáku. Jednou z nich je např. F17.2 (poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním tabáku, syndrom závislosti) nebo Z58.7 (expozice pasivnímu kouření).

Odborníci zdůrazňují, že účinná léčba existuje a měla by být nabízena a dostupná všem pacientům podobně jako je to samozřejmé i v případě jiných nemocí. Léčba zahrnuje krátkou intervenci v běžné klinické praxi a intenzivní léčbu, tedy intervenci spolu s farmakoterapií. Jedná se dokonce o jednu z ekonomicky nejvýhodnějších intervencí v medicíně.

Jak je léčba kuřáka úspěšná a jak konkrétně probíhá? „U pacientů našeho centra je hodnocena roční abstinence, validizovaná oxidem uhelnatým ve výdechu. První screeningová návštěva trvá zhruba hodinu, zahrnuje základní klinická vyšetření a hodnocení závislosti na nikotinu, ale i např. Beckovu škálu deprese a další. Druhá návštěva je většinou dvouhodinová intervence a končí doporučením farmakoterapie, protože

pacienti jsou většinou kuřáci silně závislí – kolem 6 bodů na desetibodové škále. Kontrolní návštěvy zaberou kolem 30 minut. Průměrně pacient navštíví centrum šestkrát během ročního sledování,“ vysvětluje Eva Králíková.

Úspěšnost Centra je vzhledem k intenzivní léčbě vysoká a byla oceněna jako špičková – celkově je to 39 %. U necelých 10 % pacientů, kteří neužívali léky, se pohybuje kolem 16 %, u farmakologicky léčených (po jakkoli dlouhou dobu) je to 44 %. Základními léky první linie je vareniklin, náhradní terapie nikotinem a bupropion. U pacientů, kteří vydrží užívat léky kolem půl roku, je úspěšnost kolem 70 %.

URL| <http://www.prazskypatriot.cz/bez-pomoci-se-to-povede-jen-peti-procentum-intenzivni-lecba-ma-rynekolikanasobnou-uspesnost-rika-profesorka-kralikova/>

Nový koordinátor digitální agendy: Operátoři pořád jenom brečí

27.5.2017 finmag.cz str. 00 Rozhovor

Ondřej Tůma

„Nevidím důvod, proč ten obrovský potenciál konečně neodbrzdit a neukázat, k čemu všemu můžou být dobré přístroje, které všichni nosíme v kapse,“ říká Ondřej Malý, který má na Úřadu vlády na starost digitální agendu.

Ještě jako radní Českého telekomunikačního úřadu (ČTÚ) patřil Ondřej Malý knejhlasitějším kritikům mobilních operátorů, kterým vytýkal například to, že nejsou běžným zákazníkům ochotni nabídnout neomezené datové tarify a brání tím rozvoji digitalizace vČesku. Svým postojem se však znelíbil dnes už bývalému ministrovi průmyslu a obchodu Janu Mládkovi, který ho chtěl vRadě ČTÚ nahradit. Zatímco Mládek záhy doministroval, Malý se přesunul na Úřad vlády, kde po Tomášovi Prouzovi převzal pozici koordinátora digitální agendy. Na operátory ale rozhodně nezapomněl.

Jak je to vlastně svaším mandátem? Je vázaný pouze na tuto vládu, nebo budete automaticky pokračovat i po volbách?

Je vtipné, že se mě novináři hned na začátku rozhovoru ptají, jak dlouho tady ještě budu. Jsem jmenovaný usnesením vlády, mandát není časově omezený. Vláda mě ale může usnesením zase kdykoli odvolat. Budu se samozřejmě snažit pracovat tak dobře, aby ktomu neměla důvod.

Bavil jste se spředsedy největších politických stran o tom, jestli svými dlouhodobě počítají?

Jsme vkontaktu a probíráme záležitosti kolem digitální agendy. Jestli se mnou dlouhodobě počítají, nijak neřešíme. Myslím, že zrovna teď mají svých starostí dost.

Při jednání spolitiky musím počítat s tím, že digitální agenda je jen jedna z mnoha, které řeší. Snažím se samozřejmě, aby pro ně byla co nejdůležitější, protože je průřezová napříč všemi rezorty. O digitální agendu a věci, které se týkají internetu, se teď zajímají všichni. Obrovské téma je třeba proměna průmyslové výroby, ke které vede rozvoj digitalizace. Ale nedávno mě například požádal náměstek ministra zemědělství, abych vystupoval na jedné zjejich konferencí.

O čem tam budete mluvit?

Zemědělství řeší rozvoj venkova a rozvoj venkova teď představuje i rozvoj internetu. Stejně jako byla pro venkov vletech 1920 až 1938 klíčová elektrifikace. Dnes může internetizace znamenat stejný kvalitativní skok.

Není mezirezortní „průřezovost“ pro digitalizaci zároveň nevýhoda, protože si ji nechce žádné ministerstvo vzít zcela pod křídla?

Zurčitěho pohledu ano. Netajím se tím, že zrušení Ministerstva informatiky v roce 2007 byla chyba. Skoro každý zbranže výpočetní techniky a telekomunikací si myslí, že ktomu nemělo dojít. Část kompetencí přešla na Ministerstvo vnitra a část na Ministerstvo průmyslu a obchodu. Když se pak jednalo třeba o dotacích na

vysokorychlostní internet, ministerstva se hádala, kdo dostane větší díl koláče. Rozhodně by dávalo smysl, kdybychom časem směřovali k tomu, že tu vznikne stejně jako v Polsku Ministerstvo digitalizace.

Jaký je to pocit, když se jednu dobu v novinách píše o tom, že svými ministrem průmyslu a obchodu nepočítá a že vás dál nechce v Radě ČTÚ, a o chvíli později se stanete koordinátorem digitální agendy na Úřadu vlády?

Když jsme do Rady ČTÚ s jejím současným předsedou Mirkem Novákem nastupovali, ani jsme nepočítali, že bychom zůstali déle, než je pětileté funkční období. Byli jsme totiž první radní, kteří se tam nedostali jako političtí trafikanti. Natvrdo jsme si řekli, že jestli chceme v oblasti regulace telekomunikací něco užitečného udělat, musíme to stihnout hned v první pětiletce, protože se tím hodně lidem znelíbíme.

Jednání bývalého ministra Jana Mládka, kdy mě pohaněl na tiskovce před třiceti novináři, pro mě bylo docela překvapení. Dva týdny předtím jsme měli osobní schůzku, na které jsme probírali mé případné pokračování v Radě ČTÚ, a vůči mé práci neměl žádné výhrady. Kdyby mi tehdy řekl, že se mnou není spokojený a že mě chce nahradit typově někým jiným, mohl bych jen pokrčit rameny a jeho rozhodnutí plně respektovat. Takhle to bylo hodně zvláštní... Bohužel je to asi něco, na co si člověk musí zvyknout.

Souviselo to s tím, že patříte k tvrdým kritikům mobilních operátorů, zatímco on jim šel údajně na ruku?

To vám neřeknu. Nevidím mu do hlavy. Nerad beru věci osobně, všechno se snažím řešit ve faktické rovině. Pravdou je, že za poslední léta toho z Ministerstva průmyslu v oblasti ochrany spotřebitele v telekomunikacích příliš nevylezlo. Naopak tam byla zcela evidentní podpora mimořádně ostudného zákona o elektronických komunikacích z roku 2014, který dal operátorům takřka neomezenou moc nad jejich zákazníky. Dobře si pamatuju, jak na výborech v Senátu náměstek ministra průmyslu tvrdil, že jde o úžasnou věc, která sníží administrativní zátěž. Jak to dopadlo, všichni víme.

* Klienta na řetěz? Co si vyjednali mobilní operátoři u poslanců

Ted' je zcela zásadní, aby se ochrana spotřebitele vrátila tam, kam má. Jsem rád, že je na tom viditelná politická shoda, která se projevila i hlasováním o novele zákona o elektronických komunikacích, když pro bylo 132 poslanců napříč politickými stranami a proti nikdo. Je skvělé, že potřebnou změnu prosazovali nový ministr průmyslu, premiér Sobotka, který to dokonce označil za jednu ze svých priorit, i tehdejší ministr financí Babiš.

Nejsou ted' vyjádření politiků, že zákazníkům pomůžou vymocit u operátorů důstojné podmínky, jen předvolební sliby?

Celý minulý rok jsem říkal, že jestli má na trhu telekomunikací dojít k zásadnější kvalitativní změně, musí se z toho stát politikum. Jako se na politické úrovni řeší energetika, zdravotnictví nebo důchody, musí se řešit i internetová infrastruktura, nabídka a konkurence na trhu a úroveň poskytovaných služeb, jejichž prostřednictvím spolu lidé komunikují. Zástupci Asociace provozovatelů mobilních sítí rádi říkají, že by tohle téma mělo zůstat na odborné rovině. Hloupost. Na odborné rovině bylo patnáct let a podívejte se, jaký stav tu je.

Nevěřím, že je to jenom součást předvolebního boje a po volbách tohle téma utichne. Opravdu se z toho stává jedna z politických priorit a téma bude rezonovat ještě hodně dlouho. Už jen kvůli tomu, že se týká všech voličů.

O operátorech říkáte, že jsou pro digitalizaci Česka obrovská brzda, zejména co se týče mobilního internetu. Jsme na tom ve srovnání s Evropou vážně tak bídě?

Nedávno jsem četl novou studii finské analytické firmy Rewheel a Česko si nijak zvlášť nepolepšilo. Někteří operátoři sice poskytli víc dat ve svých tarifech, se zahraničím se to ale pořád nedá srovnávat. Za poslední půlrok přibily tři země, ve kterých jsou operátoři schopni nabídnout obyčejným lidem neomezená mobilní data. Nevidím tu potřebný pokrok, žádnou ochotu vpřístupu ke spotřebitelům. To, že vám v datovém tarifu zvýší čerpání dat z jednoho a půl gigabajtu na pět gigabajtů, ničemu moc nepomůže. Pořád to bude lidi neskutečně omezovat. A operátoři budou říkat, že to zákazníkům stačí, protože víc nevyčerpají. Je to stejné, jako kdyby vám každý den dávali kobědu dvě zrnka rýže, vy jste je snědl a oni na základě toho tvrdili, že vám dvě zrnka stačí. Ve skutečnosti budete umírat hladu.

Jak trh mobilních operátorů rozhybat? Pomohl by čtvrtý operátor? Šéf ČTÚ Jaromír Novák byl při našem loňském rozhovoru přesvědčený, že ano.

Já si to taky myslím. Druhá věc je, že to musí dávat byznysový smysl i nějaké firmě, která by se o to chtěla pokusit. Věřím, že se nějaká najde. Blíží se totiž několik aukcí kmitočtů, které by mohly sloužit jako vstupenka mezi velké hráče. Navíc i zástupci regulátora jasně deklarují, že by rádi zvýšili konkurenci na trhu. Doba, kdy aukce sloužily jako nástroj kplnění státní kasy, je už pryč a nikdy vlastně ani neměla nastat. Stačí se podívat na výsledky aukce z roku 2001, kdy velcí operátoři seděli na kmitočtech, které nepoužívali, ale zároveň je neposkytovali nikomu jinému.

Kdybyste si měl tipnout, budou do roka na našem trhu kmánit neomezené datové tarify?

Záleží, jak se k tomu postaví sami operátoři. Pokud chtějí být vnímáni jen jako brzda digitální ekonomiky a budou chtít dál na svém Facebooku denně číst desítky příspěvků od nespokojených klientů, tak neomezeným tarifům nepřistoupí. V opačném případě se můžou stát někým, kdo nabízí zásadní službu pro celou společnost.

Operátoři jsou ale negativně vnímáni už hodně dlouho. Proč by na tom chtěli něco měnit zrovna teď?

Právě proto, že se ztáhle problematiky stalo politikum. Dokud to politiky nezajímalo, mohli si operátoři beztréstně řídit. Například loni se v Senátu hlasovalo o novele, která měla zákon o elektronických komunikacích vrátit do stavu před rokem 2014. Tehdy se tam objevily anonymní letáky, na kterých se psalo, jak to na trhu způsobí apokalypsu, že operátoři nebudou moct uzavírat smlouvy a že všichni budou jejich služby využívat zadarmo. Zkrátka úplné nesmysly. Novela nakonec vtichosti skončila u ledu. Dneska tady ale máme situaci, když političtí lídři spremiérem v čele mluví o bídném stavu na trhu operátorů jako o obrovském problému. Na to už zkrátka trh musí reagovat.

Nový šéf společnosti Vodafone Jiří Báča nedávno říkal, že neomezené datové tarify nemají smysl, dokud tu nebude dostatečná infrastruktura optických sítí. Politici podle něj kritikou operátorů jen zakrývají vlastní selhání...

Komické. V Česku optická infrastruktura do značné míry je, jenom ji namnoha místech budují malí regionální operátoři, se kterými se velcí hráči zpro mě nepochopitelného důvodu nedokážou domluvit. To si ale nemůžou stěžovat na stát. Zároveň platí, že Vodafone v některých městech, jako je třeba Žďár nad Sázavou, poskytuje zákazníkům z oblasti samosprávy neomezené datové tarify. Je tedy tohle město ostrůvek mobilního zázraku, nebo jsou argumenty pana Báči jen zástěrka? Operátoři neustále brečí, že se jim děje něco nespravedlivého, ale zároveň jsou enormně neochotní začít zametat před vlastním prahem.

Do optických sítí v Česku tedy investují hlavně menší operátoři, což je v mezinárodním srovnání celkem paradox. Jak je to možné?

Podívejte se do účetních uzávěrek a výročních zpráv velkých operátorů. Vysvětlení se skrývá v části výkazu cashflow, kde se píše o tom, kolik peněz na dividendách oteklo pryč, případně o kolik se snižovalo v posledních letech základní jmění společnosti. Když z nějaké firmy odsajete peníze, tak tam prostě nejsou a nemůžete je investovat.

V mezinárodním srovnání selháváme taky co se týče e-governmentu a online komunikace občanů se státní správou...

Za průměrem Evropské unie stále zaostáváme, ale v posledních letech tady došlo kvýraznému pokroku. Velkou radost mám třeba z toho, že se postupně daří otevírat data. Z dostupných analýz nám navíc vychází, že vtáhle oblasti není problém technologický, ale procesní. Úřady, které nedokážou přijmout elektronickou fakturu, tak nečiní proto, že by to jejich IT systémy nedokázaly, ale protože mají špatně nastavené procesy. To jde celkem snadno změnit.

Drtivá většina Čechů vám ale rozhodně neřekne, že je tu elektronická komunikace s úřady snadná...

To je asi pravda. Stát se totiž až moc zaměřil na elektronickou komunikaci uvnitř úřadů a mezi úřady navzájem. Vytvoření uživatelsky přívětivého prostředí šlo trochu stranou. To je samozřejmě chyba, ale už se intenzivně

pracuje na tom, aby se situace zlepšila. Například připravovaný nový portál veřejné správy vypadá vcelku k světu. Ale souhlasím svámi, že všechno musí směřovat k jednoduchosti. Není možné, aby se lidé při kontaktu se státní správou museli učit obsluhovat osm různých portálů. Věřím, že až se spolu budeme bavit za pár let, bude tu e-government na úplně jiné úrovni.

Politici rádi mluví o tom, že by znás chtěli, co se týče e-governmentu, udělat další Estonsko. Není to hrozné klišé?

Rozhodně je. Třeba i proto, že se tu srovnávají hodně odlišná prostředí. Estonsko je malá země s milionem obyvatel, tedy zhruba jako jedna Praha. Hlavní impulz tam navíc vzešel od bank, které nechtěly mít pobočky v každém městě, protože to bylo zbytečně nákladné. Mocně proto tlačily státní správu, aby se lidé mohli elektronicky autentizovat jednotným způsobem, což vyústilo v jejich elektronické občanky. Pak se začaly nabalovat další věci, až z toho vznikl dnešní perfektní systém. Skvěle e-government funguje i ve Velké Británii, ve Finsku, v Austrálii nebo na Novém Zélandu. Než ale politici začnou vykřikovat, že to tady chtějí mít stejně jako v nějaké jiné zemi, musí se zamyslet nad tím, které modely je možné překopírovat do našich podmínek.

Můžete vypíchnout jednu věc, která nám opravdu chybí?

Chybí tu idea elektronické autentizace směrem ke státu. Možnost ověřovat identitu elektronicky je strašně důležitá. Příslušný zákon je ale už v Parlamentu. Osobně vkládám daleko víc nadějí do e-identity než do elektronické občanky. Mimo jiné i proto, že služby e-identity nemusí nabízet jenom stát, ale i soukromé firmy – typicky banky, pojišťovny a mobilní operátoři. To je věc, která může selektronizaci v Česku pořádně zahýbat.

=====

Vystudoval žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a obor Mezinárodní teritoriální studia, specializace Americká studia, tamtéž. V rámci magisterských studií vycestoval na semestr na Renvall Institute Helsinské univerzity. Celou jeho kariéru prolínají moderní technologie – působil jako odborný novinář (Lidové noviny a Hospodářské noviny) se zaměřením především na telekomunikace a IT. Několik let také vyzkoušel vývoj v praxi u společnosti Illusion Softworks. Od roku 2012 byl členem Rady Českého telekomunikačního úřadu. V dubnu 2017 ho vláda jmenovala koordinátorem digitální agendy.

=====

URL | <http://finmag.penize.cz/ekonomika/323706-novy-koordinator-digitalni-agendy-operatori-porad-jenom-bre-ci>

Nový koordinátor digitální agendy: Operátoři pořád jenom brečí

27.5.2017 penize.cz str. 00 Rozhovor

Ondřej Tůma

„Nevidím důvod, proč ten obrovský potenciál konečně neodbrzdit a neukázat, k čemu všemu můžou být dobré přístroje, které všichni nosíme v kapse,“ říká Ondřej Malý, který má na Úřadu vlády na starost digitální agendu.

Ještě jako radní Českého telekomunikačního úřadu (ČTÚ) patřil Ondřej Malý k nejhlásitějším kritikům mobilních operátorů, kterým vytýkal například to, že nejsou běžným zákazníkům ochotni nabídnout neomezené datové tarify a brání tím rozvoji digitalizace v Česku. Svým postojem se však znelíbil dnes už bývalému ministrovi průmyslu a obchodu Janu Mládkovi, který ho chtěl v Radě ČTÚ nahradit. Zatímco Mládek záhy doministroval, Malý se přesunul na Úřad vlády, kde po Tomášovi Prouzovi převzal pozici koordinátora digitální agendy. Na operátory ale rozhodně nezapomněl.

Jak je to vlastně s vaším mandátem? Je vázaný pouze na tuto vládu, nebo budete automaticky pokračovat i po volbách?

Je vtipné, že se mě novináři hned na začátku rozhovoru ptají, jak dlouho tady ještě budu. Jsem jmenovaný usnesením vlády, mandát není časově omezený. Vláda mě ale může usnesením zase kdykoli odvolat. Budu se samozřejmě snažit pracovat tak dobře, aby ktomu neměla důvod.

Bavil jste se spředsedy největších politických stran o tom, jestli svými dlouhodobě počítají?

Jsme v kontaktu a probíráme záležitosti kolem digitální agendy. Jestli se mnou dlouhodobě počítají, nijak neřešíme. Myslím, že zrovna teď mají svých starostí dost.

Při jednání spolitiky musím počítat s tím, že digitální agenda je jen jedna z mnoha, které řeší. Snažím se samozřejmě, aby pro ně byla co nejdůležitější, protože je průřezová napříč všemi rezorty. O digitální agendu a věci, které se týkají internetu, se teď zajímají všichni. Obrovské téma je třeba proměna průmyslové výroby, ke které vede rozvoj digitalizace. Ale nedávno mě například požádal náměstek ministra zemědělství, abych vystupoval na jedné z jejich konferencí.

O čem tam budete mluvit?

Zemědělství řeší rozvoj venkova a rozvoj venkova teď představuje i rozvoj internetu. Stejně jako byla pro venkov v letech 1920 až 1938 klíčová elektrifikace. Dnes může internetizace znamenat stejný kvalitativní skok.

Není mezirezortní „průřezovost“ pro digitalizaci zároveň nevýhoda, protože si ji nechce žádné ministerstvo vzít zcela pod křídla?

Zurčitě ano. Netajím se tím, že zrušení Ministerstva informatiky v roce 2007 byla chyba. Skoro každý z branže výpočetní techniky a telekomunikací si myslí, že ktomu nemělo dojít. Část kompetencí přešla na Ministerstvo vnitra a část na Ministerstvo průmyslu a obchodu. Když se pak jednalo třeba o dotacích na vysokorychlostní internet, ministerstva se hádala, kdo dostane větší díl koláče. Rozhodně by dávalo smysl, kdybychom časem směřovali ktomu, že tu vznikne stejně jako v Polsku Ministerstvo digitalizace.

Jaký je to pocit, když se jednu dobu v novinách píše o tom, že svými ministr průmyslu a obchodu nepočítá a že vás dál nechce v Radě ČTÚ, a o chvíli později se stanete koordinátorem digitální agendy na Úřadu vlády?

Když jsme do Rady ČTÚ s jejím současným předsedou Mirkem Novákem nastupovali, ani jsme nepočítali, že bychom zůstali déle, než je pětileté funkční období. Byli jsme totiž první radní, kteří se tam nedostali jako političtí trafikanti. Natvrdo jsme si řekli, že jestli chceme v oblasti regulace telekomunikací něco užitečného udělat, musíme to stihnout hned v první pětiletce, protože se tím hodně lidem znelíbíme.

Jednání bývalého ministra Jana Mládka, kdy mě pohaněl na tiskovce před třiceti novináři, pro mě bylo docela překvapení. Dva týdny předtím jsme měli osobní schůzku, na které jsme probírali mé případné pokračování v Radě ČTÚ, a vůči mé práci neměl žádné výhrady. Kdyby mi tehdy řekl, že se mnou není spokojený a že mě chce nahradit typově někým jiným, mohl bych jen pokrčit rameny a jeho rozhodnutí plně respektovat. Takhle to bylo hodně zvláštní... Bohužel je to asi něco, na co si člověk musí zvyknout.

Souviselo to s tím, že patříte ktvrdým kritikům mobilních operátorů, zatímco on jim šel údajně na ruku?

To vám neřeknu. Nevidím mu do hlavy. Nerad beru věci osobně, všechno se snažím řešit ve faktické rovině. Pravdou je, že za poslední léta toho z Ministerstva průmyslu v oblasti ochrany spotřebitele v telekomunikacích příliš nevylezlo. Naopak tam byla zcela evidentní podpora mimořádně ostudného zákona o elektronických komunikacích z roku 2014, který dal operátorům takřka neomezenou moc nad jejich zákazníky. Dobře si pamatuju, jak na výborech v Senátu náměstek ministra průmyslu tvrdil, že jde o úžasnou věc, která sníží administrativní zátěž. Jak to dopadlo, všichni víme.

* Klienta na řetěz? Co si vyjednali mobilní operátoři u poslanců

Teď je zcela zásadní, aby se ochrana spotřebitele vrátila tam, kam má. Jsem rád, že je na tom viditelná politická shoda, která se projevila i hlasováním o novele zákona o elektronických komunikacích, když pro bylo 132 poslanců napříč politickými stranami a proti nikdo. Je skvělé, že potřebnou změnu prosazovali nový ministr průmyslu, premiér Sobotka, který to dokonce označil za jednu ze svých priorit, i tehdejší ministr financí Babiš.

Nejsou teď vyjádření politiků, že zákazníkům pomůžou vymocit u operátorů důstojné podmínky, jen předvolební sliby?

Celý minulý rok jsem říkal, že jestli má na trhu telekomunikací dojít zásadnější kvalitativní změně, musí se z toho stát politikum. Jako se na politické úrovni řeší energetika, zdravotnictví nebo důchody, musí se řešit i internetová infrastruktura, nabídka a konkurence na trhu a úroveň poskytovaných služeb, jejichž prostřednictvím spolu lidé komunikují. Zástupci Asociace provozovatelů mobilních sítí rádi říkají, že by tohle téma mělo zůstat na odborné rovině. Hloupost. Na odborné rovině bylo patnáct let a podívejte se, jaký stav tu je.

Nevěřím, že je to jenom součást předvolebního boje a po volbách tohle téma utichne. Opravdu se z toho stává jedna z politických priorit a téma bude rezonovat ještě hodně dlouho. Už jen kvůli tomu, že se týká všech voličů.

O operátorech říkáte, že jsou pro digitalizaci Česka obrovská brzda, zejména co se týče mobilního internetu. Jsme na tom ve srovnání s Evropou vážně tak bídně?

Nedávno jsem četl novou studii finské analytické firmy Rewheel a Česko si nijak zvlášť nepolepšilo. Někteří operátoři sice poskytli víc dat ve svých tarifech, se zahraničím se to ale pořád nedá srovnávat. Za poslední půlrok přibyly tři země, ve kterých jsou operátoři schopni nabídnout obyčejným lidem neomezená mobilní data. Nevidím tu potřebný pokrok, žádnou ochotu vpřístupu ke spotřebitelům. To, že vám v datovém tarifu zvýší čerpání dat z jednoho a půl gigabajtu na pět gigabajtů, ničemu moc nepomůže. Pořád to bude lidi neskutečně omezovat. A operátoři budou říkat, že to zákazníkům stačí, protože víc nevyčerpají. Je to stejné, jako kdyby vám každý den dávali kobedu dvě zrnka rýže, vy jste je snědl a oni na základě toho tvrdili, že vám dvě zrnka stačí. Ve skutečnosti budete umírat hladu.

Jak trh mobilních operátorů rozhybat? Pomohl by čtvrtý operátor? Šéf ČTÚ Jaromír Novák byl při našem loňském rozhovoru přesvědčený, že ano.

Já si to taky myslím. Druhá věc je, že to musí dávat byznysový smysl i nějaké firmě, která by se o to chtěla pokusit. Věřím, že se nějaká najde. Blíží se totiž několik aukcí kmitočtů, které by mohly sloužit jako vstupenka mezi velké hráče. Navíc i zástupci regulátora jasně deklarují, že by rádi zvýšili konkurenci na trhu. Doba, kdy aukce sloužily jako nástroj kplnění státní kasy, je už pryč a nikdy vlastně ani neměla nastat. Stačí se podívat na výsledky aukce z roku 2001, kdy velcí operátoři seděli na kmitočtech, které nepoužívali, ale zároveň je neposkytovali nikomu jinému.

Kdybyste si měl tipnout, budou do roka na našem trhu kmánit neomezené datové tarify?

Záleží, jak se k tomu postaví sami operátoři. Pokud chtějí být vnímáni jen jako brzda digitální ekonomiky a budou chtít dál na svém Facebooku denně číst desítky příspěvků od nespokojených klientů, tak neomezeným tarifům nepřistoupí. V opačném případě se můžou stát někým, kdo nabízí zásadní službu pro celou společnost.

Operátoři jsou ale negativně vnímáni už hodně dlouho. Proč by na tom chtěli něco měnit zrovna teď?

Právě proto, že se z téhle problematiky stalo politikum. Dokud to politiky nezajímalo, mohli si operátoři beztravně řídit. Například loni se v Senátu hlasovalo o novele, která měla zákon o elektronických komunikacích vrátit do stavu před rokem 2014. Tehdy se tam objevily anonymní letáky, na kterých se psalo, jak to na trhu způsobí apokalypsu, že operátoři nebudou moct uzavírat smlouvy a že všichni budou jejich služby využívat zadarmo. Zkrátka úplně nesmysly. Novela nakonec vtichosti skončila u ledu. Dneska tady ale máme situaci, když političtí lídři spremiérem v čele mluví o bídném stavu na trhu operátorů jako o obrovském problému. Na to už zkrátka trh musí reagovat.

Nový šéf společnosti Vodafone Jiří Báča nedávno říkal, že neomezené datové tarify nemají smysl, dokud tu nebude dostatečná infrastruktura optických sítí. Politici podle něj kritikou operátorů jen zakrývají vlastní selhání...

Komické. V Česku optická infrastruktura do značné míry je, jenom ji namnoha místech budují malí regionální operátoři, se kterými se velcí hráči zpro mě nepochopitelného důvodu nedokážou domluvit. To si ale nemůžou stěžovat na stát. Zároveň platí, že Vodafone v některých městech, jako je třeba Žďár nad Sázavou, poskytuje

zákazníkům z oblasti samosprávy neomezené datové tarify. Je tedy tohle město ostrůvek mobilního zázraku, nebo jsou argumenty pana Báci jen zástěrka? Operátoři neustále brečí, že se jim děje něco nespravedlivého, ale zároveň jsou enormně neochotní začít zametat před vlastním prahem.

Do optických sítí v Česku tedy investují hlavně menší operátoři, což je v mezinárodním srovnání celkem paradox. Jak je to možné?

Podívejte se do účetních uzávěrek a výročních zpráv velkých operátorů. Vysvětlení se skrývá v části výkazu cashflow, kde se píše o tom, kolik peněz na dividendách oteklo pryč, případně o kolik se snižovalo v posledních letech základní jmění společnosti. Když z nějaké firmy odsajete peníze, tak tam prostě nejsou a nemůžete je investovat.

V mezinárodním srovnání selháváme taky co se týče e-governmentu a online komunikace občanů se státní správou...

Za průměrem Evropské unie stále zaostáváme, ale v posledních letech tady došlo kváznému pokroku. Velkou radost mám třeba z toho, že se postupně daří otevírat data. Z dostupných analýz nám navíc vychází, že vtěhle oblasti není problém technologický, ale procesní. Úřady, které nedokážou přijmout elektronickou fakturu, tak nečiní proto, že by to jejich IT systémy nedokázaly, ale protože mají špatně nastavené procesy. To jde celkem snadno změnit.

Drtivá většina Čechů vám ale rozhodně neřekne, že je tu elektronická komunikace s úřady snadná...

To je asi pravda. Stát se totiž až moc zaměřil na elektronickou komunikaci uvnitř úřadů a mezi úřady navzájem. Vytvoření uživatelsky přívětivého prostředí šlo trochu stranou. To je samozřejmě chyba, ale už se intenzivně pracuje na tom, aby se situace zlepšila. Například připravovaný nový portál veřejné správy vypadá vcelku k světu. Ale souhlasím svámi, že všechno musí směřovat k jednoduchosti. Není možné, aby se lidé při kontaktu se státní správou museli učit obsluhovat osm různých portálů. Věřím, že až se spolu budeme bavit za pár let, bude tu e-government na úplně jiné úrovni.

Politici rádi mluví o tom, že by znás chtěli, co se týče e-governmentu, udělat další Estonsko. Není to hrozné klíšé?

Rozhodně je. Třeba i proto, že se tu srovnávají hodně odlišná prostředí. Estonsko je malá země smilionem obyvatel, tedy zhruba jako jedna Praha. Hlavní impulz tam navíc vzešel od bank, které nechtěly mít pobočky v každém městě, protože to bylo zbytečně nákladné. Mocně proto tlačily státní správu, aby se lidé mohli elektronicky autentizovat jednotným způsobem, což vyústilo v jejich elektronické občanky. Pak se začaly nabalovat další věci, až z toho vznikl dnešní perfektní systém. Skvěle e-government funguje i ve Velké Británii, ve Finsku, v Austrálii nebo na Novém Zélandu. Než ale politici začnou vykřikovat, že to tady chtějí mít stejné jako v nějaké jiné zemi, musí se zamyslet nad tím, které modely je možné překopírovat do našich podmínek.

Můžete vypíchnout jednu věc, která nám opravdu chybí?

Chybí tu idea elektronické autentizace směrem ke státu. Možnost ověřovat identitu elektronicky je strašně důležitá. Příslušný zákon je ale už v Parlamentu. Osobně vkládám daleko víc nadějí do e-identity než do elektronické občanky. Mimo jiné i proto, že služby e-identity nemusí nabízet jenom stát, ale i soukromé firmy – typicky banky, pojišťovny a mobilní operátoři. To je věc, která může selektronizaci v Česku pořádně zahýbat.

=====

Vystudoval žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a obor Mezinárodní teritoriální studia, specializace Americká studia, tamtéž. V rámci magisterských studií vycestoval na semestr na Renvall Institute Helsinské univerzity. Celou jeho kariéru prolínají moderní technologie – působil jako odborný novinář (Lidové noviny a Hospodářské noviny) se zaměřením především na telekomunikace a IT. Několik let také vyzkoušel vývoj v praxi u společnosti Illusion Softworks. Od roku 2012 byl členem Rady Českého telekomunikačního úřadu. V dubnu 2017 ho vláda jmenovala koordinátorem digitální agendy.

=====

URL| <http://www.penize.cz/spotrebitel/323706-novy-koordinator-digitalni-agendy-operatori-porad-jenom-breci>

Připomínáme se 45. výročí smlouvy Salt 1 omezující počet balistických raketových systémů

26.5.2017 ČRo Plus str. 04 17:10 Den podle...

Libor DVOŘÁK, moderátor

26. května 1972, tedy přesně před 45 lety podepsali prezident Richard Nixon a generální tajemník ÚV KSSS Leonid Brežněv v Moskvě smlouvu o antibalistických raketách, která byla uzavřena na dobu neurčenou a zavazovala Spojené státy americké a Sovětský svaz k omezení počtu antibalistických raketových systémů. Dále podepsali prozatímní dohodu, zkráceně nazývanou smlouva Salt 1, která byla uzavřena na dobu 5 let. A měla omezovat strategické útočné zbraně. U telefonu už je politolog z **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity Karel Svoboda. Zdravím tě, Karle.

Karel SVOBODA, politolog, **Fakulta sociálních věd** Karlovy univerzity

Ahoj, Libore.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Co bylo, stručně řečeno, obsahem této dohody?

Karel SVOBODA, politolog, **Fakulta sociálních věd** Karlovy univerzity

Tak, stručně řečeno, obsahem této dohody bylo to, že oni omezili vlastně ty obranné systémy. A to proč, protože se věřilo, že vlastně ty obranné systémy jakoby provokují, provokují ten stát ke zbrojení, že vlastně jakmile on se cítí, cítí neohrožitelný, tak, tak tím jako získává, získává převahu. A odchází ta možnost vzájemného odstrašení. Čili ta idea byla taková, že vlastně podívejte se, my budeme stejně tak vystaveni vašemu útoku, jako, jako vy našemu. Čili vlastně to sníží, sníží vlastně možnost, že do toho jedna nebo druhá strana půjde.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Zafungovalo to v tomhle ohledu? A jaké, jaký byl význam této smlouvy pro obě země?

Karel SVOBODA, politolog, **Fakulta sociálních věd** Karlovy univerzity

Velmi suše to, že, to, že se můžeme bavit, tak znamená, že zafungovalo toto. Samozřejmě zlehčuju to, ono, ono už třeba jenom to, že původně, původně to povolovalo 2 systémy, jejich instalaci, postupně se to změnilo, snížilo tak, že to vlastně, vlastně dosáhlo pouze jednoho, jednoho systému. A to prostě a jednoduše z toho důvodu, že vlastně ten druhý systém ani jedna strana nebyla, jakoby neinstalovala. Čili už to jako ukazuje, ukazuje na to, že to svůj význam opravdu mělo. Ono přispělo to opravdu k tomu jadernému odstrašení. Ono potom, když připomenu, připomenu vlastně program Hvězdných válek v ro..., od roku 82, tak tam, tam se Sověti právě báli, že jaksi ty Hvězdné války toto právě překračují. A že vlastně mění, mění výrazně ten poměr sil. A to bylo, to bylo pro ně samozřejmě nepříjemné. Ono pak se zjistilo, že víceméně Hvězdné války z určité části poměrně velké byly spíše takovým PR projektem, než že by, že by jako reálně něco znamenaly.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Karle, jaké další dohody tohoto typu následovaly? A jak fungují podnes? Protože víme, že jsou v tom problémy.

Karel SVOBODA, politolog, **Fakulta sociálních věd** Karlovy univerzity

Tak, oni jsou v tom velké problémy. Já myslím, já myslím, že u těch jaderných zbraní, tam je to ještě relativně, relativně jako jednodušší. Samozřejmě potom, potom byly, byla ještě dohoda Start, která ale nebyla teda, nebyla teda ratifikována. Tam ta jaksi měla za cíl vlastně ty zbraně nejenom, nejenom omezit, ale dokonce snížit. Snížit jejich počet. Čili ono postupně obě ty strany šly jakoby tím, tím, tím směrem, řekněme, ty, ty počty jakoby redukovat na nějakou únosnou míru. A tím jakoby snížit to napětí. Docela důležitým momentem potom, potom samozřejmě bylo to, když se rozpadal Sovětský svaz, tak, takže Rusko vlastně převzalo všechny ty jaderné, jaderné zbraně na území různých post sovětských států. Což bylo třeba i to slavné, slavné budapeštské memorandum, které, které potom, potom jaksi Rusko vlastně oznámilo, že neplatilo. Čili jako, jako, řekněme, řekněme, že ta cesta byla směrem k jistému omezení, ale nikdy, nikdy vlastně nedošlo k tomu, že by se jich úplně zbavili. O tom mluvil vlastně jenom Gorbačov. Že by, že by se obě ty strany zřekly jaderných zbraní.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Karle, už jenom krátce. Poslední otázka, která se týká toho post sovětského období. Proč Rusům vždy tolik vadil a doposud vadí projekt amerického antiraketového štítu? Je to proto, že ona rovnováha strachu by prostě přestala fungovat?

Karel SVOBODA, politolog, **Fakulta sociálních věd** Karlovy univerzity

Samozřejmě. Rusové, Rusové se chápou jako mocnost rovnocenná, rovnocenná Spojeným státům. Oni to furt berou tak, že jsme my a jsou Spojené státy. A oni říkají, tímto pádem by Spojené státy nebyly odstraněny. Oni nikdy nevěřili, a upřímně, upřímně, kdo by, asi nikdo z nás příliš nevěřil, že ten, ten protiraketový deštník byl zaměřený proti Íránu, od začátku říkali, je to zaměřené proti nám. Čili, čili jim se to samozřejmě nelíbilo, protože pak by Spojené státy získaly nad nimi převahu. Oni taky vždycky zdůrazňují to, že ty jejich rakety jsou vlastně daleko, daleko kvalitnější, vyvinutější. A tím raketovým, protiraketovým deštníkem projdou docela v klidu. Ale samozřejmě už jenom z logiky věci, pokud by prošly docela v klidu, proč by jim to vadilo?

Libor DVOŘÁK, moderátor

Říká Karel Svoboda z katedry východoevropských a ruských studií na **Fakultě sociálních věd**. Karle, děkujeme a na slyšenou.

Karel SVOBODA, politolog, **Fakulta sociálních věd** Karlovy univerzity

Děkuji, na slyšenou.

Situace na východní Ukrajině

26.5.2017 ČT 24 str. 10 22:00 Události, komentáře

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Nejméně tři čtvrtiny svého programu budou muset ukrajinské celostátní televize vysílat v ukrajinštině. Nařizuje jim to zákon, který schválil ukrajinský parlament. Kyjevské úřady již zakázaly i mnoho ruských televizních seriálů a filmů. Před pár dny také zablokovaly ruské internetové služby, včetně populárních sociálních sítí. No, a spekuluje se také o přerušení železničního spojení mezi Ukrajinou a Ruskem.

redaktor /citace: Petro POROŠENKO, ukrajinský prezident, Zdroj: Echo24.cz, 23. 5. 2017/

"Několikrát jsem veřejně upozorňoval majitele a vedení televizních stanic na nepřípustně nízký podíl ukrajinštiny. Někde činí jen 15 procent. Pánové, to jste zapoměli, jak se naše země jmenuje? Nevyslyšeli jste výzvy, abyste si to sami vyřešili, a tak to udělá zákon."

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Plné znění zpráv

Se mnou ve studiu už je Jan Šír z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.
Dobrý večer.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Dobrý večer.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Jestli dovolíte, já to vezmu trošku obšírnějc, protože, opravte mě, pokud je to jenom můj pohled, Ukrajina vypadla z těch hlavních zpráv. Ta situace nicméně je poměrně hodně napjatá stále ještě. Když se zeptám, je ještě vlastně fakticky Ukrajina s Ruskem ve válečném stavu?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Tak z mezinárodněprávního hlediska ano, protože velká část ukrajinského území je nezákonně okupována ruskými ať už přímo ozbrojenými silami, část ukrajinského území byla včleněna v rozporu s mezinárodním právem do svazu Ruské federace a na další části probíhá ozbrojený konflikt nízké intenzity, do kterého je Ruská federace zapojená mimo jiné tím, že na těch územích, která Ukrajina nemá pod kontrolou, drží svoji armádou. Takže jedná se o konflikt nízké intenzity. Ta intenzita částečně upadá. Nicméně jedná se velice pravděpodobně asi o první ozbrojený konflikt hybridního typu mezi dvěma moderními státy. To znamená, že ta válka se nevede pouze pomocí těch zbraní na té bojové frontě a probíhá i v dalších dimenzích včetně té informační, na což Ukrajina a nějakým způsobem se cítí nucena reagovat, jak už zaznělo v tom vašem úvodním příspěvku.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Já jsem právě, když jsem dohledával třeba informace o tom, kdy se naposled objevila nějaká informace o nějakém větším střetu, o nějakém jaksi větším konfliktu, v tom fyzickém, v tom viditelném, tak jsem se dopátral o lednu. Nicméně to, co vy říkáte, v praxi znamená, že ten konflikt v zásadě na různých frontách, jako je ta hybridní, probíhá neustále.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Myslím si, že ano. A jsou činěná opatření z obou stran, tak aby se na to dalo nějakým způsobem reagovat. Vypadá to, že Ukrajina dospěla k tomu názoru, že je potřeba přijmout některé kroky, které se ještě před pár měsíci jevíly jako málo pravděpodobné. Narážím právě na ty restriktce ať už té mediální, nebo obecně informační sféře, ke kterým sáhla. S tím, že nastaly samozřejmě další celá řada opatření, jedno z toho bylo zmíněno, to, že se hovoří o tom, že by tady došlo k nějakému omezení pravidelného železničního spojení. Musíme si uvědomit, že letecké spojení už neexistuje třetím rokem a samozřejmě na stole je ta otázka zavedení víz pro občany Ruské federace pro cesty na Ukrajinu a k čemuž momentálně existuje podle názoru velké části ukrajinských politických elit příznivá situace v souvislosti s tím, že vlastně za necelé dva týdny vstupuje v platnost ten režim bezvízových cest pro občany Ukrajiny do zemí Evropské unie.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

To by mě zajímalo, jak právě tenhle ten moment, to, co jsme sledovali, to znamená to, ta možnost nebo to, že za dva týdny Ukrajinci budou moci jezdit do Evropské unie bez víz, jak změní tu situaci?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Tak momentálně krátkodobě si myslím, že ta změna nebude nijak drastická. Nicméně je samozřejmě už možno sledovat to, jak se na to jednotlivé struktury chystají. Narážím třeba na to, že ukrajinské železnice otvírají nová vlaková spojení do těch sousedních zemí Evropské unie. To znamená na Polsko, směrem do Maďarska, do Rumunska. A nicméně myslím si, že se jedná o potvrzení déle trvajících trendů, jejichž praktické výsledky uvidíme v tom delším časovém horizontu, a to že tady dochází prostě k reorientaci nejenom zahraničněpolitického směřování Ukrajiny, ale i těch fyzických toků ať už v podobě pohybu osob, pohybu zboží, služeb a tak dále. To znamená, dovolím si tvrdit, že tady dochází k dalšímu vymaňování nebo vyvazování

Ukrajiny z toho, co bývá považováno za ruskou sféru vlivu s tím, že Ukrajina minimálně činí kroky k tomu, aby se mohla nějakým těsnějším způsobem integrovat a do v těch západních struktur.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

No, a to se ale bavíme jenom o části Ukrajiny. Pak je tady druhá část Ukrajiny, kde, a to jste sám zmínil, centrum nemá vůbec pod kontrolou. Jak vypadá ta situace tam?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Tam došlo k poměrně zajímavému vývoji. V prvních měsících tohoto roku Ruská federace v podobě dekretu Vladimira Putina začala uznávat oficiální dokumenty, které jsou vydávány těmi de facto autoritami na těch územích, která nemá Ukrajina pod kontrolou. Počátkem března tady došlo k vyvlastnění všech těch hospodářských entit, zejména těch zbytků velkých podniků, které nadále platily daně do Kyjeva, efektivně na těch okupovaných územích, byť z toho právního hlediska Ukrajina hovoří pouze o okupovaném pouze Krymu, tady ta situace není tak jednoznačná. A Rusko, tam cirkuluje na těchto územích ruská státní měna, rubl, to znamená, dochází tady k plíživé tiché integraci do toho ruského prostoru. Nicméně oficiálně se to těžko stvrzuje, protože by to velice pravděpodobně mělo za následek nové sankce proti Rusku.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Na druhou stranu aspoň to, co já jsem měl možnost číst v různých reportážích, tak bavíme se tady o měně, to znamená o ruském rublu. Ale bavíme se také o strategických surovinách, například plyn už je přímo rovnou z Ruska. Mluví se o elektrice, o elektrické energii a tak dále. Nestane se nakonec to, že tyto regiony se de facto ekonomicky přičlení samovolně k Rusku?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

No, to už se děje a v krátkodobém horizontu si myslím, že je možno něco takového očekávat. A je to dáno nejenom těmi kroky Ruska, ale je to dáno i kroky Ukrajiny v tom smyslu, že na východě Ukrajiny byl velice silný nevládní sektor v podobě různých iniciativ, které se snažily třeba nějakým způsobem držet blokádu těchto území tak, aby tady nějakým způsobem došlo k tomu jasnému vymezení a s tím jde ruku v ruce i potřeba stanovení nějakého jasného právního režimu, protože v té, v té nejistotě a nejasnosti samozřejmě docházelo prostě k různým třeba daňovým únikům, pašování a tak dále. Takže ano, dochází tady k tomu.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Takže velmi stručně na závěr. Můžeme očekávat, že v horizontu třeba let Ukrajina přijde o ty oblasti, nad kterými dnes nemá kontrolu?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

No, de facto ano, ale de jure nikdo to neuznal a samozřejmě čeká se na změnu situace v Ruské federaci, tak aby mohlo dojít k nějakému pokroku i na samotné Ukrajině.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Říká Jan Šír. Děkuju vám mnohokrát, že jste byl se mnou v Událostech, komentářích. Díky.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Děkuju za pozvání.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Na shledanou. Díky také vám divákům České televize, díky, že jste byli s námi. Užijte si klidný víkend. Na shledanou.

NATO se snažilo přesvědčit Trumpa, že má smysl, všímají si experti

26.5.2017 ct24.cz str. 00 Svět

tichyd

Donald Trump má za sebou první setkání se spojenci na půdě Severoatlantické aliance. Na summitu této klíčové bezpečnostní organizace svými postoji nepřekvapil - v porovnání s tím, jaká témata akcentoval v předvolební kampani a jaká po svém zvolení. Myslí si to Jiří Šedivý, bývalý náčelník Generálního štábu Armády České republiky. „Z tohoto pohledu má pořád stejné požadavky, možná více zdůrazňuje problémy terorismu,“ uvedl Šedivý na adresu amerického prezidenta.

„Dává jasně najevo, že se cítí být lídrem Západu. Jeho způsob vyjadřování a projevy neverbální komunikace ukazují, že má o sobě poměrně velké mínění a také tak se chová. Spoustu věcí říká velmi otevřeně a jasně, někdy až neomaleně. Tu zdvořilostní část své funkce se bude muset ještě pravděpodobně naučit,“ všimnul si Šedivý, i s poukazem na Trumpovo faux pas, při němž během summitu před společným focením všech hlav zúčastněných států odstrčil černohorského premiéra Duška Markoviče, aby se prodral do popředí.

During his visit to NATO headquarters, Trump moves in front of Montenegro Prime Minister Dusko Markovic to be in front of the group pic.twitter.com/kYDFshnVrp; POLITICO (@politico) May 25, 2017

Jiří Šedivý
bývalý generální náčelník AČR

„Aliance by určitě měla být schopná více a účinněji bojovat s tzv. Islámským státem, čemuž se ale vyhýbá.“

Jedním z ústředních témat summitu bylo tažení proti terorismu. Podle Jiřího Šedivého není Severoatlantická aliance uzpůsobená k tomu, aby bojovala s teroristy uvnitř členských států. „Měla by být schopná zasáhnout proti vojenským schopnostem teroristů. Může působit proti tzv. Islámskému státu, nebo například v Afghánistánu proti Talibanu. Ale už nemůže být třeba nasazena k ochraně vnějších hranic Schengenu. Tam její role určitě není,“ poznamenal generál v záloze.

Ondřej Ditrych z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy by bruselské jednání interpretoval jako jistou hru, v níž se NATO snažilo přesvědčit prezidenta Trumpa, že jako celek aktivněji přispívá k boji proti terorismu, tedy „že má svůj smysl a že není tou zastaralou přežitou organizací, jak se o ní Trump ještě před volbami vyjádřil,“ dodal analytik.

přehrát

video

Odborník: Vědělo se, s čím Donald Trump přijede, i přesto překvapil

Trump už v 80. letech říkal, že NATO je moc drahé

Podle Igora Lukeše z Boston University lze souhlasit s popisem, že autentickým Donaldem Trumpem je ten, který Severoatlantickou alianci odmítá, zatímco Trump prezident pronáší směrem k tomuto bezpečnostnímu uskupení vstřícnější věty (byť se skřípěním zubů).

„Jeho velmi negativní názory na NATO jsou konzistentní už od 80. let. V té době se v různých rozhovorech vyjadřoval o tom, že je příliš drahé a nesmyslné. A přesně to jsme viděli i v jeho čtvrtčním projevu v Bruselu,“ vyjádřil se profesor historie a mezinárodních vztahů.

přehrát

video

90' ČT24: Trump a jeho první NATO summit

Lukeš je zároveň přesvědčen o tom, že Trumpova neschopnost docenit význam Aliance v evropském prostoru pramení z jeho (ne)pochopení zájmů a strategických cílů Ruska na starém kontinentu.

„On Putinovo Rusko nevnímá tolik jako akutní nebezpečí a hrozbu pro transatlantickou alianci. Je spíše na straně těch evropských extrémistů zleva či zprava, kteří něco takového vidět odmítají,“ zdůraznil expert na mezinárodní vztahy.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2131566-nato-se-snazilo-presvedcit-trumpa-ze-ma-smysl-vsima-ji-si-experti>

„Uhelň lom je díra do země i do mysli“

26.5.2017 Mladá fronta DNES str. 15 Severní Čechy
Andrea Angermannová

Libor Prudký z Univerzity Karlovy se podílel na rozsáhlém mezinárodním výzkumu, jenž zkoumal periferní kraje v Česku a Norsku, srovnával je a řešil, jak by vysoké školy mohly tyto regiony podpořit v rozvoji. Výsledky nejsou pro sever Čech dobré.

SEVERNÍ ČECHY Ústecký kraj vypadá, že je ztracený, a obrat nebude jednoduchý. Neradostný závěr je výsledkem dvouletého mezinárodního projektu placeného z takzvaných Norských fondů, který se zabýval periferními kraji v Česku a Norsku, jejich srovnáním a možnostmi vysokých škol v podpoře rozvoje těchto regionů. V Česku se studie zabývala Vysočinou, Olomouckým a Ústeckým krajem.

„Že je Ústecký kraj ztracený, to je trošku metafora. Bohužel vystihuje i skutečnost. Situace regionu je stále ovlivňována důlní kavernou uprostřed kraje mezi Kadaní a Ústím nad Labem. Není to jen fyzická díra do země, ale i do myšlení lidí,“ říká vedoucí českého zpracování analýzy potřeb a možností periferních krajů, sociolog Libor Prudký z Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy.

* V čem jsou hlavní rozdíly mezi zkoumanými kraji v Česku?

Vysočina je historicky periferní kraj, protože neprošla všemi stadii modernizace. Tam ke zprůmyslnění vlastně ještě nedošlo. Olomoucký kraj má výraznou periferii za Hrubým Jeseníkem, která vždy patřila k vratislavskému biskupství. Po válce zde došlo k odsunu lidí a nastěhování naprosto nesourodých – profesně, vzdělanostně i etnicky – obyvatel. To má společné s celým Ústeckým krajem.

* Různých analýz už byla zpracována spousta... V čem je tato jiná?

My jsme se pokoušeli o něco, co není zvykem. Nalézt skutečné potřeby kraje, což bez komplexní analýzy skutečně nejde. Regionální analýzy jsou časté, téměř výhradně jsou to ale dílčí studie dopravy, ekonomie, životního prostředí, populace, demografie... Ale nikdo je nedává dohromady a téměř vůbec se nezabývá přijatými hodnotovými strukturami obyvatel. Často se zabýváme nástroji na „zlepšení“, aniž bychom věděli, co obyvatelé regionů považují skutečně za hodnotné. Tato studie je pokusem o komplexní pohled.

* Vědci v Norsku zkoumali také tři oblasti. Podařilo se vám tam najít nějakou oblast srovnatelnou s Ústeckým krajem?

V Norsku je situace zcela odlišná. Mají čtyřnásobné HDP na hlavu, jinak nastavené vysoké školy, což je velmi důležité. U nás si pořád hrajeme na Rakousko-Uhersko, na tituly. Oni, stejně jako většina Západní Evropy, mají na vysoké škole jednoroční studium, které není završeno titulem. Ale je vázáno na to, co kraj nebo firmy v něm přímo potřebují. A stát to platí. To u nás neexistuje. U nás jsou kraje a univerzity dva oddělené světy. Dnes jsou vysoké školy právem kritizovány, že produkují davy lidí, kteří jsou občas nepoužitelní. Ale ony jsou hodnoceny podle toho, kolik mají studentů a jak produkují evidované vědecké poznatky. Přitom působení

vysokých škol v regionu a přímé spojení s jeho potřebami by vedlo k vyššímu uplatnění absolventů a nárůstu celkové kulturní a vzdělanostní úrovně. Ta je klíčem k rozvoji periferií.

* Opravdu mohou univerzity být důležitým nositelem změn v regionu? Můžete uvést příklad, kde to fungovalo?

Osvědčilo se to při rekonstrukcích tradičních průmyslových oblastí v zahraničí – Porúří, Manchester, Liverpool, Detroit – tam všude se vlastně zhroutil tradiční místní průmysl a transformace celého území byla spojena s tím, že tam měly univerzity téměř rozhodující vliv. Dávaly impulzy pro vědecko-technický rozvoj, inovace a přinesly tím i velký počet nových zaměstnaneckých míst. Tam se z toho dostali tím, že se vzdali minulosti. Ostravsko má našlápnuto k této změně, protože se rozhodli pro zásadní krok – z malérů udělali přednosti. Z dolů a pecí začali dělat kulturní stánky a jsou na to pyšní. Na Ústecku se stále chodí kolem děr. Kraj je ztracený, protože má v sobě velmi, velmi málo naděje. Tu má například Kadaň, která se do toho pustila, má ji Děčín a kupodivu i Šluknovský výběžek víc než ta kaverna uprostřed kraje. Je to díra i do osudů a důvěry lidí. To je hluboce zakořeněná záležitost a nelze ji spravit ze dne na den.

* Sever trápí i neustálý vznik ghett a příliv dalších a dalších sociálně slabých obyvatel, vysoká nezaměstnanost, nízká vzdělanost, chybějící vize. To je také velký problém. Je to tak?

Podle vyjádření jednoho z expertů, s nimiž jsme také výzkum realizovali, 30 procent obyvatel trápí, co se v regionu děje, a zbývajících 70 procent lidí zde žije na sociálních dávkách. To vypadá jako přehnané číslo, ale ne tak moc. Je to tak půl na půl. Největší roli ovšem má ta díra v zemi, doly. Ona ovlivňuje myšlení lidí, že se ze všech těch potíží nejsou schopní dostat. Žije zde spousta lidí, kteří nedávno zažili obrat: dlouho byli „ti nejlepší“ a najednou jsou ti poslední. A nikdo jim to nevysvětlil, neřekl, jak je to možné. Tito lidé mají jedinou jistotu, ta je v minulosti. Proto v kraji stále převládá typické komunistické uvažování. Ty megatuny, megawatty a obří postupy... Jako by modernizace něco takového předpokládala. Jako by nikdo nevěděl, že tato hlediska jsou už ve vyspělých státech chápána jako zpátečnická.

* Kdy podle vás u nás může k nějaké pozitivní změně dojít a co je nutné pro to udělat?

To po mně chcete moc, nejsem vědma. Je tady jistá naděje, ale atmosféra je proti tomu. Nám, a říkám to jako učitel, se například nepovedlo přesvědčit Romy, že má smysl, aby se vzdělávali. Nevidí důvod. Obecně lze říci, že základem je nastoupit cestu ke stále většímu otevírání se společnosti. Inovacím, změnám, spolupráci, občanským iniciativám. Tento nástup ale v Ústeckém kraji nezaznamenáváme. V tomto směru je i naděje malá. Co má smysl především, jsou občanské iniciativy nejrůznějšího druhu. Já být vámi, udělám přehled, jak například byly v kraji páleny čarodějnice. Vážně. Lidé se dají dohromady, třeba se přitom pak i opijí, ale dají se dohromady, protože chtějí něco společně udělat. To je ten základ.

* Největší nadějí je aktivní občanská společnost?

Jistě. Bez toho to nejde. Svoboda, politická i ekonomická, a demokracie jsou skvělé projekty, ale nemají samy o sobě schopnost člověku dát smysl. Není v nich doma. Teprve když do nich vstoupí sám za sebe a rozvíjí je, je možné, aby vše fungovalo. Když takoví lidé nejsou, tak demokracie a svoboda prostě odumřou. A to se nám děje.

* Co je podle vás nyní pro kraj nejdůležitější? Kde by se měly problémy začít řešit?

Nejdůležitější je opravdu se soustředit na sebevědomí občanů. Aby lidé měli pocit, že jsou někde doma. Například v Kadani jsou lidé právem pyšní na to, co se jim povedlo. Kadaň je krásné město. Když je něco krásné, ono to působí, lidi to zvedne. A může to být i drobnost, třeba právě ty čarodějnice. Obyčejná aktivita obyvatel, kteří něco dělají se svým životem. Ústecký kraj je jediný, kde mám obavu, že sám za sebe to nezvládne. Musí se mu pomoci. Opravdu. U vás se skutečně musí úplně obrátit výhybka.

* Kde může pomoci stát a jeho instituce?

Zaprvé by stát neměl dávat ruce pryč od toho, za co může. ČEZ a další státní organizace by měly říci, my to myslíme s rekultivací vážně. Je malér, že pokud je někde ložisko uhlí, podle horního zákona zde musíte těžit. Bylo by dobré říci ne. Nejde o to ložisko zničit, třeba jednou bude potřeba, ale udělat něco pro život. Je bizarní argument, že konec těžby připraví obyvatele o práci, zničí to kraj. Naopak, přinese to šanci pro

zaměstnání daleko většího počtu lidí. Ale peníze na tu změnu, rekultivace, ozdravení kraje musí dát stát. A firmy, které z toho výrazně těží. Důležitou roli hraje také navazování spolupráce, výměna zkušeností, zaměstnanců, dávat možnosti na uplatnění. Například jedna firma z Krupky navázala spolupráci s libereckou univerzitou a patenty z nanotechnologie se využívají v praxi. To je fajn. Takto lze například přeskočit tu vaši kavernu.

Profil Libor Prudký * Narodil se v roce 1944 v Brně, vystudoval VŠ ekonomickou a FF UK. * Nastoupil do aspirantury na obor sociologie na Ústav sociálně-politických věd UK, po prověrkách v roce 1969 dostal výpověď a byl zbaven možnosti dokončit aspiranturu, publikovat i pracovat v oboru sociologie. * Pracoval v Ústavu racionalizace ve stavebnictví a pak jako úředník v Metrostavu. * Od roku 1990 pracoval v republikovém koordinačním centru Občanského fóra, v letech 1991–1992 vedl republikové koordinační centrum Občanského hnutí. * Pracoval jako ředitel výzkumu v agentuře pro sociologické výzkumy a průzkum trhu Point, poté na liberecké Technické univerzitě, dále na **Fakultě sociálních věd** UK (Centrum pro sociální a ekonomické strategie). * Od roku 2000 působí na Fakultě humanitních studií UK. * Je ženatý, má tři děti a několik vnoučat.

Že je Ústecký kraj ztracený, to je trošku metafora. Bohužel vystihuje i skutečnost.

O autorovi| Andrea Angermannová, redaktorka MF DNES

Foto autor| Foto: Iveta Lhotská, MAFRA

Foto popis| Stále se tu jezdí kolem děr Sever Čech je stejně jako Ostravsko symbolem těžby uhlí. Jenže Ostravsko se na rozdíl od Ústeckého kraje začalo této nálepky pomalu zbavovat. „Ostravsko má našlápnuto ke změně, protože se rozhodli pro zásadní krok – z malérů udělali přednosti. Z dolů a pecí začali dělat kulturní stánky a jsou na to pyšní. Na Ústecku se stále chodí kolem děr,“ říká sociolog Libor Prudký.

Regionalni mutace| Mladá fronta DNES - severní Čechy

Život v nejtajemnější zemi světa

26.5.2017 Téma str. 26 rozhovor

Lukáš Kašpar

Mladý vládce komunistické KLDK Kim Čong-un dává na odiv zbraně, jimiž zničí nepřátele, zjal dalšího údajného amerického špiona, Austrálii hrozí zdrcujícím útokem, Soulu záplavou granátů, Japonsku raketami a Spojeným státům likvidací. Není divu, že zmíněné země vyslaly k břehům KLDK válečné lodě. Ovšem prezident Donald Trump nabídl nejméně vyzpytatelnému diktátorovi světa současně i jednání. Představuje nejtajemnější a nejděsivější země planety reálnou hrozbu? Koreanista PETR BLÁHA (40) říká, že ano.

* Existuje šance na historickou schůzku Donalda Trumpa s Kim Čong-unem?

Že by se sešel Trump někde u basketu s Kimem, je v nejbližší době nereálné. Možná v horizontu deseti let. Představitelé obou států na nižší úrovni ale budou jednat brzy. V tomhle ohledu byla Trumpova nabídka k setkání moudrým gestem.

* Situace je prý nejvyhrocenější od korejské války, tedy za posledních čtyřiašedesát

let... Mediálně to tak vypadá, ale horší to bylo v roce 2010, když Severokorejci raketami zaútočili na jihokorejský ostrov Jonpchjong. Zemřelo několik lidí a sever flagrantně porušil dohodu o příměří, která v roce 1953 prozatímně ukončila korejskou válku. Kdyby tehdy Korejská republika zahájila protiútok na KLDK, nemohl by jí nikdo nic vytknout.

* Teď ovšem už Kim Čong-un hrozí i Číně.

Tak horké to není. Severokorejská média spíš uvedla, že ČLR svými neuváženými výroky ohledně jaderného programu KLDK ohrožuje přátelské vztahy zpečetěné krví. Nejde o plamenné hrozby jako třeba vůči Američanům. Čína předtím zase prohlásila, že KLDK ohrožuje dohodu o přátelství a pomoci z roku 1961 a že i Čína může přistoupit k tvrdým sankcím. V KLDK se teď projevuje nedostatek pohonných hmot, což znamená, že Čína kohoutky konečně opravdu přivřela.

* Korejci ale Čínu jako spojence potřebují, ne?

Čína je klíčový spojenec, ale Severokorejci se jednostranné závislosti vždy báli. KLDR proto dřív lavírovala mezi Sovětským svazem, jeho satelity a ČLR. Když jsme třeba vyhráli nad SSSR na mistrovství světa v hokeji v roce 1972, tak nám nadšeně gratulovali, ale chtěli za to, abychom jim vytrénovali hokejisty, postavili jim halu a poslali výstroj. Pomoc s jaderným výzkumem chtěli jednou po Sovětech, jindy po Číně. Od 60. let panovaly mezi SSSR a ČLR velice napjaté vztahy, docházelo i k přestřelkám na hranicích.

* A co po rozpadu Sovětského svazu?

Rusko se vlivem vlastních potíží v 90. letech z regionu prakticky stáhlo, ale Severokorejci zkušeně manévrovali dál, tentokrát mezi Čínou a USA, které jim mimo jiné ve snaze vyřešit jaderný program poskytovaly vydatnou humanitární pomoc. Mezi lety 1998–2008 zase využívali štědrou „politiku slunečního svitu“ spřízněných jihokorejských vlád. Čína sice humanitární ohledy nemá, ale KLDR jí vyhovuje jako loajální země. Dlouho se tedy tvářila, že jediná dokáže Severokorejce ukočírovat. Jenže dnes jsou jejich akty vyloženy provokativně i vůči ní. Třeba zabití Kim Čong-unova staršího bratra Kim Čong-nama, kterého v únoru otrávil na letišti v malajském Kuala Lumpur. Tedy na území, které je zájmovou oblastí Číny. Z toho je vidět, že Čína není tak vlivná, jak se tváří. Takže logicky přitvrdila.

* Myslíte, že se Severokorejci tlačení ekonomickým embargem svých jaderných zbraní – pokud je tedy mají – vzdají?

Určitě ne. Jaderný materiál nepochybně mají. Rozbory spadu prokázaly, že už jaderné výbuchy provedli. Je ale nereálné, že by mohli jadernou zbraní zasáhnout USA, jak občas vyhrožují. Jednoduše nejsou schopni tak daleko vyslat dostatek raket, které by Američané nezvládli včas sestřelit. Na druhou stranu mají USA své jednotky v Jižní Koreji a na japonské Okinawě. A i tihle vojáci jsou jejich občané.

* Změnila se americká politika vůči KLDR příchodem Donalda Trumpa?

Obama tvrdil, že za něj se stal svět bezpečnějším, což je směšné. Ve skutečnosti byla jeho zahraniční politika fiasko a partneři přestali Spojené státy respektovat. Rusko by Krym jinak nikdy tak snadno neobsadilo. Moment odstrašení je v zahraničních vztazích zásadní, a pokud nemá země věrohodného vůdce, který neváhá moc použít, má taková velmoc potíže. Nedávný zásah v Sýrii byl jednoznačným poselstvím americké administrativy, že bude jednat nekompromisně. Stejně tak vyslání lodí ke břehům Korejského poloostrova. To byl jasný signál, že USA nehodlají jen tak tolerovat porušování rezolucí Rady bezpečnosti OSN.

* Ale oni si stejně dělají, co chtějí.

To si tak úplně nemyslím, při posledních významných výročích provedli jen obrovské dělostřelecké manévry na svém území. Od Trumpem nařízeného útoku v Sýrii na počátku dubna nenarušili cizí prostor. Jejich rakety letěly maximálně několik desítek kilometrů, ačkoli dřív běžně stříleli přes japonské ostrovy. Prý šlo o technické nedostatky, podle mne spíš zapůsobilý signály z Washingtonu

* V čem je přístup severokorejského režimu od nástupu Kim Čong-una v prosinci 2011 jiný?

Zmíněné zavraždění Kim Čong-nama v zahraničí je skutečně novinka. Že vraždí lidi doma a dělají atentáty v Jižní Koreji, je jedna věc, ale tohle je neobvyklé. V roce 1987 Severokorejci vyhodili do povětří let jihokorejských aerolinií, aby překazili blížící se olympiádu v Soulu, ale od té doby v cizině teroristické útoky nepáchali. Ve srovnání s obdobím Kim Čong-ila (otec Kim Čong-una vládl KLDR v letech 1994-2011, pozn. red.) ale jinak režim navenek, vůči jihu, agresivnější není.

* A dovnitř?

Je jednoznačně drsnější. Třeba v prosinci 2013 až teatrální odstranění Kimova strýce Čang Song-tcheka, jednoho z nejmocnějších. Severokorejská televize vysílala, jak byl přímo ze zasedání odveden v poutech a pak odsouzen k smrti. Dříve lidé také mizeli, ale nechat někoho „zmizet“ takhle v přímém přenosu je novinka. Režim tím vysílá poselství o nekompromisním postupu. Permanentní revoluce vyžaduje neustálé

čistky. Stále se hledá skrytý nepřítel, který bude označen za proradného psa a vřed na státním zřízení. Prostě tím zastrašují kádry a udržují oddanost ideologii.

* Označili ho za zkorumpovaného narkomana a sukničkáře a tvrdilo se, že ho nechali před zraky funkcionářů roztrhat sto dvaceti psy. Tam jsou veřejné i popravy?

Na zastrašení nepotřebujete smečku psů. Stačí ho odvést, pak oznámit strašlivá provinění a popravu. Morální úpadek, narkomanie a korupce jsou pochopitelně neslučitelné s charakterem zdravého komunisty, ale naopak charakterizují vlastizrádný protirevoluční živel. Čang byl prý zastřelen a asi ne veřejně. Nicméně veřejné popravy se na severu konají. Všechny ale popraviti nemohou, posílají je i na převýchovu. Občas se objeví informace, že byl ten či onen kádr popraven, ale později se zase zjeví. Polepšený.

* Odráží se brutálnější režim i v životních podmínkách?

Ačkoli je nadále podstatnou součástí každodenního života důsledná sebekritika, režim se stále víc snaží prezentovat jako ekonomicky úspěšný. Ukazuje nové supermarkety a zábavní parky. I sebebrutálnější zastrašování časem ztrácí sílu a ochabující ideologické přesvědčení doplňuje důraz na prvky konzumu. Je to vidět i na proměně propagandy. Severokorejští uprchlíci často líčí, že se dostali k DVD s jihokorejskými filmy a uvědomili si, jak moc je tam všechno jinak než v jejich rodné zemi. V KLDR dřív jela absurdní agitace, že kapitalistický jih zmírá hlady pod knutou amerických imperialistů. Asi před deseti lety s tím přestali, protože tomu už nikdo nevěřil. Spíš říkali, že prezidentka je děvka sloužící Američanům (prezidentka Pak Kun-hje byla 10. března sesazena kvůli korupčnímu skandálu, do čela státu byl nyní zvolen Mun Če-in, jehož otec je severokorejský uprchlík, pozn. red.), že všichni jsou zkorumpovaní, a byť mají ekonomický blahobyt, jsou nešťastní, psychicky strádají, a proto je tam závažné množství sebevražd. Není lepší se uskrovnit a šťastně žít v nezávislé zemi?

* Je v KLDR dostupný internet?

Je, ale pro prověřenou hrstku lidí. Severokorejci tak dnes už mají řadu celkem zdařilých webových stránek kvůli propagandě. Korejsky pro Jihokorejce, španělsky pro spřátelené režimy jako Kuba a anglicky pro zbytek světa.

* A jak moc ta země strádá?

Situace je momentálně stabilizovaná. Což přesněji znamená, že tam lidé neumírají hlady. Podle odhadů místní přidělový systém distribuuje zhruba 60 % doporučeného denního příjmu potravy, takže nejohroženějším skupinám obyvatel hrozí podvýživa. Nejžalostnější podmínky jsou ale samozřejmě v koncentračních táborech, kde je podle střízlivých odhadů drženo na sto tisíc lidí. V těch lágrech jsou nelidské podmínky, těžká práce a minimální přiděly. Zajatci si sice mohou něco málo na svou obživu vypěstovat, ale úmrtnost se odhaduje na 40 procent. Kniha *Není co závidět americké novinářky Barbary Demickové* dobře popisuje různé reakce Korejců na hladomor z let 1994 až 1998, při kterém zemřelo kolem milionu lidí (v Severní Koreji žije nyní kolem 25 milionů lidí, pozn. red.). To je šilené číslo. V té zemi se tehdy objevoval i kanibalismus a ženy chodily do Číny prostituovat, aby si vydělaly na jídlo. Tohle otrásl posledními základy víry v režim.

* A čemu lidé dřív věřili?

To je různé. Ti, kteří jako malí zažili hrůzy korejské války (1950–1953), uvěřili v mezinárodní spiknutí, ze kterého je Kim Ir-sen zachránil (zakladatel dynastie Kimů, první vůdce KLDR od jejího vzniku v roce 1948 až do své smrti v roce 1994, dědeček současného vůdce Kim Čong-una, pozn. red.). Nikdy se nedozvěděli, že to byl on, kdo válku rozpoutal. Někteří z nich neztratili víru v režim nikdy a dál věřili propagandě o tom, že situace je těžká vlivem vnějšího ohrožení. Ovšem v roce 1998 poprvé KLDR požádala OSN o humanitární pomoc a musela na čas zpřístupnit zemi mezinárodním organizacím. Mnozí najednou viděli, že Američané a další nejsou jen vrazi, ale že jim pomáhají.

* Jsou rozdíly mezi elitou a obyčejnými lidmi velké?

Nepochybně. Patrně je to třeba ve zdravotnictví. Složitější operace se tam obyčejný člověk nedočká, to je privilegium mocných. Elita žije hlavně ve výkladní skříni režimu -ve Pchjongjangu, kde pomalu roste počet

aut, která jsou v zásadě vlastněná státní. V KLDK zuřil v 90. letech hladomor, při němž zemřel asi milion lidí. Životní podmínky jsou v téhle totalitní zemi dodnes tristní, byť propaganda mluví o „neličeném štěstí lidu“. Mí organizacemi a propůjčována vyvoleným. Mobilní telefony má asi milion prověřených a také televize je dodnes relativní luxus. Každý má rozhlas, po ulicích jezdí auta s tlampači. Snažili se zavést i lednice do každé rodiny. Problémem ale jsou časté výpadky elektřiny. Přes občasná zátahy se toleruje černý trh, který doplňuje přidělový systém, poskytuje pašovaný luxus a dává vzniknout protopodnikatelům.

* Někdy to vypadá, že tam všichni povinně nosí uniformy.

Uniformy povinné nejsou. Nosí je vojáci, a protože služba je minimálně deset let a žold minimální, tak jsou rádi, že mají aspoň uniformu. Majetnější rádi nakupují pestřejší oblečení, které se pašuje z Číny a nese označení třeba Adidas.

* KLDK má údajně třetí až čtvrtou největší armádu světa, což mě docela šokovalo.

To si netroufám potvrdit, ale na hlavu mají vojáků určitě nejvíc na světě. Ono je těžké vůbec nějaké přesné počty zjistit. Popravdě ani nevíme, kolik lidí tam přesně žije. Odhaduje se asi pětadvacet milionů, z čehož je až milion ve vojenské službě. A dalších až pět milionů mohou být členové polovojenských gard rudé mládeže a dělnicko-rolnických milicí, což je obdoba našich bývalých svazáků a milicionářů. KLDK třetinu rozpočtu vydává na armádu. Třetinu! To je možná až šest či osm miliard dolarů.

* To jsou počty, ale jaká je reálná síla severokorejského vojska?

Armáda je čím dál zastaralejší. Mají ohromné množství tanků, snad pět tisíc. Jenže starých sovětských rachotin (nejpočetněji zastoupeny jsou tanky T-55, který začali Sověti vyrábět už v roce 1945, pozn. red.). Velení ví, že by válku s USA nevyhráli, i když lidem samozřejmě tvrdí opak. Ovšem škody v Jižní Koreji, které by dokázali napáchat, by byly obrovské. Zastavit pět tisíc tanků, i kdyby se z nich rozjely jen dvě třetiny, je v podstatě nemožné. A to leží Soul jen třicet až padesát kilometrů od hranic, takže ty rachotiny nestihnete rozstřílet ani náhodou. A otázka je, zda by byl vůbec dostatečně účinný systém raketové obrany, který tam teď instalují Američané. Odhaduje se, že KLDK má až tisíc odpalovacích zařízení. I kdyby jich fungovalo jen dvě stě, i to je hodně. Jen v Soulu a okolí žije patnáct milionů obyvatel, takže útok by za pár hodin zabil několik milionů lidí. I když tunely metra jsou vybudované tak, aby poskytl úkryt, stejně by to byla apokalypsa. Jihokorejci ale hrozby ignorují, za ta léta už přivykli.

* Je v KLDK aktivní nějaký disent?

Říkáte to správně: disent... Opozice tam rozhodně není. Plno lidí vnitřně s režimem nesouhlasí a někteří vedení bytostně nenávidí. Kdysi (roku 1997, pozn. red.) ostatně utekl i jejich šéfideolog Hwang Čang-jop. Už v 70. letech na našem velvyslanectví ve Pchjongjangu někteří Severokorejci rádi poslouchali jihokorejské rádio, které drsně líčilo, v jakém přepychu žije Kim Ir-sen, kolik má žen a kolik nechal popravit lidí. To mi líčil jeden náš tehdejší diplomat. Samozřejmě se zároveň bál, aby to nebyli provokatéři, a tak každému říkal, že poslouchat takové rádio není vhodné...

* Shazují se třeba letáky s jihokorejskou kontrapropagandou?

To dělají nevládní organizace. V Jižní Koreji žije asi třicet tisíc uprchlíků. Každý rok se jich na jih dostaly tak dva tři tisíce, od roku 2011 jen něco přes tisíc. Čína totiž Severokorejčům pomohla znepřístupnit hranici zbudováním dalších plotů. Ti, kterým se přece povede utéct, musí projít přes celou Čínu, protože Rusko je nepřítel, a pak přes jihovýchodní Asii přes země jako Vietnam a Kambodža do Jižní Koreje. Čína občas přimhouří oči, jindy zase dělá obrovské zátahy a ve spolupráci s KLDK uprchlíky vrací. Někdy jsou ta svědectví otřesná. Když třeba jedna Korejka v Číně otěhotněla, tak z ní vylítli ještě nenarozené dítě.

* A když je někdo do zahraničí vyslán?

Jeho příbuzní zůstávají v zemi jako rukojmí. Kdyby se nevrátil, rodinným příslušníkům hrozí těžké postihy, případně likvidace. Čím výše postavená osoba, tím větší rána pro režim. Pak se lidem tvrdí, že byl dotyčný unesen ze služební cesty a Pchjongjang žádá o jeho okamžité vydání. A když ho objeví v Jižní Koreji,

pošlou agenty, aby ho zlikvidovali. V Jižní Koreji je severokorejských agentů dosud řada, proto bývá prověřování uprchlíků důkladné. Právě mezi nimi se agenti často skrývají.

* A jihokorejské agenty?

Spíš než agenty mají v KLRD vybudovanou síť z místních obyvatel. Zprávy jihokorejské tajné služby se často zesměšňují, protože se nejednou spletou a vypustí nějakou bizarní informaci, ale mnoho jich je pravdivých.

* Třeba že je tam povolených jen deset typů účesů pro muže a osmnáct pro ženy?

To jsou povídačky. Že jsou nějaké účesy populární, je jasné, a takovou máničku tam určitě nevidíte, protože vlasy si tam jako muž opravdu nemůžete nechat nějak víc narůst. Korejci navíc nemají rádi neholené lidi, protože jim samotným vousy nerostou.

* Tak to nevím, jestli bych se tam chtěl podívat, byť jako turista.

Turisty oni vítají, protože pro ně znamenají skvělý příjem. Ceny zájezdů do KLRD jsou hodně vysoké. Pořádají obrovité festivaly Arirang, což je taková spartakiáda, a při nich světu ukazují svou mírumilovnou tvář. A „turistický ruch“ je důležitý i pro propagandu. Lépe totiž vždy působí, když sedí na tribunách také cizinci. Vždycky samozřejmě dostanete doprovod, který vám umožní vidět a vyfotit to, co je vhodné. Jako turistu mě to tam popravdě neláká: vidět něco málo z Pchjongjangu, přehradu, snad nějakou továrnu a město Kesong. To nestojí za to.

* Moc se neví, že mají ambasádu i v Praze. Přišel jste s ní do styku?

Jako někdejší předseda Česko-korejské společnosti jsem byl s jejich ambasádou ve styku několikrát. Jako diplomati jsou ochotní a podle všeho jsou tu vcelku spokojení. Minimálně jeden z osazenstva umí velice dobře česky. Mají totiž ve Pchjongjangu skvělou úroveň bohemistiky. Ve školách tam navíc panuje obrovský dril a oni se ty jazyky skutečně naučí. Chtěli jsme se kdysi podívat na Arirang, ale vydání víza tak protahovali, až jsme to nakonec vzdali.

* Jaký člověk je Kim Čong-un?

To vám neřeknu. Jsou to všechno jen dohady. Studoval ve Švýcarsku, kde nijak nepřevyšoval průměr a nežil ani v přepychu. Když nastupoval, začaly se v ulicích objevovat tajuplné, jakoby lidové nápisy Ať žije mladý generál! Tím byl myšlen on. Popravdě ale nevěřím, že by někoho popadlo opravdové vytržení z takového obtulstlého mladíka. Dokážu si ale představit, že když zemřel jeho děd nebo otec, skutečně propukla davová psychóza, někdo plakal, jiný si řekl: „Konečně ho vzal ďas“. Momentálně je to jen propaganda.

* I fotky, na nichž ho stále obklopuje houf věrných se zápisníky, do nichž si zapisují vůdčova moudra?

Z velké části ano, aby bylo jasné, kdo je nejmoudřejší. Nástupnictví zajímavě ilustruje fakt, že všechny tři Kimy při uvádění do funkce zobrazovali na bílém koni. O Kim Ir-senovi vím víc díky lidem, kteří se s ním osobně setkali. Měl třeba na krku velký tumor, proto ho fotili vždycky z jedné strany. Jeho syn Kim Čong-il měl zase podivné výpadky. Řešili třeba mezinárodní vztahy a on se z ničeho nic postavil a začal zcela bez souvislosti s tématem plánovat architekturu: „Tady bude hlavní třída, tady silnice...“ A všichni kolem něj si zapisovali. Dodnes se tam podobná moudra tesají do kamene. Kde někdo z Kimů něco prohlásil, tam se umístila deska s tím, co pronesl. Například u jabloňového sadu máte dodnes desku: „Kim Ir-sen pravil: Tady budou pšeničné lány.“ Oni vědí, že se tam pšenici nedaří, ať dělají, co dělají, rostou tam pořád jen jabloně, ale když už to vůdce řekl...

* Považují ho dodnes až za božského vládcu?

Jedni tvrdí, že je zbožštěný ideologií zvanou čučche (tedy „absolutní soběstačnost“, pozn. red.), ale třeba Američan Brian Reynolds Meyers v knize Nejčistší rasa píše, že si dávají velký pozor, aby propaganda netvrdila něco příliš vzdáleného od reality. Každý ovšem ví, že slunce symbolizuje Kim Ir-sena. Když tedy ve filmu vychází slunce, znamá to, že se věci zlepšují a hned se začne mluvit o tom, že podle moudrého vůdce to

uděláme tak a tak. Den jeho narození je ostatně Dnem slunce. A od roku 1912, kdy se narodil, se počítá nový letopočet čučche.

* Kult osobnosti vůdce tedy nyní slábne?

Nemyslím. Kim Čong-un vládne teprve šestý rok. Kim Ir-senův kult osobnosti se budoval mnoho let. Jako mladého ho dosadili Sověti v roce 1945 a kult byl do značné míry dobudován až v 70. letech. Nebýt Sovětů a od korejské války Číňanů, Kim Ir-sena by dnes nikdo neznal. Mimochodem, Kim Čong-il se narodil v SSSR, u Chabarovsku (během svého pobytu v SSSR používal jméno Jurij Irsenovič Kim, pozn. red.).

* Jsou Severokorejci komunisti?

Základy režimu komunistické určitě jsou, a to jak v rovině ideologické, tak v rovině reálného fungování. V komunistickém manifestu je jasně řečeno, že proletariát se musí moci chopit i za pomoci teroru. Kdo není s námi, je proti nám. Všechno patří všem, tedy státu, respektive vládnoucí diktatuře. Direktivně řízené hospodářství, které vede k neodvratnému krachu. Jídlo přidělované státem jako výdobytek. To všechno jsou prvky komunismu. Kult osobnosti také. Na druhou stranu Kim Ir-sen nebyl vzdělaný, a protože vyrůstal v Mandžusku, uměl líp čínsky než korejsky. Marxovi podle mě zprvu prakticky nerozuměl a takzvaná ideologie čučche byla budována až ve vrcholných fázích Kimova kultu osobnosti. Korejská strana práce je svým uspořádáním tradiční komunistickou stranou a v severokorejském tisku i dnes vycházejí články typu: „Jak vypadá rodina správné komunistky? Vychovává už třetí generaci oddaných členů strany“.

* Je to tedy podobné jako v komunistických zemích?

V mnoha ohledech ano. Jako jinde jde o národně uzpůsobený komunistický režim, ale má svá specifika: vysokou míru militarizace, která se projevila třeba v SSSR, přepjatý kult osobnosti a la Stalin a Mao, nebo dynastické prvky, které bylo možno pozorovat na Kubě. Tam však byli komunisté vždycky svým způsobem svobodomyšlnější. V KLDK jde o unikátní kombinaci, která zajistila dlouhé udržení totalitního režimu. Neustálé hledání skrytého nepřítele jde ruku v ruce s permanentně přítomnými čistkami a důkladnou sebekritikou. V institucionálním aranžmá hraje klíčovou roli Korejská lidová armáda a Korejská strana práce. V neposlední řadě jde o pragmatické nakládání s ideologií. Po krachu sovětského bloku bystře vymazali Marxe, Engelse i Lenina, které dřív nosili v průvodech. Pragmaticky se straní poražených. Stejně tak třeba někdejšího přítele režimu Ceaușesca, kterého jim popravili (bývalý prezident komunistického Rumunska, popravený během revoluce 1989, pozn. red.).

* Zmínil jste knihu Nejčistší rasa, kde se píše, že severokorejská ideologie je víc rasistická a fašistická než komunistická. Jak to vidíte vy?

Říká se to, ale Kim Čong-il se rád nechával fotit s Denisem Rodmanem, dřívějším slavným černošským basketbalistou z USA. Hitler by se v objetí s černochem určitě nefotil. To neznamená, že se severokorejská propaganda neprojevuje v mnoha ohledech xenofobně. O rasismus v pravém slova smyslu rozhodně nejde.

* Co vás na Severokorejcích překvapuje nejvíc?

Že tam ti lidé za tak neuvěřitelných podmínek dodnes dokážou přežít. Zároveň mě fascinuje i to, že tamní režim ještě nezkolaboval. V 90. letech panoval hladomor, strana prakticky nefungovala a ideologický pilíř byl na pokraji zhroucení. Přesto se jim celý systém podle všeho povedlo resuscitovat. Jen armáda nestačí, v těchto režimech je vždycky zapotřebí také ideologie, a tu udržuje strana, kterou v posledních letech opět oživil.

„Kim Čong-un doma určitě přitvrdil.“

PETR BLÁHA (40) Narodil se v Praze. Po studiu politologie a mezinárodních vztahů na **Fakultě sociálních věd** UK absolvoval mezinárodní teritoriální studia na Hankuk University of Foreign Studies v Soulu a koreanistiku na Filozofické fakultě UK v Praze. Pracoval v Orientálním ústavu Akademie věd ČR, jako výkonný redaktor odborného časopisu Archiv orientální a v jihokorejské vládní agentuře KOTRA. Věnuje se moderní historii Koreje a problematice změn politických režimů. V současnosti působí jako překladatel a tlumočnick. „Při útoku

KLDR by zahynuly miliony lidí.“ „Režim ukazuje supermarketů a zábavní parky.“ „KLDR vydává na armádu třetinu státního rozpočtu.“ „Severokorejští agenti vraždí uprchlíky v Jižní Koreji.“ „Jídlo je v KLDR na přiděly.“

Foto autor| Foto: Jan Zátorský / MAFRA

Foto autor| Foto: Jan Zátorský / MAFRA, Petr Kozlák / MAFRA, Profimedia.cz

Foto autor| Foto: Jan Zátorský / MAFRA, Profimedia.cz, ČTK

Foto autor| Foto: Jan Zátorský / MAFRA, Profimedia.cz, ČTK

Foto popis| „Kim je dobrosrdečný kluk,“ tvrdí někdejší americká hvězda basketbalové NBA Denis Rodman (vpravo). Zbytek světa si to nemyslí, ale basketbalista aspoň po setkání v KLDR v roce 2014 potvrdil, že Kim má malou dceru a že to s rasismem Severokorejců nebude až tak žhavé. (Na snímku vlevo manželka severokorejského vůdce, bývalá zpěvačka Ri Sol-ču).

Foto popis| Auta jsou v chudé KLDR naprostý luxus, byť místní by vám jistě přátelsky vysvětlili, že na fotografii z více než třímilionové metropole Pchjongjang vidíte pěší zónu.

Foto popis| ~ Jako dva dobrosrdeční bohové. Portréty či sochy otce zakladatele Kim Ir-sena (vlevo), jemuž byl po smrti přirknut titul Věčný prezident, a jeho syna Kim Čong-ila (vpravo) jsou rozesety po celé KLDR. Současný vládce Kim Čong-un je pokračovatelem vládnoucí rodinné dynastie.

Foto popis| Kim Čong-nam (nahore) byl nejstarším synem předchozího vládce Kim Čong-ila. Jeho mladší všemocný bratr Kim Čong-un (na snímku vpravo s manželkou Ri Sol-ču) ho ovšem neváhal nechat letos v únoru v Kuala Lumpurů zavraždit.

Foto popis| ^ Vševědoucí vůdce Kim Čong-un udílí moudré rady. Vědcům, lékařům, vojákům, zemědělcům, prostě všem, kteří jeho slova nábožně smolí do upocených notýsků. Aspoň severokorejská propaganda tyhle fotografie tuze ráda pouští do světa.

Foto popis| ^ Čang Song-tcheka prý nechal nezdárný synovec Kim sežrat smečkou psů. Realita je asi prozaičtější, ale mocný generál každopádně popraven byl. Zdůvodnění? Chystal prý státní převrat.

Foto popis| Letošní 85. výročí severokorejské armády již stačila nejtuzší diktatura světa oslavit efektní demonstrací své palebné síly. Vše přirozeně pod dohledem Kim Čong-una.

Foto popis| Venkované? Zatímco armáda KLDR prý čítá kolem milionu vojáků, v polovojenských gardách rudé mládeže a dělnicko-rolnických milicích je pak dalších pět milionů lidí.

Neuron ocenil vědce do čtyřiceti let

25.5.2017 novinky.cz str. 00 Věda a školy

Za přínos světové vědě ocenil ve středu večer Nadační fond Neuron pět odborníků do 40 let, mimo jiné počítačového grafika Daniela Sýkoru a biologa Marka Eliáše. Neuron již poosmé vybral významné vědce v pěti oborech: společenských vědách, fyzice, biologii, matematice a počítačové vědě. Laureáti převzali ceny v pražském Divadle Archa.

Cenu za fyziku převzal fyzik Lukáš Palatinus z Fyzikálního ústavu Akademie věd ČR, který objevil novou metodu sledování rozptylu elektronů na krystalických materiálech o velmi malých rozměrech, řádově v jednotkách či desítkách nanometrů.

Cenu v kategorii fyzika převzal Lukáš Palatinus z Fyzikálního ústavu Akademie věd ČR.

FOTO: Michal Krumphanzl, ČTK

Biolog Marek Eliáš z katedry biologie a ekologie z Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity získal ocenění Nadačního fondu Neuron za vývoj strukturních a funkčních vlastností jednobuněčných organismů.

Cenu v kategorii biologie převzal biolog Marek Eliáš z katedry biologie a ekologie ostravské Přírodovědecké fakulty.

FOTO: Michal Krumphanzl, ČTK

Za přínos světové vědě v oboru matematika fond udělil cenu Robertu Šámalovi z Institutu počítačové vědy Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Jeho vynález barvení grafů lze využít například při plánování železniční sítě.

Cenu v oboru matematika obdržel Robert Šámal z Institutu počítačové vědy Matematicko-fyzikální fakulty UK.

FOTO: Michal Krumphanzl, ČTK

Cenu za společenské vědy převzal kulturní antropolog Martin Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy za zkoumání sociálních vazeb obyvatelstva Papuy-Nové Guineje v čase a prostoru.

Ocenění v kategorii společenské vědy převzal kulturní antropolog Martin Soukup z **FSV UK**.

FOTO: Michal Krumphanzl, ČTK

Dílo do počítače bez ztráty umělcova rukopisu

Daniel Sýkora z Katedry počítačové grafiky Fakulty elektrotechnické ČVUT v Praze získal ocenění za objev teoretického principu řešení problému, který převádí práci výtvarníků do počítače, a to bez ztráty umělcova rukopisu. Jeho práci ocenilo i Studio Disney.

Letos fond neudělil ocenění v oboru chemie a medicína.

URL| <https://www.novinky.cz/veda-skoly/438844-neuron-ocenil-vedce-do-ctyriceti-let.html>

Ondřej Ditrych host Interview Plus 25.5.2017 ČRo Plus str. 01 11:34 Interview Plus

Michael ROZSYPAL, moderátor

Britská policie je přesvědčena o tom, že za pondělní teroristický útok v Manchesteru je odpovědná celá skupina lidí. Policie zatkla už 8 lidí a usilovně pátrá po osobě, která použitou bombu sestavila a také po dalších komplicích. Informoval o tom včera šéf manchesterské policie. V Británii platí nejvyšší, tedy kritický stupeň teroristického ohrožení. A dnes ráno BBC napsala, že britská policie přestala kvůli únikům informací sdílet s americkými bezpečnostními složkami právě informace o tomto atentátu. Mým hostem v dnešním Interview Plus je odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Ondřej Ditrych. Dobrý den, vítejte.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Pěkný den.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Já jsem Michael Rozsypal a přeji dobrý poslech. Když, pane Ditrychu, začneme tou aktuální zprávou z dnešního rána, tedy že britská policie nebude sdílet důležité informace o tom atentátu v Manchesteru s americkými bezpečnostními složkami a také, že britská premiérka Mayová si chce v uvozovkách stěžovat, lidově řečeno, americkému prezidentovi Trumpovi na dnešním summitu NATO v Bruselu, tak když se na to podíváme, je to symbolická reakce, anebo to může znamenat nějaký zásadní zlom ve spolupráci amerických a britských bezpečnostních složek?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já v tuto chvíli bych řekl, že to nemusí mít nějaké závažné důsledky. Na druhé straně únik citlivých zpravodajských informací je dneska v americké politice velké téma. Nejde ani o to, že prezident Trump

zveřejňuje v rozhovorech třeba s partnery ruskými nebo filipínským prezidentem utajované informace, k tomu zřejmě je právě zmocněn, ale jde o úniky informací z Bílého domu, na které si stěžuje naopak on a zde šlo tedy zřejmě o to, že z prostředí bezpečnostních složek spíše než toho samotného Bílého domu opravdu unikly citlivé informace, jméno, e-mail pachatele ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Může to znamenat ...

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano?

Michael ROZSYPAL, moderátor

A poté fotky.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

A fotografie, přesně tak.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Může to znamenat nějaké opravdu zásadní ohrožení toho vyšetřování, nebo vůbec spolupráce bezpečnostních složek?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak britská ministryně, která se k tomu vyjadřovala, tak byla v tom velmi opatrná, neřekla, že by to mohlo ohrozit vyšetřování. Na druhé straně vyšetřování stále probíhá, lidé jsou zadržováni, je rozkrývána jakási síť, jak jste zmínil, pravděpodobně nešlo o útok takzvaného osamělého vlka, ale byla to organizovaná skupina, napovídá tomu i to, že ta výbušnina byla sestrojena poměrně důmyslně a jsou i jisté náznaky, že samotný ten pachatel by nebyl schopen výbušninu v takovéhle podobě sestrojit. To znamená vyšetřování toho stále probíhá, probíhají aktivity britské policie, jsou prohledávány byty, to znamená, že taková informace skutečně mohla nějakým způsobem to, to vyšetřování ovlivnit.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Když se v minulosti děly ty děsivé útoky těch takzvaných osamělých vlků, tak bezpečnostní experti často připomínali, že im lze velmi, velmi těžko zabránit takovýmto útokům. Ale pokud se potvrdí, že v tomto případě šlo opravdu o akci organizované skupiny, tak tam ta možnost nějaké prevence, nějakého zabránění je vyšší?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je zpravidla vyšší. Útoky osamělých vlků a útoky plánované či uskutečněné organizovanými skupinami, to jsou takové dvě hlavní kategorie útoků z poslední doby. Útokem osamělého vlka z loňského roku byl třeba útok v Nice, naopak útoky v Paříži v listopadu roku 2015, v Bruselu potom v roce 2016 byly dílem takzvané bruselské buňky a i tyto útoky se podařilo dokonat, a to přesto, že jejich účastníci byli lidé, kteří se vraceli ze Sýrie, pobývali třeba nějakou dobu v řadách Islámského státu v Sýrii a statisticky se zdá, že přítomnost těchto lidí při plánování útoků vede k tomu, že pravděpodobnost jejich uskutečnění je poté nižší právě proto, že jsou velmi často v hledáčku bezpečnostních složek. Takže ta pravděpodobnost je sice vyšší, ale i zde se stává, a to znamená tento útok v Manchesteru není prvním takovým případem, kdy takový útok se může podařit, bohužel dokonat.

Michael ROZSYPAL, moderátor

V průběhu dnešního rána a dopoledne přišla také zpráva, kterou zveřejnil německý list Der Tagesspiegel, že ten údajný útočník cestoval z Libye do Düsseldorfu přes Prahu a posléze se tedy měl dostat z Německa do Velké

Británie. Jak je možné, že tento člověk, o kterém tedy údajně měly bezpečnostní složky vědět z minulosti, může takto cestovat volně přes Evropu a není zadržen nebo není prostě zachycen někde během těchto cest?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to překvapivé i vzhledem k tomu, že alespoň podle dostupných informací on mezi Libyí a Spojeným královstvím cestoval od roku 2011, tuším, opakovaně. Jsou jisté indicie, že v době, kdy probíhalo povstání proti tehdejšímu prezidentu Kaddáfímu, tak britské bezpečnostní složky vedly politiku otevřených dveří, neptaly se, proč lidé odjíždějí do Libye, byť se nabízelo, že by tam mohli bojovat po boku povstalců. Byli to třeba i lidé, kteří byli sympatizanty takových radikálnějších odnoží ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Byl to laxní přístup ze strany?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Byl to, byl to, byl to možná, ale byl bych zde velmi opatrný, přístup, přístup trochu účelový, protože Velká Británie samozřejmě měla zájem na svržení prezidenta Kaddáfího. Na druhé straně, to se bavíme skutečně o době, kdy tam probíhala občanská válka, respektive povstání proti prezidentu Kaddáfímu a jenom dneska ta situace je jiná.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Pardon, ten útočník měl být rozený Brit, který tedy měl libyjské kořeny, jeho rodina pocházela z Libye, ale on už se narodil v Británii, ale pořád ..., vy jste řekl, že to je překvapivé, že takovýto člověk, o kterém bezpečnostní složky ví, cestuje po Evropě, ale to přece není první případ. Například atentátník z Berlína z prosince se také dostal z Berlína až do severní Itálie úplně bez povšimnutí a tam byl vlastně zastřelen dílem náhody, pokud to tak můžeme říci.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano. Na druhé, na druhé straně byť ten člověk může být třeba podezřelý ze sympatií k nějaké radikální ideologii, například ideologii šířené takzvaným Islámským státem, nemusí to být samo o sobě důvod pro jeho zadržení nebo omezení jeho pohybu, takže si myslím, že tady mohou hrát roli i jisté právní překážky a možná z dobrých důvodů, protože stále ještě žijeme v liberálních společnostech. Samozřejmě jeví se to jako selhání toho bezpečnostního aparátu, ale myslím účelné podívat se na to i z této druhé strany.

Michael ROZSYPAL, moderátor

No, není na místě ale tyto i právní věci přehodnotit?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to politická otázka, lze na to mít odlišné názory, kde přesně leží hranice omezení individuálních svobod zvýšením třeba dohledových pravomocí státu, ať už formou přítomnosti kamerových systémů v ulicích nebo, nebo třeba dohledu nad konkrétními jednotlivci, sledování těchto jednotlivců ve školách, což je dnes velké téma právě třeba ve Velké Británii, kde se to odehrává pod hlavičkou programu Protect. Samozřejmě v tomto případě se ještě snáší na takovéto aktivity státu kritika, že jsou diskriminační vůči určitým menšinám obyvatelstva. Do jaké míry tyto, tyto aktivity, které vedou vlastně k omezení individuálních svobod, jsou opodstatněné, jsou, jsou legitimní, jednak vedou skutečně účinně ke snížení rizika dokonaných teroristických útoků, a do jaké míry zároveň jaksi podřívají liberální charakter základní normy, na kterých stojí naše politické společenství.

Michael ROZSYPAL, moderátor

No, ta otázka nebo to dilema je známé a je tady řadu let, ale existuje nějaká jasná hranice toho, jak by ta opatření měla vypadat, abychom co nejvíce zvýšili bezpečnost v Evropě, ale nesnížili si tu míru svobody, kterou v Evropě máme?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já myslím, že se nedá ta hranice úplně jednoznačně určit právě proto, že, jak jsem zmínil, je to politická otázka, mělo by to být výsledkem politické a řekl bych i veřejné diskuse. Ty hranice se samozřejmě mohou posouvat ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

A neměli by politici přijít a tu hranici jasně stanovit?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ta hranice se může i posouvat s ohledem na to, jak velká rizika jsou. Také je třeba diferencovat, je jasné, že dnes ve Francii, v Belgii a ve Velké Británii riziko takových útoků politického násilí tohoto typu je násobně větší než třeba u nás, byť i u nás nelze říci, že to riziko neexistuje, takže tohle je třeba samozřejmě zohlednit. Je třeba se bránit populistickým tendencím, z mého pohledu zneužívat tyto, tyto útoky k prosazování vlastních politických agend a hledat jaksi tu hranici společně ve veřejném dialogu. Myslím si, že nelze ani expertně přijít a říci - tady ta hranice má být, je to politická otázka.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Neměl by být vůbec ten přístup bezpečnostních složek k teroristům, nebo k lidem podezřelým z terorismu důslednější, protože jsem nedávno četl na Facebooku komentář, který popisoval, že v Izraeli se k podezřelým teroristům chovají mnohem drsněji, důsledněji a že netrestají třeba jenom odsouzené teroristy nebo lidi, kteří chtějí spáchat nějaký teroristický čin, ale že velmi drsně postupují také k jejich rodinám. Není toto ta cesta?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Znovu, je to, je to politická otázka. Na druhé straně ještě bych k tomu doplnil, že je to politická otázka v tom smyslu, že si musíme rozhodnout, kde leží tedy ta hranice, za kterou jsme ochotni jít při předcházení tohoto typu politického násilí. S tím související otázka ovšem je i, jak takovéto aktivity jsou účinné. Jestli naopak nevedou nebo současně nevedou, neposilují radikalizaci, řekněme, cílových skupin, na které se tyto opatření zaměřují.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Otakar Foltýn, bezpečnostní expert, napsal v Hospodářských novinách, a teď cituji z jeho článku: "Musíme se bránit účinně a bude-li třeba tvrdě. Základním předpokladem správné odpovědi na otázku co s tím, je ale znalost cílů útočnicka. Je až zarážející, jak málo lidí si klade otázku, čeho přesně chtějí islamisté svými útoky dosáhnout." Vy víte, čeho chtějí islamisté svými útoky dosáhnout? Nebo klademe si tu správnou otázku?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já myslím, že to je dobrá otázka, že na ní není úplně jednoznačná odpověď. Také se domnívám, že cíle toho již zmiňovaného Islámského státu se proměňují, jeho propaganda v posledních letech, řekněme v prvních letech jeho působení jako protostátní entity, která kontrolovala území o velikosti Anglie na Blízkém východě mezi Sýrií a Irákem, směřovala spíše k tomu, že se snažil přilákat potenciální rekruty, zahraniční bojovníky, což je osvědčená, léty osvědčená strategie povstaleckých hnutí, které tahají za kratší konec lana v občanských válkách, snaží se mezinárodně mobilizovat přízněné skupiny obyvatel, aby přišli a tedy rozšířili jejich řady. Dnes už vyzývá spíše tedy k jakýmsi difuzním útokům mimo jiné i v Evropě, které z mého pohledu mají na jedné straně tedy oslabit rozhodnost států, které jsou součástí té protiteroristické koalice proti Islámskému státu. Ale zároveň je to, je to jistým způsobem změna vlastně samotné podstaty jaksi morfologie tvaru toho, toho Islámského státu, který se mění v jakému rozptýlené globální povstalecké hnutí.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A proměňují se i ty konkrétní cíle těch teroristů, protože Guardian nedávno napsal, že teroristé dnes útočí na takzvané lifestyle cíle, což jsou třeba hudební kluby, nebo koncerty jako teď v Manchesteru a podobně.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano. Tento trend opravdu sledujeme. Teroristé dnes útočí častěji na takzvané měkké cíle obtížně zabezpečitelné, střežitelné cíle, mezi které patří přesně ty cíle, které zmiňujete, koncerty, ale také obchodní domy ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Dopravní prostředky, letiště.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

... dopravní prostředky, tržiště. Letiště patří mezi ty více zabezpečené cíle, ale i tam samozřejmě k útokům dochází, byť třeba před těmi samotnými bezpečnostními kontrolami. To byl případ toho, toho útoku na brusel..., na bruselském letišti v roce 2016. Já bych ještě doplnil jednu věc. Součástí vlastně té proměny strategie Islámského státu je to, že dnes nesledujeme pouze útoky v kategoriích těch osamělých střelců, anebo naopak organizovaných skupin, ale i útoky, jejichž účastníky nebo na jejichž provedení se podílejí takzvaní virtuální plánovači. To je, to je poměrně nová strategie Islámského státu, která je umožněná ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Kdo jsou tito lidé?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Rozvojem informačních technologií, zejména zabezpečených systémů komunikace jako jsou třeba aplikace Telegram, jo, nebo jako je aplikace Telegram, to jsou lidé, kteří, zdá se, z velké části jsou někde v Sýrii, jsou, jsou třeba součástí jaksi té, té odnože bezpečnostní Islámského státu Amn al-Chardží, ale v principu mohou být vlastně kdekoli na světě. A oni jsou v kontaktu s někým třeba v Evropě, mohou to být například Amri, pachatel onoho útoku v Berlíně na konci minulého roku, a oni jim vlastně na dálku pomáhají s realizací těchto útoků a dokonce dovedou i spojit radikalizované jedince, kteří se chtějí nějakého takového útoku zúčastnit, a oni je vlastně na dálku dokážou propojit společně.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A je možné tuto komunikaci odhalit a případně jí zabránit?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to velmi složité, je to bitva, která se odehrává v kybernetickém prostoru a možnosti zabezpečení, kódování této komunikace jsou, jsou poměrně značné a jsou veřejně dostupné a zdá se, že zde jsou to naopak bezpečnostní aparáty, které tahají za kratší konec lana.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ondřej Ditrych, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, je mým dnešním hostem. Pane Ditrychu, podle dat The Global Terrorism Database zveřejněných před pár dny na webu týdeníku The Economist přibývá v posledních 3 letech teroristických útoků v Evropě, ale když jsem viděl to srovnání v tom grafu se 70. a 80. lety, tak pořad nejsme na těch hodnotách počtu obětí teroristických útoků v západní Evropě ze 70., z 80. let, kdy ročně zahynulo třeba 300, 400 lidí. Teď je to v průměru kolem 200, přestože jde pochopitelně vždy o velké lidské tragédie a o lidské osudy. Čím to, že ale v posledních 3 letech se ten trend opět mění a že teroristických útoků přibývá oproti tomu, jak ta situace vypadala v Evropě před 5, 10, 15 lety?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Máte pravdu. Těch, těch útoků bylo v 70., 80. letech více. V té době byla Evropa opravdu jakýmsi epicentrem mezinárodního terorismu, poté jsme zaznamenali jistý útlum. V současnosti těch útoků přibývá. Vysvětlení jsou,

řekněme, vícečetná. Sledujeme vyšší radikalizace, ochoty podniknout takovéto akty politického násilí na straně ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ta pramení z čeho?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

... na straně lidí, kteří jsou součástí menšin v Evropě, muslimských komunit. Teď ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Je to důsledek nedostatečné integrace těch menšin?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jsou, jsou různé teorie. Nedá se říct, že by byly nějaké úplně jednoduše určitelné trajektorie této radikalizace. Někteří lidé odcházejí bojovat po bok různých džihádistických hnutí, salafických, džihádistických hnutí jako je Islámský stát, Fronta an-Nusrá v Sýrii, ale Islámský stát díky své propracované propagandě, která v tom také hraje určitou roli, získává těch podporovatelů, sympatizantů řádově více, takže to v tom určitě hraje roli. A teď je otázka, jestli ta radikalizace se zase odehrává spíše na individuální bázi nebo pramení z nějaké, z nějakých strukturálních podmínek vyloučení pocitovaného ponížení, revolty vůči autoritám, zkrátka teorie, jak k této radikalizaci dochází, jsou různé. To, co můžeme říci s relativní mírou jistoty na základě statistických dat, která máme k dispozici, je, že lidé, kteří plánují nebo se dopouštějí teroristických útoků v Evropě dnes, jsou zpravidla mladí muži. Jsou to, jsou to lidé, kteří jsou nějakým způsobem sociálně vyloučení, často s kriminální minulostí, vězení například ve Francii nebo v Belgii jsou dnes místech, kde k radikalizaci dochází opravdu "án mas" a když se podíváme na útočníky útoku v Paříži, v Bruselu, tak skutečně řada z nich nejenže byla v nějakém období svého života za hranicemi, třeba v Sýrii, a ale zároveň má kriminální minulosti a prošla, prošla i konkrétními vězeními.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Na druhou stranu tito lidé, tito lidé jsou nějakým způsobem napojeni na tu islamistickou scénu. Jakou roli hraje v těch jejich motivech ideologie a náboženství?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

I to je předmětem diskusí, do jaké míry jsou určující více tedy vnější, vnější podmínky, do jaké míry je motivem salafistická, džihádistická ideologie. Já, já se domnívám, že ona, ona sehrává roli spíše určitého média, jaksi osmislňuje činnost těchto, těchto lidí spíš, než že by byla primárním motivem a že, že se opravdu jedná v první řadě spíše o jakousi revoltu a to, pokud přistoupíme na tuto tezi, také potom sehrává jistou roli, nebo by měla alespoň při tvorbě protiopatření, kterými se snažíme proti této radikalizaci bojovat, to znamená, že třeba nějaký evropský islám jako tolerantní verze islámu, který by měl být šířen v těch menšinových komunitách, nutně nemusí být tím správným řešením, pokud vlastně zdroje té radikalizace leží někde jinde.

Michael ROZSYPAL, moderátor

No, na druhou stranu se nám nedaří asi úplně účinně bojovat například s radikálními kazateli nebo s mešitami, kde dochází k šíření radikálních verzí islámu.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já bych řekl, že to je pravda z části. Myslím si, že i zevnitř muslimských komunit v Evropě vychází vzdor a ty komunity mají nějaký prostě korektivní, očištný, očištný mechanismus, kterým se snaží jaksi marginalizovat tyto, tyto radikální prvky uvnitř těchto komunit, třeba i ve spolupráci s bezpečnostními složkami. Na druhé straně není to, není to zkrátka úplně stoprocentní.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ondřej Ditrych, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, je hostem v dnešním Interview Plus. Pane Ditrychu, jak velkým podílem přispívá k tomu trendu, o kterém se bavíme, že v posledních 3 letech v Evropě opět přibývá teroristických útoků, to, jak se informace šíří v médiích a na sociálních sítích.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Určitě sociální sítě hrají roli v šíření ideologie propagandy Islámského státu, to, to je nepochybné. Na druhé straně sdělovací prostředky a masové sdělovací prostředky zprostředkovávají a vlastně reprodukují, sériově reprodukují tragické, tragické události ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

A násobí efekt těch tragédií?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

... na, na, násobí, násobí efekt těchto tragédií a oni je vlastně znovu zpřítomňují a zprostředkovávají lidem, kteří jsou těmto událostem velmi vzdáleni. A to není nic nového. To je třeba říci. Margaret Thatcher hovořila již v 80. letech o tom, že, že sdělovací prostředky jsou, jsou kyslíkem pro teroristické skupiny, pro terorismus, takže ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

A přibývá toho kyslíku právě v posledních letech? Čím to je, že se o útocích stále více mluví, že se šíří obrázky, videa, děsivé záběry z těch činů?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jsou to spektakulární události, které jsou velmi mediálně vděčné. Domnívám se, že asi nelze zcela zabránit tomu, aby k tomu docházelo, je po tom jistá společenská poptávka. Na druhé straně se domnívám, na jedné straně je třeba respektovat a zachovávat svobodu slova, na druhé, na druhé straně si myslím, že zodpovědné sdělovací prostředky by, by neměly zbytečně tento efekt násobit a měli by se pokoušet zasazovat jej do kontextu. Jedná se o události vždy tragické, jsou za nimi konkrétní lidské osudy, konkrétní lidské tragédie, ale je třeba říci, na jedné straně dochází k zvýšení počtu dokonaných útoků, zvýšení počtu obětí, nelze před tím strkat hlavu do písku, ale je třeba zasazovat to do určitého kontextu. Například ten počet obětí teroristických útoků v Evropě je zhruba stejný nebo dnes o něco vyšší než počet vražd, které se ročně odehrají v tak malé a z globálního hlediska mimořádně bezpečné zemi jako je Česká republika.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Přesto ale média určitě hrají roli v tom, jak tedy teroristické útoky vypadají a jaké důsledky potom mají. Řekl byste, že média věnují těm útokům větší pozornost, než by měla?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že ano. Na druhé straně se nedomnívám, že je dobrou cestou, dobrým řešením direktivně seshora ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Cenzurovat.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

... říkat, říkat měly by se média věnovat těmto, těmto událostem méně, snažit se nastavovat určité limity. To si myslím, že by, že by nebylo dobré a bylo by to spíše kontraproduktivní.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Opět si půjčím citaci Otakara Foltýna z Hospodářských novin. On napsal, cituji: "Údery koalice zabily desetitisíce islamistů a Islámského státu a ve skutečnosti Islámský stát vojensky prohrává. Žijeme ale v mediálním postfaktickém světě, kdy je mnohdy jedno, jak to je, důležité jak, jak to vypadá, že to je. Teror v mediálně propojeném světě je mnohonásoben a ve virtuální realitě sílí sám ze sebe, přesně jako strašidlo Barbucha v pohádce Vladislava Vančury. Žijí islamisté ze strachu, který vzbudí. Čím více se bojíme, tím strašidlo vypadá větší." Konec citace. Jak se tomu ale bránit? To je přece přirozená lidská reakce, že člověk se bojí.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je a samozřejmě toho teroristé využívají, umně, umně s tím pracují. Já se, já se domnívám, a samozřejmě není to, není to řešení zcela jednoduché, je, je třeba preventivních opatření bezpečnostních složek, je třeba odhalovat radikalizované jedince, jedince a skupiny ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Nebo vykazovat neúspěšné žadatele o azyl.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Efektivně, efektivně řídit azylovou politiku, ano prostě tady došlo k jistému přetížení migračního azylového systému jak Evropské unie jako celku nebo zemí schengenského prostoru, tak i některých zemí jako je třeba Německo, bylo to dáno prostě tím velikým přílivem migrantů a žadatelů o azyl v posledních letech. Určitě zároveň je třeba, myslím, efektivních jaksi sociálních opatření, které povedou ke snížení prostě marginalizace jistých vyloučených komunit v zemích jako je Francie nebo Belgie, lepší integrace, ale zároveň jakési jako resilience společenské, naší pospolitosti jako celku, kdy se netváříme, že, že nečelíme žádnému problému, ale dokážeme se, se otřepat a jít dál s tím, že prostě máme mechanismy, účinné mechanismy prevence, kriminalizace, jaksi výkonu spravedlnosti v případě, že dojde k těmto aktům, které z povahy věci jsou kriminálními trestnými činy.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Nezaspali jsme?

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak nevím teď, o kom mluvíte, když říkáte ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

O Evropě.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

... když říkáme my ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

O politicích v Evropě.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Samozřejmě ta opatření, která jsou teď přijímána, jsou reaktivní, nicméně já se obávám, že při snaze vzdorovat tomuto typu rizik budeme vždy trochu o krok pozadu a musíme se smířit s tím, že žádná opatření, která přijmeme, i opatření, která by vedla k, řekněme, dramatické proměně přestavbě našich politických systémů, vznik jakýchsi totalitních společností ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Tak tomu úplně nezabráníme.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

... tak, tak tomu úplně nezabráníme.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Říká Ondřej Ditrych. Děkuji vám za rozhovor.

Ondřej DITRYCH, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Díky, na shledanou.

Nepochopíte! Z nádherné Miss Lindy Bartošové se stala utahaná ženská! Co se stalo?!

25.5.2017 extra.cz str. 00 Celebrity
mer

Někdejší česká Miss World 2014 Linda Bartošová se změnila k nepoznání. Její nejnovější snímek zkrátka vůbec nepochopíte! Proč se začala měnit?

Říká se, že krásné ženy to mají v životě snazší... Otázkou tedy zůstává, proč taková přírodní kráska, jakou je kupříkladu Linda Bartošová, absolutně změnila svoji image?! Dříve měla nádherné přírodní blond vlasy, které jakoby podtrhovaly její krásu. Linda se před nějakým tím časem distancovala od České Miss a ukončila tím i celkovou kariéru v modelingu, to byla velká škoda.

Její život však nabral úplně jiné obrátky... Linda se stala studentkou **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a dala se na dráhu seriózní reportérky v České televizi. Aby víc zapadla do inťoušského světa, časem se začala měnit i její vizáž.

Z krásné modelky se stala zanedbaná ženská, která si zašla zřejmě k nějakému učni na nový sestřih... a dopadlo to naprosto tragicky! Účes na kluka, volné oblečení nelibivých barev a v televizi značné zadrhávání při rozhovorech. Bylo Lindino rozhodnutí opravdu správné? A nebo by se měla vrátit zpět na dráhu modelky, která všechny kolem potěší jen svým uhrančivým pohledem...

URL| <http://www.extra.cz/nepochopite-z-nadherne-miss-lindy-bartosove-se-stala-utahana-zenska-co-se-stalo>

NATO proti terorismu 25.5.2017 ČT 24 str. 05 20:00 90' ČT24

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Tak, pane generále, jak vážná je podle vás ta roztržka mezi Spojenými státy a Velkou Británií a nebo spíš Velkou Británií a Spojenými státy kvůli úniku těch utajovaných informací, které souvisely s vyšetřováním útoku v Manchesteru?

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

V každém případě nemělo se to stát, to je zcela evidentní, promiňte, také je evidentní, že Britové jsou poměrně dost rozčarováni z této situace, přijali nějaká opatření, protože do té doby, dokud Američané nevyšetří, jak vlastně ty informace unikly, tak nechtějí další informace dávat, protože by se mohlo stát to samé znovu, takže evidentně tam nějaký omezení předávání informace, k tomu dojde, ale z hlediska dlouhodobého především vztah Spojených států amerických a Velké Británie je unikátním vztahem velmi blízkých partnerů, takže až se to vyřeší na té straně tajných služeb Spojených států amerických, tak si myslím, že ve spolupráci budeme pokračovat i nadále.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Jak dlouho to může trvat?

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Já si myslím, že to nebude zase tak úplně dlouho, protože přece jenom ve Spojených státech amerických mají poněkud jiné nástroje, než máme my a dovedou se s takovými věcmi poměrně rychle vypořádat.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Co tím myslíte?

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Tak mají mnohem silnější a významnější zákony, které k tomu mohou přimět lidi, i které jsou na poměrně vysokých postech, neexistují žádné vytáčky, ostatně vyšetřování vztahu Ruska k Trumpově kandidatuře jest toho jasným příkladem.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Čili to je to, když dnes Donald Trump před tím summitem říkal: "Budeme postupovat podle našich zákonů, všechno vyšetříme, viníky přísně potrestáme."

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

To si myslím, že ano, a nebudou dělat rozdíly, jestli to je, teďka, prosím vás, řeknu v uvozovkách ministr nebo obyčejný, obyčejný zpravodajec.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Pane Ditrychu, bude to stačit Therese Mayové?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Pardon.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Bude to stačit Therese Mayové, ten příslib vypátráme, potrestáme?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Já se domnívám, že ano, protože spolupráce v oblasti zpravodajství je, je oblastí, ve které skutečně vztahy mezi Spojenými státy a Velkou Británií naplňují jaksi podstatu toho výjimečného partnerství a to partnerství přežilo řadu krizí. Odhalení dvojitych agentů na obou stranách, ve Spojených státech i v Británii ve zpravodajském prostředí. Tohle je jistě určitý karambol, ale ta spolupráce má takovou historii a je natolik institucionalizována, že se nedomnívám, že by to mohlo ty vztahy ohrozit.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Na druhou stranu v krátké době je to už druhý karambol Spojených států, u toho prvního byl přímo americký prezident Donald Trump, teď tím myslím to vyjádření utajovaných informací, zdrojem byl zřejmě Izrael směrem k ruskému ministru zahraničí Sergeji Lavrovovi. Jsou teď vůbec Spojené státy důvěryhodný partner?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Je to pravda, v izraelském tisku dokonce proběhla zpráva, že i izraelské zpravodajské služby nějakým způsobem předefinují vztah spolupráce se Spojenými státy, alespoň krátkodobě. Myslím, že se dá s jistotou říci, že americká administrativa je, lidově řečeno, vzhůru nohama. Na významných postech jsou lidé s malou zkušeností, včetně samotného amerického prezidenta, kterému možná dle zdrojů z jeho okolí také uniklých mimo jiné do amerického tisku vůbec nedochází, že třeba tím, že sdělil takhle důležitou a takhle utajovanou informaci, takhle důvěrně předanou informaci od spřáteleného státu ruskému ministru zahraničí, tak se mohl dopustit něčeho, co má prostě závažné dopady. Na druhé straně ten, ten, ta administrativa je, řekněme, nebo Bílý dům je v konfliktu s, řekněme, tím tradičním byrokratickým establishmentem a ten zase se nějakým způsobem brání, a také může prostě tomu Bílému domu házet klacky pod nohy, takže i tohle může být jakési pozadí těch úniků, ať už pouze citlivých informací zevnitř americké administrativy, tak i třeba těchto informací, které jsou klasifikovány.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

A za těchto okolností jste taky optimista, jako pan generál, že konkrétně ten únik informací o tom atentátníkovi z Manchesteru se rychle vyšetří a viníci potrestají, i když tedy, jak říkáte, tradiční struktury byrokratické mohou, lidově řečeno, dělat naschvály novým, nově příchozím lidem.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Těžko říci, ale je to vysoce pravděpodobné.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Ještě jedna věc, pane generále, mě zajímá. Jak velká teď musí být nedůvěra mezi spojenci směrem ke Spojeným státům? Po tom dvojím případě úniku utajovaných informací?

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Tak jsou dvě úrovně. Ta jedna je ta, řekněme, politická, tam to bude všechno otázka deklarací a různého poštuchování, ale rychle se vyřeší. A ta druhá je ta praktická rovina, to jsou ti zpravodajci, kteří ty informace získávají, potom předávají a tam to bude mít pravděpodobně asi dlouhodobější nějaký dopad, protože přeci jenom zpravodajci jsou hodně opatrní, velmi obezřetní a jakýkoliv selhání tohoto typu je pro ně určitým varováním. Takže já stoprocentně souhlasím s tím, že americká administrativa je dneska poměrně zkušená, že teprve hledá tu svoji pozici, přeci jenom prezident Trump skutečně není původem politik a přizval si k sobě zase nepolitiku, případně poměrně velkou část vojáků, ale vojáků vševojskových velitelů, takže tohle to všechno se odráží i na té realitě současnosti a ti zpravodajci, ti budou poněkud obezřetnější, ale za čas se to vyřeší.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Připomínám, že s Jiřím Šedivým můžete chatovat www.hydeparkct24.cz, vám pane Ditrychu děkuju, přeju hezký večer.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Hezký večer.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Pojďme zpátky, pane generále, k hlavním tématům toho dnešního jednání summitu NATO, boj proti terorismu, klíčové téma vedle financování a výdajů tedy na obranu, může i dnes v Bruselu padnout otázka, kterou položil Donald Trump v průběhu předvolební kampaně, k čemu jsou Evropanům NATO a Evropská unie, když je nedokážou ochránit před terorismem a nebo jsem se už od tohoto bodu posunuli někam dál?

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Tak já si myslím, že ta otázka je pořád velmi živá, protože jak je vidět i z posledního případu, ačkoliv věnujeme maximální pozornost všem možným aspektům terorismu, tak přece jenom se nám nedaří zaprvé zabránit vstupu teroristů na území Evropy a následně i těch teroristickým útokům a nedokážeme ani zastavit nebo aspoň korigovat migrační vlnu, která je pořád ještě zdrojem anebo tím, tím kanálem, kterým se můžou teroristé dostávat do Evropy. To jsou zkrátka problémy, které bude muset Evropa vyřešit a bude muset alespoň síly nejenom vojenské, tak jak je naznačována, ale i ty policejní, celní a podobně.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Takže ta aktuální odpověď na tu tehdejší Trumpovu otázku, k čemu je NATO Evropanům, zní jak v tom kontextu obrany proti terorismu a obrany proti imigrantům?

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Ale Severoatlantická aliance není aliancí, která by byla primárně určená proti například migrační vlně. Ona není ani k tomu uzpůsobena, aby byla schopna bojovat s teroristy přímo uvnitř těch daných států, to je vojenská aliance, ta může působit například proti Islámskému státu, v Afghánistánu proti Talibanu, tam, kde se objevují vojenské schopnosti terorismu proti, postupující proti nám Evropanům, ale tam, kde jsou ty jednotliví teroristé, kteří pronikají právě těmi různými kanály na naše území, tam asi Severoatlantická aliance těžko může v tomto případě zasahovat. Ale zcela určitě by měla být schopna mnohem více a účinněji bojovat mimo jiné s Islámským státem, čemuž se ale Severoatlantická aliance vyhýbá.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Kde jsou tedy ty limity, když vezmeme v potaz to, co říká váš jmenovec, ovšem velvyslanec při Severoatlantické alianci: "NATO nemůže být v první linii boje proti terorismu. Je to politicko-vojenská aliance, terorismus nelze porazit primárně vojensky, akce dovnitř členských zemí je vyloučena. K tomu NATO není určeno."

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Já si myslím, že můj kolega a jmenovec říká téměř to samé, ale přece jenom Severoatlantická aliance by měla být schopna zasáhnout právě proti těm vojenským schopnostem terorismu, Islámskému státu, který v určité fázi dokonce měl téměř velmi kvalitně vybavenou armádu tím, že získal těžkou techniku, dokonce se pokoušel i připravit nějaké helikoptéry, které by mohl později používat jako své vzdušné síly. Takže tady se Severoatlantická aliance může působit a může působit mnohem aktivněji, ovšem není možné, aby plnila roli například střežení vnější hranice schengenského prostoru, jak někteří politici říkají. Vojáci nemůžou být nasazeni na ochranu vnějších hranic jednotlivých států a podobně. Tam ta role Severoatlantické aliance určitě není.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Do naší diskuse se připojí další host Devadesátky Ondřej Ditrych, analytik, zdravím vás. Dobrý večer.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Dobrý večer.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Možná pojdme rovnou pokračovat tím, co by dnes mělo být schváleno na tom summitu v Bruselu, a sice formální zapojení celé Severoatlantické aliance do koalice proti Islámskému státu. A divák Ondra se ptá: "V čem by mělo spočívat to zapojení NATO do mezinárodní aliance proti Islámskému státu? Neměl by se Islámský stát odstříhnout od finančních zdrojů, například od příjmů z migračního pašeráctví do Evropské unie?" Tak možná ta první otázka, tedy v čem by mělo spočívat to zapojení do té koalice jako celku.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Já souhlasím s tím, co říkal už pan, pan generál v předešlém vstupu nebo v odpovědi na jednu z předešlých otázek. Substance toho zapojení není příliš velká, je to z mého pohledu určitá hra. Severoatlantická aliance se snaží prezidenta Trumpa přesvědčit, že jako celek, jako instituce nějakým způsobem přispívá aktivněji k boji proti terorismu, což je velké téma prezidenta Trumpa. Je otázka, jestli prezident Trump dokáže úplně rozlišit, že jde spíše o, řekněme, symbolické vyjádření, pokud to rozliší, tak stejně si myslím, že svému jaksi domácímu publiku bude potom moci říci, předstoupit a říci, že přesvědčil Severoatlantickou alianci, aby se připojila k boji proti terorismu, takže je to jistá hra, z mého pohledu ze strany evropských členských států NATO poněkud riskantní, protože se mohou obávat toho, že, řekněme, míra závazku ze strany Spojených států k atlantické obraně, kolektivní obraně, může postupně oslabovat, ale zároveň si myslím, že nejsou schopny se v tomto čase, v této chvíli dohodnout na nějaké, řekněme, zásadnější míře zapojení a má to samozřejmě svá velká rizika v případě možné intervence působení, rozsáhlejším působení na Blízkém východě.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Takže primárně jde o nahrání bodů Donaldu Trumpovi před domácím americkým publikem a takové vstřícné gesto k Donaldu Trumpovi. Nic víc, nic míň.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

A zároveň či nebo přesvědčení Donalda Trumpa, že NATO smysl má, že není tou zastaralou, přežitou organizací, jak se Donald Trump vyjádřil ještě jako prezidentský kandidát.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Mimochodem dává to smysl, když Američané teď chtějí, kromě tedy těch domácích bodů Donalda Trumpa, aby se NATO jako celek zapojilo do boje proti Islámskému státu, když to byly ty samé Spojené státy, ovšem pod vedením Baracka Obamy, které naopak vyšachovaly NATO z té, jako celek z té aliance proti Islámskému státu?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Tak já bych možná zašel ještě dále do historie, do dnů po 11. září 2001, kdy se sešla severoatlantická rada, aktivován byl článek pět washingtonské smlouvy o společné obraně, ale tenkrát to byla Bushova administrativa, administrativa prezidenta George W. Bushe, která se rozhodla jít spíše, řekněme, minilateralistickou cestou nevyužít NATO v takové míře a spíše s pár spolehlivými, ozkoušenými spojenci zahájil operaci v Afghánistánu a míra zapojení NATO jako organizace v Afghánistánu se zvyšovala teprve postupně. Takže nemyslím si, že ...

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

No, dobře, ale v té koalici proti Islámskému státu jsou fakticky všichni členové NATO.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Přesně tak. Je to, je to velmi symbolické, ale já bych zde možná připomněl téměř úsměvnou anekdotu z prezidentské kampaně Donalda Trumpa, kdy, kdy tweetoval, že jaksi NATO mělo nechat vzniknout jakousi protiteroristickou divizi, že snad on sám v tom měl sehrát nějakou roli inspirátora, nebyla to vůbec pravda, nicméně na základě této jakési představy, kterou Donald Trump někde získal, někde jí nabyl, tak on potom konstatoval, že tedy to NATO už není zastaralé, jako bývalo dříve. Tak je to jistá hra a možná něco, s čím právě i evropské členské státy NATO pracují.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Pane generále, podle šéfa NATO Jense Stoltenberga má ten vstup NATO do koalice proti Islámskému státu zlepšit koordinaci v rámci koalice? Jak tomu rozumět? A je to tak?

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Tak samozřejmě, že jakýsi nějaký pozitivní smysl to může mít, ale já znova říkám, že ve skutečnosti je to skutečně jenom to politické gesto, protože ty jednotlivé státy, tak jak vstupují různým způsobem do boje proti Islámskému státu, tak především koordinují ty aktivity právě s tou koalicí, která je vedená Spojenými státy americkými.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Takže nějaký další vyšší stupeň té koordinace si v praxi nedovedete představit?

Jiří ŠEDIVÝ, generál v záloze, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Já si myslím, ono, postupně přijde, jak se bude situace zhoršovat a potom nás to donutí ta realita k tomu, abychom byli mnohem více kooperativnější a mnohem více aktivnější, ale v současné době ty rozdílné, národní zájmy brání tomu, aby některé státy, které mají poměrně velké islámské menšiny, které mimochodem jsou především sunnitské, tak nechtějí vytvářet konfliktní prostředí právě ve vztahu k těmto potenciálně islámským komunitám, a to je asi jeden z největších problémů nasazení skutečně kvalitních sil. To neznamená přímo na teritoriu, ale může to být třeba v oblasti zase letectví, může to být speciální síly a podobně.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Zkusme, pane Ditrychu ještě v rychlosti odpovědět tak trochu provokativní otázku diváka Pepy: "Jak si mám představit boj NATO proti Islámskému státu, když jeho hlavní sponzor Saúdská Arábie dostane od Spojených států zbraně za 110 miliard dolarů? To budou Spojené státy opět dodávat zbraně oběma bojujícím stranám, jak to činily už několikrát před tím?" Je v tom ten známý paradox?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, **Fakulta sociálních věd** UK

Není, není, v tomhle ne, protože si myslím, že ta otázka je na ní založena na přesné premise, nemyslím si, že Saúdská Arábie by byla sponzorem Islámského státu. Nicméně v té dohodě o dodávkách zbraní a zbraňových systémů v Saúdské Arábii je otázka, jestli bude skutečně nakonec v této výši či nikoliv, tak se jistý paradox skrývá, protože například munice, kterou se Spojené státy chystají Saúdské Arábii dodat, může a patrně bude použita v kampani, kterou Saúdská Arábie vede v Jemenu proti hutijským rebelům, kteří jsou v nepřátelských vztazích s jemenskou odnoží Al Kajdy. Mají lokální cíle, jsou tedy v konfliktu jednak s vládou podporovanou zeměmi Perského zálivu, rady Perského zálivu Saúdskou Arábií, Spojenými arabskými emiráty, ale zároveň jsou v nepřátelských vztazích i s touto jemenskou odnoží Al Kajdy, která mimochodem operuje i mezinárodně a stála za jedním z útoků v Paříži, ne tím na Charlie Hebdo, ale tím, který se odehrával paralelně.

V Bruselu bez rukaviček. Problémem bude Turecko, rozpočet, teror a možná i Rusko

25.5.2017 denik.cz str. 00 Ze světa
Pavel Hrabica

Podle článku 5 zakládací listiny Severoatlantické aliance je útok na jednoho člena NATO útokem na celou alianci. To platilo bez výhrady v době studené války. Bude to platit i v éře nového amerického prezidenta Donalda Trumpa?

"

Donald Trump se ještě před summitem setkal s představiteli Evropské unie – předsedou Rady Evropy Donaldem Tuskem a předsedou Evropské komise Jean-Claudem Junckerem. Byl to však jen neformální předstřel tvrdých pŕetek na půdĕ vojenské organizace. Evropa by od Trumpa ráda slyšela jasnĕjší postoj k Rusku a k ruskĕ anexi Krymu. Źádnĕ zásadní vyjádření ale od nástupu Trumpa do Bílého domu zatím nezaznělo. A nedošlo k tomu ani po Trumpovĕ schůzce s Tuskem a Junckerem.

Donald Tusk naopak konstatoval, Źe v náhledu na Rusko se EU a Trump pŕinejmenším liší. Tusk vyjádřil podstatně skeptičtĕjší názory na osobnost ruského prezidenta Vladimira Putina, než jaký zastává americký prezident. Předseda Rady Evropy však řekl, Źe v názorech na konflikt na Ukrajinĕ ve shodĕ jsou.

Donald Tusk: "you know mister president we have two presidents in the EU"

Donald Trump: "I know that"

JC Juncker: "there's one too much" pic.twitter.com/nhpGIVruhZ

— Cédric Simon (@Cedsimon) 25. kvĕtna 2017

Mimo shodné postoje, jak prozradil Tusk po setkání s Trumpem, je i evropský a americký postoj ke globálnímu klimatu a obchodu.

Důležitá budou nejen Trumpova společná setkání se všemi zástupci členských zemí, to hlavní se zřejmě odehraje ve dvoustranných rozhovorech, která se v Bruselu oĕekávají. Britská premiérka Theresa Mayová chce probrat únik informací o atentátu v Manchesteru do amerických médií. Německo je na kordy s Tureckem, které navíc pŕerušilo spolupŕáci s NATO a pokud by v resistenci pokračovalo, jihovýchodní křídlo NATO by bylo v podstatĕ paralyzované.

Podle politického geografa Michaila Romancova z **Fakulty sociálních věd** FF UK Praha bude nejzajímavĕjší právě schůzka německĕ kanclĕřky Angely Merkelovĕ s tureckým prezidentem Recepem Tayyipem Erdoganem. Německá politička je sice na jednání s „alfasamci“ Erdoganova typu zvyklá, ale výsledky jednání nelze pŕedjímat. Zvláštĕ po tom, co pŕed ústavním referendem zvolil Erdogan vůči Německu dosti ostrá prohlášení o „nacismu“.

Spojenci, plaťte!

Donald Trump vystoupil jako první pŕed slavnostním zahajovacím ceremoniálem summitu, když odhaloval pŕed novou centrálou NATO symbolický pomník z 11. zářÍ 2001. Pŕipomněl svým spojencům, Źe "členové dluží za léta obrovské částky a neplatí spravedlivý podíl" do alianční pokladny. Upozornil, Źe závazek, který byl dohodnut, nesplňuje 23 z 28 států. "Není to spravedlivĕ vůči lidu a daňovým poplatníkům Spojených států.," řekl doslova.

Pres. Trump: "I never asked once what the new NATO headquarters costs. I refuse to do that. But it is beautiful." pic.twitter.com/QITTXFkl50

— NBC Nightly News (@NBCNightlyNews) 25. kvĕtna 2017

V souvislosti s atentátem v Manchesteru uvedl, Źe Islámský stát a terorismus musí být zastaven "na cestĕ", ne až po činu. Trumpova slova o boji s terorismem pŕicházejí ve chvíli, kdy by se NATO mělo zařadit do aliance 68 zemí proti Islámskému státu a v čele této aliance by měly být právě Spojené státy. Pŕitom Německo a Francie mají výhrady k tomu, aby se jejich armády zapojovaly do dalších ozbrojených konfliktů ve svĕtĕ.

UPDATE: Pres. Trump orders US Justice Dept. to investigate "deeply troubling" leaks of UK intel in the US. <https://t.co/38bD26h7IM> pic.twitter.com/xncgAV08Na

— NBC Nightly News (@NBCNightlyNews) 25. kvĕtna 2017

V Bruselu se Donald Trump potkal ještě s novým francouzským prezidentem Emmanuelem Macronem, kterému pŕedevším poblahopřál ke zvolení. Takĕ tito dva politici se rozcházejí ve svĕm pohledu na ekologii. Zatímco Macron je pro důslednou ochranu klimatu, Trump už v pŕedvolební kampani dal najevo, Źe ho více zajímají ekonomické výsledky.

NATO bude pevnĕjší a rozhodnější

Během zahajovacího projevu před summitem (hned po Donaldzu Trumpovi) uvedl generální tajemník NATO Jens Stoltenberg, že aliance prošla od svého založení několika zlomovými okamžiky. Jedním z nich byl pád Berlínské zdi, kdy se z nepřátel stali spojenci. Aliance se změnila i poté, kdy do světového dění zasáhl terorismus, nejdřív v Afghánistánu, potom i jinde ve světě. "Je nás 28 a zanedlouho nás bude 29," uvedl Stoltenberg a přivítal slovy "dobro došli" premiéra Černé Hory Duška Markoviče. Jeho země je krátce před přijetím do Severoatlantické aliance.

"Naše aliance bude jendotnější, pevnější a rozhodnější," řekl v závěru generální tajemník NATO.

Součástí slavnostního zahájení bylo odhalení památníku, jehož součástí je ocelový nosník ze 107. patra Světového obchodního centra v New Yorku, které bylo zničeno po teroristických útocích 11. září 2011.

Během prohlídky nového sídla NATO zaujal Trump nevybíravým gestem, kdy odstrčil před sebou stojícího premiéra Černé Hory Duška Markoviče a postavil se před něho. Na sociálních sítích se záběry dočkaly stovek reakcí.

"

URL| http://www.denik.cz/ze_sveta/v-bruselu-bez-rukavicek-problemem-bude-turecko-rozpocet-terror-a-mozna-i-rusko-20170525.html

Zkoumají život Papuánců i ptáků v Peru. Kdo jsou mladí čeští géniové?

25.5.2017 zpravy.iDNES.cz str. 00 Zprávy / Domácí

iDNES.cz, Zdeňka Trachtová

Ještě jim nebylo čtyřicet a za sebou již mají významné vědecké objevy. Jeden vymyslel způsob, jak převádět práci výtvarníků do počítače bez ztráty umělcova rukopisu. Další zkoumá život obyvatel Papui Nové Guinei. Mladí čeští vědci ve středu převzali ceny Neuron. Z darů bohatých mecenášů si každý odnesl čtvrt milionu korun. Další badatelé získali finance na své cesty do dalekých koutů světa.

V pražském divadle Archa se ve středu v podvečer sešla česká vědecká „smetánka“. Nechyběl prezidentský kandidát Jiří Drahoš, miliardář Karel Janeček či socioložka Jiřina Šiklová. Během večera všichni přihlíželi osmému ročníku předávání cen nadace Neuron, které se tentokrát udílely v pěti oborech: v matematice, fyzice, biologii, počítačové vědě a společenských vědách, tedy souhrnné kategorii pro všechny rozličné humanitní obory.

Finanční příspěvek od bohatých mecenášů si odneslo také několik vědců, kteří ke svému výzkumu potřebují data z terénu, často z druhého konce světa.

Cenu za společenské vědy převzal kulturní antropolog Martin Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy za zkoumání sociálních vazeb obyvatelstva Papui Nové Guinei v čase a prostoru. Již léta se vrací do „své“ vesnice v údolí řeky Uruwa a, laicky řečeno, chodí od domu k domu, zaznamenává sociální vazby a zkoumá je. „Ptáme se třeba, kdo je s kým příbuzný, kolik má kdo dětí a zda jsou všechny jeho,“ vysvětluje antropolog.

To oceněný fyzik Lukáš Palatinus z Fyzikálního ústavu Akademie věd České republiky bádá většinu času v laboratoři. Díky tomu objevil novou metodu sledování rozptylu elektronů na krystalických materiálech o velmi malých rozměrech, řádově v jednotkách či desítkách nanometrů. Zúčastnil se však také několika expedic do Íránu a je jedním z objevitelů nejdelší solné jeskyně na světě. Českého inženýra chtěli v Hollywoodu

Daniel Sýkora z Katedry počítačové grafiky Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického získal ocenění za objev teoretického principu řešení problému, který převádí práci výtvarníků do počítače, bez ztráty umělcova rukopisu. Tvorba animovaných filmů je tak rychlejší a levnější.

„Jsou dva typy výtvarníků. Jedni jsou z této metody nadšení. Druzí se bojí, že jim ubude práce,“ vysvětluje osmatřicetiletý inženýr. Jeho práce si všimlo i hollywoodské Studio Disney, s nímž spolupracoval na tvorbě 3D pohádky Lví král.

Biolog Marek Eliáš z katedry biologie a ekologie ostravské přírodovědecké fakulty získal ocenění Nadačního fondu Neuron za vývoj strukturních a funkčních vlastností jednobuněčných organismů, dříve prý nepřesně nazývaných prvoky. „Je to základ veškeré rozmanitosti života, nepřeborná změť, z níž se jich pár posléze úspěšně transformovalo v živočichy a rostliny. Fascinují mě všichni ti prvoci, řasy, s bičíkem či bez, kuličky a oválky, různorodé a málo probádané,“ vysvětluje mladý Slezan na webu nadace .

Za přínos světové vědě v oboru matematika fond udělil cenu Robertu Šámalovi z Institutu počítačové vědy matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Předmětem jeho zkoumání je „jednoznačnost vektorového barvení grafů“. Jeho teorii lze využít například při plánování železniční sítě.

Letos fond Neuron neudělil ocenění v oboru chemie a medicína, jelikož se prý v těchto oborech neobjevil jasný aspirant na cenu. Do Amazonie za opicemi. Do Nigérie za megalomanskými domy

Finance na vědu ve středu putovaly také několika vybraným vědcům v kategorii Expedice Neuron. „Šanci na úspěch měly jak méně nákladné projekty, tak výpravy, které jsou finančně náročné,“ vysvětlují zástupci nadace.

Podporu pro svou výpravu získal například ornitolog Vojtěch Kubelka, který plánuje cestu do střední části Peru, aby zde zjistil více o životě bájné bekasiny královské, ptáka se zlatavými pery. Kubelka chce odpovědět na otázku, zda je tento pták opravdu ohroženým druhem, nebo jen uniká lidské pozornosti.

Oceněný biolog a vědecký ilustrátor Jan Dungal dostal podporu na cestu do nepoznaných oblastí kolem černých amazonských vod, aby zde zdokumentoval primáta uakari, opici, o které dodnes neexistují žádné vědecky podložené informace.

Sociální antropolog Radan Haluzík naproti tomu nezkoumá živočichy, ale „megalomanské domy“ po celém světě. Jeho cílem je popsat kulturní a finanční toky i tenze globalizovaného světa. Letos se vydá navštívit vily „bohatých chudých“ také do Libanonu, Nigérie a Guatemaly.

Ženy ve vědě zůstávají na druhé koleji

Všichni letošní laureáti mají něco společného: kromě toho, že se jednalo o špičkové odborníky s pozoruhodnými výsledky, šlo ve všech případech o vědce - muže. Souvisí to s dlouhodobým trendem v České republice v rámci něhož vědkyně po založení rodiny přerušují či zpomalují svoji kariéru, zatímco vědecké dráhy jejich mužských kolegů se narození potomků příliš nedotkne.

„Myslím, že je důležité podporovat vědkyně v tom, aby mohly dělat vědu a zároveň mít děti, aby se vytvořilo dostatek míst ve školách atd. To u nás zkrátka nefunguje. Je to ale velmi komplexní problém,“ říká k tomu zakladatel fondu Karel Janeček.

URL| http://zpravy.idnes.cz/ceny-neuron-mladi-vedci-0vz-/domaci.aspx?c=A170524_231959_domaci_zt

Neuron ocení vědce do čtyřiceti let

24.5.2017 prazsky.denik.cz str. 00 Z regionu

ČTK

Praha - Za přínos světové vědě ocení ve středu Nadační fond Neuron pět špičkových odborníků, mezi nimi počítačového grafika Daniela Sýkoru a biologa Marka Eliáše. Speciální cena poputuje také antropologovi Martinu Soukupovi.

"Neuron už poosmé vybral významné vědce v pěti oborech - společenských vědách, fyzice, biologii, matematice a počítačové vědě. Ceny převezmou dnes v pražském Divadle Archa. ČTK o tom za fond informovala Lada Brůnová.

Za přínos v oboru matematika fond ocenění Šámala

Cenu za fyziku převezme fyzik Lukáš Palatinus z Fyzikálního ústavu Akademie věd České republiky (AV ČR), který je autorem nové metody sledování rozptylu elektronů na krystalických materiálech o velmi malých rozměrech, řádově v jednotkách či desítkách nanometrů.

V centru zájmu biologa Marka Eliáše z katedry biologie a ekologie ostravské Přírodovědecké fakulty je zejména vývoj strukturních a funkčních vlastností jednobuněčných organismů. Za přínos světové vědě v oboru matematika udělí fond cenu Robertu Šámalovi z Institutu počítačové vědy matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Jeho vynález barvení grafů lze využít například při plánování železniční sítě.

Cenu za společenské vědy převezme kulturní antropolog Martin Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**) za zkoumání sociálních vazeb obyvatelstva Papui Nové Guinei v čase a prostoru. V letošním roce nebude ocenění uděleno v oboru chemie a medicína.

URL| <http://prazsky.denik.cz/z-regionu/neuron-oceni-vedce-do-ctyriceti-let-20170524.html>

Neuron ocenil vědce do čtyřiceti let, i za počítačovou grafiku

24.5.2017 denik.cz str. 00 Z domova
ČTK

Za přínos světové vědě ve středu večer ocenil Nadační fond Neuron pět špičkových odborníků do 40 let, mezi nimi počítačového grafika Daniela Sýkora a biologa Marka Eliáše. Speciální cenu obdržel také antropolog Martin Soukup. Neuron už poosmé vybral významné vědce v pěti oborech - společenských vědách, fyzice, biologii, matematice a počítačové vědě. Laureáti převzali ceny v pražském Divadle Archa.

Cenu za fyziku převzal fyzik Lukáš Palatinus z Fyzikálního ústavu Akademie věd České republiky (AV ČR), který objevil novou metodu sledování rozptylu elektronů na krystalických materiálech o velmi malých rozměrech, řádově v jednotkách či desítkách nanometrů. Biolog Marek Eliáš z katedry biologie a ekologie ostravské přírodovědecké fakulty získal ocenění Nadačního fondu Neuron za vývoj strukturních a funkčních vlastností jednobuněčných organismů.

Cenu za společenské vědy převzal kulturní antropolog Soukup

Za přínos světové vědě v oboru matematika fond udělil cenu Robertu Šámalovi z Institutu počítačové vědy matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Jeho vynález barvení grafů lze využít například při plánování železniční sítě.

Cenu za společenské vědy převzal kulturní antropolog Martin Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**) za zkoumání sociálních vazeb obyvatelstva Papui Nové Guinei v čase a prostoru.

Daniel Sýkora z Katedry počítačové grafiky Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického (ČVUT) získal ocenění za objev teoretického principu řešení problému, který převádí práci výtvarníků do počítače, bez ztráty umělcova rukopisu. Jeho práci ocenilo i Studio Disney. Letos fond neudělil ocenění v oboru chemie a medicína.

URL| http://www.denik.cz/z_domova/neuron-oceni-vedce-do-ctyriceti-let-i-za-pocitacovou-grafiku-20170524.html

Neuron ocenil vědce do čtyřiceti let, i za počítačovou grafiku

24.5.2017 prazsky.denik.cz str. 00 Moje Praha

ČTK

Praha - Za přínos světové vědě ve středu večer ocenil Nadační fond Neuron pět špičkových odborníků do 40 let, mezi nimi počítačového grafika Daniela Sýkoru a biologa Marka Eliáše. Speciální cenu obdržel také antropolog Martin Soukup. Neuron už poosmé vybral významné vědce v pěti oborech - společenských vědách, fyzice, biologii, matematice a počítačové vědě. Laureáti převzali ceny v pražském Divadle Archa.

"Cenu za fyziku převzal fyzik Lukáš Palatinus z Fyzikálního ústavu Akademie věd České republiky (AV ČR), který objevil novou metodu sledování rozptylu elektronů na krystalických materiálech o velmi malých rozměrech, řádově v jednotkách či desítkách nanometrů. Biolog Marek Eliáš z katedry biologie a ekologie ostravské přírodovědecké fakulty získal ocenění Nadačního fondu Neuron za vývoj strukturních a funkčních vlastností jednobuněčných organismů.

Cenu za společenské vědy převzal kulturní antropolog Soukup

Za přínos světové vědě v oboru matematika fond udělil cenu Robertu Šámalovi z Institutu počítačové vědy matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Jeho vynález barvení grafů lze využít například při plánování železniční sítě.

Cenu za společenské vědy převzal kulturní antropolog Martin Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**) za zkoumání sociálních vazeb obyvatelstva Papui Nové Guinei v čase a prostoru. Daniel Sýkora z Katedry počítačové grafiky Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického (ČVUT) získal ocenění za objev teoretického principu řešení problému, který převádí práci výtvarníků do počítače, bez ztráty umělcova rukopisu. Jeho práci ocenilo i Studio Disney. Letos fond neudělil ocenění v oboru chemie a medicína."

URL| http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/neuron-ocenil-vedce-do-ctyriceti-let-i-za-pocitacovou-grafiku-20170524.html

Neuron ocenil vědce do čtyřiceti let, i za počítačovou grafiku

24.5.2017 tyden.cz str. 00 Člověk

ČTK

Za přínos světové vědě ocenil Nadační fond Neuron pět špičkových odborníků do 40 let, mezi nimi počítačového grafika Daniela Sýkoru a biologa Marka Eliáše.

Za přínos světové vědě ocenil Nadační fond Neuron pět špičkových odborníků do 40 let, mezi nimi počítačového grafika Daniela Sýkoru a biologa Marka Eliáše. Speciální cenu obdržel také antropolog Martin Soukup. Neuron už poosmé vybral významné vědce v pěti oborech - společenských vědách, fyzice, biologii, matematice a počítačové vědě. Laureáti převzali ceny v pražském Divadle Archa.

Cenu za fyziku převzal fyzik Lukáš Palatinus z Fyzikálního ústavu Akademie věd České republiky (AV ČR), který objevil novou metodu sledování rozptylu elektronů na krystalických materiálech o velmi malých rozměrech, řádově v jednotkách či desítkách nanometrů. Biolog Marek Eliáš z katedry biologie a ekologie ostravské přírodovědecké fakulty získal ocenění Nadačního fondu Neuron za vývoj strukturních a funkčních vlastností jednobuněčných organismů.

Za přínos světové vědě v oboru matematika fond udělil cenu Robertu Šámalovi z Institutu počítačové vědy matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Jeho vynález barvení grafů lze využít například při plánování železniční sítě.

Cenu za společenské vědy převzal kulturní antropolog Martin Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**) za zkoumání sociálních vazeb obyvatelstva Papui Nové Guinei v čase a prostoru.

Daniel Sýkora z Katedry počítačové grafiky Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického (ČVUT) získal ocenění za objev teoretického principu řešení problému, který převádí práci výtvarníků do počítače, bez ztráty umělce rukopisu. Jeho práci ocenilo i Studio Disney.

Letos fond neudělil ocenění v oboru chemie a medicína.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/veda/clovek/neuron-ocenil-vedce-do-ctyriceti-let-i-za-pocitacovou-grafiku_431364.html

Mladí vědci převzali za své projekty prestižní ceny Neuron

24.5.2017 ct24.cz str. 00 Věda
kozlik

Za přínos světové vědě ocenil ve středu Nadační fond Neuron pět špičkových odborníků, mezi nimi počítačového grafika Daniela Sýkora a biologa Marka Eliáše. Speciální cena poputuje také antropologovi Martinu Soukupovi.

Neuron už poosmé vybral významné vědce v pěti oborech – společenských vědách, fyzice, biologii, matematice a počítačové vědě. Vědci převzali ocenění ve středu večer v pražském Divadle Archa.

Profily laureátů:

Fakta
doc. Ing. Daniel Sýkora, Ph.D.

doc. Ing. Daniel Sýkora, Ph.D.

Daniel Sýkora se věnuje počítačové grafice. Vymyslel algoritmus, který dokáže rutinní práci výtvarníků z velké části převést na stále dokonalejší počítače, aniž by výsledek přišel o výtvarníkův rukopis. Vyvíjí totiž algoritmy, které si kladou za cíl dosáhnout věrné simulace specifických výtvarných technik, aniž by na výsledné syntetické malbě bylo znát, že se jedná o počítačovou simulaci. „Daniel jde za těmi nejlepšími výsledky, nesmíří se s druhými nejlepšími. Musí to být zkrátka velké. Jeden z mých nejoblíbenějších zážitků ze spolupráce s ním byl, když jeden z umělců komentoval výsledek naší tvorby slovy, že to vypadá úplně stejně, jako by to vytvořil on sám.“ ~ Paul Asente, Imagination Lab – Adobe Research

Fakta
Doc. Mgr. Marek Eliáš, Ph.D.

Doc. Mgr. Marek Eliáš, Ph.D.

Marek Eliáš je jednou z nejvýraznějších osobností v problematice jednobuněčných eukaryotických organismů. V centru jeho zájmu stojí zejména evoluce strukturních a funkčních vlastností těchto mikroorganismů. Jeho práce je ostře sledovaná a ceněná i v zahraničí, a může být perspektivní například pro vývoj nových léků a biotechnologií. „Mám mezi svými přáteli tři geniální lidi, Marek Eliáš je jedním z nich. Je to s ním pochopitelně těžké, tak jako s mnoha úspěšnými a geniálními lidmi. Školí naši administrativu i své nadřízené. Abych to shrnul: Je geniální, má obrovskou morální integritu a je naprosto nesnesitelný.“ ~ Jan Lata, rektor Ostravské univerzity

Fakta
Dr. Rer. Nat. Lukáš Palatinus

Dr. Rer. Nat. Lukáš Palatinus

Lukáš Palatinus je uznávaným světovým odborníkem v oblasti strukturní krystalografie pevných látek. Během své krátké kariéry dosáhl řady významných výsledků v oblasti určování krystalové struktury aperiodických

systémů nebo nanostruktur pomocí difrakčních metod. Mimo jiné je autorem nové metody analýzy rozptylu elektronů na nanokrystalických materiálech, jejíž přesnost umožňuje určit pozice i atomů vodíku. Přesné určení polohy vodíku nebylo do té doby možné. Se svým objevem pronikl na titulní stránku časopisu Science. Jako první český vědec. „Na světě není nikdo, kdo dělá to, co Lukáš. Navíc výsledky svého zkoumání dává volně k dispozici široké vědecké veřejnosti, a to i s patřičným servisem. Mnozí z nás totiž jeho metodu potřebují, ale nemají na ni ani mozek, ani čas. A čeho si na něm vážím? Že navzdory veškerému hvězdnému úspěchu zůstal skromným a milým člověkem.“ ~ Sven Lidin, předseda Nobelova výboru, profesor chemie na Lundské univerzitě

Fakta

Doc. Mgr. Robert Šámal, Ph.D.

Doc. Mgr. Robert Šámal, Ph.D.

Robert Šámal se ve svém výzkumu věnuje tzv. semidefinitnímu programování, kdy vrcholům grafu nepřisazuje čísla, ale mnohazměrné vektory. Podařilo se mu vyřešit variantu Hedetniemiho součinné hypotézy a dokázat Sabidussiho větu pro dvě varianty vektorového barvení, což byl problém, který na své řešení čekal desítky let. Své poznatky aplikoval na zkoumání silně regulárních grafů, a objevil tak zajímavý koncept – jednoznačné vektorové barvení. „Je jedním z nejuznávanějších českých matematiků své generace. Je to člověk, který na matematiku stále myslí a vidí ji všude okolo sebe. Nepíše zbytečné články, pracuje jen na důležitých problémech a má velmi dobrý vkus – to, na čem pracuje, se vždy ukáže být jako velmi důležité. Má na sebe a své studenty velké nároky, ale spolupracuje se s ním přímo skvěle.“ Pavol Hell, profesor informatiky na Simon Fraser University

Fakta

Doc. PhDr. Martin Soukup, Ph.D.

Doc. PhDr. Martin Soukup, Ph.D.

Martin Soukup je český kulturní antropolog. Předmětem jeho odborného zájmu se staly dějiny, teorie a metodologie sociální a kulturní antropologie. Zvláštní pozornost věnuje otázkám vizuální antropologie a kulturnímu areálu Melanésie. Na Papui-Nové Guineji uskutečnil výzkumné pobyty, v rámci kterých provedl antropologické sondy v několika tamních vesnicích. (Výsledky mnohaleté práce publikoval v knize Antropologie a Melanésie, která byla oceněna jako nejlepší vědecká monografie UK.) „Obdivuji jeho ochotu jít do nových a nových dobrodružství, dělat věci odlišné od těch, které dělají jiní. Všimá si například kreseb malých dětí, které použil jako klíč k poznání kultury daného národa z různých aspektů. Jsem ohromen jeho energií.“ ~ Rick Feinberg, profesor antropologie na Univerzitě v Kentu

Cenu za fyziku převezal fyzik Lukáš Palatinus z Fyzikálního ústavu Akademie věd České republiky, který je autorem nové metody sledování rozptylu elektronů na krystalických materiálech o velmi malých rozměrech, řádově v jednotkách či desítkách nanometrů.

V centru zájmu biologa Marka Eliáše z katedry biologie a ekologie ostravské Přírodovědecké fakulty je zejména vývoj strukturních a funkčních vlastností jednobuněčných organismů.

Za přínos světové vědě v oboru matematika udělil fond cenu Robertu Šámalovi z Institutu počítačové vědy matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Jeho vynález barvení grafů lze využít například při plánování železniční sítě.

Video of Nadační fond Neuron a jeho aktivity

Cenu za společenské vědy převzal kulturní antropolog Martin Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy za zkoumání sociálních vazeb obyvatelstva Papuy Nové Guiney v čase a prostoru. V letošním roce nebylo ocenění uděleno v oboru chemie a medicína.

Cena Neuron je prestižní ocenění, které Nadační fond Neuron na podporu vědy uděluje špičkovým českým vědcům. Cena je navržena a zhotovena v přední české designové firmě Lasvit.

Medici se do galerií nehrnou

23.5.2017 Lidové noviny str. 14 Akademie
ONDŘEJ KINKOR

Do divadel a na výstavy chodí hlavně studenti humanitních oborů, ukázal výzkum Univerzity Karlovy

Chodí studenti do hospody? Nebo spíš do filmových klubů? Baví je divadlo? Nebo mají radši televizní seriály? Jakou poslouchají hudbu? A co je to vlastně kulturní kapitál? Na tyto otázky odpověděl výzkum, který na začátku letního semestru proběhl mezi studenty Karlovy univerzity. Dotazníky vyplňovalo více než deset tisíc studentů všech fakult.

„Výzkum se točil okolo vkusu v širokém slova smyslu. Vycházeli jsme z otázky, co nás odlišuje mezi sebou navzájem. Co dělá to, že jsme z hlediska pozice ve společnosti někde jinde,“ vysvětluje garant výzkumu sociolog Ondřej Špaček. Standardně podle něj kastujeme své bližní spíš podle ekonomické situace – někdo je bohatý, někdo je chudý. Cílem výzkumu bylo blíže prozkoumat jinou rovinu, která dělí společnost, a tou je takzvaný kulturní kapitál. „Kulturní kapitál určuje to, jaký máme vkus, jakou kulturu konzumujeme. A také naši schopnost se o tom bavit. V dřívější společnosti, například v první polovině 20. století nebo ještě dříve v 19. století, patřilo k dobrému tónu poslouchat nějaký typ hudby, pohybovat se v salonech. Zařazení do určité vrstvy neurčovalo pouze to, jestli jste měli majetek. Bylo důležité mít i způsoby, což se později začalo zpochybňovat,“ vysvětluje Ondřej Špaček.

Výzkum provedený mezi mladými studenty tak měl kromě jiného za cíl ukázat, že kulturní kapitál má stále své opodstatnění. Pouze se změnila měřítko jeho hodnocení. Vlastnictví kulturního kapitálu už nespočívá v tom, že někdo chodí do divadel a muzeí. Stačí, že nesleduje v televizi Prostřeno, ale vyhledává kvalitní seriálovou produkci například na HBO, která se pohybuje v rovině takzvané legitimní kultury.

Velmi jednoduše řečeno se průzkum zabýval tím, jaký mají studenti Univerzity Karlovy vkus a jaký vliv to má na jejich život – jak je to ovlivňuje i z pohledu výběru fakulty a oboru studia.

Filozofická fakulta vede

Studenti filozofické fakulty a fakulty společenských věd tíhnou podle výzkumu k takzvané legitimní kultuře. V dotaznících uváděli, že chodí do muzeí, sledují takzvané artové filmy, ale zároveň je zajímají i kvalitní novinky typu nových dílů filmové série Star Wars. A pak jsou obory a jejich studenti, kteří se přiklání ke kultuře nelegitimní. To platí například pro lékařské fakulty, fakultu tělesné výchovy a sportu nebo farmacie. V praxi to znamená, že tito respondenti dávají přednost nákupním centrům, představa ideální dovolené spočívá v pobytu u moře a v televizi sledují seriál Ordinace. Na pomezí je přírodověda a matematicko-fyzikální fakulta.

„Lékař nebo fyzik se ve své profesi neopírá o kulturní kapitál. Není to pro něj klíčová kompetence, na rozdíl například od kulturního antropologa,“ ujasňuje Ondřej Špaček, který ale zdůrazňuje, že výsledky výzkumu nelze jednoduše paušalizovat. Nehovoří o celé společnosti, ale pouze o studentech Univerzity Karlovy. Data sesbíraná za celou Českou republiku nemáme, určitý trend je ale možné tušit.

„Rozdíly mezi fakultami jsou dané několika důvody. Jednak je to samotným výběrem oboru, který je ovlivněn prostředím rodiny, místa, odkud dotyčný pochází, nebo prostředím střední školy. Vliv ale mají i přijímací zkoušky na vysokou školu – některé typy přijímacích testů kulturní kapitál různými způsoby prověřují.

Zajímavé je v tomto ohledu srovnání výsledků jednotlivých lékařských fakult, kterých má Univerzita Karlova několik, přičemž se jejich přijímačky liší. Některé mají zkoušky jen z biologie, chemie a fyziky. Jiné testují i obecné předpoklady ke studiu a vyžadují ústní pohovor. A právě studenti lékařských fakult, kde je přijímací řízení různorodější, mají podle výsledků průzkumu i vyšší kulturní kapitál.

„Na výsledné rozdíly mezi fakultami má vliv i zařazení do studijního kolektivu. Student už do školy s nějakým kulturním zázemím přišel a v kolektivu podobně nastavených spolužáků se ve svých názorech a zájmech většinou utvrzuje. Pokud se stane, že má vkus ve srovnání s většinou jiný, často si se spolužáky a vyučujícími nesesedne a ve studiu mnohdy nepokračuje,“ dodává Špaček.

Legitimní kultura a punk

Koncept legitimní kultury říká, že vkusy si nejsou rovny. Jsou ale vkusy, které jsou vážené, tedy legitimní. A pak jsou ty nelegitimní. „Pro lepší pochopení rozdílu mezi legitimní a nelegitimní kulturou si představme situaci, kdy pojedete v dopravním prostředku a budete si číst knihu například od Čapka. O té se dá říct, že spadá do kategorie legitimní. A naproti vám sedí člověk s knihou spadající do kategorie brakové literatury, kterou je lepší raději zabalit do novin,“ uvádí sociolog, podle něhož legitimnost kultury garantují například instituce nebo kritici. Garantem mohou být i ceny udělené na základě hodnocení nějaké poroty. „Člověk, který má kulturní kapitál, dokáže brak od kvality rozeznat velmi rychle, i když to není na první pohled jasné. Az toho pramení i moc kulturního kapitálu,“ připouští Ondřej Špaček.

Součástí průzkumu byly také otázky týkající se politických postojů. Ukázalo se, že respondenti s nižším kulturním kapitálem preferují populisticko-nacionalistické postoje. Ti s vyšším kulturním kapitálem upřednostňovali spíše kosmopolitní názory. „Dá se z toho odvodit, že student filozofické fakulty snáz dokáže vnímat probíhající změny ve světě, neuchyluje se k radikálním řešením a je mu bližší multikulturní vnímání světa,“ uvažuje vedoucí výzkumu. Rozdíly v kulturním kapitálu mohou působit (a také působí) společenská pnutí. „Třeba učitel se teoreticky může opírat více o kulturní kapitál, zatímco nějaký drobný podnikatel více o ekonomický. A každý se bude ke společnosti vztahovat úplně jinak,“ dodává sociolog.

Důkazem pohyblivosti hranic mezi legitimní a nelegitimní kulturou je to, jak v průzkumu dopadla punková hudba. Nejvíce ji oceňují studenti filozofické fakulty, **fakulty sociálních věd** a fakulty humanitních studií. Ukazuje to mimo jiné na rozdíl mezi starou a novou legitimní kulturou. „Někdy se tomu říká nově se vynořující kulturní kapitál. Opírá se například o zmíněné kvalitní seriály, alternativní hudbu anebo o to, že lidé chodí do hospod. Ukázalo se, že chození do hospod, alkohol a kouření nejsou běžné mezi všemi studenty, ale jsou mnohem více spojené s těmi, kteří kulturní kapitál mají,“ říká Ondřej Špaček.

Chození do hospod, alkohol a kouření nejsou běžné mezi všemi studenty, ale jsou mnohem více spojené s těmi, kdo kulturní kapitál mají

Jaké je kulturní zázemí studentů?

+ Kulturně žijí studenti humanitních a společenskovědních oborů, jako jsou dějiny umění, mediální studia či historie.

Ve volném čase: navštěvují galerie a muzea poslouchají klasickou hudbu, jazz nebo alternativní hudbu čtou kvalitní literaturu sledují artové filmy a seriály z produkce HBO chodí do hospod, pijí alkohol a kouří cestují kvůli poznání

Kulturní zázemí studentů podle oborů

(Percentil vyjadřuje procentní podíl ostatních studentů UK, kteří mají odtažitější vztah ke kultuře než daný student.)

obor studia UK průměrný percentil

dějiny umění 80
mediální studia 66
historie 63
humanitní vědy 62
sociální vědy 61
psychologie 61
filologie 60
právo 56
fyzika 56
biologie 53
informatika 51
sociální práce 49
ekonomie 49
chemie 49
matematika 48
lékařství 43
geografie 43
pedagogika 42

zdravotnictví* 36
tělesná výchova 33
farmacie 32

*mimo lékařství

Kulturní zázemí studentů podle fakult UK

(Uvedené číslo je statisticky zkonstruovaná míra, kde 0 značí průměr, kladné hodnoty jsou nadprůměrné a záporné podprůměrné. Čím vyšší číslo, tím blíže mají studenti dané fakulty ke kultuře.)

Katolická teologická fakulta 0,83
Filozofická fakulta 0,44
Evangelická teologická fakulta 0,40
Fakulta humanitních studií 0,37
Fakulta sociálních věd 0,37
Pedagogická fakulta 0,22
2. lékařská fakulta 0,03
Matematicko-fyzikální fakulta 0,02
Přírodovědecká fakulta 0,00
3. lékařská fakulta -0,07
Husitská teologická fakulta -0,11
Pedagogická fakulta -0,24
Lékařská fakulta v Plzni -0,32
Lékařská fakulta v Hr. Králové -0,38
1. lékařská fakulta -0,42
Fakulta tělovýchovy a sportu -0,53
Farmaceutická fakulta -0,61

- Studenty zdravotnických a přírodovědných oborů, jako je farmacie, tělesná výchova či lékařství, tradiční kultura moc nezajímá.

Ve volném čase: sportují čtou lifestyle časopisy nebo brakovou literaturu sledují české seriály chodí do nákupních center dovolenou tráví na pobytových zájezdech u moře

Zdroj dat: FHS UK

O autorovi| ONDŘEJ KINKOR, Autor je spolupracovník Lidových novin

Foto autor| Foto Shutterstock / šk

Foto popis| Budoucí kunsthistorici žijí kulturou nejintenzivněji. Jejich protipólem jsou studenti farmacie.

Martin Škoda: Lidé už si přestali jídlo užívat, berou ho jen jako potřebné palivo

23.5.2017 e15.cz str. 00

Martin Škoda je profi fanda gastronomie a ve svých třiačtyřiceti stihl vydat již druhou úspěšnou kuchařku, s kterou, též podruhé, míří na mezinárodní soutěž Gourmand World Cookbook Awards. Jak sám popisuje, vaření je pro něj především radost a součást kultury i životního stylu, a právě tohle nadšení se snaží předat také dalším lidem.

Nedávno ti vyšla druhá kuchařka – Škoda nevařit 2: Kuchařka plná akce. Proč si myslíš, že by si v dnešní době měli lidé kupovat kuchařky, nestačí prostě recept najít na internetu?

Tak někomu to možná stačí, ale já to zároveň beru jako něco, co je hezký a co rád sbírám, kuchařek mám doma spoustu. Zároveň je to užitečný, protože by v nich měly být ideálně ověřené recepty, které fungují – na internetu

nemáte záruku, že to nebude nějaká lumpárna. V kuchařce je to se vším všudy, je hezky navrhnutá, promyšlená, nafocená a to jsou věci, co internet skryje, tam je to jenom fotka a digitál.

Takže si za tím jako autor víc stojíš?

Jasně. Snažím se dělat ty knížky poctivě, i když to trvá třeba roky. Ale někdo zase vydá čtyři kuchařky ročně a trochu to fláká. Může to být jak fajn knížka, tak i něco, co tu přidanou hodnotu nemá.

V nové knize ses mimo jiné inspiroval prvorepublikovými kuchařkami. Co tě na nich zaujalo? Je nějaký důvod, proč bychom se k nim měli vracet?

Přijde mi, že tehdy to lidi uměli. Vařili dobrý jednoduchý jídla, které u nás měly tradici, a nevymýšleli žádné extra kombinace a inovace. Dneska už vymýšlíme vymyšlený a snažíme se měnit něco, co funguje. Další důvod je, že ty kuchařky dřív byly napsané suprově, i když tam nebyly fotky – postupy byly popsány polopaticky a fungovaly, opravdu jste podle toho uvařili. Dneska se stává, že recepty v knížkách vypadají dobře, ale ve výsledku nedopadnou dobře. Navíc jsou to staré knížky, co na sobě mají stopu desítek let, takže je hezký tím jen procházet. Moje sbírka se tak pořád rozrůstá.

V knize máš také kapitoly, kde vaříš se svými babičkami, nebo třeba naopak pro děti. Myslíš, že pojetí vaření se s generacemi mění a vyvíjí?

Přijde mi, že vaříme čím dál méně. Mladí nevaří skoro vůbec, spíš si občas zajdou ven na nějaké dobré jídlo. Rozhodně nevaří každý den jako dřív naši nebo jejich rodiče. Trend je takový, že se v kuchyni tráví míň času. I ten pohled na samotné vaření se změnil, lidé se dnes snaží jíst jinak, klasická kuchyně není na stole tolik jako dřív a určitě se to bude ještě dále měnit. Ale doufám, že jídlo zůstane i nadále takovým středobodem, vzhledem k tomu, jak je tu dlouho a že je k životu potřeba.

Udělal jsi hudební videoklip ke své nové kuchařce, navštěvuješ TV pořady a právě na téma kuchařských show píšeš i bakalářskou práci (na marketingové komunikaci a PR, **Fakulta sociálních věd**, pozn. redakce). Kam si myslíš, že se v budoucnu budou tyto kulinářské pořady (vlivem internetu) vyvíjet?

To chci právě zjistit. Ale internet je sílicí medium, má velký potenciál i vůči kuchařským pořadům. Navíc je na internetu tvůrce pořadu míň svázaný, v televizi jsou omezováni partneři, vysílacím časem, rozhodovacími orgány... Na internetu je všechno rychlejší a člověk si tam může dovolit víc než v televizi, protože to internet skousne.

A co formáty? Na sociálních sítích se většinou člověk kouká na krátká videa, která už mají i titulky, aby se na ně mohli lidé koukat třeba v práci.

Tak už teď mají některá kuchařská videa titulky. Jsou taky modely tasy videí, které trvají jen šedesát sekund, je v nich záběr na ruce a jsou to většinou super rychlý, jednoduchý věci z pár ingrediencí. Na to už nepotřebujete pořady a kuchařky o vaření. Takže se to vše zrychluje a asi ještě zrychlovat bude.

Jak by vypadal tvůj pořad?

Byl bych tam já, bylo by to na více místech, rozhodně ne statické v kuchyni. Baví mě víc punkový podmínky a reálný příběhy. Ne jenom o vaření, protože dneska je těch klasických kulinářských pořadů tolik, že by se to mělo odlišit ve všech směrech. Uvidíme.

Proč myslíš, že u nás ve větších městech žádné pořádné české streetfood kromě trdelníků a párků v rohlíku nenajdeme?

Myslím, že se to postupně začíná dostávat do povědomí lidí a že nějaká místa vznikají. Když se to tak vezme, tak tu streetfood dřív byl, protože u nás byla vyhlášená místa s bramboráky, chlebičkárny a s jednoduchými věcmi jako kvalitní sekaná do housky. To se dá považovat za český street food, ale od nějaký doby se to začalo brát jako nějaká prasárnice a začalo se to kazit tím, že to nebylo moc kvalitní, ale často spíš blafy a polotovary. Takže to dehonestovalo český „jídlo do ruky“ jako takový.

Je to taky hlavně tím, že po tom dřív nebyla poptávka. Přestali tu vládnout komančové, takže lidé začali koukat do světa a chtěli cizí trendy, který tu dřív nebyly k dostání. Česká kuchyně se pak moc nerozvíjela a šla do kytek, protože se dívalo jen za hranice a přestali jsme si vážit toho, co tady máme.

Tvůj velký vzor je Jamie Oliver. Jak je možné, že se u nás stali kulinářskými celebritami takoví lidé jako třeba Láďa Hruška nebo Babica? Je v České republice něco špatně?

Jo, když se podíváš na Hrad a kolik lidí čte Blesk, tak to odpovídá. Když si člověk uvědomí, kolik lidí se koukalo na Hrušku a koupilo si jeho kuchařky, tak to tak asi nastavený je. Že nějakou část lidí to baví a berou to jako užitečný rady, já jim to nezalívám, každý máme gastro náhled jiný, já bych si to sám nedovedl představit. Samozřejmě bych byl radši, kdyby všichni jedli dobře, protože jídlo je k životu zásadní.

No ale Láďa Hruška není ani kuchař, ne?

Já taky ne, já jsem vlastně takový druhý Láďa Hruška český gastronomie, co? (smích)

Je tedy lehké dostat se na českou kulinářskou scénu?

Až moc. Mně přijde, že je škoda, že víc lidí, kteří něčemu rozumí, se v televizi nebo v médiích neobjevují a jsou tam kolikrát ti, co se tam dostali tak trochu náhodou, což by mohl říct někdo i o mně. A prezentují se jako odborníci, i když takový odborníci v reálu nejsou. Proto já vždycky říkám, že něco umím, ale furt se mám co učit a rozhodně nejsem vševěda a nejlepší kuchař.

Je u nás oproti zahraničí menší konkurence?

To nevím, protože je tu zase dost malý trh. Ta konkurence je velká, všichni se tu znají a všechno se hned rozkřikne. V cizině je více lidí, ale mají větší působnost a více prostředků, jak se zviditelnit. U nás je ten rybníček malý a všichni se potkávají, občas si házejí klacky pod nohy, občas se podpoří. Mně někteří kuchaři říkali, že jsem jen marketingový produkt a že mě vymyslela média.

Kdo tě zaplatil?

To by mě taky zajímalo, asi mě vyrobili rodiče. (smích)

Takže jsi marketingový produkt tvých rodičů.

Asi jo, no.

Myslíš, že právě potřeba lidí něco ošidit, uvařit levně a bez práce, či špatná kvalita potravin, je v Česku zakořeněná? Je to dědictví naší totalitní historie?

Nespíš trochu jo, Češi vždycky byly schopní vymýšlet si své cestičky a všechno obházet. V tomhle jsme asi fakt „dobry“ a myslím, že to s tím souvisí.

A jak to změnit právě v gastronomii?

Snažit se ukazovat lidem jídla, která nejsou složitá nebo z extra drahých surovin, ale aby je to přitom bavilo. Jenže receptů jsou stovky, takže kolikrát lidi zaujme spíš to, jak ho člověk prezentuje nebo jak se tváří a ne ten samotný prezentovaný produkt.

Ale když jsme se dostali až k pečení kůziček, není to už prostě chyba ve způsobu myšlení?

Asi bychom měli zrušit celé Česko, celé to resetovat zase od roku 1918. (smích) Ne, možná to vychází ještě ze socialismu, kdy byli všichni navyklí jíst jinak než dnes, a i když v restauraci k dostání kvalitní produkty byly, tak normální lidi je neměli. Takže si museli vystačit s minimem. Ale hlavním důvodem asi je, že lidem je to ukradené a dají si cokoliv. Je to pro ně více palivo než radost a součást kultury, životního stylu. Neberou to jako něco, co ovlivňuje jejich den, jejich chování, jejich náladu a výkon v práci, ale jen jako něco, čím se „naperou“, aby mohli jet dál.

Ovlivňuje jídlo tvoje chování?

No jasně. Kdybych se dneska nenajedl, tak budu pěkně otrávený, nebo bych tu třeba usnul. Takže je to zásadní.

Je umět vařit víc talent, nebo zkušenost?

Talent je důležitý, ale musí se mu jít naproti. Takže když vaříte a zkoušíte v kuchyni, tak najednou zjišťujete, že maso jde udělat ne jen na pět způsobů, ale na dvacet. Už víte, co k čemu bude dobrý. Mě, když něco zaujalo, tak jsem do toho vložil 100 %. Ale u nás doma se nikdo gastronomii nevěnoval, takže to přišlo všechno spontánně s mojí chutí k jídlu a z toho, že jsem rád koukal na Jamieho Olivera. Začalo to na té vášni k vaření, ale teď už je to i práce a naplnění každého mého dne.

Už v devíti letech ses začal zajímat o vaření. Mnohdy popisuješ, že tě baví experimentovat a recepty si podle sebe upravovat. Stalo se ti někdy, že pak nějaký nový postup nebo experiment vůbec nebyl k jídlu?

Možná se to párkrát stalo, ale moc si nepamatuju, že by někdy takový problém nastal. Kolikrát když jsem dělal něco, co nevyšlo, jak jsem chtěl, tak z toho zas vyšlo jiné jídlo, který bylo super. Dělal jsem třeba čokoládový dort, co se roztekl a byla z toho placka. Ale chutnala jako nejlepší brownies, který se mi nikdy tak dobrý nepovedlo. Někdy se něco přepepří nebo překoření, třeba s chilli, s tím si pak člověk musí víc pohrát, aby to bylo v cajku, ale jinak žádný velký průšvih při experimentech nenastal. Nebo si to nepamatuju.

Takže už víš, jaké spojit chutě, aby to fungovalo?

Čím dál víc, dřív asi byly experimenty větší a mohly být nějaký gastronomický skandálky, ale teď už se to vyklidnilo. Teď mě napadá, že se mi dneska zdál sen a měl jsem super nápad na vytuněný palačinky, ale už nevím, co v nich bylo.

Takže bereš inspiraci i ze snů?

Jo, právě jsem si říkal, že si to musím zapamatovat nebo zapsat, abych to nezapomněl, protože to byla stylovka, ale teď už vůbec nevím.

Už si podle snů někdy vařil?

Myslím si, že už jsem něco dělal, nebylo to žádný složitý jídlo, bylo to nějaký maso. Mám takový hodně masitý sny.

S emancipací žen také už neplatí staré „žena musí být v kuchyni“. V hodně rozhovorech zmiňuješ, že vaření nesmí být povinnost, ale někdy být prostě musí. Nepochází vašeň pro vaření mnoha mužů prostě z faktu, že se to od nich nevyžaduje jako domácí povinnost? Myslíš si, že by se tvůj vztah k vaření změnil, kdyby to bylo v rodině jen na tobě?

No jasně, je to pohodička, chlapi si uvaří jednou za čas, když chtějí, a na ženských to často v rodinách visí. Takže chápu, že to ženy mají těžší a že pak vařit nechtějí, když je to pro ně v rodině povinnost. Ale v tom je taky rozdíl ve vaření v domácnosti a v restauraci, protože v restauraci to prostě pro ty kuchaře stres a povinnost je, číšníci na ně tlačí, takže v tomhle smyslu to taky často zábava není. Když někde na akcích vařím, tak je to občas docela hustý a tam si říkám, jestli to mám zapotřebí, jestli mě to furt baví. Ale když to vydáš a těm lidem to chutná, tak si řeknu, že to stálo za to. Ale krizička se dostavuje.

Domácí vaření je něco jiného, naštěstí mě to furt baví. A nemám problém vařit relativně pořád. Ale je pravda, že pokud bych v hlavě měl, že každý den musím přijít domů a uvařit rodině večeři a udělat další věci, tak to už je jiná dimenze.

Myslíš, že by se tvůj vztah k vaření tedy změnil?

Kdybych byl ženská? Tak bych určitě bych míň kořenil. (smích)

To ne, ale kdyby to byla povinnost?

Asi by to jiný bylo, možná by mě to víc štvalo.

Nevyvine se v dnešní době vaření v něco, co bude jen občas, protože na něj lidé nemají čas?

Nejde ani o to, aby si všichni vařili doma – i když by to byl ideál – ale stačilo by, aby byla místa, kde si můžeš dát dobrý jídlo v poměru cena/výkon a najíš se i tak. Vzhledem k tomu, jak se všechno zrychluje a jak na to lidi nahlíží, si myslím, že už se doma tak moc vařit nebude.

V zimě jsem byl na Bali a tam doma nevaří skoro nikdo, všichni jsou navyklí chodit jíst na ulici, k pojízdným stánkům a stravují se mimo domov. Ale v domech tam kolikrát ani nejsou kuchyně, je to tam nastavené jinak a nevadilo by mi to. Takže u sebe vaří jen občas, když jsou třeba nějaké slavnosti, a o to víc si to právě užijí a udělají hody. U toho se pak sejde víc lidí a to jídlo je spojuje. U nás je to opačně, tradičně se doma vařilo a do restaurace jsme chodili svátečně. Ale ten trend směřuje k tomu, že do hospod se chodí víc a doma se vaří míň.

URL| <http://www.e15.cz/clanek/1332761/martin-skoda-lide-uz-si-prestali-jidlo-uzivat-berou-ho-jen-jako-potrebne-palivo>

Když vás milují... Jak se stát lovebrandem a získat ty nejlepší

22.5.2017 Hospodářské noviny str. 04 Příloha - Ideální zaměstnavatel - Téma

Zuzana Keményová

Firma snů, lovebrand, je značka, kterou mají lidé rádi a jež působí na talenty jako magnet. Co ji tvoří? Přátelské vedení i pracovní prostředí, promyšlený nábor, odpovědné chování a smysluplná náplň práce.

Když dva dělají totéž, není to totéž. Zatímco jeden internetový vyhledávač je coby zaměstnavatel sotva v první dvacítce oblíbenosti, jiní studenti vnímají jako kultovní značku a jeli by na druhý konec světa, aby pro ni mohli pracovat. Čím to je, že i v době stupňujícího se hladu po mladých lidech, kdy se firmy perou o talenty, existují značky a společnosti, kam se o práci hlásí ti nejlepší z nejlepších a ony si stále mohou vybírat? Co dělají jinak? Všechno.

Podařilo se jim ze svého jména vybudovat lovebrand – uctívaný a respektovaný ideál, o němž si mladí lidé šeptají v superlativech a už v aule si při přednáškách vyhledávají, jak se v něm dá ucházet o práci.

Pro české studenty jsou takovými lovebrandy Google, Škoda Auto, Microsoft, Siemens, ale také státní instituce jako soudy, státní zastupitelství, nemocnice v pražském Motole nebo elitní pražské klinické a vědeckovýzkumné pracoviště IKEM. Tyto firmy a instituce se umístily na předních příčkách žebříčku nejžádanějších zaměstnavatelů Česka mezi studenty vysokých škol.

Průzkumu, který od loňského listopadu do letošního března uskutečnila švédská výzkumná společnost Universum ve spolupráci s českou organizací Studenta Media, se letos zúčastnilo 14 tisíc českých vysokoškoláků z ekonomických oborů, IT, práva, technických oborů, medicíny, humanitních věd a z přírodních věd. Odpovídali na otázky, ve které firmě by chtěli po škole pracovat a co jsou pro ně důležitá kritéria při výběru zaměstnavatele.

Čeští studenti mají rádi místní značky

Kritériem číslo jedna, jež činí ze značky v očích studentů lovebrand, je stejně jako v minulých letech přátelské pracovní prostředí. Mladí Češi se jednoduše chtějí v práci cítit dobře. I proto se u nich dostávají na přední příčky žadánosti tuzemské značky a organizace, jako například zmíněná Škoda Auto, Skupina ČEZ, Akademie věd nebo Česká národní banka. „Oproti tomu, jak je to v žebříčcích zaměstnavatelů v jiných zemích podobné velikosti, je v Česku těch lokálních firem mnoho,“ upozorňuje Tomáš Rašner, oblastní manažer Universa a šéf Studenta Media. „Češi, a to i studenti a absolventi, mají rádi tuzemské firmy. Je to právě tím, že si je spojují s přátelským pracovním prostředím. Jsou pro ně domáctější a z českých značek necítí tak velký tlak na výkon jako v zahraničním korporátu,“ dodává Rašner, specialista na employer branding.

Na pracovním prostředí záleží stále víc

Na jednom z nejvyšších míst v požadavcích na firmu je kreativní a dynamické pracovní prostředí. Jinými slovy, studenti chtějí pracovat ve společnosti, která jde s dobou, používá moderní technologie a má efektivní řízení. Samozřejmostí je, že i vybavení pracoviště odpovídá moderním trendům. I kdyby firma měla skvělý produkt a dobré jméno na trhu, ale sídlila ve starých omšelých kancelářích, nemá u současné generace absolventů šanci stát se lovebrandem. Softwarová firma Avast ve svém novém moderním sídle zřídila pro zaměstnance luxusní jídelnu zdarma, česká pobočka Googlu je zase proslulá svou skluzavkou přímo v kancelářích. „Aby bylo sídlo hezké a aby se tam lidé dobře cítili, je velmi důležité kritérium. A význam pracovního prostředí stále roste,“ upozorňuje Rašner. Neznamená to však, že firma musí mít nutně skluzavku.

„Jednak ne každý chce v práci jezdit na skluzavce, navíc pokud třeba vyrábíte vojenské zbraňové systémy, tak se to k vašemu byznysu ani nehodí. Ovšem pokud to prostředí je vysloveně ošklivé nebo špatné, mají firmy s náborem velký problém. Za posledních pět let šla laťka prostředí velmi nahoru. Co bylo před pěti lety něco výjimečného, na čem firma postavila kampaň, se dnes považuje za standard,“ říká Rašner.

V náboru fungují neotřelé nápady

Prvním krokem k tomu, aby firma vypadala v očích mladých lidí „sexy“ a atraktivně, je už nábor. Při současném přetlaku na trhu práce, kdy firmy loví uchazeče, a ne naopak, se společnosti předhánějí v tom, kdo dá do svého náboru lepší, originálnější nápad a vytvoří pevnější pouto se zájemci. „Dřív jsme objížděli technické školy a ukazovali powerpointové prezentace o ČEZ. Studenti se v lavicích tvářili znechuceně, nikoho to nebavilo a nikdo nám nevěřil, že nabízíme zajímavou práci,“ říká Martin Máca, expert na nábor Skupiny ČEZ.

Takže místo personalistů vyslali do škol urostlého terénního pracovníka v montérkách i s nářadím a v terénním autě s plošinou, které firma reálně používá. „Ukázali jsme jim, že je to práce pro skutečné chlapy. Vyvedli jsme ty kluky ven před školu, aby si prohlédli auto i vybavení. Byli fascinovaní, oči jim svítily,“ popisuje Máca úspěšnou náborovou kampaň.

Netradičně a nápaditě oslovil potenciální uchazeče i Plzeňský Prazdroj. Svou náborovou kampaň rozjel mimo jiné i na Tinderu, proslulé seznamce v mobilních telefonech. „Šlo o boření mýtů včetně toho, že je Prazdroj zastaralá firma, kde pracují nudní lidé a většinu zaměstnanců tvoří muži,“ říká mluvčí Prazdroje Jitka Němečková.

„Nové zaměstnance jsme se rozhodli oslovit videem na sociálních sítích. Kromě Facebooku, LinkedInu, Instagramu nebo YouTube jsme využili i Tinder. Zde jsme vytvořili ženský a mužský profil a čekali jsme na shodu v sympatiích,“ popisuje Němečková kampaň, jejímž výsledkem je přes 400 zájemců o práci v marketingu Prazdroje.

Asi nejvíce „guerillové“ a neotřelé kampaně se rozmáhají v IT, kde je o experty největší zájem. Po kampani Jídlo pro aťáky, kdy slovenská pobočka německé společnosti T-Systems rozeslala tisícovce IT odborníků občedy do jejich domovských firem, aby je k sobě přilákala, rozpoutala velký virál také technologická společnost Kiwi.com. Do ulic vyrazila s drony, které létaly před okny kanceláří IT expertů jiných firem s transparentem: Smart people wanted (Hledáme šikovné lidi).

„Konat dobro“ je dobré

Podle Petra Hovorky, marketingového experta ze společnosti BrandBakers, by firma, která se chce stát lovebrandem, vůbec klasickou reklamou používat neměla. Dokonce se nemusí ani prezentovat „cool“ způsobem.

„Je jen opravdu nutné, aby pracovala trvale a konzistentně na sobě uvnitř, na své firemní kultuře a souznění lidí s vlastními žitými hodnotami. Aby o sobě dávala vědět nejlépe neplaceným obsahem, jako jsou články, přednášky, mítinky, posty na sociálních sítích a podobně. A také prostřednictvím vlastních zaměstnanců,“ doporučuje Hovorka.

Takovými lovebrandy v českém prostředí podle něj jsou IKEA, Decathlon, Tchibo nebo e-shop s módou Zoot. Například posledně zmíněná značka si vybuodovala mezi mladými zvučné jméno i díky svému projektu Dobro, kdy zákazníci nákupem zboží z této kolekce finančně podporují neziskový projekt či organizaci. „Ze všech věkových skupin se o sociální odpovědnost firem zajímají nejvíce právě mladí lidé, a to z obou stran. Jak z pohledu nákupního, kdy projekty svou koupí podpoří, tak při rozhodování o budoucím zaměstnání,“ upozorňuje Andrea Burgerová ze Zootu.

Mladí lidé chtějí práci, která dává smysl

Etiku a smysluplnost vyžadují vysokoškoláci stále více. Podle průzkumu Universa právě „pocit, že vykonávám společensky prospěšnou práci“, je pro české studenty druhým nejdůležitějším kariéřním cílem.

„Celá generace mileniálů vyžaduje od firem jasné poslání, se kterým se mohou ztotožnit. Nechtějí chodit do práce, která nemá smysl nebo jež tvrdí něco jiného, než jak se chová,“ říká marketingový expert Tomáš Poucha. „Pro firmu, kde zaměstnanci chápou svoji roli a svou přidanou hodnotu, jsou připraveni se roztrhat,“ dodává.

Víte, že...

průměrný očekávaný plat českých studentů je 26 652 korun? Oproti loňsku chtějí o 992 korun více. Zdaleka nejvíce požadují studenti IT, a to 31506 korun. Naopak nejméně jsou na plat nároční studenti humanitních věd s 23816 korunami měsíčně (očekávaný nástupní plat bez odměn a bonusů). Které značky vnímáte jako lovebrand?

Kryštof Míšek (23 let)

Národohospodářská fakulta VŠE v Praze

„Mými lovebrandy jsou Penta, PPF Banka, Czech Coal, J&T Banka, BlackRock nebo Bridgewater Associates. Jsou to společnosti, které se specializují v zásadě na jednu z variant investičního bankovníctví: private equity nebo asset management, případně restrukturalizují podniky a následně je prodávají za vyšší cenu. Tyto druhy obchodů jsou mi blízké a rád bych se jim v budoucím profesním životě věnoval. Věřím, že jde o byznys té nejvyšší úrovně a prestiže. Dovedu si představit, že bych pro ně za určitých podmínek i pracoval, ale rozhodně ne v situaci řadového analytika, jehož práce má jen poradní hlas.“

Lenka Daňová (26 let)

Fakulta informatiky a statistiky VŠE v Praze

„Jako první mě napadla Coca-Cola. Zřejmě proto, že už delší dobu miluji jejich reklamy. Samotný produkt nijak zvlášť nevyhledávám, ale mezi kolovými nápoji volím právě tuhle značku. Mezi českými značkami vnímám jako lovebrand Zoot. Oceňuji přístup této společnosti, formu prodeje a to, že si tato firma dává záležet na personálu, vzhledu prodejen i na webu. Je evidentní, že jí záleží na tom, jak ji její zákazníci vnímají. Je skvělý pocit pracovat pro společnost, kterou má člověk rád, podílet se na jejích úspěších. Aspoň pro mě je důležité, aby mě práce bavila, cítila jsem se v ní dobře a abych viděla, že má nějaký smysl.“

Ondřej Doskočil (22 let)

Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze

„Jako lovebrand vnímám nejvíce Apple, Zoot a Jägermeister. Je to díky jejich příběhu a také proto, jak se mnou komunikují – ať už v rámci nákupu, zákaznického servisu, či přímo produktů. Produkty Applu používám každý den, a když je s nimi problém, stačí se obrátit na jakoukoliv prodejnu či autorizovaný servis a je po problému. Od objevení on-line obchodu s oblečením Zoot už nemusím nakupovat v přeplněných nákupních střediscích. Co je ale důležitější – podporují skvělé neziskové projekty, se kterými velmi souzním. Jägermeister zase buduje kulturu výborných eventů a skvělé společnosti, která je mi blízká.“

Zdeněk Loziáš (23 let)

Fakulta multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

„Mým lovebrandem je společnost Singer Vehicle Design. Malá firma se zabývá modifikacemi aut značky Porsche. Výsledkem její práce je auto naplněné moderními technologiemi a materiály, které rafinovaně skrývá pod vizáž vozu ze 70. let. Je to v podstatě umění na kolech, oslavující zážitek z jízdy a řidičský prožitek. Není to sběratelský kousek do garáže, ale něco, co svému majiteli pomůže projet každou zatáčku s řádnou dávkou emocí. Na značce mě přitahuje řemeslná poctivost a láska, s jakou jsou tato auta vytvářena. Rád bych se stal jejich zákazníkem, ale pracovat bych pro ně nechtěl. Kariéra zaměstnance mě nikdy nelákala.“

» Generace mileniálů vyžaduje od firem autenticitu a jasné poslání, se kterým se mohou ztotožnit. Nechtějí chodit do práce, která nemá smysl. « Jak se stát lovebrandem

? Vytvořte přátelské pracovní prostředí. Zřídte si moderní, dobře uzpůsobené kanceláře, kde se lidé budou cítit příjemně. Přátelské a osobní by mělo být i řízení týmů a celé společnosti.

? Mladí chtějí cítit, že je firma bere jako individuality, ne jako „kolečko ve stroji“.

? Dělejte nábor chytře. Místo klasických reklam a inzerátů přicházejte s neotřelými nápady. Vytvořte zajímavé video, které se stane virálem na sociálních sítích, ukažte ve školách zajímavé vybavení, zaměstnance, činnosti.

Foto autor| FOTO: HN – LIBOR FOJTÍK

Foto autor| FOTO: HN – MATEJ SLÁVIK

Foto popis| „Pocit, že vykonávám společensky prospěšnou práci“, je podle průzkumu Universa pro české studenty druhým nejdůležitějším kariéřním cílem. Spojují si ho mimo jiné i se značkou Zoot.

Když vás milují... Jak se stát lovebrandem a získat ty nejlepší

22.5.2017 iHNed.cz str. 00

Zuzana Keményová

Firma snů, lovebrand, je značka, kterou mají lidé rádi a jež působí na talenty jako magnet.

Co ji tvoří? Přátelské vedení i pracovní prostředí, promyšlený nábor, odpovědné chování a smysluplná náplň práce.

Podle marketingového experta Petra Hovorky jsou takovými lovebrandy v českém prostředí IKEA, Decathlon, Tchibo nebo e-shop s módou Zoot.

Když dva dělají totéž, není to totéž. Zatímco jeden internetový vyhledávač je coby zaměstnavatel sotva v první dvacítce oblíbenosti, jiní studenti vnímají jako kultovní značku a jeli by na druhý konec světa, aby pro ni mohli pracovat. Čím to je, že i v době stupňujícího se hladu po mladých lidech, kdy se firmy perou o talenty, existují značky a společnosti, kam se o práci hlásí ti nejlepší z nejlepších a ony si stále mohou vybírat? Co dělají jinak? Všechno.

Podářilo se jim ze svého jména vybudovat lovebrand - uctívaný a respektovaný ideál, o němž si mladí lidé šeptají v superlativech a už v aule si při přednáškách vyhledávají, jak se v něm dá ucházet o práci.

Pro české studenty jsou takovými lovebrandy Google, Škoda Auto, Microsoft, Siemens, ale také státní instituce jako soudy, státní zastupitelství, nemocnice v pražském Motole nebo elitní pražské klinické a vědecko-výzkumné pracoviště IKEM. Tyto firmy a instituce se umístily na předních příčkách žebříčku nejžádanějších zaměstnavatelů Česka mezi studenty vysokých škol.

Víte, že...

průměrný očekávaný plat českých studentů je 26 652 korun? Oproti loňsku chtějí o 992 korun více. Zdaleka nejvíce požadují studenti IT, a to 31 506 korun. Naopak nejméně jsou na plat nároční studenti humanitních věd s 23 816 korunami měsíčně (očekávaný nástupní plat bez odměn a bonusů).

Průzkumu, který od loňského listopadu do letošního března uskutečnila švédská výzkumná společnost Universum ve spolupráci s českou organizací Studenta Media, se letos zúčastnilo 14 tisíc českých vysokoškoláků z ekonomických oborů, IT, práva, technických oborů, medicíny, humanitních věd a z přírodních věd. Odpovídali na otázky, ve které firmě by chtěli po škole pracovat a co jsou pro ně důležitá kritéria při výběru zaměstnavatele.

Čeští studenti mají rádi místní značky

Kritériem číslo jedna, jež činí ze značky v očích studentů lovebrand, je stejně jako v minulých letech přátelské pracovní prostředí. Mladí Češi se jednoduše chtějí v práci cítit dobře. I proto se u nich dostávají na přední příčky žádankami tuzemské značky a organizace, jako například zmíněná Škoda Auto, Skupina ČEZ, Akademie věd nebo Česká národní banka.

"Oproti tomu, jak je to v žebříčcích zaměstnavatelů v jiných zemích podobné velikosti, je v Česku těch lokálních firem mnoho," upozorňuje Tomáš Rašner, oblastní manažer Universa a šéf Studenta Media. "Češi, a to i studenti a absolventi, mají rádi tuzemské firmy. Je to právě tím, že si je spojují s přátelským pracovním prostředím. Jsou pro ně domáctější a z českých značek necítí tak velký tlak na výkon jako v zahraničním korporátu," dodává Rašner, specialista na employer branding.

Na pracovním prostředí záleží stále víc

Na jednom z nejvyšších míst v požadavcích na firmu je kreativní a dynamické pracovní prostředí. Jinými slovy, studenti chtějí pracovat ve společnosti, která jde s dobou, používá moderní technologie a má efektivní řízení. Samozřejmostí je, že i vybavení pracoviště odpovídá moderním trendům. I kdyby firma měla skvělý produkt a dobré jméno na trhu, ale sídlila ve starých omšelých kancelářích, nemá u současné generace absolventů šanci stát se lovebrandem. Softwarová firma Avast ve svém novém moderním sídle zřídila pro zaměstnance luxusní jídelnu zdarma, česká pobočka Googlu je zase proslulá svou skluzkou přímo v kancelářích.

Jak se stát lovebrandem

* Vytvořte přátelské pracovní prostředí. Zřídte si moderní, dobře uzpůsobené kanceláře, kde se lidé budou cítit příjemně. Přátelské a osobní by mělo být i řízení týmů a celé společnosti.

* Mladí chtějí cítit, že je firma bere jako individuality, ne jako "kolečko ve stroji".

* Dělejte nábor chytře. Místo klasických reklam a inzerátů přicházejte s neotřelými nápady. vytvořte zajímavé video, které se stane virálem na sociálních sítích, ukažte na školách zajímavé vybavení, zaměstnance, činnosti.

"Aby bylo sídlo hezké a aby se tam lidé dobře cítili, je velmi důležité kritérium. A význam pracovního prostředí stále roste," upozorňuje Rašner. Neznamena to však, že firma musí mít nutně skluzku.

"Jednak ne každý chce v práci jezdit na skluzavce, navíc pokud třeba vyrábíte vojenské zbraňové systémy, tak se to k vašemu byznysu ani nehodí. Ovšem pokud to prostředí je vysloveně ošklivé nebo špatné, mají firmy s náborem velký problém. Za posledních pět let šla laťka prostředí velmi nahoru. Co bylo před pěti lety něco výjimečného, na čem firma postavila kampaň, se dnes považuje za standard," říká Rašner.

V náboru fungují neotřelé nápady

Prvním krokem k tomu, aby firma vypadala v očích mladých lidí "sexy" a atraktivně, je už nábor. Při současném přetlaku na trhu práce, kdy firmy loví uchazeče, a ne naopak, se společnosti předhánějí v tom, kdo dá do svého náboru lepší, originálnější nápad a vytvoří pevnější pouto se zájemci. "Dřív jsme objížděli technické školy a ukazovali powerpointové prezentace o ČEZ. Studenti se v lavicích tvářili znechuceně, nikoho to nebavilo a nikdo nám nevěřil, že nabízíme zajímavou práci," říká Martin Máca, expert na nábor Skupiny ČEZ.

Takže místo personalistů vyslali do škol urostlého terénního pracovníka v montérkách i s nářadím a v terénním autě s plošinou, které firma reálně používá. "Ukázali jsme jim, že je to práce pro skutečné chlapy. Vyvedli jsme ty kluky ven před školu, aby si prohlédli auto i vybavení. Byli fascinovaní, oči jim svítily," popisuje Máca úspěšnou náborovou kampaň.

Netradičně a nápaditě oslovil potenciální uchazeče i Plzeňský Prazdroj. Svou náborovou kampaň rozjel mimo jiné i na Tinderu, proslulé seznamce v mobilních telefonech. "Šlo o boření mýtů včetně toho, že je Prazdroj zastaralá firma, kde pracují nudní lidé a většinu zaměstnanců tvoří muži," říká mluvčí Prazdroje Jitka Němečková.

"Pocit, že vykonávám společensky prospěšnou práci," je podle průzkumu Universa pro české studenty druhým nejdůležitějším kariéřním cílem. Spojují si ho mimo jiné i se značkou Zoot.

Foto: HN – Matej Slávik

"Nové zaměstnance jsme se rozhodli oslovit videem na sociálních sítích. Kromě Facebooku, LinkedInu, Instagramu nebo YouTube jsme využili i Tinder. Zde jsme vytvořili ženský a mužský profil a čekali jsme na shodu v sympatiích," popisuje Němečková kampaň, jejímž výsledkem je přes 400 zájemců o práci v marketingu Prazdroje.

Asi nejvíce "guerillové" a neotřelé kampaně se rozmáhají v IT, kde je o experty největší zájem. Po kampani Jídlo pro aťjáky, kdy slovenská pobočka německé společnosti T-Systems rozeslala tisícovce IT odborníků obědy do jejich domovských firem, aby je k sobě přilákala, rozpoutala velký virál také technologická společnost Kiwi.com. Do ulic vyrazila s drony, které létaly před okny kanceláří IT expertů jiných firem s transparentem: Smart people wanted (Hledáme šikovné lidi).

"Konat dobro" je dobré

Podle Petra Hovorky, marketingového experta ze společnosti BrandBakers, by firma, která se chce stát lovebrandem, vůbec klasickou reklamu používat neměla. Dokonce se nemusí ani prezentovat "cool" způsobem. "Je jen opravdu nutné, aby pracovala trvale a konzistentně na sobě uvnitř, na své firemní kultuře a souznění lidí s vlastními žitými hodnotami. Aby o sobě dávala vědět nejlépe neplaceným obsahem, jako jsou články, přednášky, mítinky, posty na sociálních sítích a podobně. A také prostřednictvím vlastních zaměstnanců," doporučuje Hovorka.

Takovými lovebrandy v českém prostředí podle něj jsou IKEA, Decathlon, Tchibo nebo e-shop s módou Zoot. Například posledně zmíněná značka si vybuodovala mezi mladými zvučné jméno i díky svému projektu Dobro, kdy zákazníci nákupem zboží z této kolekce finančně podporují neziskový projekt či organizaci. "Ze všech věkových skupin se o sociální odpovědnost firem zajímají nejvíce právě mladí lidé, a to z obou stran. Jak z pohledu nákupního, kdy projekty svou koupí podpoří, tak při rozhodování o budoucím zaměstnání," upozorňuje Andrea Burgerová ze Zootu.

Mladí lidé chtějí práci, která dává smysl

Etiku a smysluplnost vyžadují vysokoškoláci stále více. Podle průzkumu Universa právě "pocit, že vykonávám společensky prospěšnou práci", je pro české studenty druhým nejdůležitějším kariéřním cílem.

"Celá generace mileniálů vyžaduje od firem jasné poslání, se kterým se mohou ztotožnit. Nechtějí chodit do práce, která nemá smysl nebo jež tvrdí něco jiného, než jak se chová," říká marketingový expert Tomáš Poucha. "Pro firmu, kde zaměstnanci chápou svoji roli a svou přidanou hodnotu, jsou připraveni se roztrhat," dodává.

Anketa

Které značky vnímáte jako lovebrand?

Kryštof Míšek (23 let)
Národohospodářská fakulta VŠE v Praze

"Mými lovebrandy jsou Penta, PPF Banka, Czech Coal, J&T Banka, BlackRock nebo Bridgewater Associates. Jsou to společnosti, které se specializují v zásadě na jednu z variant investičního bankovníctví: private equity nebo asset management, případně restrukturalizují podniky a následně je prodávají za vyšší cenu. Tyto druhy obchodů jsou mi blízké a rád bych se jim v budoucím profesním životě věnoval. Věřím, že jde o byznys té nejvyšší úrovně a prestiže. Dovedu si představit, že bych pro ně za určitých podmínek i pracoval, ale rozhodně ne v situaci řadového analytika, jehož práce má jen poradní hlas."

Lenka Daňová (26 let)
Fakulta informatiky a statistiky VŠE v Praze

"Jako první mě napadla Coca-Cola. Zřejmě proto, že už delší dobu miluji jejich reklamy. Samotný produkt nijak zvlášť nevyhledávám, ale mezi kolovými nápoji volím právě tuhle značku. Mezi českými značkami vnímám jako lovebrand Zoot. Oceňuji přístup této společnosti, formu prodeje a to, že si tato firma dává záležet na personálu, vzhledu prodejen i na webu. Je evidentní, že jí záleží na tom, jak ji její zákazníci vnímají. Je skvělý pocit

pracovat pro společnost, kterou má člověk rád, podílet se na jejích úspěších. Aspoň pro mě je důležité, aby mě práce bavila, cítila jsem se v ní dobře a abych viděla, že má nějaký smysl."

Ondřej Doskočil (22 let)

Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze

"Jako lovebrand vnímám nejvíce Apple, Zoot a Jägermeister. Je to díky jejich příběhu a také proto, jak se mnou komunikují - ať už v rámci nákupu, zákaznického servisu, či přímo produktů. Produkty Applu používám každý den, a když je s nimi problém, stačí se obrátit na jakoukoliv prodejnu či autorizovaný servis a je po problému. Od objevení on-line obchodu s oblečením Zoot už nemusím nakupovat v přeplněných nákupních střediscích. Co je ale důležitější - podporují skvělé neziskové projekty, se kterými velmi souzním. Jägermeister zase buduje kulturu výborných eventů a skvělé společnosti, která je mi blízka."

Zdeněk Loziáš (23 let)

Fakulta multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

"Mým lovebrandem je společnost Singer Vehicle Design. Malá firma se zabývá modifikacemi aut značky Porsche. Výsledkem její práce je auto naplněné moderními technologiemi a materiály, které rafinovaně skrývá pod vizáž vozu ze 70. let. Je to v podstatě umění na kolech, oslavující zážitek z jízdy a řídicí prožitek. Není to sběratelský kousek do garáže, ale něco, co svému majiteli pomůže projet každou zatáčku s řádnou dávkou emocí. Na značce mě přitahuje řemeslná poctivost a láska, s jakou jsou tato auta vytvářena. Rád bych se stal jejich zákazníkem, ale pracovat bych pro ně nechtěl. Kariéra zaměstnance mě nikdy nelákala."

URL| <http://HN.IHNED.CZ/c1-65734210-kdyz-vas-miluji-jak-se-stat-lovebrandem-a-ziskat-ty-nejpsi>

S politiky se bavím, ale neovlivní mě

22.5.2017 Týden str. 20 Rozhovor týdne

Petr Kolář

Veřejnoprávní média jsou pod tlakem. Zatímco pro část národa jsou majákem objektivitu, zbytek je pokládá za hlásnou troubu „sluníčkářů“ či naopak loutky politických stran. Šéf Českého rozhlasu RENÉ ZAVORAL trvá na tom, že nikomu programově nestraní, i když jednotlivé excesy připouští. I proto prý už tolik nezvou zástupce některých neziskovek a mediálních domů.

* Kdy vám naposledy volal nějaký politik?

Za celou dobu, co jsem ve funkci generálního ředitele – což je rok a půl –, mi nevolal žádný politik. Stejně jako když jsem předtím byl asi tři roky šéfem programu. Ani tehdy mi žádný politik nevolal. Případá mi to jako zvláštní mýtus, protože když se člověk s někým z politiků chce potkat, potká se s ním úplně běžně. Ať už ve sněmovně, na nějaké společenské akci nebo jinde. Takže mi ani volat nemusejí.

* Tedy si nevoláte, ale potkáváte se?

Potkávám se s nimi normálně. V Poslanecké sněmovně, když se tam projednává něco, co se týká Českého rozhlasu. Nebo když naopak já potřebuji, aby se prosadilo něco ve prospěch ČRo, typu novely o DPH a podobně. Je to běžný a korektní pracovní kontakt. Myslím, že je nesmyslný názor, že by se generální ředitel ČRo neměl s politiky bavit. Bavím se s nimi jako s kýmkoli jiným ve chvílích, kdy je pro rozhlas třeba něco vyjednat. Přijde mi to úplně normální.

* Proč si tedy s politiky nevoláte? I to je normální, ne?

Já si obecně s lidmi, se kterými chci projednat důležité věci, moc nevolám. Lepší je se potkat tváří v tvář. A k zorganizování schůzek mám sekretariát.

* Ptal jsem se proto, že před pár dny byl v pořadu Interview plus šéfredaktor MF Dnes Jaroslav Plesl. Moderátor stanice Plus ho tam griloval za to, že Andrej Babiš volal redaktorovi, který podle něho napsal špatný článek. Plesl vcelku logicky argumentoval tím, že obzvláště politickým novinářům volají nespokojení politici dost často. A že jestli moderátorovi ne, dělá svou práci špatně. Jak jste to viděl?

Nechci hodnotit slova Jaroslava Plesla. Asi ví, proč říká, co říká. Na druhé straně jsem bytostně přesvědčen, že mezi redaktory, moderátory ČRo a politiky opravdu žádné telefonáty neprobíhají. Jestli si někdo volá, tak politik a produkce v momentě, kdy toho politika sháníme do nějakého pořadu. Myslím, že co pan Plesl řekl, byla velká nadsázka. Nevím, na základě čeho třeba uvedl poznámku, že i mně musejí volat politici. Beru to tak, že se tomu tématu chtěl možná nějakým způsobem vyhnout, tak to zevšeobecnil. Mně skutečně žádný politik za rok a půl nevolal. Je chiméra, že by se politici snažili cokoli ovlivnit skrze generálního ředitele. Mezi mnou a posledním redaktorem je spousta kontrolních mechanismů a mezistupňů – šéfů, šéfredaktorů, editorů. Navíc máme docela kvalitní editorskou strukturu, aby se žádné excesy neděly, anebo byly včas zachyceny.

* Ze své sedmnáctileté praxe politického reportéra a komentátora vím, že nespokojení politici volají i jednotlivým novinářům naprosto běžně. Někteří klidně v sedm ráno. Na druhé straně, kdybych s nimi nemluvil, neměl bych informace, tudíž bych svou práci opravdu dělal špatně. Fakt to tak v Českém rozhlasu nemáte?

Druhou věcí je – a politici to vědí –, že jsme přece jen médiem veřejné služby, takže náš status možná víc vnímají. A vědí, že médium veřejné služby na podobné telefonáty zkrátka nečeká a není na ně zvyklé.

* Lidovecký hejtman Jiří Čunek zase v minulém vydání TÝDNE přišel s teorií, že Babiš nákupem médií jen „srovnává skóre“, protože všechna ostatní – v čele s veřejnoprávními – nadržují velkým stranám. Respektive ODS a ČSSD, jež v minulosti velkými stranami byly. Co na jeho názor říkáte?

Ten rozhovor jsem četl, a přiznám se, že jsem panu Čunkovi moc neporozuměl. Některá jeho tvrzení mne dokonce urážela. Myslím, že tím uráží i Český rozhlas a jeho zaměstnance. Nevím, kde na to přišel. Myslím, že i proto mluvil dost obecně a neuvedl tam jediný konkrétní příklad. Kdyby ho chtěl uvést, bude se pohybovat na velmi tenkém ledě. Nejsem si vědom, že by tradiční strany, případně i nové, jakkoli zasahovaly do programu ČRo. To musím kategoricky odmítnout. Od Jiřího Čunka to bylo velice nespravedlivé i proto, že on určité prostor v Českém rozhlasu i České televizi dostává poměrně často. Obě média se vůči němu chovají velmi objektivně a vyváženě. Až se s ním osobně uvidím, chci se ho na to zeptat. Ať uvede konkrétní příklady, kdy by Český rozhlas šel na ruku velkým stranám.

* Podle Čunka se tak děje i přes mediální rady, které jsou obsazovány Poslaneckou sněmovnou. Není na tom něco?

Podívejte, žijeme v parlamentní demokracii. V ní je přece běžné, že lidé volí poslance jako své zástupce, poslanci pak volí členy Rady Českého rozhlasu nebo Rady České televize. To ale neznamená, že když jsou voleni Poslaneckou sněmovnou, jsou loutkami stran a politiků. Myslím, že ten systém funguje, a jsem zastáncem teze, že co funguje, to neměňme. Zeptám se Jiřího Čunka, kde na to přišel.

* Stačí se třeba podívat na e-maily někdejšího šéfa Rady ČRo Petra Šafaříka, které psal předsedovi ČSSD Bohuslavu Sobotkovi. Šafařík premiéra „diskrétně“ informoval o zákulisí volby ředitele Českého rozhlasu, kterým jste se loni stal právě vy. Prasklo to, když Sobotkův e-mail prolomili hackeři a jeho komunikaci zveřejnili. Pak Šafařík z jiných důvodů rezignoval na pozici šéfa rady, ale vesele v ní sedí dodnes. To přece budí podezření, ne?

To určitě ano. Mně se to těžko komentuje, protože pan Šafařík tvrdí, že ty e-maily „nejsou autentické“. Nikdo není schopen říct, jak to tehdy bylo, ví to jen on sám a jeho svědomí. Ale ano, rozumím tomu, co říkáte. Na druhé straně my máme poměrně kvalitní analytické oddělení, které pro mě zpětně vyhodnocuje program. Vidíme počty respondentů, počty zástupců jednotlivých stran. Jsem proto opravdu přesvědčen, že se o vyváženost a objektivitu hodně staráme. Neznamená to, že ČRo někdy neudělá chybu. Ale v principu se objektivita a pluralita opravdu dodržuje. Zaměstnanci jsou koneckonců vázáni kodexem a vědí, že by na ně mělo pracovně-právní dopady, kdyby tomu tak nebylo.

* Mimochodem, vy Šafaříkovi věříte, že ty e-maily nepsal?

Víte, mně se to opravdu těžko hodnotí, protože pan Šafařík je členem kontrolního orgánu ČRo. Myslím ale, že každý člověk, který tu situaci v lednu 2016 sledoval, na to má poměrně jasný názor.

* A také to může být tak, že měl Šafařík smůlu, že „hackli“ zrovna jeho e-maily. Podobné věci ale mohli dělat i další radní. Jen se na to nepřišlo, ne?

Myslím, že není nic nezdravého, pokud některý z radních komunikuje s politiky. To je normální, byli Poslaneckou sněmovnou zvoleni, chodí na jednání volebního výboru, který má mediální oblast na starosti. Čili zase: normální, běžná komunikace není na překážku. Jinou věcí je, kdyby byl obsah schůzek jiných radních s politiky podobný tomu, co jsme četli ve vámi zmíněných e-mailech. To bych jako problém viděl. Ale pevně věřím, že radní dělají svou práci poctivě.

* Jak jste na tom politicky vy? Do roku 2006 jste byl členem ODS a poradcem tehdejší šéfky Senátu za tuto stranu Libuše Benešové, velké oblíbenkyně Václava Klause. Pak jsem slyšel zvěsti, že v čele ČRo kopete za ČSSD. No, a teď se hovoří o vašich vazbách na ANO Andreje Babiše.

Poradcem paní Benešové jsem byl dva roky. Členem ODS jsem byl až poté v letech 2000 až 2006. ODS jsem opustil v momentě, kdy jsem dostal nabídku od tehdejšího ředitele Václava Kasíka, abych šel do Českého rozhlasu. Mohl jsem si vybrat, zda přijmout, nebo kandidovat na post starosty Čelákovic, kde žiju. Zvolil jsem si médium veřejné služby a z ODS jsem vystoupil. Od té doby jsem bezpartijní. Nějaký světonázor samozřejmě mám a vždy ho dám ve volbách najevo za plentou, ale do mé práce nijak neproniká. Víte, já se musím smát, když jste třeba zmínil mé údajné napojení na ČSSD. Myslím, že jestli někomu moje postava nebyla úplně po vůli, byla to možná právě ČSSD. Nejsem exponentem žádné politické strany, komunikuji se všemi napříč spektrem. Všechny tyto nálepky – včetně té, že jsem exponentem pana Babiše, což jsem také slyšel – mi připadají k smíchu. Nic jiného mi ani nezbyvá. Boj s těmi nálepkami je prakticky marný, to člověk nemůže vyhrát. Nejsem a necítím se být exponentem vůbec nikoho.

* Souhlasíte s tezí, že veřejnoprávní média přitahují lidi s jedním světonázorem, takže i když je nikdo neovlivňuje, vysílání pak vypadá, že někomu „fandí“? Tak jak o tom mluví třeba Čunek?

Vím, že se nám často podsouvá, že tady lidé mají často podobný světonázor a snaží se ho prosadit. Vím, že názor mají, to je logické, ale pevně doufám, že ten zůstává za volebními plentami a netahají ho do práce. Navíc ani tady se všichni nedívají na svět stejně. Osobně se hodně snažím bránit tomu, aby tu panoval nějaký novinářský aktivismus. Jsem přesvědčen, že naší úlohou je ukázat posluchačům širokou paletu názorů, postojů, komentářů, a pořád věřím v selský rozum každého z posluchačů, že si svou cestu umějí najít a z těch postojů si vybrat. Byl bych nerad, kdyby se naši novináři a moderátoři snažili posluchačům vsugerovat své názory a postoje. To by mi hodně vadilo, to veřejnoprávní instituce dělat nemá. Tu a tam se nějaká chyba stane, ale v globálu to důrazně dodržíme.

* Veřejnoprávní média v poslední době z uvedených důvodů důvěru části veřejnosti ztrácejí. Uvedu tři příklady. Zaprvé: způsob prezentování amerických voleb a Donalda Trumpa. Zadruhé: aktuální prezidentské volby ve Francii a způsob přístupu k Emmanuelu Macronovi a Marine Le Penové. Po poslechu stanice Plus bych si o Le Penovou neopřel ani kolo. Zatřetí: kauza nevyznamenání Jiřího Bradyho. Když ho měl moderátor 20 minut Radiožurnálu ve studiu, chyběla mi už jen otázka: Není prezident Zeman prase?

Vy – stejně jako já – také nemůžete slyšet všechno. Často narazíte na relaci, která může působit dojmem, jaký popisujete. Ale my vysíláme čtyřicet hodin denně na dvaceti stanicích. A o objektivitu a vyváženost se staráme v kontextu celého vysílání. Žádná z analýz, které jsem si dal udělat – a chci, aby byly skutečně nestranné –, nám nevyšly tak, jak říkáte. Možná jste slyšel rozhovor, který vám vyzníval promacronovsky nebo protitumpovsky. Ale je třeba si udělat globální pohled, jak Český rozhlas tu událost pokrýval. Musím zaklepat, z analýz nám nevyšlo, že bychom se zachovali jakkoli proti kodexu ČRo. Děláme maximum pro to, abyste z vysílání neměl vy ani další posluchači tento pocit. Pro mě je důležité, abychom nebyli hlasatelem jen jednoho názoru. Pokud na to v nějakém pořadu narazíme, je to špatně. Moderátor pak musí být nějak sankcionován, a pokud se to opakuje, nemá tu co dělat.

* Na pocitech z vašeho vysílání se asi neshodneme. Nicméně máme tu fakta. Loni v létě jste i vy sám připustil, že ve veřejnoprávním rozhlase dostávají velký prostor zástupci think-tanku Evropské hodnoty. Už je zvou méně?

Jsem přesvědčen, že je zvou s takovou relevancí, jakou vůbec tato iniciativa má a má mít. Stejně tak jsem na základě analýz získal pocit, že zveme jako respondenty až příliš často zástupce jednoho mediálního domu – jako velké odborníky. A řekl jsem, že si to nepřeji. Že chci, aby to bylo naprosto vyvážené. A poukázal jsem na další mediální domy, další respondenty. Je to běh na delší trať, ale věřte tomu, že snaha tady určitě je. Musím říct, že šéfredaktor Plusu Ondřej Nováček je v tomto velmi důsledný a snaží se, aby se takové věci nestávaly. Tehdy jsem měl z poslechu Plusu oprávněný pocit, že tam je nějakým způsobem snaha stranit nějakému směru, nějakému proudu. Jsem přesvědčen, že už se to neděje.

* Předpokládám, že jste hovořil o mediálním domu Economia Zdeňka Bakaly, pod kterým jsou třeba Hospodářské noviny nebo Respekt.

Třeba.

* Slyšel jsem, že když jste „zasekl“ Evropské hodnoty, někteří vaši podřízení mluvili o cenzuře a pomalu se balily spacáky...

Přiznám se, že ke mně nic takového nedoputovalo. Myslím, že když poukážu na to, že je tu někdo během měsíce patnáctkrát, šestnáctkrát, musí každý soudný člověk uznat, že to není v pořádku. Pakliže máme být vyvážení, pluralitní a pestří. A pokud to editor či redaktor není schopen pochopit, jsem přesvědčen, že nemá co dělat v Českém rozhlasu.

* Takže nemáte občas strach, že vám aktivističtí zaměstnanci budou spát v budově Českého rozhlasu ve spacácích, jako tomu bylo v roce 2000 v České televizi?

Zatím tu nikdo nespí. A doufám, že nikdy nebude. Zatím se všechny spory, které v tak velké instituci logicky mohou vzniknout, podařilo vyřešit jinak. Víte, mě vždycky přijde humorné, když se vytváří dojem – a bylo tomu tak i při mé loňské volbě –, že vše je velké politikum. A že si politici někoho vybrali, aby měli vliv na vysílání. To je totální nonsens. Obzvláště v instituci jako ČRo, kde je patnáct set zaměstnanců. Pořád říkám, že když chce někdo něco do vysílání prosadit, je pro něho jednodušší mluvit s redaktorem než se mnou. Neumím si představit, že bych někdy přišel do newsroomu mezi editory a redaktory a těm řekl: „Dnes budete vysílat to a to, tohle ne.“ Nedokážu si to představit, jsem přesvědčen, že by mne hnali. A hlavně bych si to nikdy v životě nedovolil. Generální ředitel může ovlivnit obecné směřování média, vize, strategie. Do běžné operativy vysílání nevstupuje. Je dobře, že tomu tak je.

* Pojdme dál. Nedávno jste představili nový zpravodajský web Českého rozhlasu. Je něco takového vůbec nutné?

Víte, kolem toho se objevila řada informací a ne vše je úplně pravda. Protože on je nový ve smyslu grafiky, názvu, složení zpravodajského týmu, nicméně zpravodajský web máme pod různými názvy od roku 1999.

* Aktuálně vám přišel ze státního zastupitelství pokyn, abyste z webu stáhli články obsahující informace ze živých spisů okolo „kauzy Pelta“ a dotací do sportu. Rozhlas na rozdíl od vydavatelství Economia odmítl články stáhnout. Neobáváte se sankcí?

Z pražského Vrchního státního zastupitelství skutečně přišla předžalobní výzva. Já a ředitel zpravodajství Jan Pokorný jsme se po konzultaci s právním oddělením rozhodli této výzvě nevyhovět. Z důvodu, že posluchači mají za veřejné peníze – zvláště je-li to ve veřejném zájmu – právo tyto informace mít a být informováni, co se v dané kauze děje. Z druhého jsem se ptal Jana Pokorného, jak jsme k těm informacím přišli. Bylo mi řečeno, že byly získány v souladu se standardy novinářské práce a plně v souladu s právními předpisy. Že jsme si věci, které jsme na našem serveru uvedli, ověřili. Čili pokud to všechno platí – a já Janu Pokornému jako řediteli zpravodajství důvěřuji –, nebyl důvod předžalobní výzvě vyhovět. Navíc už se tady bavíme o svobodě slova a projevu. Obecně si myslím, že úniky ze spisů nejsou problémem novinářů, ale celého justičního systému jako takového. I proto mi ta výzva přišla velmi zvláštní. Nemám problém, aby nám státní zastupitelství případně vyměřilo pokutu, jsme připraveni se bránit soudně do poslední možné instance. Necht' pak tato instance vytvoří precedent, jak se v podobných situacích chovat. V tuto chvíli mi to přišlo jako neadekvátní zásah do práce médií veřejné služby.

* V minulosti byl jedním z nejdiskutovanějších „problémů“ Radiožurnálu výběr hudby. Před časem jste pouštěné skladby vcelku razantně obměnili. Máte lepší ohlasy?

Faktem je, že před třemi čtyřmi lety bývaly diskuse o hudbě na Radiožurnálu velmi bouřlivé, vycházely negativní články. To se podařilo zastavit. Nešlo jen o výměnu hudebního dramaturga, ale i o přístup k hudbě jako takové. Vedení Radiožurnálu k hudbě začalo přistupovat jako k relevantnímu prvku vysílání. Jsem relativně spokojen. Přesto jsou ale věci, které se mi ne úplně líbí. Byť to může být ovlivněno subjektivním pocitem. Mohl bych třeba kolegům spílat, že tři nejmenované skupiny, které mám jinak rád, slyším v našem vysílání každou chvíli. Což asi není v pořádku. Ale to je na interní diskusi. Obecně se situace změnila k lepšímu.

* Jsou mezi těmi kapelami Kryštof a Chinaski?

To bych nechal bez odpovědi.

René Zavoral (41) Rodák z Havířova, absolvent politologie na **Fakultě sociálních věd** UK. Při studiu působil jako poradce tehdejší šéfky Senátu Libuše Benešové z ODS. Do roku 2006 byl i členem této strany. V roce 2001 poprvé nastoupil do ČRo na pozici marketingového a PR manažera. Po roční zkušenosti v Komerční bance se v říjnu 2006 se vrátil na post šéfa marketingu a PR do rozhlasu. V roce 2011 se stal náměstkem generálního ředitele pro strategický rozvoj, o dva roky později dostal na starost program a vysílání. Od loňského ledna je generálním ředitelem ČRo. Má čtyři děti, jako koníčky uvádí cestování, dobré jídlo a pití. Pro mě je důležité, aby Český rozhlas nebyl hlasatelem jednoho názoru.

Foto autor| Foto: ČTK / Vít Šimánek

Foto autor| Foto: Radek Cihla

Foto popis| NEOVLÁDAJÍ MĚ! „Nejsem exponentem nikoho,“ říká René Zavoral. „Musím se tomu smát. Ale boj s těmi nálepkami je prakticky marný, to člověk nemůže vyhrát,“ dodává.

Debate u kulatého stolu

20.5.2017 ČRo Plus str. 01 18:10 Názory a argumenty

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Zatímco za oceánem a v podnebesí se k velkým událostem, tedy možnému sesazení prezidenta a výstavbě nové hedvábné stezky zatím jen schyluje, v Evropě se tento týden už děly. Emanuel Macron, sotva se ubytoval v Elysejském paláci, už ladí formu k parlamentním volbám. Džendrově i stranicky vyváženou vládou a největší spolkové zemi v Německu, porazila CDU Angely Merkelové sociální demokráty, kteří se už jednou nohou viděli na kancléřství v Berlíně. Ještě přidám dvě témata. Internetové sankce Ukrajiny, které mají být proti Rusku, ale nejvíce postihly zřejmě samotnou Ukrajinu a hekerský útok na tisíce počítačů ve světě, jehož pachatel je a zřejmě dlouho, pokud ne navždy, bude neznámý. Tato témata proberu se svými hosty u kulatého stolu. Ve studiu i na dálku. K poslechu zve David Štáhlavský. Začneme ve Francii. Na níž teď možná více než dosud leží budoucí vývoj v Evropské unii. I když volby skončily, pokračují. 39letý Emmanuel Macron se sice stal nejmladším přímo zvoleným prezidentem Francie, ale nemá prakticky vlastní stranu a pouhý věk a naděje s ním spojené mu nevystačí. Proti sobě má minimálně voliče poražené euroskeptičky Marine LePenové i Jean-Luc Mélenchona ze čtvrté pozice. Ani bronzově neúspěšné republikány nemůže ovšem považovat za své spojence, i když mnohé z nich už přetahuje do svého tábora.

Jan ŠMÍD, redaktor

Generální sekretář Elysejského paláce Alexis Kohler přečetl 22 jmen ministrů a státních tajemníků. Ministrem zahraničí se stal Jean-Yves Le Drian, bývalý ministr obrany. Klíčové ministerstvo vnitra dostal starosta Lyonu Gérard Collomb, který je stejně jako Le Drian socialistou. Prezident odměnil Françoise Bayroa, kterého podpořil

v kampani postem ministra spravedlnosti. Zatímco ministrem pro ekonomiku je Bruno Le Maire. Složit ministerstva i státních tajemníků je silně proevropské. Z Paříže Jan Šmíd, Český rozhlas.

David ŠTĀHLAVSKÝ, moderátor

No a ve vysílání teď vítám Filipa Chráska z Asociace pro mezinárodní otázky, z jeho výzkumného centra, dobrý den.

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

Dobré odpoledne.

David ŠTĀHLAVSKÝ, moderátor

My vás zdravíme do Bruselu, je to tak?

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

Ano, přesně tak.

David ŠTĀHLAVSKÝ, moderátor

Odkud sledujete vývoj ve Francii, což je samozřejmě svým způsobem symbolické, protože jedno z velkých témat Macronovy politiky je právě Evropská unie. Nicméně Macron je bývalý socialista, jmenoval tedy novou vládu v čele s republikánem Edoarem Filipem. Co to znamená pro Francii, co to znamená pro jeho šance uspět v takzvaném třetím kole prezidentské volby, tedy v oněch volbách, které jsou vypsané na červen?

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

Tak, od Emmanuela Macrona se jednalo o velmi racionální a politicky sofistikovaný krok. Tím, že jmenoval republikána Eduarda Filipa, protože jak se mu povedlo již rozvrátit v prezidentských volbách socialistickou stranu, tak nyní dělá vlastně to samé s republikány na pravici. Tím, že si ty umírněnější /nesrozumitelné/ a proevropské republikány přitahuje včetně tedy svého nového premiéra, nebo Bruno Le Maiera a dalších ke svému hnutí, kde své prezidentské většině. Takže Francouzům teďkon zbyde volba mezi tou prezidentskou většinou, která bude obsahovat centru a ty centristické politiky levice a pravice. Potom pravici, která se vyhraní ještě více napravo, levici, která půjde ještě více nalevo. A bude si navzájem vlastně konkurovat s Melánchonem a s Marine LePenovou, takže od ní se jednalo o vysoce sofistikovaný krok, který nejspíše budou kvitovat Francouzi v příštích legislativních volbách.

David ŠTĀHLAVSKÝ, moderátor

A ví se už například teď, jak přibližně Francouzi kvitují třeba to, že ve vládě usedl stejný počet mužů jako žen?

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

Ano, prozatím podle těch prvních průzkumů funguje šest z deseti Francouzů se složením vlády spokojeno, což je poměrně vysoký nástup pro začátek a vyšla už i první sonda, že průzkumy veřejného mínění týkající se předvolebních preferencí pro ty legislativní volby, kde právě ta prezidentská většina republik má předvídáno 31 % hlasů v prvním kole a republikáni a národní fronta shodně po 19. Levice je někde daleko pod 10.

David ŠTĀHLAVSKÝ, moderátor

Pokud by se Macronovi nepodařilo uhájit dobrý výsledek v parlamentních volbách a tedy neměl by v národním shromáždění potřebnou většinu k sestavení vlády. V jaké pozici by se potom ocitl?

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

To je zatím ještě velmi otevřená otázka, protože od poslední reformy ústavy v roce 2002 ještě nevznikla tato situace, kdy by prezident nezískal svojí většinu v parlamentu.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Ta situace byla naposled, že vás přerušuji, ta situace naposled byla v 70. letech s Valerii /nesrozumitelné/.

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

Ne, opakovala se ještě dvakrát v 90. letech, ale v roce 2002 došlo k reformě ústavy a od té doby se, k téhle situaci nedošlo, ale samozřejmě k ní dojít může. To, jak to potom bude vypadat, je otázkou. Nejspíš se vysloví nedůvěra té současné vládě, kterou jmenoval Macron a Macron bude vlastně donucen politicky jmenovat vládu, která by získala důvěru v národní shromáždění.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

To, co zatím říkáte, vypadá nebo naznačuje, že francouzští voliči jsou naladěni na velkou koalici, řekněme, národního porozumění?

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

Ano, dý se tomu tak říci. Ten problém ve francouzském politickém systému, který byl doposud většinový mezi dvěma stranami vlivem národní fronty bylo to, že ta levice byla až příliš nalevo a tudíž pro střední třídu v podstatě nevolitelná kvůli vyšší dani, kvůli rozmezí sociálního /nesrozumitelné/, kvůli příliš velké toleranci například vůči špatně integrujícím migrantům a pravici naopak byla zase příliš pravicová. Tedy, že rozměňovala sociální stát a byla sociálně velmi konzervativní, což pro liberálně smýšlející obyvatele měst, podnikatele střední třídy, také bylo těžké. Takže teď vzniká opravdu nová situace, kdy se uprostřed zrodilo hnutí, které je vlastně přijatelnější pro velkou část zhruba třetinu té populace a populace, která vlastně i roste. Protože mladí lidé dneska, jak se to ukázalo i v těch volbách preferují přece jenom sociálně liberálnější vlády a politické směřování, ale zároveň i jaksi fungování volného trhu a otevřenosti vůči světu.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Francouzský prezident to všem se neomezil jen na domácí politické kroky, vyrazil také na první zahraniční cestu, a to do Berlína, kde byl přijat kancléřkou Merkelovou se všemi poctami, včetně vojenské přehlídky. Kancléřka prohlásila: nejprve otevřenost tomu, že se nám podaří něco společného, ne hned říkat, co všechno nejde. Jak přijali ve Francii výsledky návštěvy prezidenta Macrona v Berlíně?

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

Ve Francii se tomu zas tak velká, tak velký ...

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Řekněme tedy vlažně, minimálně. Bez velkého zájmu.

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

Vlažně, ale nehrálo to v současnosti tak velkou roli v médiích a celospolečenské diskusi, protože nyní se opravdu veškerá pozornost zaměřuje na ty nadcházející parlamentní volby. Takže ta schůzka v Berlíně nezískala zas tak velkou pozornost médií. Jde spíše o to, že takovou implikací z toho setkání bylo to, že Macron se nejdříve ze všeho bude soustředit na domácí reformy, na reformování té těžkopádné francouzské ekonomiky, trhu práce a tak dále. A teprve potom by se pouštěl samozřejmě do těch celoevropských reforem. Na ty se také samozřejmě musí počkat s německými volbami, které budou následovat v září tohoto roku. Do té doby samozřejmě se nic na téhle rovině dít nebude.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

To byl Filip Chráska z Asociace pro mezinárodní otázky, se kterým jsme byli ve spojení po telefonu v dnešních Názorech a argumentech Plus z Bruselu. Já vám děkuji za vaši účast.

Filip CHRÁSEK, Asociace pro mezinárodní otázky

Také děkuji, na shledanou.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

A to, co jsme zatím zde říkali o francouzské politické scéně, ale také o tom, co se dělo na linii francouzsko-německých vztahů, poslouchal Lukáš Novotný, politolog z Fakulty filozofické, Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Dobrý den i vám.

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, Fakulta filozofická Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

Přeji dobrý den.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

My jsme slyšeli od pana Chrásky, že ta návštěva prezidenta Macrona v Berlíně nevyvolala žádné titulkové zprávy ve francouzském tisku nebo ve francouzských médiích. Minimálně u francouzské veřejnosti, která se soustředí na ty očekávané volby. Jak zapůsobila Macronova návštěva v Berlíně na Německo a Němce?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, Fakulta filozofická Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

Tak v Německu to poměrně rezonovalo. Dokonce se objevila i určitá, řekl bych patetická slova o jakémsi (nesrozumitelné) o založení Evropy s tím, že Angela Merkelová velmi kvituje to, že tím tahounem Evropské unie a vůbec té prointegrační politiky již není sama. Takže tam bylo znát velké pochopení, ale zároveň i, řekněme, Angela Merkelová vyjádřila podporu pro reformy Macrona, které hodlá ve Francii dělat, protože samozřejmě si vzpomíná na dobu, kdy to duo Merkelová - Sarkozy poměrně fungovalo a přece jenom si už uvědomuje, že je teď vlastně v novém sama a že to poslední, co Německo chce, aby Evropská unie byla vnímána jako německý projekt.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Nicméně Angela Merkelová byla poměrně vlažná k možným reformám v rámci Evropské unie. Když řekla, když budeme moci říci proč, k čemu, jaký je smysl, bude k tomu Německo připraveno. Právě na avizovaných Macronových změn v Evropské unii.

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, Fakulta filozofická Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

S tím souhlasím a tady si myslím, že se ukazuje i odlišnost těch dvou pozic, kdy na straně jedné je ten mladý nadějný politik, který prostě má samozřejmě své vize. Na straně druhé je ostřílená politička, která ví, že například revize fungování Evropské unie, revize smluv je něco, co v tom stávajícím počtu tolika členů v době ještě brexitu a podobně je velmi nereálné. Čili ano, pojďme reformovat, ale s rozumem.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

A Angela Merkelová ví, o čem mluví, protože jí teď svítla po tomto týdnu naděje, že by mohla zůstat v kancléřské funkci i pro další volební období.

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, Fakulta filozofická Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

Nejen po tomto týdnu. Vypadá to, že na co sáhne, to se jí daří. A vypadá to, i že funguje přesně jinak, než jak například to prezentují někteří čeští politici, protože samozřejmě ty zemské volby v severním Porýní, musíme si uvědomit, že každý desátý Němec bydlí v této spolkové zemi. To už je velmi významný lakmusový papírek toho, jak by ty volby mohly dopadnout.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

No a my se právě na tyto volby podíváme v dnešních Názorech a argumentech za chvíli podrobněji. No a mým hostem je politolog Lukáš Novotný z Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Jak jsme slíbili, budeme teď se podrobněji zabývat volbami v severním Porýní-Vestfálsku, je to největší spolková země. Po dlouhá léta, 46 let tam vládli sociální demokraté a ti po porážce tento týden mluví o ráně do šíje nebo debaklu. Je to skutečně tak velká prohra, protože oni, nejenže prohráli volby v této spolkové zemi, ale také vlastně v Porúří a Porýní jako celku.

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, Fakulta filozofická Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

Nejenom. Oni prohráli ve "Šlefsticku", Holštýnsku a samozřejmě patrně asi ukazuje po mém soudu to, že prostě sociální demokraté dlouhodobě nejsou schopni fungovat jako personálně silně.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Ani Martin Schulz nemůže je zachránit?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, Fakulta filozofická Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

Ono se hovořilo kdysi o jakémisi efektu Martina Schulze. Bylo na to už hodně napsáno, ale prostě to nefunguje. A dokonce i tak oblíbená politička, jako je vlastně premiérka této spolkové země Hannelore Kraft, tak vlastně ztrácí na té podpoře a vypadá to, že ani takto nejsou ti zemští politici ať už ve "Šlefsticku" nebo třeba v severním Porýní-Vestfálsku. Ty dvě spolkové země jsou strašně dlouhé, já se omlouvám. Ale že to je spíš právě ten efekt té Angely Merkelové, který prostě působí velmi pozitivně.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Když se teď podíváme zpět do evropských událostí, tak kromě toho, že byl Emmanuel Macron francouzský prezident na návštěvě v Berlíně, také telefonicky hovořil s Vladimírem Putinem, není divu, protože Rusko je členem takzvané Normanské čtyřky, která je garantem plnění minských dohod ohledně Ukrajiny. Řeč tedy byla o Ukrajině, podle kremelských tiskových zpráv oba zdůraznili také důležitost spolupráce v řešení vnitřní ukrajinské krize na základě právě oněch minských dohod. Po telefonu teď vítám našeho spolupracovníka ve Velké Británii Jana Jůna, dobrý den.

Jan JŮN, redaktor

Zdravím z Londýna.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Zatímco tedy francouzský prezident mluvil s Putinem po telefonu, český prezident se s ním setkal osobně na summitu k projektu nové hedvábné stezky v Pekingu. K Zemanovu čínskému turné se ještě vrátíme. Já bych, pane Jůne od vás chtěl ale slyšet komentář k tomu, co jsme tady také zaznamenali, že totiž Britové tento nový projekt poměrně hlasitě chválí a dokonce vyjádřili ochotu, že by se Británie připojila k této nové hedvábné stezce. Jak to tedy v Británii je?

Jan JŮN, redaktor

No, Británie především by asi hrála nějakou roli v zakončení západním té stezky, hlavně co se týče námořním tedy způsobem. I když, co jsem viděl ty plány, tak by to ta námořní větev měla směřovat do Itálie a potom po souši do zbytku Evropy. Jinak ovšem Macron sám před nedávnem se vyjádřil velice opatrně ohledně tedy britské budoucnosti po brexitu mimo Evropskou unii, protože prohlásil, že vy budete v té Británii potom muset sami na vlastní pěst vyjednávat s Číňany a vám tedy přeju v tomto co nejvíce štěstí, protože Británie určitě pak nebude pro Čínu vůbec relevantní zemí.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Nicméně britský ministr, že vás přerušuji, britský ministr financí Philip Hammond už citovaný, nicméně vidí právě v účasti na tomto projektu nové hedvábné stezky, jakousi kompenzací, řekněme, až za neúčast Velké Británie v evropském projektu.

Jan JŮN, redaktor

No, to je všecko velice diskutabilní, protože nedávno se tady objevil jeden takový výpočet, že přece jenom 500milionová Evropská unie tedy má značnou ekonomickou váhu, přičemž tedy Čína s miliardou a půl obyvatel stále ještě tedy není tou největší ekonomikou světa, jak by měla být vzhledem právě k tomu počtu obyvatel. Kromě toho je pro Británii docela daleko. A zatím, co je bohužel skutečností, že obchodní výměna s Čínou pro Británii zatím je tedy hluboce ztrátová, jako i v případě dalších zemí. Oni prostě Číňané přivážejí do Británie všechno možné. Například 75 % hraček v předvánočním období. Zatímco velice málo z Británie importují a tak je to podobně s celou řadou jiných zemí. Takže tady jistá opatrnost na britské straně poněkud vyvažuje ten optimismus pana Hammonda, což je tedy v situaci, kdy ještě vlastně brexitová jednání vůbec nezačala. Mezi tím se objevilo například prohlášení amerického prezidenta Trumpa, že tedy Amerika především se bude starat sama o sebe a že tedy takové ty nejisté nebo neurčité sny by britské premiérce během její návštěvy v Americe byly jaksi poněkud velmi optimistické na to, jak to bude nebo by se mohlo dále vyvíjet.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Děkuji vám za komentář. To byl Jan Jün spolupracovník Českého rozhlasu ve Velké Británii. Na slyšenou.

Jan JŮN, redaktor

Na slyšenou.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

A ve studiu je se mnou stále Lukáš Novotný, politolog z Filozofické fakulty Univerzity Jane Evyngelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Ještě pro vás poslední otázka související s tím, co jsme teď diskutovali, a to je nová hedvábná stezka. Čínský mega projekt. Jak se k němu staví spolková republika?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, Fakulta filozofická Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

Tak, on je to hlavně marketingový projekt a zatím já vůbec nechci ten projekt nějak podceňovat. Místy to na mě působí, a teď taky nechci úplně přímo narážet, že největší zájem o ten projekt mají ty země, které na něm, na té stezce přímo neleží. Německo samozřejmě se tomu projektu vůbec nestojí v cestě. Je velmi nakloněné. Na druhou stranu ta aktivita zdaleka není tak veliká, jako třeba u České republiky a to prostě proto, protože Němci mají velmi kvalitní bilaterální diplomacii s Čínou, ty obchody jsou tam velmi stabilní. V podstatě to je doba kdy, jestli si dobře vzpomínám, nastartoval to už Gerhard Schröder, coby kancléř a ta dynamika za Angely Merkelové vlastně pokračuje a je to zřejmě i proto, že vlastně, nebo další ten aspekt je ten, že samozřejmě si i Čína uvědomuje tu sílu, tu ekonomickou sílu Německa. Takže ta bilaterální diplomacie a ty zájmy vlastně v tom kooperovat, tak jsou z obou stran velmi silné. Tradičně.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Říká politolog Lukáš Novotný. Na závěr první části Názorů a argumentů. Po krátkých zprávách se k vám znovu vrátíme.

/ Zprávy /

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Prezident Miloš Zeman si přeje, aby plánovaná nová hedvábná stezka procházela přes území České republiky. Na závěr své šestidenní cesty po Číně také přivítal další plánované investice. Nejpozději do konce července podepíše čínští a čeští investoři smlouvy na celkem 22 projektů.

David JAKŠ, redaktor

Příchod největší banky světa na český trh, rozšíření průmyslové zóny v Nymburku nebo vstup českých maloobchodních prodejců do on-line prodeje v Číně. To jsou příklady projektů, které právě teď začínají fungovat. Největším čínským investorem v Česku zůstává společnost CEFC. Jak potvrzuje ministr průmyslu a obchodu za ČSSD Jiří Havlíček.

Jiří HAVLÍČEK, ministr průmyslu a obchodu /ČSSD/

Podle našich informací realizovala a připravuje dokončení investic přesahující 50 miliard českých korun.

David JAKŠ, redaktor

Součástí Zemanovy návštěvy v Číně byla i účast na konferenci o nové hedvábné stezce. Zatímco český prezident je jejím velkým zastáncem, některé západoevropské země pochybují, že pro jejich ekonomiku bude přínosem. Ze Šanghaje David Jakš, Český rozhlas.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

A v Názorech a argumentech u kulatého stolu vítám další své hosty. Je jím Jan Šír, odborník na střední Asii, Rusko a také Čínu z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Dobrý den.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

A Libor Dvořák, náš specialista nejen na Rusko a bývalý Sovětský svaz. I tobě dobrý den.

Libor DVOŘÁK, redaktor

Dobrý den, Davide.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Český prezident, jak jsme slyšeli, byl tedy na návštěvě v Číně, stal se nejvyšším zástupcem politiků Evropské unie na summitu, který Čína uspořádala v Pekingu. Na podporu projektu novodobé hedvábné stezky. Ambiciózní plán by měl zlepšit dopravní propojení mezi Asií, Evropou i Afrikou a pomoci vzájemnému obchodu. Pan Šíre, už jsme tu slyšeli, že to je velký marketingový projev, především. Je nicméně podpořen nějakými investicemi, konkrétními investicemi, nebo je to pouze slib prezidenta Si Ťin-pchinga, že tam prostředky prostě jsou?

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

No, je to poměrně komplikovaná záležitost. On ten projekt určitě je marketingový v jednom ohledu, a to v tom, že využívá toho úspěšného narativu té hedvábné stezky, se kterým se táhne nějaké historické dědictví spojené skutečně se staletími velice čilé obchodní, kulturní výměny, tudíž je na co navazovat, od čeho se odpíchnout a je k čemu se hlásit. A nicméně zatím ten projekt nebyl nijak konkretizován a to, čeho jsme byli svědky, minulý týden, to je podle mého názoru taková velká párty na uvítanou tak, aby Číňané dali o sobě vědět, že přicházejí s nějakým takovým plánem. Nicméně, jak už jsem řekl, ten plán není ani konkretizován a sestává zaprví z řady koridorů a dalších infrastrukturních projektů, které mají ...

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Ale to není jedna stezka, že.

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Ale nejde jenom o tu stezku, ale problém je ten, že stejně všechno, co v rámci toho projektu případně bude domluveno, bude domluveno na bilaterální bázi mezi Čínou a konkrétní zemí. A bude to všechno financováno z čínských prostředků a ve velké míře podle toho, jak se podaří komu uplatnit, to bude také realizováno čínskými hospodářskými subjekty včetně třeba těch stavebních firem a tak dále, takže já to vnímám v první řadě jako určitou snahu ze strany Číny o nějaký globální průlom a víme o tom, že tady měli jsme konkurenční projekty ať už v podobě TPP nebo TTAP, z nichž tedy Spojené státy se najednou začínají stahovat, což otevírá nové možnosti a samozřejmě nesmíme zapomínat na to, že Čína je bohatá země v tom smyslu, že má volné kapacity, má volné zdroje a ty je samozřejmě potřeba nějakým způsobem investovat a proč toto v rámci toho státního kapitalismu v Číně nesklobit dohromady a nevyužít prosazování nějakých státních geopolitických zájmů.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Vy říkáte, že konkrétní zatím obrysy toho projektu nejsou. Prezident Zeman v projevu na summitu v Pekingu projekt přirovnal v maršálovu plánu pomoci poválečné Evropě a očekávané náklady podle něj budou 12krát větší.

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Tak, já si myslím, že ...

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Možná prezident ví tedy víc, než víme tady teď ve studiu.

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

To je jedna věc, což je možné. Zadruhé, já si myslím, že samozřejmě to srovnání s tím plánem, to je velká metafora, která neobstojí při kritickém pohledu, ať už se na to podíváme, kdybychom měli sedm let nějaký třeba historický kontext ty jednotlivé aktéry, hlavní jednotlivé cíle, kdo tím co sleduje, tak samozřejmě v tomto ohledu si myslím, že to srovnání není zcela na místě. Maršálov plán skutečně stabilizoval kontinent, pomohl mu nějak tady ...

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Především to bylo v poválečné období. Nepředpokládáme, že bude nejprve tedy válečný konflikt, aby potom mohla přijít nová stezka.

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

To si myslím, že je poměrně důležitá okolnost, která ukazuje na to, jak se ty dva koncepty nové hedvábné stezky, jak to nazývají v Číně, nebo ty iniciativy pásma cesta a čím se tohle to liší do toho maršálovu plánu.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Ze zemí především Indie, rázně odmítla tento projekt, protože například se předpokládá, že hedvábná stezka by měla vést územími, která jsou sporná ve vztahu k Pákistánu. O německém postoji jsme slyšeli, o českém už jsme také slyšeli. Libore Dvořáku, na kolik je vstřícné Rusko vůči tomuto projektu, který bude, jak jsme slyšeli, financován z čínské strany, a podle některých odborníků to může být vlastně jakýsi čínský Trojský kůň, jak získat vliv minimálně nad oblastmi, kudy stezka povede?

Libor DVOŘÁK, redaktor

Já bych navázal na to, co před chvílí říkal Hona Šír a před pár dny sinolog Martin Hála, že si musíme neustále uvědomovat, že půjde o vývoz, abych tak řekl převisu nabídky čínského stavebnictví. To jest na případné bilaterální smlouvy, bude navázána víceméně podmínka, že ty projekty budou realizovat čínské firmy. Všichni víme, že po tom růstu, já nevím 7% čínské ekonomiky to teď kleslo asi na 4% z toho ten převis vzniká a znamená to, že Čína potřebuje tyto kapacity nějak realizovat. Pokud budeme mluvit o ruskočínských

ekonomických vztazích, můžeme si připomenout třeba tu 30letou smlouvu dodávek ruského zemního plynu rourami, které ještě neexistují. Za podmínek, které jsou, protože jsou uzavřeny na příliš dlouhou dobu viditelně nevýhodné a když už jsme u té hedvábné stezky, Davide, tam je velice zajímavé věc.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

A to by Rusko připustilo? Tuto variantu?

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Nejsem si jist, ale když si uvědomí, že středoasijské země, které mají úzké vazby na Rusko, jsou pro tenhle účel daleko výhodnější. Nejsem odborník přesně na tuhle problematiku, ale umím si představit, že by to opravdu přes Rusko nešlo. I když Rusku by jistě bylo příjemnější, kdyby to tudy vedlo. Kdybys dovolil, připomněl bych, tuším, Sorokinův román Vánice, kde se rovnou popisuje osmiproudá v každém směru podzemní dálnice vedoucí z Číny do Evropy. Sorokin rád pracuje s takovými, řekl bych, velmi vypjatými metaforami, to jest je to něco, s čím se tady vždycky počítalo v té Evropě a je to samozřejmě také to, co si každý racionální člověk uvědomí, že čínští předáci byť jsou to reprezentanti zvláštního komunismu a pěstitelé toho čínského státního kapitalismu, tak nefungují tak, jako jiní političtí vůdci, kteří chtějí všechno realizovat za svého života, ale dělají to tak, že to mají rozpočteno takřkajíc na staletí a s tím musíme počítat. Ten čínský ekonomický tlak bude klidný, neustálý, bude patrně bez vojenské agrese nebo dokonce úplně určitě, ale ve svém důsledku bude vlastně dosti drtivý. Když si uvědomíme, že a teď navážu třeba na Honzu Jůna, který mluvil před chvílkou, že deficit obchodní bilance mají všechny země, které s Čínou obchodují. No, tak si rovnou uvědomujeme, s čím máme co dočinění.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Když zůstaneme současně v Rusku a současně v Číně, tak právě v Pekingu se prezident Zeman sešel s Vladimírem Putinem. Signalizuje tato schůzka nové kolo intenzivnějších vztahů s Kremlem? Pane Šíre?

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Tak, záleží na tom, pro koho. Pokud se jedná o Českou republiku, tady si myslím, že ne, nicméně Miloš Zeman má před volbami a dovolím si vyslovit tady předpoklad s odvoláním na tu zkušenost, kterou už máme s posledními volbami, že ruská federace může sehrát poměrně důležitou roli v jeho snahách znovuvolení, zvolení. Samozřejmě narážím na tu finanční kampaň potřebnou pro financování volební kampaně.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

A je to tak, že v období, kdy se rýsovala návštěva prezidenta Zemana v Bílém domě, poněkud byly ruskočeské vztahy na té nejvyšší prezidentské úrovni na druhé koleji nebo na odpočívadle a teď poté, co návštěva zatím nedopadla, tak se obnovují nebo v tom vidíte přímou linku pouze na prezidentské volby?

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

To je zase několik otázek najednou. Já si myslím, že rozhodně ty vztahy, co se týče perspektivy Miloše Zemana vůči Rusku nebyly nikdy na druhé koleji. Nicméně byla zde zjevná snaha na to dosáhnout.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Mediální.

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Určitě, ale byla zde zjevná snaha na straně kolektivu spolupracovníků Miloše Zemana a dosáhnout pozvání pro Miloše Zemana do Bílého domu k tomu velkému asi překvapení, dovolím si tady vyslovit předpoklad na Hradě zatím nedošlo. Tudiž je potřeba v té své aktivitě pokračovat, ať se děje, co se děje. V té českoamerické dimenzi.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Prezident Zeman byl nejvyšším představitelem nebo nejvyšším politikem z řad těch evropských, kteří se účastnili pekingského summitu. Znamená to, Libore Dvořáku, něco v naší zahraniční politické orientaci?

Libor DVOŘÁK, redaktor

Já pevně doufám, že ne, protože alespoň podle litery ústavy ne, že by ten prezident byl pouhý kladač věnců, ale musíme si uvědomit to, o čem se mluví, dejme tomu během české vládní krize. O tom, že tady samozřejmě došlo k jistému ústavnímu lapsu, když nemohou parlament, který nebyl schopen sám zvolit prezidenta, takto svěřil do rukou občanů ovšem řekl jenom A, neřekl už B, to jest příslušné, neučinil příslušné ústavní změny, které by prostě pravomoci českého prezidenta posílily. Prezident Zeman samozřejmě těží z toho, že úcta k prezidentskému úřadu počínaje rokem 1918 a osobnostní Tomáše G. Masaryka byla vždycky obrovská. Dokonce, i když se to týkalo soudruhů Gottwalda, Zápotockého, Novotného, Husáka a tak dále a z toho dnes Miloše Zeman samozřejmě těží.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Nicméně Miloš Zeman kromě toho, že dostal pozvání do Kremlu, tak také dostal příslib, že přijede Vladimir Putin do České republiky, pane Šíre, máte dojem, že se tato návštěva uskuteční v nějaké dohledné době, nebo to je střednědobá vize po příštích volbách ruského prezidenta,

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Tak, já samozřejmě nemohu vědět víc, než vědí na Hradě, kde se tuto návštěvu ...

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Na druhou stranu, že vás přerušuji, na druhou stranu rok 2018 bude volebním rokem pro ruského prezidenta, bylo by v jeho zájmu, aby v tuto dobu přijel do České republiky. Pomohlo by mu to v nějakých politických bodech?

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Já si myslím, že ne, ale myslím si, že zároveň by mu to neuškodilo. A program ruského prezidenta je natolik nabitý dlouhodobě a zjevně zatím Vladimir Putin se s tím dokázal vždycky poradit ku svému osobnímu prospěchu. Takže tady jde o to, jestli o to česká strana má zájem, a jestli tato návštěva může naší straně něco přinést v tomto ohledu já bych si jist nebyl, ale jestli se na tom prezidentů dohodnou, tak něco takového samozřejmě vyloučit nedokážu.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Je zahraničně politické angažmá ve vztahu k Rusku a tedy pozvání do Kremlu pro prezidenta Zemana jistou kompenzací za nerealizovanou návštěvu Bílého domu, Libore Dvořáku?

Libor DVOŘÁK, redaktor

To si nemyslím, Davide, to si rozhodně nemyslím. A je otázka, hodně jsme kolem toho slyšeli, nic nevíme přesně. Ale je tam samozřejmě problém, jestli ta výzva ke společné fotografii nebyla jenom takovým bonmotem. Rozhodně nešlo o nějaké oficiální pozvání, jak se postupně ukazuje, jak ukazuje třeba současná první Trumpova zahraniční cesta, která v těchto dnech probíhá, že by to dokázala kompenzovat návštěva Zemana v Moskvě, nebo Putina v Praze, to si rozhodně nemyslím, ale zase nakonec jako, ne že by to dejme tomu v případě Putinově vyvolalo nějaký masivní příliv hlasů. To teda v žádném případě ne, ale na druhé straně si musíme uvědomit, proč Putin, když jsme se bavili v první části pořadu proč míří tak často východním směrem. Viz návštěvy Japonska a tak dále. On je v Evropě velmi izolován a když si uvědomíme, že Miloš Zeman byl v Pekingu jediný unijní prezident, no tak už to něco signalizuje a jak já s oblibou připomínám, to mě velmi zarazilo, a od té doby to rád a často používám, že když byl svého času spolkovým německým prezidentem Joachim Gauck, tak byl Miloš Zeman v ruských médiích připomínán dvacetkrát častěji než hlava států patrně vůbec

nejvýznamnějšího současné Evropě. To o ledasčem svědčí a návštěva Vladimira Putina v jakékoliv unijní zemi, když bude správně a bude správně interpretována v ruských státních médiích, tak to samozřejmě svou váhu má.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Na druhou stranu, on prezident Trump má dost svých starostí za oceánem. Tento týden podle očitých svědků a znalců poměrů v Bílém domě prožíval krušné chvíle. Mimo jiné čelí obvinění, že vyradil Rusům přísně tajnou informaci o Islámském státě, o takzvaném Islámském státě, kterou navíc Američani čistě důvěrně získali od svých spojenců. Ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov ostatně potvrdil, že mu americký prezident na nedávné schůzce prozradil tyto podrobnosti a to o chystaných útocích takzvaného Islámského státu. Radikálové při nich prý měli využít notebooky, tablety nebo telefony. Podle Lavrova to ale není žádné velké tajemství.

Martin DORAZÍN, redaktor

Šéf ruské diplomacie Sergej Lavrov připomněl, že Spojené státy už zhruba před dvěma měsíci oznámily, že chystají zákaz veškerých elektronických zařízení na palubě civilních letadel. Důvodem byla teroristická hrozba. To podle Lavrova dokazuje, že mu Donald Trump nesdělil nic, co mělo zůstat utajené. Sergej Lavrov kritizoval americká média za to, že událost zbytečně nafukují a překrucují. Podle Lavrova postupují stejně, jako kdysi sovětská média. Mluvčí ministerstva zahraničí Maria Zacharovová před několika dny označila publikace amerických médií za intelektuální agonii. Z Moskvy Martin Dorazín, Český rozhlas.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

A ještě jedno téma tohoto týdne. Vlády by měly k poslednímu masivnímu kybernetickému útoku, který minulý týden zasáhl nejméně 150 zemí světa, přistupovat jako k varování před riziky a slabiny, které sami nahromadily. Řekl to prezident přední světové softwarové společnosti Microsoft Brad Smith. Nejnovější vyděračský virus napadl počítače s operačním systémem Windows, zejména ty se systémem Windows XP, který už firma několik let nepodporuje. Mým dalším hostem v Názorech a argumentech Plus je Daniel Dočekal, internetový analytik. Dobrý den.

Daniel DOČEKAL, internetový analytik

Dobrý den. Zatím se neví, kdo tím konkrétním pachatelem je. Bylo několik stop včetně Koree a dalších.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Myslíte KLDL.

Daniel DOČEKAL, internetový analytik

Ano. A některý hackerských skupin, ale zatím to není úplně jasné, odkad vlastně ten virus pochází, ani jaká konkrétní byla motivace tedy mimo toho, že šlo o nějaké ty peníze. Samozřejmě v pozadí je to, že ten kód, který sloužil k útoku, ať už přímo na počítače nebo pro další šíření, se přičítá uniklému kódu od amerických tajných služeb někdy před několika měsíci, které se podle všeho tyhle ty věci schovávaly poměrně dlouho, aniž by je oznámili právě, jak jste před chvílí říkali, společnosti Microsoft, které se to týkalo.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Vidíte nějaké řešení nebo další bezpečnostní opatření, která by teď země mohly přijmout v určité prevenci před dalším útokem na kraj.

Daniel DOČEKAL, internetový analytik

Řekněme, řekněme, že s jaksi útočnými softwarovými záležitostmi je to podobné jako, řekněme s chemickými zbraněmi. Může dojít k řadě dohod a může se na to udělat i mezinárodní, řekněme, zákon, nebo dohody, ale nakonec bude otázka, kdo je bude dodržovat, protože motivace tajných služeb byla ta, že jim to umožňuje se dostávat do počítačů těch, které oni chtějí nějakým způsobem sledovat. Je otázkou, jestli je to sledování pozitivní nebo jestli dělají něco, co jim třeba překročuje jejich pravomoci, takže představa, že tajné služby, ať už

je to ta americká nebo třeba ta druhá nejznámější britská nebo řekněme i ruská nakonec přestanou shromažďovat zajímavý kód, který umožňuje napadat počítače, je poměrně úsměvná. Oni se této možnosti zcela určitě nevzdají.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Vidíte za tím útokem spíše policie motivy nebo vyděračské?

Daniel DOČEKAL, internetový analytik

Ono se uvažuje nad tím, že to samozřejmě bylo vyděračské, ale na druhou stranu nakonec se ukázalo, že ten útok přines pouze pár desítek tisíc dolarů. Na to, že bylo napadeno asi 300 tisíc počítačů a teoreticky by vlastně mohlo jít skoro o miliony dolarů, tak je ten výsledek chabý. Ono to také ale mohlo být to, že se prostě jenom někdo zkoušel, co se stane. Někdo prostě ani netušil, třeba, že tak dalece se to povede. Prostě si zkusil vypustit ven kód, říkal si, uvidíme, bude to zajímavý pokus. Může to být taky určité varování, protože tam se ještě objevilo to, že ti předpokládání autoři viru někdy před několika měsíci varovali právě britské zdravotnictví, které bylo napadeno možná ze všeho nejvíc, že mají kompletně děravé systémy, a že jim tedy hrozí nějaké reálné nebezpečí. Britské zdravotnictví na to nemělo peníze, ani sílu to opravovat a tohle mohl být prostě jenom další krok toho, že se snaží upozornit na to, že se peníze nevynakládají tím správným směrem.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Daniel Dočekal, internetový analytik. Děkuji.

Daniel DOČEKAL, internetový analytik

Na slyšenou.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

A v Názorech a argumentech Plus se vracím do studia ke svým dvěma hostům Liboru Dvořákovi a Janu Šírovi. Nejlépe si s Rusy nic nezačínat a když už, jsme si začali, pak to rychle ukončit. Asi tak by se dalo shrnout bonmot ukrajinského prezidenta, který tento týden uvalil sankce na ruská internetová média. Což oznámil svým spoluobčanům paradoxně přes ruskou sociální síť. V tomtéž prostředí jeho syn, mimochodem pózoval v ruském hokejovém dresu. Pánové, jak vidíte opatření, která zavedla Ukrajina například vůči vyhledávači janbex, nebo proti sociálním sítím, jako je /nesrozumitelné/ a podobně. Libore Dvořáku.

Libor DVOŘÁK, redaktor

Víme, že například státní /nesrozumitelné/ Petra Porošenka nikdo nepochválil. Označil toto opatření za útok na svobodu informací a tak dále a tak podobně. Prezident Porošenko se domníval, že bude možné tohle opatření realizovat během týdne. Odborníci tvrdí, že to může trvat až dva roky a navíc už i nám na ukrajinských sociálních sítích notabene na ruských samozřejmě také, se objevují návody a cesty. Je jich minimálně šest, jak to opatření obejít. To jest nebylo to asi příliš šťastné a četl jsem dnes ráno zajímavý názor ruského analytika a komentátora, že Ukrajina bohužel příliš často opakuje takové, řekl bych ideologické chyby samotného kremelského vedení a s tím bych asi souhlasil.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Pane Šíre, zaslechl jsem tento týden názor, že Ukrajina se snaží dělat vše pro to, aby nebylo cesty zpět, aby tedy ty dvě oblasti Luhanska a Doněcka už nemohly se stát znovu součástí Ukrajiny a že politika Kyjeva vlastně směřuje jednoznačně k rozdělení země. Je možné číst i třeba v těchto nových sankcích vůči Rusku a ruským sociálním sítím takovou tendenci v ukrajinském nejvyšším vedení?

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Já si myslím, že to je hrozně komplikovaná otázka, takže já to musím kontextualizovat všechno, co tady zaznělo. Zaprvé Ukrajina je ve stavu války s Ruskem. To opatření, ke kterému došlo, je určitě nešťastné, je

určitě kontroverzní, myslím si, že z něho není nadšen nikdo. A na druhé straně musím opakovat, Ukrajina je ve válce s Ruskem a Ukrajina tu válku nezačala. A ta kybernetická složka je mimořádně důležitou složkou té hybridní války, která je proti Ukrajině vedena. To znamená, Ukrajina podniká kroky k obraně, aspoň tak to interpretuju já, které mají ten destruktivní podvrtný vliv Ruska nějakým způsobem omezit, že to dopadlo tím způsobem, jakým to dopadlo, to je, opakuju, to je kontroverzní, to je nešťastné. Není z toho nadšen nikdo a nicméně bez uvědomění si tohoto kontextu, si myslím, že by ten náš obrázek byl neúplný. Co se týče politiky k těm částem dvou okupovaných oblastí na východě Ukrajiny, tady ...

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Se mluví o tom, že prezident je pod velkým tlakem nacionalistů.

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Tady si zase musíme uvědomit to, že fakt je ten, že Ukrajina ty oblasti nekontroluje a že podle toho, jak já čtu tu situaci Ruská federace využívá tyto dvě oblasti k destabilizaci Ukrajiny jako celku. Je otázka, jaké řešení v této situaci zvolit tak, aby nedošlo k naplnění těch cílů, které Ruská federace sleduje a já si dovoluji tady tvrdit, a myslím si, že v tomhle tom ohledu to většinou lidí na Ukrajině vidí stejně, že ty ruské cíle se neomezují pouze na ty dvě oblasti, které Ukrajina nemá momentálně pod kontrolou. Pokud ta opatření, které Ukrajina přijímá, povedou k tomu, že se minimalizují možné škody, v tom smyslu, že se tím nějakým způsobem zacelí nějaká zranitelnost Ukrajiny, pak v tom je možno vidět nějakou logiku.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Slyšeli jsme, že prezident Macron se v telefonickém hovoru s Vladimírem Putinem se dotkli i minských dohod. Libore Dvořáku, na závěr, už jenom stručně, je to tedy ještě stále živý dokument, minské dohody?

Libor DVOŘÁK, redaktor

Mluvili jsme o tom na naší stanici mnohokrát. Myslím si, že nepříliš ale nic lepšího k dispozici nemáme. Jenom bych rád navázal na to, co říkal před chvilkou Honza Šír, se vším souhlasím, jenom bych k tomu dodal jednu velice důležitou věc. Vladimíru Putinovi nevyšel projekt Novorusko, tedy uchvácení třetiny ukrajinského území těch pěti gubernií na jihu a východě země. Takže nyní se prostě musí spoléhat na to, že skrze tyto dvě oblasti a změnu hybridní války bude Ukrajinu vytrvale oslabovat a destabilizovat a za to bych dal ruku do ohně, že tak to prostě bude.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Pane Šíre, přece jen ještě na úplný závěr, kontextuálně politicky, uvažovalo Rusko, uvažoval Kreml o třetině ukrajinského území?

Jan ŠÍR, odborník na Asii, Rusko a Čínu, **Fakulta sociálních věd** UK

Já o tom nepochybuju. Já si myslím, že cílem té války od začátku do konce je zlikvidovat Ukrajinu jako nezávislý stát.

David ŠTÁHLAVSKÝ, moderátor

Jan Šír z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a komentátor Českého rozhlasu Libor Dvořák byli mými hosty v Názorech argumentech plus. Já vám děkuji za účast. Posлуhačům děkuji také za pozornost a od mikrofonu se loučí David Štáhlavský.

Nenuťte dětem mrtvé učebnice
19.5.2017 Lidové noviny str. 16 Ekonomika
DENISA BOŽOŇOVÁ

„Děti jsou neskutečně zvědavé. Jenom musíme pomoci učitelům toho využít,“ říká americký

profesor Michael Carter,

světová kapacita v oboru vzdělávacích inovací. Řadu let působil jako poradce legendárního Stevea Jobse a ředitel vzdělávací sekce společnosti Apple. Nyní radí startupům přicházejícím do Silicon Valley, jak změnit svět vzdělávání. Českou republiku navštívil jako přednášející na festivalu Eduspace, který se koná tento víkend v Brně.

* LN Jaké to bylo, pracovat se Stevem Jobsem?

Zábavné. A frustrující. Byl to velmi, velmi chytrý chlapík a jeho vize budoucnosti byly úžasné. Naprosto striktně vyžadoval, aby se navrhovaly a vytvářely věci po všech stránkách excelentní. Většina našich hádek byla o záležitostech, ve kterých měl pravdu on, já ne. A to jsme řešili nejmenší detaily jako madélka na počítači NeXT.

* LN Co podle vás činilo Jobse výjimečným?

Steve viděl věci, které nikdo jiný neviděl. Tvořil absolutně bez kompromisů. A opravdu věřil, že je možné změnit svět a lidské životy k lepšímu. Za svůj život zvládl od základu změnit minimálně čtyři odvětví – počítače, hudbu, zábavu a komunikaci. Nenapadá mě nikdo jiný, kdo by něco takového kdy dokázal. V celé historii.

* LN V současnosti předáváte své zkušenosti inovátorům ve vzdělávání. Patří mezi ně i česká společnost Corinth. Co vás na ní zaujalo?

V létě roku 1985 se Steve Jobs rozhodl, že vytvoří počítač pro vyšší úroveň vzdělávání, který by otevřel studentům „digitální laboratoř“ pro vědecké experimenty. Corinth teď dělá něco podobného pro střední školy, pro výuku chemie, fyziky nebo biologie. Takže vlastně sledují jeho odkaz, jenomže používají současnou technologii. Podobně jako to dělal Steve, Corinth vytváří vynikající pomůcky. Zahrnují 3D modely rostlin, zvířat, lidského těla, dinosaurů, molekul a spousty dalších věcí. A podobně jako Steve, i jejich zakladatel (Ondřej Homola – pozn. red.) má vizi. Uvažuje o tom, jak se učí lidé dnes a jak by se měli učit v budoucnu. Jsem nadšený, že se v Praze mohu setkat s lidmi z Karlovy Univerzity, kteří zaštiťují odbornou stránku tohoto projektu. Pro mě je vzdělávání hlavně o tom, jak děti zabavit. Proto se mi taky líbí, co dělá Corinth, protože 3D modely studenty baví. Zvlášť když je mohou vidět ve smíšené realitě, kde společně mohou třeba pitvat virtuální žabu, nebo ve virtuální realitě, kde si mohou prohlédnout buňku na mikroskopické úrovni zvětšení. To je jako dát dětem k učení do ruky elektronový mikroskop za miliony dolarů.

* LN Jsou podle vás technologie odpovědí na výzvy, kterým současné vzdělávání čelí?

Učitelé jsou nositelé a ochránci vědomostí a učení ve třídách. Proto jim musíme dát zásadně lepší vybavení, které by mohli se studenty používat, a obecně lepší možnosti, aby mohli naplnit své poslání. Obrovská výhoda je, že děti jsou přirozeně neskutečně zvědavé. Jenom musíme pomoci učitelům toho využít.

* LN Jaké inovace ve vzdělávání mají největší šanci?

Papír je mrtvý. Tříkilové učebnice, které budou za sedm let stejné jako dnes, opravdu nejsou něco, co bych chtěl nutit svým vnoučatům nebo komukoliv ve světě. A pokud se mýlím, proč Pearson, největší světový vydavatel učebnic, loni prodělal tři miliardy dolarů? Někdo podobný Steveu Jobsovi, jenž byl agresivní vegetarián, by asi řekl: Proč zabíjet všechny ty stromy!? Takže budoucnost má jednoznačně digitální obsah, se kterým může student interagovat a který se studentovi přizpůsobuje.

* LN Ve Spojených státech soutěží v oboru vzdělávacích technologií Apple, Microsoft a Google. Kdo právě vítězí?

Nijak zvlášť ten dostih nesleduji. Ale Apple mi teď připomíná IBM 21. století. Takový dinosaurus, který se veze na technologiích ještě z doby Stevea Jobse. Microsoft aspoň zkouší vyvíjet nové technologie, které by se učitelům třeba někdy mohly zamlouvat. Google je skvělý, ale zdá se mi zmatený, neví přesně, čím vlastně chce být. Mají například skvělé cloudové nástroje pro učitele. Nemůžu se ale dočkat, kdo se objeví další.

* LN Bydlíte přímo v San Francisku, srdci Silicon Valley, centru inovací. V čem se liší tamní mentalita, že tak nahrává rozvoji nových myšlenek?

Popravdě, úplné epicentrum Silicon Valley je a vždycky bylo Palo Alto, ne San Francisco. Každopádně si myslím, že hlavními motory inovací jsou lidé, kteří se rozhodnou, že změní svět. Pak tam jsou lidé, kteří mají prostředky, aby je podpořili. A pak celá síť dalších lidí, již vytvořili nejnovější technologie a postupy nebo jim rozumí. A tyto technologie umožňují celou tu vizi realizovat. Aby však vznikla reakce, musí se všechny tyto částice střetnout. To je nejdůležitější.

* LN Ve světě startupů se pohybujete dlouhodobě. Co považujete za největší chybu, kterou zahraniční startupy dělají, když přijdou do Silicon Valley?

Každá maminka si myslí, že její dítě je nejhezčí. Startupisté si většinou neuvědomují, že když jsou jejich kamarádi, rodina nebo pár prvních uživatelů nadšení z jejich produktu, ještě to nijak nenaznačuje, že někdo v lowě nebo na Šrí Lance ho využije. Nejdůležitější, zlomový bod spočívá v tom, čemu se říká product-market fit (schopnost produktu uspokojit poptávku trhu – pozn. red.), což je jedna ze součástí mytologie Silicon Valley. Když zůstaneme u vzdělávacích startupů, já bych jim vždy položil otázku: Opravdu si myslíš, že učitelé tohle rádi uvidí? Změní to jejich chování? Ve většině případů startupy, se kterými se setkávám, nikdy reálnému učitelé tyto otázky nepoložily.

* LN Jaké hlavní výzvy čekají na vzdělávací startupy, které se rozhodnou přijít do Silicon Valley?

Vzdělávání ve Spojených státech je velmi komplikované odvětví. Financování proudí z federálních, státních a lokálních zdrojů. Standardy, které učitelé používají, se neustále vyvíjejí. Učitelé jsou nejvíce zaneprázdnění lidé na světě, a přesto mají startupy pocit, že kvůli nim budou učitelé ignorovat své studenty a rodiny, aby jim pomáhali s vývojem produktu. V rámci vzdělávacích technologií kladou startupy mnohem větší důraz na technologii než na samotné vzdělávání. Řeknou si: Wow, tohle skvěle funguje ve spotřebním odvětví, takže to určitě promění vzdělávání! Utratili jsme miliony dolarů s Nadací Johna a Catherine MacArthurových, abychom zjistili, jak se děti učí pomocí internetu, a na další výzkumy. Ale celkově jsem zklamaný tím, jak startupy rozumí učení za pomoci technologií a učení jako takovému.

* LN A co byste jim doporučili?

Mluvte každý den s učiteli. Mluvte každý týden s žáky a studenty. Ptejte se jich a sebe samotných, proč by měli přestat dělat to, co dělají, a začít dělat to, co chcete vy. A pokud jim vysvětlíte, co děláte, a neřeknou „wow!“, radši na to zapomeňte.

Budoucnost má jednoznačně digitální obsah, se kterým může student interagovat a který se studentovi přizpůsobuje

Michael Carter * Profesor Michael Carter, Ph. D., se narodil 24. listopadu 1945. Už více než 40 let se podílí na výzkumu vzdělávacích postupů, využívání nových médií ve školách či vytváření výukových programů. * Přes čtyři roky byl poradcem Stevea Jobse, současně v Applu pracoval jako ředitel výzkumu pro vzdělávání. Jedním z projektů byly „Apple classrooms of tomorrow“, které rozvíjely podobu vzdělávání ve „třídách budoucnosti“. * Formoval obsah online učiva pro studenty v Oxfordu, Stanfordu a Yaleu. Pro vzdělávací projekty nadace manželů Gatesových vytvářel novou generaci kurzů matematiky za použití her. * Zastával vedoucí pozice v řadě společností (Pensare, Digital Pictures, Common Sense Media), kde pracoval na projektech týkajících se eLearningu či vzdělávacích programů. * V současnosti pracuje jako poradce pro inkubátory a startupy zaměřující se na inovace ve vzdělávání. Zkušenosti sdílí i s českou společností Corinth, která vyvíjí inovativní výukové aplikace pro základní a střední školy.

O autorovi | DENISA BOŽOŇOVÁ, Autorka studuje **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy
Foto autor | FOTO MAFRA – DAN MATERNA

Blíží se další ročník Cen Neuron. Ocenění za přínos vědě převezme pět českých vědců do čtyřiceti let

19.5.2017 [aktualne.cz](#) str. 00 Zprávy
ČTK

Ve středu v pražském Divadle Archa převezme pět českých vědců z nejrůznějších oborů Cenu Neuron. Tyto ceny se udělují od roku 2010. Praha - Nadační fond Neuron,

Praha - Nadační fond Neuron, který podporují mecenáši z řad podnikatelů, ve středu večer v pražském Divadle Archa předá pěti mladým českým vědcům do čtyřiceti let Cenu Neuron. Cenu převezme kulturní antropolog Martin Soukup za společenské vědy, Lukáš Palatinus za fyziku, Marek Eliáš za biologii, Daniel Sýkora za počítačovou vědu a Robert Šámal za matematiku. Vědce nominuje vědecká rada fondu složená ze špičkových vědců za každý obor, který fond podporuje. ČTK to sdělil Pavel Hobza, člen správní rady a předseda vědecké rady fondu.

Antropolog Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**) zaujal porotu tím, že zkoumá sociální vazby obyvatelstva Papui Nové Guinei v čase a prostoru. Fyzik Palatinus z Fyzikálního ústavu Akademie věd ČR se zabývá strukturou velmi malých krystalů. Se svým objevem zobrazení atomů vodíku se dostal jako první český vědec na titulku amerického časopisu Science.

Marek Eliáš z Katedry biologie a ekologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy se zabývá organismy protisty (dříve nepřesně nazývanými prvoci), kteří kdysi kolonizovali Zemi a jsou podstatní pro rozluštění podstaty života na ní.

Daniel Sýkora z Katedry počítačové grafiky Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického (ČVUT) vymyslel teoretický princip řešení problému, který převádí práci výtvarníků do počítače, bez ztráty umělcova rukopisu. Jeho práci ocenilo i studio Disney.

Robert Šámal z Institutu počítačové vědy Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy oslovil porotu tím, že - laicky řečeno - barví grafy, což lze využít třeba při plánování železniční sítě.

Neuron také už počtvrté předá ceny autorům čtyř snímků popularizujících vědu v rámci soutěže Cena Neuron Prima Zoom, kteří převezmou šek na 25 000 korun.

V letošním roce nebude podle Hobzy ocenění uděleno v oboru chemie a medicína. "Ušetřenou finanční částku, která ocenění doprovází, využije vědecká rada v rámci otevřené soutěže Neuron Impuls, ve které fond podporuje inovativní vědecké projekty," dodal Hobza.

Aktivity fondu vůči mladým vědcům vyzdvihl matematik Exner, který se zabývá matematickou fyzikou. Jako jeden z nejuznávanějších českých badatelů se podílel na založení Evropské výzkumné rady (ERC), která uděluje těm nejlepším vědcům velkorysé granty.

URL| <https://zpravy.aktualne.cz/blizi-se-dalsi-rocnik-cen-neuron-oceneni-za-prinos-vede-prev/r~7c6255d63c8911e7bdee002590604f2e/>

Muž, který se hádal s Jobsem a učil Apple: Nenut'te dětem mrtvé učebnice

19.5.2017 [lidovky.cz](#) str. 00 Lidovky / Firmy a trhy

Denisa Božoňová

„Děti jsou neskutečně zvědavé. Jenom musíme pomoci učitelům toho využít,“ říká americký profesor Michael Carter, světová kapacita v oboru vzdělávacích inovací. Řadu let působil jako poradce legendárního Stevea Jobse a ředitel vzdělávací sekce společnosti Apple.

Nyní radí startupům přicházejícím do Silicon Valley, jak změnit svět vzdělávání. Českou republiku navštívil jako přednášející na festivalu Eduspace, který se koná tento víkend v Brně.

LN: Jaké to bylo, pracovat se Stevem Jobsem?

Zábavné. A frustrující. Byl to velmi, velmi chytrý chlapík a jeho vize budoucnosti byly úžasné. Naprosto striktně vyžadoval, aby se navrhovaly a vytvářely věci po všech stránkách excelentní. Většina našich hádek byla o záležitostech, ve kterých měl pravdu on, já ne. A to jsme řešili nejmenší detaily jako madélka na počítači NeXT.

LN: Co podle vás činilo Jobse výjimečným?

Steve viděl věci, které nikdo jiný neviděl. Tvořil absolutně bez kompromisů. A opravdu věřil, že je možné změnit svět a lidské životy k lepšímu. Za svůj život zvládl od základu změnit minimálně čtyři odvětví – počítače, hudbu, zábavu a komunikaci. Nenapadá mě nikdo jiný, kdo by něco takového kdy dokázal. V celé historii.

LN: V současnosti předáváte své zkušenosti inovátorům ve vzdělávání. Patří mezi ně i česká společnost Corinth. Co vás na ní zaujalo?

V létě roku 1985 se Steve Jobs rozhodl, že vytvoří počítač pro vyšší úroveň vzdělávání, který by otevřel studentům „digitální laboratoř“ pro vědecké experimenty. Corinth teď dělá něco podobného pro střední školy, pro výuku chemie, fyziky nebo biologie. Takže vlastně sledují jeho odkaz, jenomže používají současnou technologii. Podobně jako to dělal Steve, Corinth vytváří vynikající pomůcky. Zahrnují 3D modely rostlin, zvířat, lidského těla, dinosaurů, molekul a spousty dalších věcí. A podobně jako Steve, i jejich zakladatel (Ondřej Homola – pozn. red.) má vizi. Uvažuje o tom, jak se učí lidé dnes a jak by se měli učit v budoucnu. Jsem nadšený, že se v Praze mohu setkat s lidmi z Karlovy Univerzity, kteří zaštiťují odbornou stránku tohoto projektu.

Pro mě je vzdělávání hlavně o tom, jak děti zabavit. Proto se mi taky líbí, co dělá Corinth, protože 3D modely studenty baví. Zvláště když je mohou vidět ve smíšené realitě, kde společně mohou třeba pitvat virtuální žabu, nebo ve virtuální realitě, kde si mohou prohlédnout buňku na mikroskopické úrovni zvětšení. To je jako dát dětem k učení do ruky elektronový mikroskop za miliony dolarů.

LN: Jsou podle vás technologie odpovědí na výzvy, kterým současné vzdělávání čelí?

Učitelé jsou nositelé a ochránci vědomostí a učení ve třídách. Proto jim musíme dát zásadně lepší vybavení, které by mohli se studenty používat, a obecně lepší možnosti, aby mohli naplnit své poslání. Obrovská výhoda je, že děti jsou přirozeně neskutečně zvědavé. Jenom musíme pomoci učitelům toho využít.

LN: Jaké inovace ve vzdělávání mají největší šanci?

Papír je mrtvý. Tříkilové učebnice, které budou za sedm let stejné jako dnes, opravdu nejsou něco, co bych chtěl nutit svým vnoučatům nebo komukoliv ve světě. A pokud se mýlím, proč Pearson, největší světový vydavatel učebnic, loni prodával tři miliardy dolarů? Někdo podobný Stevu Jobsovi, jenž byl agresivní vegetarián, by asi řekl: Proč zabíjet všechny ty stromy!? Takže budoucnost má jednoznačně digitální obsah, se kterým může student interagovat a který se studentovi přizpůsobuje.

LN: Ve Spojených státech soutěží v oboru vzdělávacích technologií Apple, Microsoft a Google. Kdo právě vítězí?

Nijak zvláště ten dostih nesleduji. Ale Apple mi teď připomíná IBM 21. století. Takový dinosaurus, který se veze na technologiích ještě z doby Stevea Jobse. Microsoft aspoň zkouší vyvíjet nové technologie, které by se učitelům třeba někdy mohly zamlouvat. Google je skvělý, ale zdá se mi zmatený, neví přesně, čím vlastně chce být. Mají například skvělé cloudové nástroje pro učitele. Nemůžu se ale dočkat, kdo se objeví další.

LN: Bydlíte přímo v San Francisku, srdci Silicon Valley, centru inovací. V čem se liší tamní mentalita, že tak nahrává rozvoji nových myšlenek?

Popravdě, úplně epicentrum Silicon Valley je a vždycky bylo Palo Alto, ne San Francisco. Každopádně si myslím, že hlavními motory inovací jsou lidé, kteří se rozhodnou, že změní svět. Pak tam jsou lidé, kteří mají prostředky, aby je podpořili. A pak celá síť dalších lidí, již vytvořili nejnovější technologie a postupy nebo jim rozumí. A tyto technologie umožňují celou tu vizi realizovat. Aby však vznikla reakce, musí se všechny tyto částice střetnout. To je nejdůležitější.

LN: Ve světě startupů se pohybujete dlouhodobě. Co považujete za největší chybu, kterou zahraniční startupy dělají, když přijdou do Silicon Valley?

Každá maminka si myslí, že její dítě je nejhezčí. Startupisté si většinou neuvědomují, že když jsou jejich kamarádi, rodina nebo pár prvních uživatelů nadšení z jejich produktu, ještě to nijak nenaznačuje, že někdo v lowě nebo na Šrí Lance ho využije. Nejdůležitější, zlomový bod spočívá v tom, čemu se říká product-market fit (schopnost produktu uspokojit poptávku trhu – pozn. red.), což je jedna ze součástí mytologie Silicon Valley.

Když zůstaneme u vzdělávacích startupů, já bych jim vždy položil otázku: Opravdu si myslíš, že učitelé tohle rádi uvidí? Změní to jejich chování? Ve většině případů startupy, se kterými se setkávám, nikdy reálnému učitelé tyto otázky nepoložily.

LN: Jaké hlavní výzvy čekají na vzdělávací startupy, které se rozhodnou přijít do Silicon Valley?

Vzdělávání ve Spojených státech je velmi komplikované odvětví. Financování proudí z federálních, státních a lokálních zdrojů. Standardy, které učitelé používají, se neustále vyvíjejí. Učitelé jsou nejvíc zaneprázdnění lidé na světě, a přesto mají startupy pocit, že kvůli nim budou učitelé ignorovat své studenty a rodiny, aby jim pomáhali s vývojem produktu. V rámci vzdělávacích technologií kladou startupy mnohem větší důraz na technologii než na samotné vzdělávání. Řeknou si: Wow, tohle skvěle funguje ve spotřebním odvětví, takže to určitě promění vzdělávání!

Utratili jsme miliony dolarů s Nadací Johna a Catherine MacArthurových, abychom zjistili, jak se děti učí pomocí internetu, a na další výzkumy. Ale celkově jsem zklamán tím, jak startupy rozumí učení za pomoci technologií a učení jako takovému.

LN: A co byste jim doporučil?

Mluvte každý den s učiteli. Mluvte každý týden s žáky a studenty. Ptejte se jich a sebe samotných, proč by měli přestat dělat to, co dělají, a začít dělat to, co chcete vy. A pokud jim vysvětlíte, co děláte, a neřeknou „wow!“, radši na to zapomeňte.

Autorka studuje **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy

URL| http://byznys.lidovky.cz/muz-ktery-se-hadal-s-jobsem-a-ucil-apple-nenutte-detem-mrtve-ucebnice-1gn-firmy-trhy.aspx?c=A170519_125021_firmy-trhy_pave

Představíme novou knihu spisovatelky a diplomatky Veroniky Matysové Pouštní včela

19.5.2017 ČRo Plus str. 07 17:10 Den podle...

Libor DVOŘÁK, moderátor

Tak, začněme teď v posledním tématu trochu tajemně. Narodila se v roce 1976 v Praze, vystudovala moderní dějiny na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Posledních 12 let se věnuje diplomacii, 10 let předtím strávila jako novinářka zahraničních redakcí v několika českých médiích. Přeložila na 30 knih pro děti i dospělé. A právě vydaná Pouštní včela je její v pořadí 7. autorská kniha. Zároveň také 1. román pro dospělé. A k tomu ještě ke všemu politický thriller. Pro představu krátká ukázka.

osoba /ukázka z knihy Pouštní včela/

Co vy můžete udělat pro svou vlast? Slova J. F. Kennedyho jsou i po letech živá v srdcích nás všech. Neumírejte zbytečně, dejte konci svého života smysl. Napište na adresu obetprovlast@. Adam o tom chvíli zmateně přemýšlí. Mysl má stále ještě zatemnělou alkoholem a přemýšlení mu jde jen velmi ztěžka. Časem však zřejmě dospěje k nějakému závěru, protože se zvedne a vrávoravě se vydá k počítači. Koneckonců se rozhodl zemřít. Je načase přikročit k činu. V počítači má stále otevřenou elektronickou zprávu, kterou se nikdy nenamáhal zavřít a která začínala těmi nenáviděnými slovy "nemůžu tě sehnat, ozvi se, chceme, abys nám šel za svědka". Dodalo mu to odhodlání. Otevřel nový e-mail a napsal adresu, která běžela v dolní části televizní obrazovky. Do předmětu napsal OK a do textu svou adresu a telefon. Stiskl tlačítko odeslat, hotovo, osud

zpečetěn. Daleko ve Washingtonu se mezitím naplno roztočilo soukolí operace Pouštní včela, která ho měla už velice brzy strhnout s sebou.

Libor DVOŘÁK, moderátor

A teď už zdravím samotnou autorku románu Pouštní včela, kterou jsme v mini ukázce představili. Mimochodem svou dávnou kolegyni a kamarádku z České tiskové agentury uprostřed 90. let Veroniku Matysovou. Srdečně tě zdravím, Veroniko.

Veronika MATYSOVÁ, autorka románu, bývalá redaktorka Českého rozhlasu

Také tě srdečně zdravím, Libore, i posluchače.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Ano. Než se dostaneme k samotné Pouštní včele, já už jsem říkal, že jsi začínala s překládáním, protože to jsi koneckonců dělala i v té České tiskové agentuře. Kdy jsi začala s překládáním beletrie?

Veronika MATYSOVÁ, autorka románu, bývalá redaktorka Českého rozhlasu

Tak, je to přesně 20 let. Protože jsem tenkrát snila o, ano, 20 let. Protože jsem tenkrát snila o životě na volné noze, kde budu moct vykonávat takovou práci v místě, kde se mi zachce. Můžu jet k vodě a překládat, můžu být doma v kavárně a tak. Ale protože jsem společenský člověk, tak mi velmi brzy začala chybět každodenní společnost kolegů. A tak jsem se vrátila k stálému zaměstnání. Ale překládat jsem nepřestala. A jak jsi řekl, přeložila jsem na 30 knih. A své zkušenosti jsem nedávno zúročila v brožuru Jak přeložit knihu, kterou nyní dokončuju, a která by měla být dostupná jako elektronická kniha během léta.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Kdy jsi začala s tím autorským psaním?

Veronika MATYSOVÁ, autorka románu, bývalá redaktorka Českého rozhlasu

To je moje srdeční záležitost. První "knížku" jsem začala psát ve 13 letech. A následovaly další tři takové ty nesmělé pokusy, než jsem skutečně knihu dokončila. A než můj první román zaujal i nakladatelství. To už mi bylo 24. A od té doby mi vyšlo 7 knih a Nápady na nové příběhy mi naštěstí nedocházejí.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Ty jsi začínala jak autorka, dejme tomu, dívčích románů. Co tě přimělo k tomuto politickému thrilleru, byla to tvá diplomatická kariéra, a dejme tomu, vzhled do záležitostí mezinárodní politiky?

Veronika MATYSOVÁ, autorka románu, bývalá redaktorka Českého rozhlasu

Tak, on je to spíš psychologický román s politickým pozadím. A vlastně můžu říct, že moje psaní v podstatě zraje se mnou. Protože dívčí romány jsem začala psát v dospívání, jako sama dospívající holka. Potom v době, když už jsem mohla mít děti a lidé kolem mě v mém věku je měli, tak jsem začala psát knížky pro děti, pohádky. Mám vlastně 3 knížky pro dospívající holky, 3 pohádky pro děti. A teď, když už jsem sama dostatečně dospělá na to, abych napsala román pro dospělé, tak jsem si na to teda troufla. A samozřejmě moje dlouhodobé působení v oblasti zahraniční politiky tomu napomohlo. Protože ten vzhled skutečně tam je.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Koho považuješ za potenciálního čtenáře Pouštní včely, tohoto posledního tvého románu.

Veronika MATYSOVÁ, autorka románu, bývalá redaktorka Českého rozhlasu

Všechny, kdo rádi čtou o mezilidských vztazích, o lásce, zradě, o pomstě. A zároveň ty, které zajímá i trochu toho mezinárodně politického koření, které tam samozřejmě najdou. Vlastně všechny, kdo rádi nahlédnou do duše hlavních hrdinů, a zároveň do zákulisí vysoké politiky, i zahraniční novinářiny.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Ty jsi už mluvila o tom návodu, jak překládat. Ale máš na své stránce taky zajímavý blok. Odstartujte svou knihu. Jak jsi na tenhle nápad přišla? Co tím sleduješ a nemáš to trošku za troufalost radit jiným, jak přát?

Veronika MATYSOVÁ, autorka románu, bývalá redaktorka Českého rozhlasu

Tak, knížky píšu už téměř 30 let. A během té doby jsem si vytvořila portfolio témat, která mohou být zajímavá i užitečná pro začínající autory. I jsem se s těmi otázkami po založení toho blogu začíná opakovaně setkáváte. Protože tam píšu články o tom, jak s psaním začít, jakou formu vyprávění zvolit, jak najít nakladatele, co dělat, když vás přepadne spisovatelský blog a tak dále. A skutečně si ty otázky opakovali na těch, příspěvcích, což mě vedlo k nápadu mimo jiné založit Facebookovou skupinu se stejným jménem, tedy odstartuje svoji knihu, kde mohou začínající autoři ty dotazy vlastně klást v přímém přenosu, když to tak řeknu. A nacházet tam inspiraci i motivaci pro své psaní. Už je tam téměř 2 tisíce členů a je tam pěkně živo. A jestli je to troufalost, tam jde hlavně o to, že jsem si těmi otázkami sama prošla. Trávila jsem třeba hodiny hledáním odpovědí na Google typu máte rukopis o 80 stranách a potřebujete dalších 40. Poté, co vlastně tu knihu pročtete, máte pocit, že nejde prodloužit vůbec nijak. A pak, když jsou určité techniky, tak se dostanete na těch 120 stran. A máte pocit, že bez toho ta kniha by vůbec neměla, vlastně nebyla by správná. Takže to jsou techniky, které jsem začala sdílet mimo jiné s ...

Libor DVOŘÁK, moderátor

Moje závěrečná otázka pro Veroniku Matysovou. Jak se té literární činnosti snaší s kariérou diplomatky?

Veronika MATYSOVÁ, autorka románu, bývalá redaktorka Českého rozhlasu

Dobře i špatně. Dobře proto, že jsou to dvě velmi odlišné činnosti. A každodenní práce pro stát mi neodčerpává inspiraci pro moje psaní. Naopak se setkávám s tak zajímavými věcmi, že to moje psaní obohacuje. Myslím spíš v oblasti mezilidských vztahů a takových těch zážitků v zahraničí a tak. Ale špatně proto, že chodím z práce dost unavená. A přestože jsem se vypsalo, tak chtělo tak maximálně chce do vany a číst si. Takže lovím čas, kdy se dá jako po brzkých ránech, o víkendech, o dovolené. Ale nechci se vzdát ani jednoho. Takže si říkám jako Adam v Pouštní včele, dala ses na vojnu, tak bojuj.

Libor DVOŘÁK, moderátor

/Smích/. Říká diplomatka, ale hlavně spisovatelka v tuto chvíli Veronika Matysová. My jsme krátce představili její nejnovější román Pouštní včela. Veroniko, děkuji a hodně zdaru hlavně v té literární práci.

Veronika MATYSOVÁ, autorka románu, bývalá redaktorka Českého rozhlasu

Mockrát děkuju.

Libor DVOŘÁK, moderátor

To je vše, dámy a pánové. Dobrý a dnes opravdu letní velmi teplý večer.

David Sláma: Rozmístění úřadů by mělo odpovídat přirozeným vazbám v území

18.5.2017 Veřejná správa str. 02 Rozhovor
Jiří Chum

Na rozhovor s náměstkem ministra vnitra pověřeným řízením sekce veřejné správy (VS 7/2017) navazujeme textem vzešlým z dialogu s ředitelem odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy téže sekce. Půdorysem rozhovoru se stal zejména Strategický rámec rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014–2020.

* Pane řediteli, jaké činnosti zabezpečuje odbor, který řídíte?

Koordinuje organizaci a výkon veřejné správy, naplňování většiny specifických cílů Strategického rámce rozvoje veřejné správy, zabezpečuje financování přeneseného výkonu státní správy. Odbor má v gesci také územní členění státu či kvalitu ve veřejné správě, snižování regulatorní zátěže i určité otázky mezinárodních vztahů veřejné správy, jako jsou Rada Evropy nebo Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj. Plní také funkci sekretariátu Rady vlády pro veřejnou správu a organizuje řadu akcí, jako je Konference moderní veřejná správa či akce Přívětivý úřad.

* Jsou ve veřejné správě některé dluhy z minulosti, které se dočkají v dohledné době vyrovnání?

Určitě k nim patří přetrvávající neskladebnost územně správního členění státu, jistá slabá místa lze vnímat v množství veřejnoprávních smluv a v přesunech agend v rámci územních jednotek. Prostor ke zlepšení je také u financování, ideální by bylo zvýšit jeho adresnost obdobně, jako se podařilo loni u veřejného opatrovnictví. Pro následující rok se chystá adresné financování jednotných kontaktních míst, která jsou poradenskými centry pro podnikatele na patnácti obecních živnostenských úřadech v krajských městech. Finanční toky směřující k nim od orgánu ústřední státní správy by měly probíhat paušální platbou podle počtu úkonů, které se tam odehrávají. Připravujeme obdobně ještě jednu agendu přenesené působnosti. Důležitým prvkem modernizace je také potlačování konceptu místní příslušnosti. Občané by měli mít možnost vyřizovat si co nejvíce záležitostí na patřičných úřadech bez ohledu na trvalé bydliště tak, aby se pro ně veřejná správa stala dostupnější. Problémem, na který při mnohých věcech narážíme, je ovšem přetrvávající resortismus, který má tuhé kořeny, řešení nejsou mnohdy sjednocována. Cestu k jeho překonávání vidíme ve vytvoření koordinačního mechanismu na úrovni Rady vlády pro veřejnou správu a v důsledné komunikaci s jednotlivými resorty.

* Které oblasti veřejné správy potřebují další investice? Z jakých zdrojů?

Obcím a krajům se snažíme pomoci zprostředkovat finance z evropských strukturálních fondů, jednáme průběžně o tom, aby na takzvané měkké projekty byl dostatek prostředků ve výzvách Operačního programu zaměstnanost. V minulé výzvě bylo ovšem předloženo více projektů, než disponibilní finanční zdroje umožňovaly. Nicméně v průběhu června se bude uzavírat další kolo výzev a v jejich rámci budou moci obce podávat projekty ke zvyšování kvality řízení úřadů a samozřejmě také ke vzdělávání, zejména s ohledem na měnící se legislativu. Spolupracujeme s řídicím orgánem na tom, aby výzvy byly výrazněji zaměřené na potřeby samospráv a byly k tomu alokovány příslušné finanční prostředky. U výzev zaměřených na obce je čerpání prostředků dobré, v případě infrastrukturních projektů na úrovni ústředních orgánů se ovšem financí čerpá méně, než se očekávalo.

* Hodně se mluví o odstraňování regulatorní zátěže. Sledují se její dopady na malé obce?

Koncept snižování regulatorní zátěže má dvě roviny. Ta první je snižování zátěže občanů ve vztahu k veřejné správě. Nástrojem je posilování elektronizace, ale některé výjimečné věci, které se odehrávají jednou za život, jako je například zápis do katastru nemovitostí, lidé stejně zpravidla chtějí projednat osobně. Další zlepšení přinese zmíněné vyřizování záležitostí bez ohledu na místo trvalého bydliště, nyní jsme v této věci oslovili Českou správu sociálního zabezpečení. Druhá rovina zátěže je mezi institucemi veřejné správy navzájem. Ta je spojená s výkaznictvím, které se mnohdy vyžaduje zdvojeně. Náš odbor připravil ve spolupráci s Technologickou agenturou České republiky projekt Analýza sběru dat ve veřejné správě. Na úrovni obcí se zjišťovalo, jaké jim chodí výkazy, nyní se výsledky porovnávají s jednotlivými legislativními předpisy. Výsledky jsme zároveň prostřednictvím Rady vlády pro veřejnou správu zprostředkovali resortům. Zajímá nás jejich vyjádření k duplicitám a k tomu, jestli jsou všechny sběry dat nutné.

* Jak resorty reagují?

Řada resortů trvá na svých pozicích, takže bude muset proběhnout další kolo jednání. Chceme na zmíněnou analýzu sběru dat navázat dalším projektem, který by navrhl studii proveditelnosti sjednocování sběru dat ve veřejné správě. Myslíme, že by bylo možné, z dlouhodobého hlediska, vytvořit pro resorty společný nástroj sběru dat, který by měl vnitřní členění vyhovující všem. Obce by si zvykly na jednotné prostředí a zároveň by v něm bylo možné data, která už shromáždil jeden resort, archivovat a dále sdílet. Nesmělo by to zasahovat do systémů, které pracují s osobními údaji a jsou citlivé z bezpečnostního hlediska. Řada údajů jsou běžné provozní, u těch by jednodušší platforma byla možná. Trochu je v takovém projektu komplikovaná pozice ve vztahu k Českému statistickému úřadu, který sbírá data jiným způsobem a jejich využitelnost je omezená. Hodně dat vedle Ministerstva vnitra sbírají rovněž ministerstva financí, životního prostředí, školství, práce a sociálních věcí. Ministerstvo vnitra je na základě kompetenčního zákona koordinátorem veřejné správy, nabízí se tedy možnost, že by mohlo mít zmíněný společný nástroj sběru dat v gesci. Dodám ještě, že z průzkumu vyplynulo, že v úřadě obce s rozšířenou působností zabere vyplňování stovek doručených výkazů zhruba tři sta hodin ročně. Představuje to vlastně dva měsíce práce jednoho úředníka zaměstnaného na plný úvazek.

* Nabízejí se cesty ke zlepšení takového stavu?

Spíše než revoluční řešení se uplatní metoda postupných kroků. Na zmíněnou analýzu pozitivně reagovalo například Ministerstvo kultury, že by mohli nějaké výkazy ve vztahu k obcím omezit. Například krajská města, která mají jednotné kontaktní místo na živnostenském úřadě, podávala každý rok žádost o financování Ministerstvu průmyslu a obchodu. Byla to administrativní zátěž pro obě strany. Po dohodě tří ministerstev – průmyslu a obchodu, financí a vnitra – to bude začleněno do příspěvku na přenesenou působnost jako zvláštní agenda a adresně automaticky profinancováno podle počtu případů, které konkrétní kontaktní místo řešilo v uplynulém roce. Soutěží, jako je Přívětivý úřad, se snažíme motivovat obce, aby zaváděly prvky elektronického objednávání, elektronické formuláře, životní situace na webu tak, aby měl občan usnadněný kontakt s veřejnou správou. V obecné rovině jsou snahy Ministerstva vnitra o sjednocování aplikační praxe výkladu zákonů, podobnou metodickou pomoc by měly pro úřady samospráv zajišťovat také další resorty, které tak vždy nečiní. Cest ke snížení zátěže samospráv a pomoci s jejich správou je ovšem více, podporujeme například projekt Center sdílených služeb realizovaný Svazem měst a obcí, který je i začleněn do strategického rámce, pokud se osvědčí, je v tom velký potenciál do budoucna. Chceme se také věnovat vzdělávání, a to konkrétně v oblasti finančního řízení a k tomu zpracování návodných metodických publikací pro zástupce obcí. Nicméně, normování úvazků je problematické, protože jde o zaměstnance obce a je tedy na ní, jak její úřad zabezpečí výkon agendy ve vztahu k velikosti správního obvodu. Interně jsme debatovali, zda udělat základní návodnou brožuru pro starosty a účetní obcí k orientaci ve veřejné správě. Podporujeme aktivity Svazu měst a obcí v rámci projektu center sdílených služeb, která by se měla soustředit na pomoc nejmenším obcím.

* Jaké jsou výsledky revize a optimalizace výkonu veřejné právy v území?

Loni jsme realizovali prostřednictvím Technologické agentury projekt, který se věnoval případným optimalizačním opatřením a jejich socioekonomickým dopadům v území. Vznikly mapy rozmístění veřejné správy v území, které jsou veřejně dostupné na webu ministerstva. Jeden typ sleduje rozmístění úřadů a důležitost obce v daném regionu z hlediska funkcí veřejné správy. Na základě počtu agend a úkonů i velikosti správních obvodů vystupuje do popředí důležitost daného města pro veřejnou správu, i stejně velká města či obce se liší. Druhý typ map zachytil změny residenční a výrobní funkce v jednotlivých lokalitách republiky za posledních deset let. Veřejná správa by měla být do budoucna schopná reagovat na mnohá fakta, například na demografické trendy a dojezdové vzdálenosti. Mobilita lidí se zvýšila, rozmístění úřadů by mělo odpovídat přirozeným vazbám v území. Analýzám konkrétních lokalit se budeme věnovat i nadále. Rádi bychom využili data mobilních operátorů o pohybu osob, což může mít vliv nejen na velikost úřadů, ale například i na plánování dopravní obslužnosti. Není pochyb o tom, že mezi občany je stále silně zakořeněn pojem „okres“. Ten však už dnes nevytváří žádnou ucelenou hospodářskou entitu, to je záležitostí krajů a obcí. Zdá se tedy, že tímto pojmem se bude vymezovat nějaký územní prostor, zatímco obce s rozšířenou působností se stanou základním prvkem respektujícím i mikroregionální struktury. Ale samozřejmě, už to bude téměř dvacet let, co obce s rozšířenou působností byly vymezeny, a za tu dobu se někde mohly vztahy v území natolik změnit, že by na to veřejná správa měla reagovat. Mohly vzniknout nové průmyslové zóny, přeměrovala se přirozená spádovost do práce a za volnočasovými aktivitami.

* V jakém stavu je věcný záměr zákona o územně správním členění státu?

Od Evropské komise měla Česká republika již v rámci takzvaných předběžných podmínek pro čerpání prostředků v novém programovém období uloženo se územně správním členěním státu zabývat. Ministerstvo vnitra předložilo varianty, vláda se nakonec přiklonila k té z nich, která zachová okresy a správní struktura bude vycházet od obcí s rozšířenou působností, které se stanou hlavním pilířem veřejné správy na mikroregionální úrovni. Dojde ke zrušení stále platných krajů vzniklých při správní reformě v roce 1960, které jsou z dnešního pohledu spojeného modelu nesystémovým prvkem. Nynějších čtrnáct samosprávných krajů se mezitím stalo rovněž sídly institucí, jako jsou úřady práce nebo finanční úřady, tudíž jsou kraje silným prvkem veřejné správy v území, se kterým se samozřejmě nadále počítá. Struktura by tedy měla být obec s rozšířenou působností – kraj, při zachování okresů. Téma věcného záměru zákona o územně správním členění státu, na kterém pracujeme, má více rovin. Vedle té legislativní sleduje také dosažení plné skladebnosti území. Stále máme 33 obcí, u nichž není dosaženo skladebnosti mezi okresem a obvodem obce s rozšířenou působností. Pro občany to může vytvářet řadu problémů při dojezdech na úřady. Největší koncentraci těchto neskladebných obcí má Turnovsko a s příslušnými starosty jsme na jaře debatovali o tom, co do věcného náměru zákona optimálně zpracovat.

* Existuje šance napravit chaos ve vnitřním členění statutárních měst?

Statutárních měst máme dvacet šest, z toho pouze osm je vnitřně členěno, navíc odlišným způsobem. Působnosti městských částí či městských obvodů nejsou ani v rámci jednoho města stejné. K této problematice budeme dělat speciální analýzu, v níž se budeme věnovat také výkonu veřejné správy v aglomeracích velkých měst.

* Jaké kroky se plánují v oblasti financování přenesené působnosti?

Ve vztahu k financování považuji za důležité dvě věci: narovnání stavu před zkrácením příspěvku před několika lety a posílení adresnosti financování. Když se použije paušální platba za agendy, jako je tomu například u veřejného opatrovnictví, vznikne určitý základ, ze kterého se dá vycházet při naplňování samotné agendy. Také je třeba si uvědomit, že úředníci v řadě měst vykonávají částečně přenesenou a částečně samostatnou působnost, tudíž vyčleňování přes pracovní úvazky může být velmi komplikované, stejně jako určení opravdové nákladovosti. Budeme se snažit adresnost financování v rámci příspěvku posilovat, ale ne vždycky to půjde úplně do detailu konkrétně vyřešit na každém městském úřadě, protože rozsah činností je různý. Abychom jak na straně obcí, tak na straně státu nevytvářeli složitější systém, chceme spíše než cestou zúčtovávání administrace jít cestou paušálních plateb. Složitě agendy budou financovány bez zmíněné adresnosti, protože najít u nich proměnné není vůbec jednoduché. Vedle příspěvku nesmíme také zapomínat na příjmy ze správních poplatků, které jsou příjmem obcí. Například u cestovních dokladů se jedná o rentabilní záležitost. Adresnost financování má pro nás do budoucna také určitý vztah ke kvalitě, pokud úřady fungují jako jakýsi monopol v nějakém území, tak to není ve prospěch kvality služeb. Tam, kde není místní příslušnost, posílí se konkurence mezi jednotlivými úřady obcí s rozšířenou působností. Budou mít například otevřeno třeba v sobotu, aby získaly klienty. Ti se budou moci elektronicky objednat. Pokud třeba dostane klient jako pozornost kávu a bude tam příjemná atmosféra, řada lidí dá takovému úřadu přednost, i když to třeba budou mít dál a k těmto krokům potřebujeme úřady motivovat nejen soutěžemi, jako je Přívětivý úřad, ale také finančními nástroji, příkladem může být například paušální platba za vydaný občanský průkaz. Podporuje to možnost vnímat veřejnou správu jako službu. Vidět u ní úplně jiné atributy, než které byly dosud obvyklé.

* Můžeme se ještě, v souvislosti s výkonem přenesené působnosti, zastavit u institutu veřejnoprávních smluv?

K institutu veřejnoprávních smluv jsme v rámci projektu nechali zpracovat analýzu. Ministerstvo vnitra v uzavírání veřejnoprávních smluv mezi obcemi ze zákona nehraje roli, je to čistě na krajských úřadech. Dosáhli jsme přinejmenším toho, že ucelený seznam všech veřejnoprávních smluv mezi obcemi k 1. lednu letošního roku už je zveřejněn na webových stránkách Ministerstva vnitra. Budeme ho chtít ve spolupráci s kraji průběžně aktualizovat. Zmíněná analýza přinesla námět uvažovat o povinném zveřejňování těchto smluv v registru smluv, protože třeba finanční plnění za jednotlivé úkony se velmi liší a řada obcí nevědomky platí víc, než by musela. Největším problémem se zdá být přestupková agenda, v návaznosti na nový zákon lze očekávat, že obcí, které ji budou vykonávat, bude nadále ještě více ubývat, dnes je na tuto agendu skoro pět tisíc veřejnoprávních smluv.

* Co lze očekávat v oblasti podpory kvality řízení?

V minulosti byly jisté snahy doporučovat aplikaci konkrétních metod řízení kvality. Nyní se i v rámci metodického doporučení ke kvalitě v územních samosprávách, které bylo zpracováno ke konci loňského roku, snažíme o průřezový přístup a je na jednotlivých městech, jak se k tomu postaví.

* Toto číslo Veřejné správy vychází v den finále soutěže Přívětivý úřad. Co přináší letošní ročník?

Zapojilo se do něho 165 obcí s rozšířenou působností včetně městských částí hlavního města Prahy. V loňském roce jsme vytvořili pilotní projekt, na podzim jsme zaměřili hodnocení přívětivosti také na úřady obcí druhého typu. Ukázalo se, že na některých úřadech došlo v návaznosti na soutěž například k rozšíření počtu úředních hodin nebo přibýly obce využívající sociální sítě. Hodně jich má elektronické nástroje na objednávání občanů na úřad a monitoring využití přepážek. Nejde jen o to udělit cenu a vylepit nálepkou. Pro úspěšné obce to představuje určitý závazek udržení kvality služeb a pro Ministerstvo vnitra nástroj zvyšování kvality a přívětivosti veřejné správy vůči občanům. Snažili jsme se oslovit úřady s funkcionalitami, které hodnotíme jako příklady dobré praxe. Opět vznikne nová brožura dobrých praxí a ta bude k dispozici na dalším ročníku konference Moderní veřejná správa, do níž jsme úspěšně zahrnuli i někdejší národní konferenci kvality. Uskuteční se letos 1. a 2. června na Masarykově univerzitě v Brně a čtenáře na ni srdečně zvu. Na podzim pak připravujeme mezinárodní konferenci u příležitosti předsednictví ČR v Radě Evropy, také se bude věnovat zkvalitňování veřejné správy.

Ing. Mgr. David Sláma (*1987)

Vystudoval Národohospodářskou fakultu VŠE, absolvoval též teritoriální studia a veřejnou politiku na **Fakultě sociálních věd** UK. Od dubna 2015 je ředitelem odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy na Ministerstvu vnitra. Předtím působil jako specialista na financování obcí a pro dopravu na Svazu měst a obcí České republiky, působil také jako asistent a poradce poslance Parlamentu ČR, předseda dozorcí rady Dopravního podniku města České Budějovice, jedno volební období také zasedal v zastupitelstvu města České Budějovice. Externě přednáší na Vysoké škole regionálního rozvoje. „V úřadě obce s rozšířenou působností zabere vyplňování stovek doručených výkazů zhruba tři sta hodin ročně. Představuje to vlastně dva měsíce práce jednoho úředníka zaměstnaného na plný úvazek.“

Foto autor| FOTO: RADOSLAV BERNAT 3x

Návrh na jmenování nového ministra financí

17.5.2017 ČRo Plus str. 01 21:10 Den v 60 minutach

Vladimír KROC, moderátor

Novým ministrem financí by měl být poslanec hnutí ANO Ivan Pilný. Premiér Bohuslav Sobotka z ČSSD vyhověl návrhu druhé nejsilnější koaliční strany a ještě dnes na Hrad posílá návrh na jeho jmenování. Prezident Miloš Zeman tak bude mít po nočním návratu z Číny na stole už dva návrhy. Jeden na odvolání stávajícího ministra financí Andreje Babiše a druhý na jmenování nového.

Václav ŠTEFAN, redaktor

Po týdnech vládní krize je na stole dohoda. Hnutí ANO navrhlo jako nového ministra financí, poslance Ivana Pilného. Po schůzce s ním premiér Bohuslav Sobotka z ČSSD potvrdil. Že souhlasí s jeho jmenováním.

Bohuslav SOBOTKA, premiér /ČSSD/

Očekávám tedy, že poté, kdy se prezident republiky vrátí ze své zahraniční cesty v Číně, tak odvolá současného ministra financí z funkce a následně jmenuje pana Pilného do pozice ministra financí.

Václav ŠTEFAN, redaktor

Dosluhující ministr financí a šéf hnutí ANO Babiš odmítl kritiku premiéra, že by se vyhýbal placení daní a ovlivňoval média, která dříve vlastnil. Pro svůj odchod dál nevidí důvod. Přesto chce požádat prezidenta, aby dohodu přijal.

Andrej BABIŠ, ministr financí /ANO/

Aby mě odvolal a aby jmenoval pana Pilného. To je nejlepší řešení. Já jsem rád, že hnutí ANO přispělo k vyřešení krize.

Václav ŠTEFAN, redaktor

Pilný může podle Sobotky do úřadu nastoupit okamžitě. Jako hlavní priority vidí sestavení rozpočtu pro příští rok a zajištění nezávislosti finanční správy. Ta vyšetřuje i dluhopisy, které od své bývalé firmy Agrofert v minulosti nakoupil Babiš. Pilný vyloučil, že by měl na Babiše nebo Agrofert vazby. O nabídce se dozvěděl včera.

Ivan PILNÝ, poslanec /ANO/

Jako kdyby na mě spadla stodola, dostal jsem několik hodin na rozmyšlenou, ale myslím si, že už je potřeba oddělit moje osobní pocity, protože já jsem i ty polooficiální nabídky stávat se ministry odmítal, ale teď jsme prostě v krizi, kterou už je potřeba nějak vyřešit a jsem rád, že jsem k tomu mohl přispět.

Václav ŠTEFAN, redaktor

Pilný Sobotkovi řekl, že co se týče rozpočtu, bude lakomým ministrem. Vládní lidovci podle svého šéfa Pavla Bělobrádka nominaci Pilného respektují. Předseda opoziční TOP 09 Miroslav Kalousek si myslí, že každý ministr financí, kterého navrhne hnutí ANO, bude na ministerstvu zastupovat zájmy Babiše a společnosti Agrofert. Podle šéfa poslanců KSČM Pavla Kováčika jmenování Pilného spory ve vládě nevyřeší.

Pavel KOVÁČIK, předseda poslaneckého klubu /KSČM/

Do řádných voleb se tak na tom úřadě možná rozkouká, ale nějaký momentálně přínos ani neočekáváme. Nemyslím si, že bude klid. Je před volbami a celá ta taškařice, co se děje, se děje především ve jménu předvolební kampaně.

Václav ŠTEFAN, redaktor

Kandidát na ministra financí Ivan Pilný je podnikatel a poslanec hnutí ANO, který předsedá hospodářskému výboru sněmovny. V minulosti mimo jiné šéfoval tuzemskému Microsoftu. Václav Štefan, Český rozhlas.

Vladimír KROC, moderátor

Za nejen dnešním děním kolem vládní roztržky se krátce ohlédneme s politologem Josefem Mlejnkem z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Vladimír KROC, moderátor

Dalo by se to po dnešku uzavřít slovy: Konec dobrý, všechno dobré, nebo to by byl až příliš idylický závěr?

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já myslím, že by to byl až příliš idylický závěr. Ta vládní krize patrně končí. Patrně končí snad doufejme i ústavní krize, protože lze předpokládat, že prezident bude toto řešení akceptovat, ale politická krize určitě

nekončí. Bude pokračovat určitě politický zápas až do voleb a ty vztahy samozřejmě mezi ČSSD a hnutím ANO určitě nejsou ideální a nelze čekat, že by byly nějaké idylické do budoucna.

Vladimír KROC, moderátor

A je ta volba Ivana Pilného na dosavadní pozici Andreje Babiše naprosto logická?

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Postava pana Pilného, osoba pana Pilného jakoby odpovídá těm námitkám nebo jakoby se hnutí ANO snažilo vyjít vstříc námitkám premiéra, že to přece není člověk, který by nějak přímo pracoval v Agrofertu a možná jako dá se o něm i říct, že na rozdíl od té předchozí kandidátky, není to člověk, který přímo pracoval na ministerstvu financí pod Andrejem Babišem, čili je to prostě kandidát, kterého oni mohou aspoň oficiálně před veřejností akceptovat. Samozřejmě, že lze namítnout věcně, že jakýkoliv kandidát hnutí ANO je člověkem bude člověkem, který prostě bude podřízen Andreji Babišovi, jakožto šéfovi hnutí, to je jasné, pan Pilný je poslanec za ANO a je politikem za hnutí ANO, takže nelze ho samozřejmě vnímat jako nějakou nezávislou figuru.

Vladimír KROC, moderátor

Při manažerských a politických zkušenostech pana Pilného, dá se předpokládat, že vedení resortu financí převezme víceméně hladce a vypořádá se s tím, co by jako ministr financí měl zajistit do voleb. V první řadě tedy asi přípravu státního rozpočtu.

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Příprava státního rozpočtu je velmi složitý proces a tam záleží hlavně na tom, jestli to ministerstvo je zdatné z hlediska obsazení úzkých specialistů, úředníků a tak dále. Tady si myslím, že stejně v té krátké době do voleb těžko, kdyby tam byl nějaký, řekněme, základní rozvrat, pokud jde o to personální složení, tak by asi stejně jako nový ministr s tím moc neudělal. Spíš si myslím, že prostě on nastoupí do podniku nebo do úřadu, který nějakým způsobem funguje, a samozřejmě, že je kritizován ze strany ČSSD i jiných politických stran, že funguje tak, aby to bylo ve prospěch Andreje Babiše, to byla ta zásadní kritika vůči hnutí ANO. Já si nemyslím, že by pan Pilný nějak něco zásadně změnil a tady musím připomenout i tu kritiku, že podle ČSSD podle pana premiéra by měl nový ministr jaksí podnitit finanční správu nebo neměl by být nějakou žábou na prameni, která brání případnému prošetření té záležitosti s korunovými dluhopisy Andreje Babiše, tak to těžko soudit. Každopádně prostě pan Pilný je politikem z hnutí ANO a lze přeci jen předpokládat, že bude prostě v tomto ohledu hájit zájmy svého šéfa.

Vladimír KROC, moderátor

Nemůžeme se nedotknout tady už okřídlené otázky, jak z koaliční kalvárie vyšli hlavní hráči, tedy ony dvě koaliční strany a jejich lídři, když tedy pomineme roli, kterou jistě fázi hrál prezident Zeman.

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

To nám řeknou až nějaké průzkumy veřejného mínění. Ony už nějaké byly, ale teprve až vlastně usedne prach z té vřavy, tak budeme moudřejší, co to udělalo s preferencemi a jestli to s nimi nějak výrazně zahýbalo.

Vladimír KROC, moderátor

Co vy předpokládáte, co očekáváte?

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Z toho průzkumu, co zatím byl, tak tam nejvíce lidí soudilo, že za krizi mohou oba, jak Bohuslav Sobotka, tak Andrej Babiš. Asi z toho lze odvodit i to, že možná jak právě Bohuslav Sobotka, tak i Andrej Babiš nakonec zvolili jakousi remízu, nebo nakonec přijali toto řešení, které se teď rýsuje, protože si uvědomili, že další bičování té krize nebo další rozvířování k té krize jim nemůže pomoci v preferencích, poněvadž voliči i je budou oba dva vnímat jako osoby, které vlastně způsobují politickou nestabilitu. Čili pokud jde o ty preference, myslím

si, že možná právě i ta volba pana Pilného jako ministra, kterou nakonec Bohuslav Sobotka akceptoval, je vlastně jakýmsi kompromisním řešením, které bylo učiněno právě i v obavě, aby další pokračování té krize nezačalo vlastně odrazovat voliče jako od ČSSD, tak od hnutí ANO.

Vladimír KROC, moderátor

Poznamenává Josef Mlejnek z katedry politologie **fakulty sociálních věd** Karlovy Univerzity, děkuji vám, na shledanou.

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Děkuji, na shledanou.

Přijímačky na VŠ se blíží. Táhne medicína i učitelství

17.5.2017 E15 str. 20 Komerční speciál - Vzdělávání

Iveta Křížová

Tisíce letošních maturantů čekají během několika týdnů přijímací zkoušky na vysoké školy. Přestože demografická křivka klesá a do poslucháren usedají slabší populační ročníky, tradiční fakulty na nezajem ze strany studentů nenarážejí.

Největší oblibě se letos opět těší lékařské obory, vyšší počet přihlášek ale evidují i pedagogické fakulty. Propad už nehlásí ani technické obory. „V letošním roce k 30. 4. evidujeme do bakalářského studia 10 300 přihlášek, což je srovnatelný počet přihlášek, který byl i v loňském roce k témuž datu. Počet přihlášek je tudíž přibližně stejný jako v předešlém roce. Není to však finální počet přihlášených, protože některé fakulty vyhláší mimořádné termíny přijímacího řízení, tzv. II. kola. Jedná se o fakulty jadernou a fyzikálně inženýrskou, elektrotechnickou, dopravní,“ řekla deníku E15 Lenka Kubešová Zápotocká, specialista marketingové komunikace Rektorátu ČVUT v Praze.

Šance na trhu práce

Většina středoškoláků podle ní již pochopila, že po absolutoriu na technické univerzitě nebude mít žádné problémy s uplatnitelností na trhu práce, a s tím souvisí i jejich odpovídající finanční ohodnocení. „O naše studenty jeví firmy a společnosti velký zájem již po dobu jejich studia,“ zdůraznila.

Podobnou zkušenost zaznamenává i pražská Vysoká škola ekonomická (VŠE). „V současné době lze říci, že bez problémů najdou zaměstnání absolventi všech oborů bez výjimky. Je to dáno současnou vysokou poptávkou po absolventech, ale také jejich flexibilitou přizpůsobit se požadavkům praxe. Pokud bychom se na to podívali z hlediska toho, kde nacházejí naši absolventi uplatnění, tak podle našich posledních průzkumů jich největší část uvádí jako oblast pracovního uplatnění controller, finanční analytik, risk manager, IT konzultant, analytik business intelligence, asistent auditora nebo daňového poradce,“ prozradila Zuzana Politzerová z oddělení public relations VŠE.

Soukromé školy berou i na podzim

O poznání jiná situace panuje u soukromých vysokých škol, které přijímají přihlášky často až do září či října. „Musíme samozřejmě vycházet z toho, že je teprve květen. Ze zkušenosti víme, že nejvíce přihlášek přichází od června do září. Přesto již nyní vedeme každotýdenní statistiky přihlášek a podepsaných smluv. Prozatím na VŠFS přišlo přes 1300 přihlášek, což je mimochodem o téměř třetinu víc než loni. Na konečná čísla si však musíme ještě nějakou dobu počkat,“ vysvětlila rektorka Vysoké školy finanční a správní Bohuslava Šenkýřová. Zajímavostí podle ní je, že doslova raketově vzrostl zájem o relativně nový obor kriminalisticko právní specializace.

Top univerzity jen s mírným poklesem

Mírný pokles počtu podaných přihlášek eviduje brněnská Masarykova univerzita. Do bakalářských a nenavazujících magisterských studijních programů podali uchazeči ve stávajícím přijímacím řízení 39 599

přihlášek, v předchozím akademickém roce to bylo 41 369 přihlášek. Čísla nicméně odpovídají demografickému vývoji, tedy pokračujícímu poklesu maturantů.

Mezi fakultami i samotnými obory jsou ale významné rozdíly. Počet přihlášek meziročně vzrostl Fakultě informatiky MU o 17,1 procenta z loňských 1759 na současných 2060 přihlášek a na Pedagogické fakultě MU o deset procent z 5387 na současných 5927 přihlášek.

Deníku E15 to sdělila tisková mluvčí univerzity Tereza Fojtová.

Zájemce láká zejména lékařská genetika a molekulární diagnostika (Bc.) na Přírodovědecké fakultě MU, zubní lékařství (Mgr.) na Lékařské fakultě MU, počítačová grafika a zpracování obrazu (Bc.) na Fakultě informatiky MU, lektorství anglického jazyka (Bc.) na Pedagogické fakultě MU, psychologie (Bc.) na Filozofické fakultě MU, mezinárodní vztahy (Bc.) na Fakultě sociálních studií MU či právo (Mgr.) na Právnické fakultě MU.

Zaměstnání při studiu

„Z realizovaných průzkumů u absolventů víme, že téměř dvě třetiny čerstvých absolventů magisterského studia na Masarykově univerzitě již v závěrečné fázi studia pracují nebo vědí, kde budou pracovat,“ dodala Fojtová.

Podíl absolventů, kteří hodnotili hledání práce jako obtížné, v meziročním srovnání klesl na 17 procent, pro 83 procent bylo získání jejich hlavního zaměstnání snadné. Naprostá většina čerstvých absolventů magisterského studia na MU (82 procent) pracuje v oboru, pro který se na škole připravovali. Z průzkumu dále vyplývá, že jako snadný hodnotí proces hledání práce čerství absolventi fakulty informatiky, lékařské fakulty ale také fakulty sportovních studií.

Nejstarší česká univerzita, Univerzita Karlova, letos obdržela 58 694 přihlášek, v loňském roce bylo podáno 62 792 přihlášek. Údaje jsou však předběžné, v některých oborech je možné ještě podávat přihlášky, fakulty mají možnost vyhlásit dodatečné přijímací řízení.

Zájemce táhne v první řadě renomé školy a široká škála nabízených oborů. „Obecně můžeme říci, že absolventi Univerzity Karlovy mají velmi dobré uplatnění na trhu práce a dlouhodobě vykazují nejnižší míru nezaměstnanosti mezi veřejnými vysokými školami,“ řekl Václav Hájek, tiskový mluvčí Univerzity Karlovy.

Tradičně největší zájem je o obory vyučované na lékařských fakultách a na filozofické fakultě (např. o překladatelství, tlumočnictví, psychologii).

Dále je zájem o studium práv, o studium na **fakultě sociálních věd**, přírodovědecké fakultě a shodně jako v Brně i o studium na pedagogické fakultě.

Čeká nás odliv učitelů?

Českým školám, které doslova trpí nedostatkem učitelek, a zejména učitelů, se tak možná blýská na lepší časy. Učitelství se stává pro maturanty magnetem. Záleží nicméně na tom, jakým směrem se budou ubírat školské reformy a kolik finančních prostředků na ně státní kasa poskytne.

Vystudované učitele totiž může čekat podobný osud jako vystudované lékaře. Odliv do zahraničí. „Až dostuduju, chci si určitě najít práci v Německu. Platově budu někde úplně jinde,“ řekla deníku E15 Dagmar, studentka čtvrtého ročníku medicíny. Stejný cíl má i Kristýna, která se na druhý pokus dostala na lékařskou fakultu v loňském roce. Nezadržitelný odliv lékařů může inspirovat právě i učitele.

Po českých matematikářích a fyzikářích pokukuje už například Británie, která již počátkem roku do médií vydala zprávu o chystané velkolepé, státem placené náborové kampani. Velká Británie čelí, stejně jako Česko, vážnému nedostatku učitelů. Začne je proto shánět v jiných evropských zemích. Jedním z prvních míst, kde kampaň odstartuje, může být právě Česko. Brexit prý není na překážku.

Platově by se tak tuzemští pedagogové ocitli v úplně jiných sférách.

Britové totiž radí učitele mezi jedny z nejlépe placených profesí, mohou si přijít až na 98 tisíc korun měsíčně. Životní náklady jsou sice v Anglii mnohem vyšší než u nás, britská vláda se ale netají tím, že zahraničním učitelům nabídne i dotované bydlení a daňové úlevy. Poslední velkou zahraniční náborovou kampaň uskutečnili Britové v sedmdesátých letech minulého století.

Kryštof Kozák, zakladatel strany Pět procent pro vzdělávání se však odlivu učitelů příliš nebojí. „Velký odliv učitelů do zahraničí zatím nehrozí, neboť excelentní znalost jazyka hraje v jejich případě ještě větší roli než u lékařů. Velkým problémem je spíše odliv mladých talentovaných učitelů ze škol po prvních pár letech, kdy si najdou mnohem lépe placenou práci,“ zdůraznil Kozák.

Doslova raketově vzrostl zájem o nový obor kriminalisticko-právní specializace.

Přijímačky na VŠ: učitelství je magnet. Po absolventech baží v Německu a Británii

17.5.2017 e15.cz str. 00 Vzdělávání

Tisíce letošních maturantů čekají během několika týdnů přijímací zkoušky na vysoké školy. Přestože demografická křivka klesá a do poslucháren usedají slabší populační ročníky, tradiční fakulty na nezáměrně ze strany studentů nenarážejí.

Největší oblibě se letos opět těší lékařské obory, vyšší počet přihlášek ale evidují i pedagogické fakulty. Propad už nehlasí ani technické obory. „V letošním roce k 30. 4. evidujeme do bakalářského studia 10 300 přihlášek, což je srovnatelný počet přihlášek, který byl i v loňském roce k témuž datu. Počet přihlášek je tudíž přibližně stejný jako v předešlém roce.

Není to však finální počet přihlášených, protože některé fakulty vyhláší mimořádné termíny přijímacího řízení, tzv. II. kola. Jedná se o fakulty jadernou a fyzikálně inženýrskou, elektrotechnickou, dopravní,“ řekla deníku E15 Lenka Kubešová Zápotocká, specialistka marketingové komunikace Rektorátu ČVUT v Praze.

Šance na trhu práce

Většina středoškoláků podle ní již pochopila, že po absolutoriu na technické univerzitě nebude mít žádné problémy s uplatnitelností na trhu práce, a s tím souvisí i jejich odpovídající finanční ohodnocení. „O naše studenty jeví firmy a společnosti velký zájem již po dobu jejich studia,“ zdůraznila.

Podobnou zkušenost zaznamenává i pražská Vysoká škola ekonomická (VŠE). „V současné době lze říci, že bez problémů najdou zaměstnání absolventi všech oborů bez výjimky. Je to dáno současnou vysokou poptávkou po absolventech, ale také jejich flexibilitou přizpůsobit se požadavkům praxe. Pokud bychom se na to podívali z hlediska toho, kde nacházejí naši absolventi uplatnění, tak podle našich posledních průzkumů jich největší část uvádí jako oblast pracovního uplatnění controller, finanční analytik, risk manager, IT konzultant, analytik business intelligence, asistent auditora nebo daňového poradce,“ prozradila Zuzana Politzerová z oddělení public relations VŠE.

Soukromé školy berou i na podzim

O poznání jiná situace panuje u soukromých vysokých škol, které přijímají přihlášky často až do září či října. „Musíme samozřejmě vycházet z toho, že je teprve květen. Ze zkušenosti víme, že nejvíce přihlášek přichází od června do září. Přesto již nyní vedeme každotýdenní statistiky přihlášek a podepsaných smluv. Prozatím na VŠFS přišlo přes 1300 přihlášek, což je mimochodem o téměř třetinu víc než loni. Na konečná čísla si však musíme ještě nějakou dobu počkat,“ vysvětlila rektorka Vysoké školy finanční a správní Bohuslava Šenkýřová. Zajímavostí podle ní je, že doslova raketově vzrostl zájem o relativně nový obor kriminalisticko právní specializace.

Top univerzity jen s mírným poklesem

Mírný pokles počtu podaných přihlášek eviduje brněnská Masarykova univerzita. Do bakalářských a nenavazujících magisterských studijních programů podali uchazeči ve stávajícím přijímacím řízení 39 599 přihlášek, v předchozím akademickém roce to bylo 41 369 přihlášek. Čísla nicméně odpovídají demografickému vývoji, tedy pokračujícímu poklesu maturantů.

Mezi fakultami i samotnými obory jsou ale významné rozdíly. Počet přihlášek meziročně vzrostl Fakultě informatiky MU o 17,1 procenta z loňských 1759 na současných 2060 přihlášek a na Pedagogické fakultě MU o deset procent z 5387 na současných 5927 přihlášek. Deníku E15 to sdělila tisková mluvčí univerzity Tereza Fojtová.

Zájemce láká zejména lékařská genetika a molekulární diagnostika (Bc.) na Přírodovědecké fakultě MU, zubní lékařství (Mgr.) na Lékařské fakultě MU, počítačová grafika a zpracování obrazu (Bc.) na Fakultě informatiky

MU, lektorství anglického jazyka (Bc.) na Pedagogické fakultě MU, psychologie (Bc.) na Filozofické fakultě MU, mezinárodní vztahy (Bc.) na Fakultě sociálních studií MU či právo (Mgr.) na Právnické fakultě MU.

Zaměstnání při studiu

„Z realizovaných průzkumů u absolventů víme, že téměř dvě třetiny čerstvých absolventů magisterského studia na Masarykově univerzitě již v závěrečné fázi studia pracují nebo vědí, kde budou pracovat,“ dodala Fojtová.

Podíl absolventů, kteří hodnotili hledání práce jako obtížné, v meziročním srovnání klesl na 17 procent, pro 83 procent bylo získání jejich hlavního zaměstnání snadné. Naprostá většina čerstvých absolventů magisterského studia na MU (82 procent) pracuje v oboru, pro který se na škole připravovali. Z průzkumu dále vyplývá, že jako snadný hodnotí proces hledání práce čerství absolventi fakulty informatiky, lékařské fakulty ale také fakulty sportovních studií.

Nejstarší česká univerzita, Univerzita Karlova, letos obdržela 58 694 přihlášek, v loňském roce bylo podáno 62 792 přihlášek. Údaje jsou však předběžné, v některých oborech je možné ještě podávat přihlášky, fakulty mají možnost vyhlásit dodatečné přijímací řízení.

Zájemce táhne v první řadě renomé školy a široká škála nabízených oborů. „Obecně můžeme říci, že absolventi Univerzity Karlovy mají velmi dobré uplatnění na trhu práce a dlouhodobě vykazují nejnižší míru nezaměstnanosti mezi veřejnými vysokými školami,“ řekl Václav Hájek, tiskový mluvčí Univerzity Karlovy.

Tradičně největší zájem je o obory vyučované na lékařských fakultách a na filozofické fakultě (např. o překladatelství, tlumočnictví, psychologii). Dále je zájem o studium práv, o studium na **fakultě sociálních věd**, přírodovědecké fakultě a shodně jako v Brně i o studium na pedagogické fakultě.

Čeká nás odliv učitelů?

Českým školám, které doslova trpí nedostatkem učitelek, a zejména učitelů, se tak možná blýská na lepší časy. Učitelství se stává pro maturanty magnetem. Záleží nicméně na tom, jakým směrem se budou ubírat školské reformy a kolik finančních prostředků na ně státní kasa poskytne.

Vystudované učitele totiž může čekat podobný osud jako vystudované lékaře. Odliv do zahraničí. „Až dostuduji, chci si určitě najít práci v Německu. Platově budu někde úplně jinde,“ řekla deníku E15 Dagmar, studentka čtvrtého ročníku medicíny. Stejný cíl má i Kristýna, která se na druhý pokus dostala na lékařskou fakultu v loňském roce. Nezasaditelný odliv lékařů může inspirovat právě i učitele.

Po českých matematikářích a fyzikářích pokukuje už například Británie, která již počátkem roku do médií vydala zprávu o chystané velkolepé, státem placené náborové kampani. Velká Británie čelí, stejně jako Česko, vážnému nedostatku učitelů. Začne je proto shánět v jiných evropských zemích. Jedním z prvních míst, kde kampaň odstartuje, může být právě Česko.

Brexit prý není na překážku

Platově by se tak tuzemští pedagogové ocitli v úplně jiných sférách. Britové totiž řadí učitele mezi jedny z nejlépe placených profesí, mohou si přijít až na 98 tisíc korun měsíčně. Životní náklady jsou sice v Anglii mnohem vyšší než u nás, britská vláda se ale netají tím, že zahraničním učitelům nabídne i dotované bydlení a daňové úlevy.

Poslední velkou zahraniční náborovou kampaň uskutečnili Britové v sedmdesátých letech minulého století. Kryštof Kozák, zakladatel strany Pět procent pro vzdělávání se však odlivu učitelů příliš nebojí. „Velký odliv učitelů do zahraničí zatím nehrozí, neboť excelentní znalost jazyka hraje v jejich případě ještě větší roli než u lékařů. Velkým problémem je spíše odliv mladých talentovaných učitelů ze škol po prvních pár letech, kdy si najdou mnohem lépe placenou práci,“ zdůraznil Kozák.

URL| <http://www.e15.cz/clanek/1332532/prijimacky-na-vs-ucitelstvi-je-magnet-po-absolventech-bazi-v-nemecku-a-britanii>

Sobotka navrhne Pilného do čela ministerstva financí. Prioritou je nezávislá finanční správa

17.5.2017 ct24.cz str. 00 Domáci
kutekl

Vicepremiér a předseda hnutí ANO Andrej Babiš navrhl premiérovi Bohuslavu Sobotkovi (ČSSD) do křesla ministra financí poslance ANO a předsedu hospodářského výboru Ivana Pilného. Sobotka po setkání s Pilným řekl, že Babišův návrh přijímá. Pilný řekl, že přijetím nabídky na post ministra převzal odpovědnost.

Premiér navrhne prezidentovi Miloši Zemanovi, aby po odvolání Babiše jmenoval do čela ministerstva financí Ivana Pilného. Ten by mohl do úřadu nastoupit okamžitě, návrh na jeho jmenování zašle premiér na Hrad v řádu hodin.

Kamil Švec
politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

„Ivan Pilný je jednou z mála silnějších osobností v hnutí ANO. Návaznost na Babiše je tam jasná a očekávám, že Babiš bude chtít být s Pilným v úzkém kontaktu. Volební kampaň se totiž povede i v rámci toho, na co půjdou peníze ze státního rozpočtu.“

„Probrali jsme charakter práce ministra financí a priority, které bude muset zvládnout. Je to nezávislý a nestranný chod finanční správy, aby bylo možné vyšetřit všechna podezření, která stála i u návrhu na odvolání současného ministra financí. Další prioritou je rychlá příprava státního rozpočtu,“ oznámil po schůzce s Pilným premiér.

Sobotka také zopakoval, že Babiše z vlády odvolal kvůli kauze korunových dluhopisů a poté, co měly zveřejněné nahrávky ukázat, že Babiš ovlivňuje média, která mu dříve patřila.

přehrát

video

Babiš: Premiér opakuje lži, můžu se bránit soudní cestou

Odkaz

Ivan Pilný vedl českou pobočku Microsoftu a napsal knihy o trénování mozku

„Doufám, že změna ve vládě přispěje k tomu, abychom respektovali pravidla a principy politické kultury,“ dodal Sobotka s odkazem na Babišovy kauzy. Jmenováním nového ministra financí podle premiéra skončí vládní krize. Odvolat Babiše a jmenovat Pilného by měl prezident po svém návratu z Číny.

Přestože Pilný dříve nabídky na ministerské křeslo odmítal, tentokrát na ni kývl. „Jsme v situaci, která potřebuje řešení, vládní krize už trvá dlouho, škodí to občanům a státu. Demokracie má dvě mince, jsou to práva a taky odpovědnost, a tu jsem převzal,“ řekl v pořadu 90' ČT24 Pilný.

přehrát

video

90': Na tom, že budu ministr financí, mi nepřijde nic lákavého, řekl Pilný

Pilný: Budu držet deficit na uzdě

Pilný bude považovat za svůj úkol držet státní rozpočet a jeho deficit na uzdě. Rozpočet podle svých slov hájil v Microsoftu jako generální ředitel pro Českou republiku i proti zakladateli společnosti Billu Gatesovi. Premiérovi Pilný řekl, že v otázce rozpočtu bude lakomý.

Být ministrem financí pro mě neznamena vrchol kariéry. Nepřijde mi na tom nic lákavého, já tam vidím hlavně hodně práce.

Ivan Pilný

Se Sobotkou hovořil Pilný ve středu zhruba tři čtvrtě hodiny. „Probrali jsme asi deset bodů, které jsou nyní velmi aktuální, to je třeba rozpuštění rezervy státního rozpočtu. Pak takové ty hroby, které nám v tomhle okamžiku hrozí,“ uvedl.

přehrát

video

Sobotka přijal návrh na jmenování Pilného

Zdroj: ČT24

S premiérem mluvil také o systémových krocích, které je ještě do konce volebního období možné přijmout a které je možné připravit pro příští vládu. „V legislativě už toho moc nestihneme,“ konstatoval. Připravit by proto chtěl raději podklady pro daňovou reformu.

Po oznámení souhlasu premiéra zopakoval Pilný, že se necítí být závislý na svém stranickém šéfovi. „Konzultace s panem ministrem bývalým určitě budou, ale neznamena to, že budu přistupovat na jeho názory nebo se nějakým směrem jím nechám ovlivňovat. Je to celkem přirozený proces předávání funkce,“ uvedl nicméně. Babiš se podle něj nestane například jeho poradcem, v první fázi přebírání úřadu ale předpokládá spolupráci.

Premiér se mě neptal na vztahy s Babišem ani nevím, co by to mělo být za otázky. S Babišem jsem občas diskutoval, to je přirozené. Ale označovat mě za rebela není na místě.

Ivan Pilný

K rozpuštění rezervy státního rozpočtu Pilný uvedl, že požadavky ji určitě převyšují. „Je třeba v nich najít priority,“ uvedl. Dodal, že rozdíl vidí v jednorázových výdajích, například na památník v Letech u Písku, a výdajích, které zavazují rozpočet na další léta. „Tady je třeba postupovat velmi opatrně,“ poznamenal.

Pilný hájil ve sněmovně například zavedení elektronické evidence tržeb. Změnu zákona nechce navrhovat, raději by upravil metodiku tak, aby byla přehlednější. Babiš: Pilný není moje loutka

„Jsem rád, že ANO přispělo k vyřešení vládní krize,“ uvedl poté, co premiér přijal nominaci Pilného, končící ministr financí Babiš. Pokud bude mluvit s prezidentem, požádá ho, aby ho odvolal z vlády a jmenoval Pilného ministrem.

Ivan Kočárník

bývalý ministr financí a bývalý místopředseda vlády

Andrej Babiš nekývl na zvyšování daní a držel rozpočet. Z tohoto hlediska nebyl špatný ministr financí. Ale pak jsou tu morální otázky.

Babiš očekává, že z ministerstva odejde do konce měsíce. Nepředpokládá, že by poté nějakým způsobem měl vliv na ministerstvo, ani jako poradce.

přehrát

video

Babiš: Pilný je nezávislý, je to vhodný kandidát na ministra financí

Ještě před setkáním Pilného s premiérem Babiš poznamenal, že Pilného nezávislost je všeobecně známa. „Rozhodně to není moje loutka,“ zdůraznil.

Jsem rád, že se mi daří ve vládě prosazovat respektování principů politické kultury, i proti vůli hnutí ANO. Teď ještě prezident!— Bohuslav Sobotka (@SlavekSobotka) May 17, 2017

Závislost na Babišovi popřel odpoledne také Pilný. Před jednáním s premiérem zdůraznil, že nemá nic společného s Agrofertem. „Já jsem závislý na Andreji Babišovi? Ať mi premiér řekne, co to znamená závislost. A pak se z toho budu zpovídat. Udělám, co bude v mých silách, abych premiéra přesvědčil,“ uvedl Pilný s tím, že žádný ministr není úplně nezávislý. Na rozhodnutí, zda svou nominaci na post ministra financí přijme, měl Pilný několik hodin, o nabídce se dozvěděl v úterý odpoledne.

Jsem lidsky zklamán, že premiér zopakoval ty lži. Zítra mu pošlu dopis, kde ho vyzvu, aby to neřikal, protože pak se budu muset bránit soudní cestou. Není možné, aby tady někdo opakovaně říkal, že se vyhýbám placení daní.

Andrej Babiš

předseda hnutí ANO, ministr financí

Vicepremiér a předseda KDU-ČSL Pavel Bělobrádek respektuje nominaci Pilného, je to právo ANO. Podle něj je na zodpovědnosti ANO a Sobotky, že nový ministr dokáže připravit návrh rozpočtu. V obecné rovině by spíše přivítal někoho z ministerstva financí, protože mu připadá komplikované se v několika málo měsících seznámit s agendou celého resortu. Premiér už dvakrát nominaci odmítl

Hnutí ANO v úterý večer projednávalo tři kandidáty na nového ministra financí. Jedním z nich byl právě Pilný, který to sám oznámil se slovy, že vládní krizi je třeba zastavit co nejdříve. Premiér předtím odmítl nominaci dosavadní Babišovy náměstkyně Aleny Schillerové i ministra životního prostředí Richarda Brabce (ANO), vadila mu jejich vazba na Babiše či Agrofert.

Odkaz

Babiš podle sněmovny „opakovaně lhal a zneužíval média“

Předseda hnutí ANO také oznámil, že nebude Sobotkovi předkládat jména k výběru, ale navrhne mu pouze jednoho kandidáta. V pondělí Sobotka odmítl původní nominace hnutí ANO, které navrhovalo Babišovu

náměstkyni Alenu Schillerovou nebo současného ministra životního prostředí Richarda Brabce (ANO). Pokud má jít jen o kosmetickou změnu, premiér kývne, soudí Kalousek

Předseda opoziční TOP 09 Miroslav Kalousek České televizi řekl, že je na premiérovi, zda chce skutečnou změnu, nebo jen kosmetickou. „Vycházíme z toho, že hnutí ANO 2011, Agrofert a Andrej Babiš je jeden nedělitelný organismus. Pokud chce premiér skutečnou změnu, těžko může akceptovat kohokoli z hnutí ANO. Pokud se premiér spokojí s kosmetickou změnou, pak to jméno akceptuje, ale nemá smysl veřejnosti lhát, že jde o nějakou změnu,“ prohlásil.

Miroslava Němcová
poslankyně (ODS)

Od roku 1972, kdy Ivan Pilný skončil svá vysokoškolská studia, do roku 1992 o něm není v žádném životopisu napsáno vůbec nic.

Předseda KSČM Vojtěch Filip má za to, že případné odmítnutí nominace by ze strany premiéra bylo jen další eskalací vnitropolitického sporu. Podotkl, že Pilný pochází z jiných kruhů než je pole působnosti holdingu Agrofert. Upozornil také, že hospodářský výbor sněmovny, jehož předsedou Pilný je, má jiné zaměření než ministerstvo financí. Je proto zvědavý na to, jak rychle se Pilný v případě jmenování dokáže na novém působišti zorientovat.

přehrát

video

Události: Babiše nahradí bývalý šéf českého Microsoftu a Telecomu Ivan Pilný

Podobně zaskočila nominace Pilného také poslance za ODS Jana Skopečka, který rovněž nepovažuje budoucího ministra za experta na rezort financí. Poslankyně Miroslava Němcová (ODS) připomněla, že sám Pilný dříve uvedl, že na post ministra financí nemá dostatečnou kvalifikaci.

Ivan Pilný

Mezi lety 1972 a 1992 jsem pracoval jako softwarový inženýr a zastával jsem i manažerské funkce. Byla to kariéra odborná. Nikdy jsem nebyl členem žádné strany. Lákavým nabídkám jsem odolal, i když jsem pak kvůli tomu měl nad sebou skleněný strop.

Naopak bývalý ministr financí Ivan Kočárník hnutí ANO za výběr Pilného pochválil. „Lepší volba v ANO než Pilný nebyla. Byť není ekonom, myslím, že do toho rychle vpluje,“ řekl Kočárník v pořadu 90' ČT24.

Fakta
Ivan Pilný zakládal Microsoft ČR a řídil Český Telecom

Ivan Pilný zakládal Microsoft ČR a řídil Český Telecom

Narodil se 6. července 1944 v Praze, vystudoval Fakultu elektrotechnickou Českého vysokého učení technického v Praze.

Zakládal českou pobočku Microsoftu, v letech 1992 až 1998 byl generálním ředitelem Microsoftu ČR; poté působil jako prezident Sdružení pro informační společnost, v letech 2000 až 2001 byl předsedou představenstva Českého Telecomu, v letech 2001 až 2002 ředitel telekomunikační společnosti eTel; je či byl společníkem či členem statutárních orgánů řady firem a organizací, mimo jiné byl prezident platformy Tuesday Business Network, je zakladatelem a iniciátorem projektu Learn2Win a založil obecně prospěšnou společnost Pracujme chytřeji.

Od roku 2014 je členem hnutí ANO, v letech 2009 až 2012 působil v neparlamentní politické straně Občané.cz, jejímž byl spoluzakladatelem a místopředsedou.

Je autorem několika knih (např. Jak si říct o peníze, Máte na víc! Probudte svůj mozek, Příště spadni líp!, Manéž informačního věku, Aby vám neuplavalo mejdlo).

Krajským sněmem hnutí ANO na Vysočině byl schválen do čela kandidátky pro nadcházející volby do Poslanecké sněmovny. V roce 2013 byl lídrem kandidátky hnutí v Královéhradeckém kraji.

Je ženatý, má čtyři děti.

Pokud se stane členem vlády, bude jejím nejstarším členem. Je o deset let starší než dosavadní seniorní ministr Andrej Babiš, jehož nahradí. Více životních zkušeností má i oproti prezidentu Miloši Zemanovi, byť pouze o necelého čtvrt roku.

Zástupci podnikatelů i analytici vidí v navrženém novém ministrovi financí Pilném zkušeného manažera, který je jako předseda hospodářského výboru sněmovny seznámen se současnými ekonomickými tématy.

„Pilný je profi manažer, nebude podporovat růst byrokracie a regulace, důsledně bude pokračovat ve vybírání daní. Pokud bych mu mohl poradit, tak aby letos udržel schodek rozpočtu pod 50 miliardami Kč, což by byl úspěch proti plánu 60 miliard,“ uvedl externí poradce ministra financí a zakladatel investičního fondu Quant Aleš Michl.

Zvětšit obrázek
Zmenšit obrázek
Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Alena Schillerová

Zdroj: ČT24

Premiér chce odvolat Babiše z vlády kvůli nejasnostem ohledně jeho obchodů s Agroferem a podezření z ovlivňování médií. Babiš obě záležitosti odmítá. Prezident Miloš Zeman uvedl, že o premiérově požadavku rozhodne po ukončení své návštěvy Číny. Hlava státu se do Česka vrátí v noci na čtvrtek.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2121669-sobotka-navrhne-pilneho-do-cela-ministerstva-financi-prioritou-je-nezavisla-financi>

RAD BANDIT Mrzí mě, že jsem se o tom nebavil s rodiči

17.5.2017 Vlasta str. 34 Rozhovor

MICHAELA BUČKOVÁ

Všichni mi drželi palce a vycházeli vstříc. Mám velké štěstí na lid štěstí na lidi kolem sebe. Stáli za mnou a podporovali mě.

Narodil se jako Radka, jak vyrůstal, zjišťoval, že se necítí být ani holkou, ani klukem. Je obojím, je genderově nevyhraněný.

Jeho turbulentní život ho dovedl k tomu, že chce pomáhat lidem. Spoluzaložil organizaci Jako doma a s kolegy rozjel projekt Kuchařky bez domova.

* Rad Bandit? To není typické české jméno...

Jméno Rad pochází z mého původního Radka. Zvolil jsem si ho, protože je genderově neutrální. Nevyjadřuje ženu ani muže. Já se považuji za třetí pohlaví, takzvaně nebinárního člověka. Změnil jsem si také příjmení, abych neměl -ová. Vybral jsem si Bandit, což je vzpomínka na cestu kolem světa, kterou jsme

absolvovali s partnerkou přes Evropu, Sibiř do Koreje a Kanady atd. Cestou jsme potkali komunitu musherů, jeden z jejich psů se jmenoval Bandit a my jsme si ho adoptovali.

* Co to přesně znamená být nebinární?

Jsem obé pohlaví. Jsem sociálně citlivý, hodně jemný, mám silnou empatii. To jsou, asi by se dalo říci, typicky ženské atributy. V mužském kolektivu jsem objevil nové formy přímosti, upřímnosti a bratrství. To mě zaujalo. Nicméně v praktickém životě dochází k tvrdému nárazu s realitou. Když jsem s rodinou, přáteli, kolegy, cítím se dobře, protože to akceptují a berou. Problémy nastávají v českých institucích - v kontaktu s policií, v nemocnici, na úřadech. Lidé to neznají, v nemocnici nevědí, zda mě dát na ženské, nebo mužské oddělení, nic jiného neexistuje.

* Kolik žije v Česku lidí s nevyhraněným rodem?

Je nás poměrně málo, ale stačí to, abychom lobbovali za uzákonění genderově neutrálního rodu. V Austrálii už se to podařilo. Lidé mají v občance F (female, žena) nebo M (man, muž) nebo N jako neutral. To samé se chystá například v Německu. Jsem členem organizace Trans*parent, sdružujeme trans lidi, snažíme se o osvětu a změnu legislativy. Ta není dobrá. Kdo si chce u nás změnit pohlaví, musí projít sterilizací anebo kastrací, až pak si může změnit jméno. V Trans*parentu jsou další lidé, kteří také nejsou vyhranění. Je nás více, jen o nás není tolik slyšet.

* Je sterilizace a kastrace nutná?

Já jsem absolvoval oboustrannou mastektomii (odebrání prsou) na Slovensku. V Česku to nikdo nechtěl udělat, protože jsem neprošel komisí. Tam sedí sexuologové, psychologové, chirurg, urologové, gynekologové, právníci a další odborníci a schvalují všechny operace. Součástí je ovšem sterilizace u trans mužů a kastrace u trans žen. Trans lidé v Česku prostě nemohou mít děti. Evropský soud nedávno rozhodl, že tato praxe porušuje lidská práva, blýská se na lepší časy.

* Jaké oddělení si vybíráte v nemocnici?

Většinou to mužské, mám chlapecký vzhled, který v ženách budí nejistotu. Nicméně jsem hodně otevřený, lidem vysvětluji, že jsem transgender. Pak jsou většinou tolerantní. Je ale nutné pořád komunikovat.

* Co říkala vaše partnerka na všechny změny?

Jsme spolu devět let, podporuje mě, s důvěrou jí mohu sdělovat všechny své pocity. Pořád mě má stejně ráda. Komentuje to s vtipem, říká třeba: doufám, že nebudeš mít moc dlouhé vousy. Bere mě takového, jaký jsem, neřeší, jaké mám pohlaví.

* Kdy jste si začal uvědomovat, že je něco jinak?

Měl jsem dvě fáze. V dětství jsem se cítil chlapcem a nechápal jsem, proč se nemohu projevat jako chlapec, proč mě rodiče oblékali do šatiček, když jsem se chtěl válet v bahně a vypadat jako kluk. Pak jsem prošel fází, kdy jsem se přizpůsoboval společnosti a tlaku. Kolem puberty jsem se stylizoval jako dívka, ale přitom mi to vůbec nesedělo. Prožíval jsem velkou nespokojenost a nevěděl jsem proč. V pozdních teenage letech jsem v komunitě kolem punku okusil amfetamin, žil jsem v Praze ve squatech, hrál v kapele. Pak jsem odjel do Londýna, kde jsem začal žít jiný život. V Londýně jsem se setkal s queer komunitou -trans lidmi, genderově nevyhraněnými lidmi, uvědomil jsem si, že tohle jsem já, že tohle je moje cesta.

* Máte za sebou složitou operaci. Jak dlouho jste sbíral odvahu?

Celý proces trval pět let, ale rozhodl jsem se velmi rychle, že tohle chci a že až potom se budu moct nadechnout. Nebylo to jednoduché, několik let jsem z Londýna létal do Česka a hledal správného chirurga. Byl jsem na lékařských konzultacích i v Německu, v Londýně to také nešlo. Nakonec jsem našel chirurga na Slovensku. Velmi jsem se hrbil. Styděl jsem se za své tělo, prsa, nechtěl jsem například tančit. Od operace tančím, dělám jógu, líbí se mi moje tělo. Samotné operace jsem se ale vůbec nebál. Jediné, co mě mrzí, je, že jsem o tom nemluvil s rodiči, jel jsem po své vlastní ose a oznámil jim to jako hotový fakt.

* Pochopili to?

Tolerují to, mají mě pořád stejně rádi, vím ale, že s nimi musím ještě nějaká témata otevřít. Musím jim vysvětlit, co se stalo a co se se mnou bude dít dál. V současné době beru testosteron, rostou mi vousy, mění se mi hlas.

* Jaká byla reakce kamarádů a okolí?

Mám velké štěstí, že se nacházím v prostředí otevřených lidí, naše organizace je feministická, kolegyně znají genderové teorie. Všichni mi drželi palce a vycházeli vstříc. Mám velké štěstí na lidi kolem sebe. Stáli za mnou a podporovali mě.

* Jak se chovali pracovníci úřadů?

Neměl jsem vyloženě negativní zkušenost. Když jsem si ale změnil jméno, musel jsem získat jazykovědný posudek, že to jméno existuje. To jsem získal. Paní, která mi tam dávala kulaté razítko, mi ho dávala se sebezapřením, ale dala. Pak následovala výměna řidičáku, pasu, občanky, přehlášení pojištění, sociálky, na finančním úřadu - ty všechny instituce se musejí informovat. Na **fakultě sociálních věd**, kde studuji veřejnou a sociální politiku, se mi dostalo obrovské podpory.

* Obrovskou podporu rozdáváte i vy. Spoluzakládal jste nevládní organizaci Jako doma, která pomáhá ženám bez domova vrátit se do normálního života. Souvisí to s vaším osobním příběhem?

Začalo to squatterstvím. Bydlel jsem v Holešovicích ve squatu Papírna, kde probíhaly koncerty, angažovali jsme se v různých demonstracích, tam, a později ve Velké Británii, jsem přičichl k aktivismu. Nyní pracuji v Jako doma. Řešíme ženské bezdomovectví, toto téma je mi velmi blízké, protože jsem něco podobného zažil. Pomáháme ženám, z nichž některé užívaly návykové látky a pohybují se na ulici. Také se věnuji aktivitám v rámci platformy KRISA, Kritická Sociální Akce, kde se snažíme v Česku stimulovat kritickou sociální práci, aby se sociální pracovníci nebáli mít větší hlas a pracovat kriticky a s ohledem na strukturální problémy.

* Organizace Jako doma pomáhá tím, že ženám dáváte smysluplnou práci...

Založili jsme Kuchařky bez domova. Jedná se přibližně o dvacet žen, čtyři na plný pracovní úvazek, které vaří veganská jídla. Ta prodávají na farmářských trzích, nabízíme také cateringové služby. Nyní jsme na pražském Smíchově otevřeli jídelnu. Za čtyři roky v Jako doma jsem viděl ženy růst, ať už v komunikačních schopnostech, pracovních návycích, sebevědomí, schopnosti hrát divadlo. Zlepšují se. Pomáháme jim s oddlužením, většina z nich má dluhy, nabízíme psychologickou podporu. Máme terénní pracovníce, které si samy prošly bezdomovectvím, chodí do ulic, vyhledávají zájemkyně o naše programy a přivádějí je k nám. Dáváme letáky do Naděje a dalších institucí. Myslím si, že v Praze žije nějakou formou bezdomovectví kolem pěti tisíc žen, je to 30 procent lidí bez domova. Když procházím Prahou, stále jich vidím dost. Mám vždy chuť je popadnout za ruku a odvést k nám.

* A co dál?

Dalším krokem je otevření komunitního centra pro ženy v sociální tísní a součástí by měla být mimo jiné i škola ulice. Je to koncept přinesený z Velké Británie, chtěli bychom, aby naše ženy přednášely pro veřejnost i pro lidi bez domova. Aby zde měly své workshopy.

* Jaké jsou nejčastější důvody ženského bezdomovectví?

Fyzické a verbální násilí, zneužívání, psychický teror, dluhy, vyhození z domova. Jsou zde ekonomicky slabé ženy nebo ženy s psychiatrickou diagnózou či s nějakým zdravotním omezením. Zjistil jsem také, že procento lidí, kteří jsou vyhozeni z domova nebo ze školy na základě sexuality nebo genderu, je hodně vysoké.

* Co byste poradil někomu, kdo se ocitne v podobné „kūži“, jako jste byl vy?

Ať se seznámí s podobnými lidmi. Třeba z organizace Trans*parent, kde se setkávají a neformálně se o věcech baví. Když na to člověk není sám, cítí se daleko lépe. Poradil bych jim také, nenechat se nutit do žádných operací, do sterilizace, kastrace a dalších úkonů. Spousta trans kluků si nechává ženský genitál, mimo jiné proto, že se ještě nedá udělat dokonalý penis. Faloplastika penis sice vytvoří, ale dá se s ním tak akorát močit. Z funkčního klitorisů prostě udělají nefunkční penis.

* Co byste poradil rodičům, kteří se s takovou situací setkají?

Základem dobrého vztahu je láska. Pokud tam je, všechno dopadne dobře. Poradil bych jim, ať aktivně vyhledávají informace, poslouchají své dítě.

* Jaká byla vaše nejhorší chvíle?

Pobyt v nemocnici, kde jsem ležel. Doktoři a sestry místo mého zdravotního problému neustále řešili moji genderovou identitu. Byl jsem podrobený výslechu: jak to mám, jak to dělám s partnerkou a skoro i co mám mezi nohama. Skončilo to tím, že jsem podal revers a odešel jsem.

* Jste šťastný?

Jsem velmi šťastný. Mám kolem sebe skvělou rodinu a přátele, kteří za mnou vždy stáli.

Kdo si chce u nás změnit pohlaví, musí projít sterilizací anebo kastrací, až pak si může změnit jméno.

VIZITKA Rad Bandit (37) * Žil v Londýně, kde pracoval jako sociální pracovník a vystudoval sociální práci na londýnské University of East London. * S projektem Earthcircuit podnikl dvouletou cestu kolem světa. * Pracoval v časopise Nový Prostor. * V organizaci Jako doma vede výzkum. * Napsal knihu Naděje je na druhém břehu: životy pražských žen bez domova.

Foto autor| FOTO DAVID HÁVA

Merkelová se dohodla s Macronem

15.5.2017 ČRo Plus str. 03 21:10 Den v 60 minutach

Petr DUDEK, moderátor

Francie a Německo budou pracovat na společné obraně, reformě eurozóny a snižování byrokracie. Tak se alespoň na dnešní schůzce dohodli německá kancléřka Angela Merkelová a nový francouzský prezident Emmanuel Macron. Německá kancléřka řekla také, že Evropská unie spoléhá na silnou Francii a že s francouzským prezidentem sdílí nejen nutnost vyrovnat se s britským odchodem z Evropské unie, ale také potřebu dále Evropskou unii prohloubit. A Emmanuel Macron zdůraznil, že úspěch obou zemí je závislý na úspěchu Evropské unie.

Emmanuel MACRON, francouzský prezident

Evropa se nachází v historické etapě. Prezidentské volby ve Francii to ukázaly. Čelíme vzednutí populismu a kvůli tomu lidé pochybují. Pevně věřím ve vzájemnou důvěru. K tomu, abychom ji dosáhli, musí každý splnit své povinnosti. Mě ve Francii čekají rozsáhlé reformy, které jsou důležité i pro obnovení důvěry ve francouzsko-německé vztahy. Myslím si, že jsme si oba vědomi toho, že Evropa potřebuje rychlé výsledky a skutečně obměnu.

Petr DUDEK, moderátor

Apeloval francouzský prezident. A já zdravím Davida Emlera, odborníka na francouzskou politiku a moderní dějiny z Katedry německých a rakouských studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

David EMLER, odborník na francouzskou politiku a moderní dějiny, Katedra německých a rakouských studií, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Petr DUDEK, moderátor

Jakého partnera bude mít německá kancléřka na evropském fóru díky rozhodnutí francouzských voličů? Budou si rozumět, anebo si budou muset rozumět?

David EMLER, odborník na francouzskou politiku a moderní dějiny, Katedra německých a rakouských studií, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Určitě obojí. Jak jsme viděli už v průběhu té prezidentské kampaně, Emmanuel Macron je člověk, který je, řekl bych, téměř přesvědčeným eurofederalistou. Domnívá se, že silná Evropa je skutečně něco, co nejenom pro Francii, ale i pro Německo, a můžeme říct šířeji i pro celou eurozónu, je skutečně něco, bez čeho v dnešní době už nemůžeme žít. A bude, myslím si, podnikat velmi rozhodné kroky v tomto směru. Je ovšem otázka, jak se na to budou stavět, jak se k tomu budou stavět další země, další země Evropské unie. Jak koneckonců dneska poznamenala tisková mluvčí německého ministerstva financí, oni budou závislí, ten francouzsko-německý partner ještě na ostatních zemích Evropské unie.

Petr DUDEK, moderátor

Mění se něco zásadně proti rokům, kdy byl protějškem Angely Merkelové François Hollande?

David EMLER, odborník na francouzskou politiku a moderní dějiny, Katedra německých a rakouských studií, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že nikoli. François Hollande možná působil, řekněme, navenek takovým lehce unaveným dojmem. On byl nepopulárním /výpadek signálu/ ve Francii a i co se týká toho francouzsko-německého vztahu, asi nebyl schopen úplně jej vyplnit, řekněme, svým entusiasmem. On se samozřejmě s Angelou Merkelovou podílel na četných /výpadek signálu/ mohli bysme jich vyjmenovat několik, ale nebylo to přece v tom, řekněme, v duchu těch slavných francouzsko-německých dvojic, jako byl Schmidt /výpadek signálu/ Mitterrand s Helmutem Kohlem.

Petr DUDEK, moderátor

Co bude ten nový tandem Merkelová - Macron znamenat pro aktuální směřování nebo pro agendu Evropské unie?

David EMLER, odborník na francouzskou politiku a moderní dějiny, Katedra německých a rakouských studií, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Určitě, jak už dneska zaznělo v tom, v tom tiskovém prohlášení Angely Merkelové, bude snaha přenést se přes ten Brexit, aby skutečně Evropská unie se nezasekla tematicky do budoucna pouze na vyjednávání s Velkou Británií, ale bude tam určitě i snaha přijít s novou agendou, přijít s novými nápady. My jsme slyšeli konkrétně Emmanuela Macrona hovořit opakovaně o tom, že by si přál, aby eurozóna měla svého ministra financí, což je poměrně, řekněme, zásadní krok, kdy by opět členské státy, které jsou členy eurozóny, se vzdaly určité části svých pravomocí ve prospěch nadnárodních institucí.

Petr DUDEK, moderátor

Emmanuel Macron dnes také představil muže, kterého si vybral jako premiéra. Republikánského konzervativního starostu přístavu Le Havre Édouarda Philippa. Není pozoruhodné, že nepatří k Macronovu hnutí En Marche!, ale že dosud zastupoval v parlamentu republikány?

David EMLER, odborník na francouzskou politiku a moderní dějiny, Katedra německých a rakouských studií, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak to bezesporu. Tam bych řekl, jsou tam dva takové momenty, které můžeme spatřovat. Pan Philipp není příliš zkušeným politikem. On dosud nikdy nebyl ministrem, byl nebo je stále starostou v bretaňském Le Havru, je členem francouzského parlamentu teprve posledních 5 let, je mu 46 let, je jenom o několik málo let starší, než je sám Emmanuel Macron. A to, že Macron zvolil premiéra z řad republikánů, to jest ze strany vlastně, která je, řekněme, spíše v opozici k tomu hnutí Emmanuela Macrona, tak je vnímáno jako určitý taktický krok. Už můžeme vidět rozdílné hlasy v řadách, v řadách strany republikáni. Někteří z nich pravděpodobně budou mít snahu se přidat k Macronovi a účastnit se například na vládě vedené panem Philippem, ale jsou slyšet i hlasy, které to chápou jako zradu.

Petr DUDEK, moderátor

Vy jste na to teď trochu odpověděl. Ale jak tomu máme rozumět? Přiblížil si Emmanuel Macron republikány, anebo si je vzdálil tímto krokem?

David EMLER, odborník na francouzskou politiku a moderní dějiny, Katedra německých a rakouských studií, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to krok, určitě krok ambivalentní, nemůžeme říct rozhodně to či ono. Určitě on to bude vykládat tak, že to je krok, řekněme, stranou k politické pravici. On pravděpodobně, velmi pravděpodobně bude oslovovat i představitele levice. On se možná bude snažit složit tu vládu, řekněme, národního porozumění, ale jak jsem zmínil, může to být od něho velmi chytrý taktický krok, jak rozbít tu republikánskou stranu, která je vlastně teďka poslední silnou, řekněme, ještě neotřesenou stranou na tom francouzském politickém poli.

Petr DUDEK, moderátor

Tolik doktor David Emler z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuju a na slyšenou.

David EMLER, odborník na francouzskou politiku a moderní dějiny, Katedra německých a rakouských studií, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Na slyšenou.

Věci, které se nepíší snadno

15.5.2017 **MARKETING SALES MEDIA** str. 02 **Top news**

Daniel Köppl

Devadesátá léta v reklamě byla super. To vám potvrdí každý, kdo je zažil. V zásadě to probíhalo tak, že jste jednoho dne ráno vešli do agentury a vylezli jste z ní až po pár letech večer. Co bylo mezitím, si většina z pamětníků vybavuje jen matně, protože všechno běželo až moc rychle. Osobní život šel stranou, promíchal se s pracovním. Vše bylo prima a lidi se učili od cizinců, kteří do Prahy přijížděli často s představou, že jedou do pořádné divočiny.

A měli pravdu. Jediná kniha o reklamě, na kterou jste tenkrát mohli narazit, byl traktát Davida Ogilvyho ze začátku šedesátých let. A ano, bylo tu ještě pár článků lidí z kdysi státní reklamní agentury Rapid, kteří stihli obšlehnout nějaké ty myšlenky zvenku.

Nebylo tu zkrátka nic a lidem, kteří tenkrát v reklamě dělali, to začalo postupně vadit. Začalo se mluvit o tom, že by bylo dobré mít na trhu i pár odborníků, kteří obor vystudují a nebudou se divit tomu, proč se negativní písmo čte hůře. Jenomže i na přelomu

tisíciletí toho měli všichni moc a nikomu se do vzdělávání tak nějak nechtělo. Jeden z prvních,

kteří do toho šel, byl Pavel Dolanský. A byl to právě on, který v roce 2004 dokázal dovést marketingovou komunikaci na **Fakultu sociálních věd** a uvést ji tam jako plnohodnotný studijní obor. Každý, kdo se s Pavlem potkal, ví, že s ním někdy byla těžká domluva. Lpěl totiž na principech,

byl pedant a z pohledu nás praktiků byl občas strašně teoretický. Víím, jak moc tím lidí štvál a jak snadné bylo jeho poznámku pochopit špatně. Ale Pavel Dolanský měl na rozdíl od řady jiných širší přehled a moc dobře se vyznal ve výtvarném umění. Když minulý týden zemřel, odešlo s ním i kus devadesátých let a časů, kdy reklamu dělali lidé se širším kulturním rozhledem.

O autorovi| Daniel Köppl, šéfredaktor
Foto popis|

Nekrology

15.5.2017 Týden str. 97 Nekrology

-vop-

Michael Parks (77)

Šerif z Tarantinových filmů

Začínal jako kopáč příkopů, nakonec vydal šest alb a hrál ve stovce filmů či seriálů. Jako zločinec se objevil v Městečku Twin Peaks, jako šerif Earl McGraw u Quentina Tarantina.

Kalifornský rodák Michael Parks měl bouřlivé mládí, už v patnácti se poprvé oženil, často střídal povolání. Řídil nákladáky, česal ovoce, hasil lesní požáry, kopal příkopy. Po otci, profesionálním baseballistovi, zdědil sportovní nadání a v roce 1972 se pokusil kvalifikovat na olympiádu jako vytrvalostní běžec.

Na plátně se poprvé objevil v roce 1966 jako Adam ve snímku Bible, poté ztvárnil ústřední postavu potulného motorkáře v seriálu Pak přišel Bronson, ke kterému nazpíval i úvodní píseň. Hrál také v legendární Lynchově sérii Městečko Twin Peaks či v dramatu Válečný kříž (1979). Na přelomu 60. a 70. let natočil šest alb.

Quentin Tarantino a Robert Rodriguez ho obsadili do několika filmů, opakovaně do role policejního šerifa Earla McGrawa. Hrál ve snímcích Kill Bill (2003, 2004), Od soumraku do úsvitu (1999), Nespoutaný Django (2012) či Grindhouse: Auto zabiják (2007). Loni se objevil v životopisném dramatu o hráči amerického fotbalu Greater. Zemřel 9. května.

Adolph Kiefer (98) Legendární plavec a do své smrti 5. května nejstarší žijící americký olympijský vítěz. Zlato získal v Berlíně 1936, kde jako sedmnáctiletý vyhrál 100 metrů znak. Dvacet let pak držel olympijský rekord.

Robert Miles (47) Italský producent a DJ, mezi jehož nejznámější hity patří skladba Children (1994), která vyhrála hitparádu v několika evropských zemích. Zemřel 9. května.

Min Bahádur Šerčan (85) Nepálský horolezec, který se před devíti roky v 76 letech stal nejstarším člověkem, jenž dobyl Mount Everest. Později jeho rekord překonal osmdesátiletý Japonec Júičiró Miura. Šerčan se o výstup na Mount Everes pokusil letos znovu, ale 6. května zemřel v základním táboře. Pavel Dolanský (71) Přední expert na marketing a PR, bývalý učitel na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Otec televizního moderátora Lukáše Dolanského zemřel 11. května.

Foto autor| Foto: 1–4 archiv, 5 Robert Sedmík

ZE SVĚTA UNIVERZIT

15.5.2017 Studenta web&mag str. 80 Školy a my

Radka Bartošová

Taky máte pocit, že s nástupem letního zkuškového nás jako na potvoru čeká pořádná nálož zábavy? Pořadatelé květnových akcí totiž už s léty praxe tuší, že jakmile se oteplí, ochota se učit klesá na nulu. Skvělých open air akcí, které předznamenávají příchod letních festivalů, je hromada, jenomže zkoušek taky. Tak co s tím? Řešení je jednoduché – relaxujme efektivně. :)

FANDÍME VÁM!

Vyznat se v informacích na internetu není mnohdy jednoduché.

Devět nadšených studentů Masarykovy univerzity proto založilo projekt Zvol si info, který pomocí jednoduchého návodu učí mladé lidi, jak rozeznávat dezinformační a pochybné články na internetu. Vytvořili i mediální příručku Surfařův průvodce internetem (na kterou určitě koukněte), která má pomoci s orientací v množství zdrojů, médií a článků, kterými je čtenář zahlcen. Informovat chtějí ale i prostřednictvím přednášek pro středoškoláky, na které je kampaň cílena. Projekt běží od podzimu 2016 a nyní míří i na Slovensko. Jen tak dál!

Každým rokem skládají na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy imatrikulační slib a promoční přísahu tisíce studentů. Doposud přísahali na žezlo zapůjčené z Filozofické fakulty, a to nyní chtějí změnit. Formou hromadného financování (crowdfundingu) kampaň Přisáhejme na vlastní! mají v plánu zhotovit vlastní insignii. Jedná se o aktivitu, kterou chtějí všechny instituty fakulty, studenti i absolventi posílit identitu fakulty. Přispět můžete i vy!

Po kampani #prsakoule přichází #žiješsrdcem! Nezisková organizace Loono (v čele se zakladatelkou Kateřinou Vackovou) má na svém kontě už jednu úspěšnou kampaň – a to o boji proti rakovině prsu a varlat. Nyní svoje pole působnosti o něco rozšířila o kampaň Žiješ srdcem a učí mladé lidi, jak předcházet kardiovaskulárním onemocněním a jak se zachovat, pokud se s mrtvicí nebo infarktem setkají u sebe nebo u někoho blízkého. My kampani fandíme!

CO VÁS ČEKÁ

Veslařský souboj vysokých škol se blíží! V pátek 2. června se na pražském Rašínově nábřeží opět utkají české vysoké školy o titul v souboji Univerzitních osem. Na startu nebude chybět čtveřice pražských vysokých škol – Českého vysokého učení technického, České zemědělské univerzity, Vysoké školy ekonomické a Univerzity Karlovy. Těšit se můžete i na další posádky nejen českých, ale i zahraničních vysokých škol. V loňském ročníku se účastnilo závodu rekordních 14 osmiveslic z 9 vysokých škol a tří různých zemí. Jste zvědaví, kdo vyhraje letos?

Nenechte si ujít 19. ročník legendárního festivalu České zemědělské univerzity MISS AGRO 2017 a zapište si v diáři datum 16. května! Jako každý rok na vás mimo volby královny krásy čeká nášup kapel a akce, na kterou se jen tak nezapomíná. Festival, který se řadí mezi jeden z největších open-air festivalů, je už po generace organizován studenty a absolventy ČZU, kteří tak prezentují, jak výjimečnými schopnostmi a dovednostmi právě studenti této univerzity disponují.

Přijďte se odreagovat na studentské koleje! Již 11. ročník studentského hudebního open air festivalu MEZI BLOKY se 17. května rozezní v areálu kolejí ČVUT Podolí. Akce je organizována studenty a mladými lidmi ze studentského klubu Pod-O-Lee a nese heslo „od studentů pro studenty“. Kromě pořádné dávky hudby na vás čeká bohatý doprovodný program, možnost občerstvit se za studentské ceny nebo si oddychnout v chill out zóně. A pozor, vstup na festival je tradičně zdarma!

Máte tip na akci, úspěšného studenta nebo prostě jen nějaké info z vaší univerzity, které stojí za zveřejnění? Napište nám na redakce@student.cz !

Foto popis|

Ekonomové, kteří změní svět

15.5.2017 Týden str. 40 Ekonomika

Petr Musil

V málokteré vědní disciplíně jsou Spojené státy takovým hegemonem. Přesto se do světové špičky mladých ekonomů prodralo i několik zástupců Evropy a Asie. Alespoň podle proslulých světových institucí.

Prestížní americký Massachusettský technologický institut (MIT) ve spolupráci s Mezinárodním měnovým fondem (MMF) před časem vytvořil seznam pětadvaceti nejtalentovanějších ekonomů do 45 let. Vybrali jsme z něj desítku nejzajímavějších. Jde o vědce, kteří budou mít v následující dekádě největší vliv na globální ekonomické myšlení a dění.

Klíčem pro výběr bylo množství publikací v nejprestižnějších ekonomických časopisech světa. Hodnotitelé tedy brali v potaz takzvaný impakt faktor vědeckých statí. Nejsou mezi nimi sice žádní Češi, ale to neznamená, že patří k ekonomickým outsiderům. Vědci jako Filip Matějka, Tomáš Havránek nebo mimořádný talent Hana Lipovská úspěšně navazují na prvorepublikovou brněnskou ekonomickou školu a je o nich ve světě ekonomie stále více slyšet.

MIT a MMF neuvádějí pořadí jednotlivých talentů, proto jsou řazeni podle abecedy.

Nicholas Bloom (44)

Britský ekonom prošel slavnými ostrovními univerzitami takzvaného „zlatého trojúhelníku“. Tak se označují školy v Cambridgi, Oxfordu a Londýně. Poslední, doktorský titul si odnesl z University College London, kde se věnoval výzkumu investičního rozhodování za nejistoty. Později k tomu přidal ještě bádání nad vlivem inovací na hospodářský růst. Jeho výsledky byly natolik impozantní, že oslnily i vedení Evropské investiční banky. Ta Nicholase Blooma v roce 2014 vyznamenala Oceněním za mimořádný přínos ekonomii. Přišel totiž na to, že se z veřejných zdrojů vyplatí podporovat vědu a výzkum daleko více, než kdyby se investice ponechaly výlučně v rukou soukromého sektoru. Nicholas Bloom v současné době působí na Stanfordově univerzitě a pracuje na dalším velkém tématu: měření nejistoty v hospodářské politice.

Melissa Dellová (35)

Svou kariéru odstartovala bakalářským titulem na Harvardově univerzitě. Poté tato Američanka pokračovala Oxfordem a doktorát získala na MIT. Na Harvard se vrátila před pěti lety. Její výzkum má široký záběr. Zabývá se ekonomickými aspekty separatismu a válečných konfliktů, vlivem teplotních výkyvů na hospodářský růst nebo hospodářskými dopady represí uživatelů drog. Poměrně známá je její publikace, která sumarizuje poznatky o vlivu klimatických změn na světové hospodářství. Tím se řadí mezi takzvané „klimatické ekonomy“.

Esther Duflová (44)

O této francouzské ekonomce, působící na MIT, se hovoří jako o budoucí nositelce Nobelovy ceny. Jejím ústředním tématem je souvislost vzdělání, zdravotního stavu obyvatelstva a chudoby. V ekonomii boří řadu mýtů, například ten, že ve společenských vědách nelze provádět experimenty. Duflová na nich svůj výzkum staví. Jednoduchými pokusy například prokázala, že i v nejchudších zemích je účinné, když jsou lidé na základní zdravotní péči hmotně zainteresováni. V několika vesnicích v Ghaně a Keni nejprve zdarma rozdávala sítě proti komárům přenášejícím malárii. Pak je zpoplatnila. V rozporu s očekáváním se lidé proti komárům chránili více tehdy, když za moskytiéry zaplatili. Podle Duflové neexistuje rozdíl v myšlení lidí z chudých a bohatých zemí. I my, bohatí severané, máme tendenci snadno uvěřit pověrám, nejsme-li v dané věci dostatečně vzděláni. A naopak vzdělaní Afričané jsou ochotni poměrně jednoduše se vzdát svých mýtů. Esther Duflová je stejně jako Nicholas Bloom držitelkou medaile Johna Batese Clarka, kterou prý získávají budoucí nobelisté.

Emmanuel Farhi (38)

Nadějný Francouz svůj um zřejmě zdědil po rodičích. Ve svých šestnácti letech zvítězil v soutěži Concours général, která je považována za nejprestižnější vědecké klání mezi středoškoláky v celé Francii. Farhi tehdy ovládl fyziku, ale poté se věnoval studiu matematiky. Po absolvování několika elitních francouzských škol zamířil do Spojených států na MIT, kde v roce 2006 získal doktorát. V ekonomii bohatě využívá svých matematických znalostí. Věnuje se praktickým otázkám ekonomických regulací či dopadům hospodářských krizí na fiskální politiku vlád. Farhi stojí také za konstrukcí takzvané sociální daně z přidané hodnoty, kterou prosadil někdejší francouzský prezident Nicolas Sarkozy. Šlo o odvážný pokus přesunout daňovou zátěž od zdanění výdělků (včetně pojistného na sociální zabezpečení) směrem ke zdanění spotřeby. Sarkozyho nástupce François Hollande však tuto daň zrušil. Emmanuel Farhi se s dalšími dvěma ekonomy podílel na návrhu reformy mezinárodního měnového systému včetně reformy MMF.

Amy Finkelsteinová (43)

V New Yorku narozená Američanka vystudovala Harvard, Oxford i MIT, kde nakonec v roce 2005 zakotvila. Dlouhodobě se věnuje dopadům hospodářské politiky na systémy veřejného zdravotnictví. Zkoumá, jak státní zásahy do trhu se zdravotním pojištěním napravují tržní selhání a zda nevedou ke vzniku selhání nových. Významná je její práce z roku 2013 Health Insurance Experiment (Experiment se zdravotním pojištěním), která shrnuje poznatky pokusu, jež Finkelsteinová zopakovala třicet let po svých předchůdcích. Zaměřovala se na zjištění rozměru takzvaného morálního hazardu spojeného s veřejným zdravotním pojištěním. Stanovila hypotézu, podle níž veřejné výdaje na zdravotnictví po zavedení systému veřejného pojištění vzrostou daleko více, než by odpovídalo pouhému zvýšení počtu pojištěnců. Tu její výzkum potvrdil. Lidé mají tendenci zdravotnictví nadužívat, vědí-li, že je hrazeno z pojištění, a nejsou-li konfrontováni s přímými platbami. Závěry práce jsou velmi užitečné svou aplikovatelností i mimo Spojené státy.

Roland Fryer (39)

Když byl teenager, potuloval se po ulici s bandou výrostků, pral se a prodával padělky značkových kabelek. Když se ho tenkrát přátelé ptali, čím bude ve svých třiceti, odpověděl, že bude nejspíše už mrtvý. Osud byl k Rolandu Fryerovi milosrdnější. Třicítku oslavil coby nejmladší afroamerický profesor na Harvardově univerzitě v historii. Jeho původ i zkušenosti raného mládí zřejmě předurčily i předmět jeho ekonomického výzkumu. Fryer hledá odpověď na to, proč mají děti Afroameričanů horší prospěch než děti bílých Američanů. Zjistil, že ve školkách se žádné rozdíly mezi oběma skupinami ještě neprojeví. Ale zhruba devítileté bílé děti už byly o dvacet procent úspěšnější v dovednostech, jako je třeba malá násobilka. Vysvětlení je pro člověka neznalého místního prostředí překvapivé: afroamerické děti mají tím horší prospěch, čím více mají kamarádů. U bílých dětí to platí obráceně. Příčinou je skutečnost, že afroamerické děti s dobrým prospěchem jsou u svých vrstevníků terčem posměšků. Fryer navrhl řešení v podobě menších peněžitých odměn dětem za to, že budou ve škole dělat pokroky. Výsledek? Každé desetiprocentní zvýšení odměn vedlo ke zlepšení prospěchu v téměř stejné míře. Také Roland Fryer byl za svůj výzkum vyznamenán medailí Johna Batese Clarka.

Matthew Gentzkow (42)

K mladé elitě vyznamenaných Clarkovou medailí se stihl zařadit také Matthew Gentzkow z Chicagské univerzity. Americký vědec je průkopníkem v takzvané ekonomii médií. Dokázal využít nástupu internetu, pomocí něhož lze poměrně přesně měřit mediální dopad pro různé typy obsahů i cílové skupiny čtenářů, diváků či posluchačů. K jeho nejcitovanějším pracím patří výzkum toho, jak lidé konzumují informace. Zda a nakolik jsou ochotni věřit zprávám, které je utvrzují v předem vytvořeném názoru, a jak se vyvíjí na mediálním trhu poptávka po takových zprávách. Gentzkow také zkoumá vliv televize a internetové reklamy na spotřebitelskou volbu dětí. V současnosti zjišťuje, zda a jak se moc médií liší v mezinárodním měřítku.

Raj Chetty (38)

Americký ekonom indického původu je profesorem na Stanfordově univerzitě. Je také spolupracovníkem amerického Národního úřadu pro ekonomický výzkum (NBER), kde vede výzkumný tým. Svou vědeckou práci zaměřuje na efektivnost vládní hospodářské a daňové politiky, nezaměstnanost, význam vzdělání, mobility pracovní síly nebo rovnost příležitostí. Jeho závěry patří ke světově nejcitovanějším. Chetty získal doktorát na Harvardově univerzitě v pouhých 23 letech. V roce 2009 se (ve 29 letech) stal nejmladším profesorem v historii Harvardu. Deníkem New York Times byl označen za jednoho z nejvýznamnějších ekonomů současnosti. Raj Chetty je rovněž nositelem medaile Johna Batese Clarka, již uděluje Americká ekonomická asociace vědcům do 40 let.

Jonathan Levin (44)

Syn bývalého prezidenta Yaleovy univerzity je jedním z pokračovatelů teorie kontraktu. Za její obohacení získali v loňském roce Nobelovu cenu Oliver Hart a Bengt Holmström. Nositel Clarkovy medaile z roku 2011 se zabývá také podnikovou ekonomikou, tvorbou pravidel v obchodních vztazích a vlivem institucí na fungování trhu. V posledních několika letech zkoumal problematiku méně kvalitních cenných papírů (takzvaných subprime), které sehrály významnou roli při vypuknutí světové finanční krize v roce 2008. V současné době působí jako děkan obchodní fakulty Stanfordovy univerzity.

Emi Nakamurová (37)

Docentka Kolumbijské univerzity pochází z Kanady. Je absolventkou Princetonu a Harvardu. Několik měsíců strávila na stáži v americké centrální bance Fed. Dnes mimo jiné spolupracuje s Národním úřadem pro ekonomický výzkum. Její doménou jsou hospodářské cykly, monetární a fiskální politika, směnné kursy nebo dopady makroekonomických opatření vlád a centrálních bank. V posledních pracích se zaměřuje na problematiku měření inflace a jejich nákladů v dobách, kdy průměrné cenové hladiny ve většině vyspělých zemí rostou jen velmi pomalu. Formuluje doporučení pro centrální banky ohledně jejich inflačních cílů.

České ekonomické okénko

Filip Matějka (37)

Věnuje se takzvané teorii racionální nepozornosti, kterou kombinuje s klasickou ekonomikou. Propojuje dlouhodobě ověřené přístupy ekonomie založené na racionálním chování s poznatky psychologie. Vychází z předpokladu, že člověk věnuje pozornost jen něčemu. To umožňuje trochu lépe popsat chování reálných nedokonalých lidí. Matějka se snaží vysvětlit, jak takoví lidé reagují na standardní ekonomické události, jako jsou změny daní, úrokových měr nebo jak se orientují na trhu práce. Je prvním českým ekonomem, který získal třicetimilionový grant od Evropské výzkumné rady.

Tomáš Havránek (35)

Tomáš Havránek je nejcitovanějším českým ekonomem v mezinárodní databázi vědeckých publikací RePEc (Research Papers in Economics). Absolvent doktorského programu Institutu ekonomických studií Univerzity Karlovy pracuje již osm let pro Českou národní banku a od roku 2016 je poradcem jejího viceguvernéra Mojžíry Hampla. Zaměřuje se na měnovou politiku, mezinárodní obchod, ale také energetiku nebo ekonomii životního prostředí. Je docentem **Fakulty sociálních věd** UK a má za sebou studium na Helsinské univerzitě či působení na Kalifornské univerzitě v Berkeley.

Hana Lipovská (26)

Jde o mimořádně talentovanou ekonomku, jejíž diplomovou práci věnující se zpoždění ve fiskální politice oponoval exprezident Václav Klaus a ohodnotil ji na výbornou. Hana Lipovská v současnosti studuje doktorský studijní program na brněnské Masarykově univerzitě a zabývá se ekonomickými příčinami konfliktu a separatismu. Je členkou České společnosti ekonomické, Americké ekonomické asociace nebo Jednoty českých matematiků a fyziků. Za své dosavadní publikace získala řadu ocenění včetně Ceny Františka Vencovského pro mladé ekonomy do 35 let za práci Fiskální placebo.

Foto autor| Foto: Reuters, archiv

Foto autor| Foto: Karel Šanda, archiv

Foto popis| LAKMUSOVÝ PAPÍREK. Akciové burzy neomylně věští příchod a odchod hospodářských krizí. Zvládnou to i vycházející ekonomické hvězdy?

Žezla neboli insignie fakult Univerzity Karlovy

13.5.2017 ČT 1 str. 06 12:00 Z metropole

Aneta NEVŠÍMALOVÁ, redaktorka

Spondeo ac polliceor - Zavazuji se a slibuji - tak zní překlad jednoho z promočních slibů v latině. Tisíce studentů a absolventů Univerzity Karlovy přísahá každý rok na žezla svých fakult po přijetí na univerzitu i po jejím absolvování.

Jan ROYT, prorektor pro tvůrčí a ediční činnost, UK

Je to jakési stvrzení, že budou ctít Univerzitu Karlovu, že budou využívat poznatky, které na univerzitě získali, že budou ctít i humanistickou tradici.

Aneta NEVŠÍMALOVÁ, redaktorka

Historie žezel Univerzity Karlovy sahá až do 15. století. Tehdy byla vyrobena žezla dvou ze čtyř zakládajících fakult, fakulty právnické a lékařské. Žezlo rektora s barokní hlavicí bylo o něco mladší, pocházelo ze století sedmáctého. Insignie filozofické fakulty, dříve artistické a teologické, byly vyrobeny ve století osmnáctém. A právě na tato žezla přísahali čeští studenti, a to až do konce 19. století.

Jan ROYT, prorektor pro tvůrčí a ediční činnost, UK

V roce 1882 se rozdělila univerzita na českou a německou část a vlastně ta, ty historická žezla převzala německá univerzita.

Aneta NEVŠÍMALOVÁ, redaktorka

To se ovšem nelíbilo českým studentům. Ti věřili, že insignie patří Univerzitě Karlově. Spor mezi německými a českými vysokoškoly pak vyvrcholil v listopadu roku 1934 takzvanou Insigniádou, při které dle dobových fotek došlo i na strkanice a pěsti. Insignie nakonec německá univerzita té české vrátila, ale jen na pár let. Situace se změnila s příchodem nacistů, kteří historická žezla české univerzity odebrali. Stopa po několika set let starých insigniích pak končí na vybombardovaném plzeňském nádraží. Na jaká žezla ale přísahají studenti univerzity teď?

Jan ROYT, prorektor pro tvůrčí a ediční činnost, UK

Česká univerzita si pořídila žezla nová. Ta žezla vyrobil zlatník Jan Tenglerta. Nová žezla vznikala v těch letech 1883 až 1885.

Aneta NEVŠÍMALOVÁ, redaktorka

Žezla z konce 19. století jsou spolu se 7 novějšími uložena v budova Carolina v historickém centru Prahy v bezpečných trezorech.

Jan ROYT, prorektor pro tvůrčí a ediční činnost, UK

To žezlo právnické fakulty je právě z toho roku 1883. Vidíme tam liktorské pruty a sekyry, tedy to, čemu se říká fasces a meč a na tom štítku jsou váhy, tedy symboly práva. Před námi je žezlo rektora Univerzity Karlovy. Je opatřeno křížem. Ten kříž byl také na tom historickém žezle a vlastně symbolizuje to, že žezlo s křížem bylo nošeno před arcibiskupem, králem a rektorem.

Aneta NEVŠÍMALOVÁ, redaktorka

Jedno žezlo ale mezi ostatními stále chybí, a to žezlo **fakulty sociálních věd**. Ta letos na podzim oslaví 27 let od svého založení. Svoje vlastní insignie ale stále nemá. Tisíce jejich studentů proto každoročně skládá imatrikulační i promoční slib na žezlo filozofické fakulty. Vedení univerzity se proto rozhodlo k netradičnímu kroku a na nové žezlo za 600 tisíc korun vyhlásilo internetovou sbírku s názvem Přísahajme na vlastní.

Filip LÁB, proděkan pro PR

Aby všichni naši příznivci fakulty, zaměstnanci, stávající studenti a i zahraniční absolventi, tak aby měli možnost se nějakým způsobem vztáhnout k fakultě.

Jakub KONČELÍK, děkan **FSV UK**

Já jsem vlastně už čtvrtý v řadě, který se pokouší tu myšlenku vlastního žezla, vlastního symbolu jednoty fakulty zrealizovat. My jsme prostě hrozně dlouho nebyli schopni si říct, co nás vlastně spojuje.

Aneta NEVŠÍMALOVÁ, redaktorka

Pro přispěvatele fakulta připravila různé odměny, a to podle toho, jakou částkou se rozhodli projekt podpořit. Jednou z odměn bude i vyrytí jména na pamětní desku, která bude umístěna v suterénu školy. Fakulta nakonec vybrala z téměř stovky návrhů ten od pedagoga Martina Potůčka s názvem Společnost jako na dlani. Nové žezlo pak vyrobí světoznámý sochař Otmar Oliva. Právě jeho před více než 20 lety poprvé oslovil tehdejší děkan a významný sociolog Miloslav Petrušek. Stříbro, zlato i polodrahokamy, tím vším bude ozdobené nové žezlo. Na návrhu jeho částí už teď pracuje akademický sochař Oliva ve svém ateliéru, který má v moravském Velehradu.

Otmar OLIVA, akademický sochař

Spodní část fundament, kde bude teda motiv řekněme hada v defenzívě, následuje úchop, to bude takový koš s jejich heslem a tam bude srdce, protože vlastně skrze srdce můžeme vstoupit do problému.

Aneta NEVŠÍMALOVÁ, redaktorka

Na vrcholu žezla pak bude zeměkoule z kamene lapis lazuli.

Otmar OLIVA, akademický sochař

/Nesrozumitelné/ bude, ukážu. Ruka a pět, řekněme pět prstů mi poslali, vypadaly historický žezla, historický insignie, to je prostě, to je tak zavazující, protože to je odraz doby.

Aneta NEVŠÍMALOVÁ, redaktorka

Potřebných 600 tisíc korun se nakonec podařilo fakultě díky internetové sbírce vybrat za jeden měsíc. Projekt podpořilo přes 500 lidí. Nové žezlo chce sochař Otmar Oliva vyrobit do konce roku. V ideálním případě by tak studenti a absolventi fakulty mohli na nové žezlo přísahat už v příštím akademickém roce. Aneta Nevšimalová, Česká televize.

Zahraníční studenti o politice KSČM

12.5.2017 Haló noviny str. 04 Z domova
(za)

Ve středu 10. května navštívila sídlo Ústředního výboru KSČM v Praze skupina zahraničních studentů zabývajících se na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy studiem vývoje českého politického systému.

Se studenty z Británie, Francie, Itálie a dalších evropských zemí diskutoval o postojích a činnosti českých komunistů člen ÚV KSČM Milan Krajča.

Zahraníční hosty zajímaly otázky aktuálního postavení komunistické strany i názory komunistů na současné domácí i zahraniční politické problémy. Dotazy směřovaly například na pozici KSČM k probíhající vládní krizi a jejímu možnému řešení či chystané sněmovní a prezidentské volby. Mezi další diskutovaná témata patřil kupříkladu postoj českých komunistů k současné uprchlické a migrační krizi, stanovisko KSČM k charakteru Evropské unie nebo současná situace mezinárodního komunistického a dělnického hnutí.

Mediální gramotnost ožehavým tématem

11.5.2017 Revue Sondy str. 26 Měli byste vědět
ANDREA CERQUEIROVÁ

Mediální gramotnost v kontextu občanského vzdělávání. Ožehavé téma, které je nutné správně a systémově uchopit. Kulatého stolu Národního konventu o EU, který se uskutečnil v pražském Lichtenštejnském paláci, se zúčastnili zástupci veřejné správy, neziskových organizací, škol či českého i Evropského parlamentu. Řeč se točila hlavně kolem mediální výchovy ve školách, ale nejen tam.

„Ačkoli je možné vysledovat pokusy o uchopení tématu mediální výchovy v oblasti školství již dříve, nejdynamičtěji se mediální výchova rozvíjela v 90. letech 20. století,“ uvádí Lucie Šťastná z Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v materiálu, který sloužil jako podklad kulatého stolu. „V letech 2005 až 2012 probíhala kutikulární reforma, během níž se mediální výchova objevila jako nový prvek v základním a gymnaziálním vzdělávání. V průběhu 1. a 2. stupně na základní škole musí být všem průřezovým tématům dán prostor ve výuce žáků, nemusí být ale zastoupena v každém ročníku a rozsah a realizaci si určuje konkrétní škola ve školním vzdělávacím programu. Mediální výchova může mít formu vyučovacího předmětu, projektu nebo může být integrována do ostatních předmětů (například českého jazyka a literatury, dějepisu, občanské výchovy),“ pokračuje autorka.

Materiál představil a připomínkoval profesor Jan Jiráček z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Upozornil kupříkladu na problém předškolní mediální výchovy, která je třeba v německé společnosti přirozená. Role neziskových organizací v mediální výchově je podle něj dobrá, někdy k ní ale přistupují příliš aktivisticky.

Pomohly by knihovny

Své zkušenosti přednesla ředitelka pražského Gymnázia Na Zatlance Jitka Kmentová. K mediální výchově se na škole snaží přistupovat systematicky, studenti jsou tomu podle jejích slov otevření, někteří z nich působí jako youtubeři, komentují dění, spolužáci je sledují, diskutují. „Významnou částí mediální výchovy je analýza autentických publicistických textů či videozáznamů a internetových zdrojů. Ukazuje se, že tato práce je pro žáky poměrně náročná, je potřeba vést je k hlubšímu zamyšlení nad zdroji informací a nad tím, jak jsou texty či zprávy utvořeny a nakolik jsou objektivní,“ uvedla Kmentová. Škola podle ní byla i nařčena, že žákům podsouvá politická témata, názor jim ale nevnučuje, jen se snaží, aby si sami uměli vytvořit názor. Politika je vůbec ve školách tenký led – učitelé se jí často bojí dotknout, protože neexistuje žádná šablona, jak o ní mluvit, aniž by byl žákům a studentům nějaký názor podsouván, ale aby sami uměli zpracovat informace. Podle slov Pavlína Mazáčové z brněnské Masarykovy univerzity by s mediální gramotností mohly pomoci knihovny. „Jsou místem, kam děti chodí odmala,“ řekla.

Náměstkyně ministra pro lidská práva Martina Štěpánková informovala o tom, že ministr ve spolupráci s ministerstvem školství chystá vládě předložit koncepci občanského vzdělávání, která zahrnuje i mediální gramotnost.

Důležitá je spolupráce

V rámci kulatého stolu zaznělo i to, že mediální gramotnost není problém jen u dětí, ale například u seniorů, na které mají často políčeno různí podvodníci-šmejdí, kteří z nich chtějí vymámit peníze. Sice jsou přijímána nejrozumnější – i legislativní – opatření, aby se to eliminovalo, je však důležité i to, aby i senioři byli informováni, kde jsou nástrahy. Poslankyně Marta Semelová (KSČM) zdůraznila, že se opravdu jedná o problém dotýkající se všech generací, neboť zranitelných skupin je hodně. Vedle seniorů a dětí jsou jimi i lidé se zdravotním postižením, a proto vítá projekty, které kupříkladu předávají informace lidem se špatným či žádným sluchem a zrakem. Projektová manažerka Konrad-Adenauer-Stiftung Alena Resl uvedla, že cílem systému má být pestrost, na mediální výchově se podle ní mají podílet i pedagogické fakulty, odbory nebo církve. Zmínila německou zkušenost s tím, že důležité je i zapojení místních samospráv a krajů.

U nás to zatím takto nefunguje, což potvrzuje i Lucie Šťastná v podkladovém materiálu: „Doposud trvá situace, že výuka mediální výchovy je do značné míry závislá na vůli a nadšení ředitele školy, jeho finančních možnostech a potom také na schopnostech a nadšení odpovědného učitele.

Neexistuje možnost specializace učitele na mediální výchovu již při studiu na pedagogické fakultě,“ uvádí mimo jiné.

Foto popis|

Obtíže ústavní žaloby na prezidenta

11.5.2017 ČRo Plus str. 04 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

A ještě jednou prezident a Ústava České republiky, respektive varianta, že na Miloše Zemana by mohla být podána ústavní žaloba. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v následujícím příspěvku mimo jiné uvádí příklady z jiných zemí, kde se taková nejednoduchá otázka řešila.

Josef MLEJNEK, politolog

Prosadit odvolání prezidenta republiky znamená dost obtížný úkol, poněvadž na ústavní žalobě se musí shodnout tři pětiny přítomných senátorů a tři pětiny všech poslanců, neboli ústavní většina. A v celé věci pak rozhoduje Ústavní soud, nikoliv parlament. Což je jistě v pořádku, jelikož ona složitost má zamezit tomu, aby odvolání hlavy státu provedla nějaká - řekněme - obyčejná většina z politických důvodů. V tuto chvíli jde spíše o

formu tlaku na prezidenta, aby učinil to, k čemu ho ústava zavazuje. A nutno též podotknout, že řada poslanců a senátorů může být nakonec proti - nikoliv kvůli přesvědčení o správnosti prezidentova postoje, ale díky sobotkovskému argumentu: Nedělejme nyní ze Zemana mučedníka, jen by mu to pomohlo ve volbách. Ovšem pokud by ho Ústavní soud zbavil úřadu, stávající prezident by tak ztratil rovněž způsobilost ho znovu nabýt. Jde zkrátka o hrozbu, sice nikoliv nereálnou, leč stále dost obtížně realizovatelnou. O čemž svědčí i skutečnost, že v Evropě došlo k sesazení prezidenta ústavní žalobou zatím jen jednou, v roce 2004 v Litvě. Tehdejší litevský prezident Rolandas Paksas byl po několika měsících ve funkci obviněn, že protiústavně udělil litevské občanství ruskému podnikateli Juriji Borisovovi, obchodníku se zbraněmi a sponzorovi jeho volební kampaně, a že rovněž protežoval své přátele a známé při privatizaci. Paksas sice celou kauzu označil za politicky motivovanou, ale na jaře 2004 litevský parlament a ústavní soud prezidenta sesadily. Paksas však na litevské politické scéně nadále působil - jako leader populistické nacionalistické strany. Nyní je poslancem Evropského parlamentu. Dvakrát, leč neúspěšně, se pokusili sesadit prezidenta i v Rumunsku. Dokonce stejného, Traiana Basesca, v letech 2007 a 2012. Ovšem rumunská ústavní úprava procedury sesazení hlavy státu vyžaduje ještě potvrzení tohoto aktu v referendu, což nakonec Basesca v obou zmíněných případech zachránilo a on v úřadu zůstal. Konkrétní úpravy sesazování prezidentů se v různých zemích pochopitelně liší, nicméně jedno mají společné: jde o dosti obtížně uskutečnitelný akt. Uvidíme, jak vše dopadne u nás, pokud by však byla procedura sesazení prezidenta úspěšná, šlo by o událost svým způsobem velmi unikátní.

Talentovaní vysokoškoláci studují často v cizině

11.5.2017 prahatv.eu str. 00 Ostatní

Tomáš Mladějovský

Výzkum společnosti Scio ukázal, že u nás přibývá talentovaných vysokoškoláků a že právě oni využívají v daleko větší míře možností studijních stáží v zahraničí. Většinou se jedná o talentované a jazykově vybavené silné osobnosti, které jasně znají svůj profesní cíl.

To, že talentovaní studenti využívají více možností studia v zahraničí zjistil výzkum společnosti Scio, který porovnával výsledky testů v obecných studijních předpokladů z roku 2010 s odpovědmi v dotazníku z roku 2016 na otázky studijního života, zaměstnání, životního stylu a socioekonomické situace odpovědělo 689 studentů.

„Jedna čtvrtina respondentů našeho dotazníku byli muži, ale z těch, co šli studovat celou vysokou školu v zahraničí tvořili muži jednu třetinu a dvě třetiny tedy tvořily ženy. V našem výzkumu byli nejvíce zastoupeni uchazeči, kteří šli na společenskovední obory a na druhém místě potom ti, kteří šli na ekonomické obory. Nejméně zastoupeni byli uchazeči, kteří šli na umělecké obory,“ řekla Lenka Fiřtová, analytik společnosti Scio.

Kromě studijního zaměření byli také zajímavé údaje o geografických změnách v životě studentů za šest let.

„Když jsme se respondentů ptali v roce 2010, tak dvanáct procent nám odpovědělo, že pochází z Prahy a zajímavé je, že když jsme se jich ptali v té druhé fázi, tak třetina respondentů v té době žila v Praze. To znamená, že respondenti přešli do Prahy,“ řekla Lenka Fiřtová.

Ke studiu v zahraničí studentu využívali jednak vzdálenějších zemí, ale i těch docela blízkých

„Mezi zeměmi, do kterých se uchazeči vydali po udělení maturitní zkoušky, byli jak západní země jako například Německo, Španělsko, Spojené království, tak i země východní Evropy jako je Maďarsko nebo Slovensko,“ řekl Jáchym Vintr, oddělení vnějších vztahů společnosti Scio.

V současné době 61% zkoumaných studentů pracuje na plný úvazek. 12% stále studuje, 6% podniká a 4% byli v době druhé fáze výzkumu na mateřské dovolené. Do zahraničí své studenty posílá také dlouhodobě Vysoká škola hotelová.

„Ročně vysíláme kolem dvaceti studentů. Jsou to ti lepší studenti, kteří jsou nějakým způsobem vybaveni do života. Máme dlouhodobé partnery v řadě zemí. Spolupracujeme s nimi přímo, to znamená s hotelovými řetězci nebo s restauracemi. Ta praxe je pro ně velice přínosná, protože studenti si z toho přinášejí větší samostatnost, profesní dovednosti, jazyky.“ řekla Zuzana Roldánová, vedoucí Zahraničního oddělení Vysoké školy hotelové.

Velký nárůst zájmů studentů o zahraniční stáž zaznamenali také na **fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze.

„Opravdu platí, že studenti, kteří jsou lepšími studenty, tak vyjíždějí častěji do zahraničí, protože jedno z klíčových podmínek pro přijetí na zahraniční pobyty bývá studijní prospěch a vtom se právě zrcadlí výkon studentů. V současné době na naši fakultě má polovina studentů možnost vyjet během studia. Před deseti lety to byla řádově pětina.“ řekl Petr Soukup, proděkan pro studijní záležitosti FTVS UK.

Na zahraniční stáž nebo dokonce na studium do zahraničí není jednoduché se dostat. Každý uchazeč musí projít náročnou přípravou a to nejenom jazykovou.

„Studenti se mohou ucházet, ale vyjdu-li například z praxe z Vysoké školy ekonomické, tak tam je opravdu přísné výběrové řízení a studenti musejí všechny předpoklady splňovat. Zahraniční univerzity si vybírají ty nejlepší,“ řekla Eva Kislingerová, náměstkyně primátorky hl.m. Prahy.

„Tahle zkušenost, kdy sami na sobě v reálu poznají život jiných zemí, je nesdílitelná. Aby je to posílilo, byli iniciativní, energičtí a nebyli to mamánkové,“ řekla Eva Špačková, radní MČ Praha 1.

Více než 45% respondentů pracovalo už během školy v práci, která souvisela s jejím studiem. Přitom studijní předpoklady respondentů, kteří absolvovali placenou stáž, dosahovali téměř 82%. Zatímco u těch, kteří na žádné stáži nebyli byly studijní předpoklady na pouhých 68%.

URL| <http://www.prahatv.eu/zpravy/archiv/1/praha/ostatni/clanek/4538/talentovani-vysokoskolaci-studuji-casto-v-cizine>

Zeman se chce ptát Ústavního soudu, zda musí odvolávat ministry

11.5.2017 ct24.cz str. 00 Domáci
fialaa

Zatímco prezidentovi Miloši Zemanovi hrozí premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) žalobou k Ústavnímu soudu, pokud nepřijme návrh na odvolání ministra financí Andreje Babiše (ANO), sám prezident chce k tomuto soudu podat podnět. Požádá o výklad, zda je prezident za všech okolností povinen odvolat ministra, pokud o to požádá premiér. Rozhodnutí soudu je připraven respektovat, řekl na závěr své návštěvy Libereckého kraje.

Kvůli sporu s premiérem Sobotkou o odvolání Babiše se hodlá prezident obrátit podnětem na Ústavní soud. Právní názory na to, zda by měl Babiše bez prodlení odvolat, se podle něj různí. Zeman proto počká na výklad ústavních soudců.

Jan Kysela
ústavní právník, Právnická fakulta Univerzity Karlovy

Nevidím žádný způsob, jakým by se mohl prezident ústavního soudu ptát na své kompetence. Může tak soudu položit jen otázku. A bude trvat několik hodin nebo dnů, než mu soud poděkuje za zájem a napíše, že na takové otázky nebude odpovídat.

Podle Zemana navíc není možné odvolat ministra financí, aniž by u tak důležitého ministerstva znal prezident dopředu jeho nástupce. Variantu, že by z vlády odešel Babiš zároveň s premiérem Sobotkou, Zeman odmítl komentovat.

přehrát

video

Tisková konference Miloše Zemana po návštěvě Libereckého kraje

„Oddaluje to řešení vládní krize minimálně o několik týdnů. Zeman se na Ústavní soud obrátí teprve po návratu z Číny, než se vyjádří oni, také to chvíli potrvá. Je evidentní, že prezident chce Andreje Babiše na ministerstvu financí udržet co nejdéle,“ okomentoval prezidentovo otálení s odvoláním Babiše politolog z **Fakulty sociálních věd** UK Kamil Švec.

Švec také připomněl, že to byl právě Zeman, kdo vybral a jmenoval současné ústavní soudce. „Výklad ústavy není v tomto případě potřeba. Zeman ale nejspíš čeká, že mu budou chtít ústavní soudci vyjít vstříc,“ dodal politolog. Připomněl také, že to byl Miloš Zeman, kdo v roce 1998 prohlásil, že prezident nemá právo na „osobní veto“ premiérova rozhodnutí, kdo má být součástí vlády.

Fakta
Kompetenční spor a Ústavní soud

Kompetenční spor a Ústavní soud

Obecnou zásadou právního státu je, že moc lze uplatňovat pouze v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Jednotlivé státní orgány, především úřady a soudy, mají proto přesně vymezené pravomoci vykonávat určitá rozhodnutí. Může se však stát, že mezi nimi dojde ke konfliktu – buďto chtějí o téže věci rozhodovat dva různé orgány, nebo naopak všechny orgány popírají, že mají pravomoc ve věci rozhodnout. V takových případech se hovoří o kompetenčním sporu či konfliktu.

K vyřešení kompetenčního sporu je určený buďto Nejvyšší správní soud, zvláštní senát Ústavního soudu anebo Ústavní soud. Že se jedná o náplň jeho činnosti, výslovně uvádí i ústava, základní zákon České republiky. Rozhodovat by měl ze své podstaty pouze takové spory, které mají ústavněprávní rozměr. Může se jednat například o situaci, kdy by byl výkon jednoho ze státních orgánů, například vlády a jejího předsedy, dotčen nebo omezen jiným státním orgánem, kupříkladu úřadem prezidenta.

V případě sporu s prezidentem republiky o odvolání ministra se může premiér k Ústavnímu soudu obrátit kdykoliv, a tím zahájit kompetenční spor. Stačí, když bude mít podezření, že prezident nejedná v souladu se svými povinnostmi. Krom právní argumentace by patřičná žaloba především musela obsahovat správně formulovaný petit, tedy tu část, v níž se píše, co stěžovatel požaduje a jak si představuje, že má soud ve věci rozhodnout.

Kompetenční spor by řešilo plénum Ústavního soudu, rozhodovalo by o něm tedy vícero soudců. Výsledkem by mohlo být, že by Ústavní soud prezidentovi nařídil, aby konal a člena vlády na návrh premiéra odvolal. V případě, že by se tak stalo, prezident by rozhodnutí musel uposlechnout, protože verdikty Ústavního soudu jsou závazné a proti jeho závěrům se v tomto případě není možné nijak bránit. Rozhodnutí by ale také mohlo být opačné ? tedy že prezident konat nemusí.

Podobný kompetenční spor už v České republice nastal. Došlo k němu v letech 2000 a 2001 mezi vládou Miloše Zemana a prezidentem Václavem Havlem. První český prezident tehdy jmenoval guvernéra a viceguvernéra České národní banky (ČNB), aniž by k tomu premiér dal souhlas, s čímž Zeman nesouhlasil. Argumentaci kabinetu označil Hrad za „potenciálně dysfunkční“ a obsahující „schizoidní prvky“. Ústavní soud mu dal za pravdu, návrh zrušil a rozhodl, že ke jmenování šéfa ČNB kontrasignace premiéra není zapotřebí.

Zdroje: Ústava České republiky, Lidovky.cz, ČT24

přehrát

video

Jan Kysela: Zeman nemá nástroj, jak se dotázat Ústavního soudu

Předseda ústavního soudu se odmítl k celé věci vyjadřovat. Vzkázal ale, že pokud soud obdrží kompetenční žalobu, bude jí zabývat přednostně a rychle. Zeman: S Babišem jsem nejméně dvakrát nesouhlasil

Odkaz

Babiš: Počítám s tím, že budu odvolán. Nechci být jablkem sváru

Zároveň Miloš Zeman prohlásil, že s ministrem financí Andrejem Babišem nemá mocenský pakt. Tvrdí, že nejméně dvakrát s ním nesouhlasil, a proto spolu pakt neuzavřeli.

„Mocenské pakty stojí na trvalé názorové shodě,“ řekl prezident. Pakt proto neuzavřel ani s ministrem financí Babišem, ani premiérem Sobotkou. S Babišem se Zeman neshodl na kritice policejní reorganizace ani nepřijal jeho návrh, aby se letošní sněmovní volby konaly už v září. Podle politologa Švece ale Zeman Babiše podpořil například svou ústavní stížností na novelu zákona o střetu zájmů.

Demonstranty, které Zemana ve středu v několika městech vybízeli v souvislosti s Babišovými skandály k přijetí jeho demise, označil za „patologickou sedlinu české společnosti“. S demonstranty se setkat odmítl. „Proti mně se organizovala celá řada demonstrací. Za měsíc se nebude mluvit ani o těch včerejších,“ prohlásil Zeman.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2116134-zeman-se-chce-ptat-ustavniho-soudu-zda-musi-odvolavat-ministry>

Varianty řešení vládní krize

11.5.2017 ČT 24 str. 08 20:00 90' ČT24

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A další hosté zavítali do studia Devadesátky. Je s námi Marek Černocho, předseda poslaneckého klubu hnutí Úsvit, vítejte.

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, člen ústavně-právního výboru sněmovny /Úsvit-NK/

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pak také Marek Benda, místopředseda poslaneckého klubu občanských demokratů, vítejte také vy. Dobrý večer.

Marek BENDA, místopředseda poslaneckého klubu, člen ústavně-právního výboru, Poslanecká sněmovna /ODS/

Dobrý večer vám i divákům.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A Milan Znoj, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pane docente, také vy vítějte v Devadesátce.

Milan ZNOJ, politolog, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

S dovolením nejprve otázka na vás dva, pánové poslanci, jak vy tedy chápete protesty, které jsme viděli. Někdo tvrdí, ano, Český rozhlas spočítal vysloveně jednoduchou metodou počítání hlavy po hlavě 8 tisíc lidí, mobilní operátoři přispěchali pak se svým propočtem dnes svých metodologických pomůcek, že tam bylo, pokud se správně pamatuji, někde kolem 15 tisíc lidí. Pane Bendo, dá se to srovnávat s počtem líků? Je to tedy důležitá přelomová událost takovýto protest, nebo je to zkrátka svobodné vyjádření a tím to konstatování uzavřeme?

Marek BENDA, místopředseda poslaneckého klubu, člen ústavně-právního výboru, Poslanecká sněmovna /ODS/

To uvidíme samozřejmě, jestli je to přelomová událost, rozhodně tam těch lidí bylo poměrně hodně. Mně teda odhad Českého rozhlas připadal hodně konzervativní, když člověk viděl ty záběry a pamatuje si, že se vždycky říkalo, že plné Václavské náměstí je 200 tisíc lidí, jo, tak tady byla třetina, tak tam mi propočet 8 tisíc připadal opravdu jako velmi, velmi opatrný. Srovnávat to s počtem líků může opravdu jenom Slovák. Jinak bych to, jinak bych to neřekl, to je prostě vtip. Počet líků si jednoduchou mašinkou odkudkoli ze světa na to, a je to úplně něco jiného kliknout na počítači a úplně něco jiného se vracet a odejít na Václavské náměstí, často přes půl Prahy a nějakým způsobem tam vyjadřovat svůj nesouhlas, takže je to samozřejmě mnohem silnější, silnější forma protestu a lidé dávají najevo, že se jim nelíbí, že se tady někdo s ústavou, s ústavním systémem hraje zcela volně kromě toho, že lže a krade.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Teď si nejsem úplně jistý, mluvíte o Andreji Babišovi, který lže a krade podle vašeho názoru?

Marek BENDA, místopředseda poslaneckého klubu, člen ústavně-právního výboru, Poslanecká sněmovna /ODS/

Mluvím o dvou osobách, které jedna si hraje s ústavou a druhá bych tak odhadoval, že koná to, co jsem právě říkal.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Dobrá. Názor Marka Bendy. Pane Černocho ...

Milan ZNOJ, politolog, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

/Nesrozumitelné/ lže a druhá krade.

Marek BENDA, místopředseda poslaneckého klubu, člen ústavně-právního výboru, Poslanecká sněmovna /ODS/

Já myslím, že obojí.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak od toho, pánové, tu nejsme, abychom to posoudili, těžko asi navíc v živém vysílání máme tu schopnost, ale pane Černocho, prosím, máte pochopení pro ty demonstranty, ať už jich bylo, kolik jich bylo?

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, člen ústavně-právního výboru sněmovny /Úsvit-NK/

Já si myslím, že je úplně jedno, kolik tam bylo lidí, je to vyjádření občanů, mají na to právo, žijeme ve svobodném státě a opravdu si nemyslím, že by, že je meritum věci zjišťovat, kolik tam bylo lidí. Prostě ti lidé přišli vyjádřit svůj názor a je to naprosto, naprosto správně. Mě osobně trošku spíš zarazilo, že si to například pan Horáček udělal jako předvolební kampaň, postavil si tam stánek, takže to evokuje možná pak trošku, jestli to nebylo připraveno a jestli ti není už spíš předvolební boj, ale ty lidi tam přišli a mají právo vyjádřit svůj názor. Já si myslím, že to je naprosto v pořádku.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pokud se nepletu, tak i ostatní prezidentští kandidáti, vyjma Miloše Zemana, byli přítomni, takže asi nejen pan Horáček tedy.

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, člen ústavně-právního výboru sněmovny /Úsvit-NK/

Já jsem, já jsem zahlídnul stánek pana Horáčka a upřímně jsem, jako nezjišťoval jsem, kdo všechno tam byl, ale říkám, jako ten základ je takový, že lidé šli vyjádřit svůj názor, mají na to, mají na to nárok a nesrovnával bych to asi s likama na Facebooku. Jako to si myslím, že je nesmyslné. Stejně tak jako počítání a dohadování se, kolik tam bylo lidí, jestli, když by tam bylo 10 lidí, tak je to málo, jestli tam bylo tisíc lidí, tak je to hodně, jestli tam bylo 10 tisíc lidí, tak je to ještě zase nějaké jiné vyjádření. Prostě přišli, vyjádřili svůj názor a v pořádku.

Vztahy Miloše Zemana a Andreje Babiše

11.5.2017 ČT 24 str. 12 20:00 90' ČT24

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Už jsme to naznačili, důležitou linii Miloš Zeman a Andrej Babiš. Jejich vztahy se v průběhu času dosti měnily. V minulosti se navzájem kritizovali, v poslední době ale dokážou najít společnou řeč. Premiér Bohuslav Sobotka řekl deníku Právo, že mezi prezidentem a předsedou hnutí ANO existuje mocenský pakt, ovšem oba politici to odmítají.

Milan BRUNCLÍK, redaktor

Člověk, který nesplní dohodu, je nevěrohodný, tak mluvil Miloš Zeman o Andreji Babišovi v roce 2011.

Miloš ZEMAN, prezident republiky /15. 11. 2011/

Pokud jde o pana Babiše, byl jsem přímým účastníkem podpisu dohody s ním, při privatizaci Unipetrolu a konstatuji, že pan Babiš tuto podepsanou dohodu nedodržel. To je pro mě dostatečný důkaz nevěrohodnosti pana Babiše, nehledě na jistá další podezření, která se, doufám, časem prošetří.

Milan BRUNCLÍK, redaktor

Po volbách v roce 2013 mu vzkázal, že před vstupem do vlády bude i po něm žádat negativní lustrační osvědčení. Tehdejší favorit na ministra financí se ohradil.

Andrej BABIŠ, ministr financí, předseda hnutí /ANO/ /6. 11. 2013/

Já si myslím, že nepotřebuju tenhle papír. Pan prezident potřeboval asi dát nějaké nové téma, místo tajné schůzky v Lánech, tak potřeboval nahodit nějaké téma, které média budou řešit.

Milan BRUNCLÍK, redaktor

Prezident nakonec ustoupil, pro jmenování Andreje Babiše mu stačilo, že sněmovna projednala služební zákon. Později Miloš Zeman ministra financí za jeho výsledky několikrát chválil, řekl taky, že by mohl být budoucím premiérem. Andrej Babiš naopak připustil, že hnutí ANO nemusí za každou cenu postavit vlastního

prezidentského kandidáta a mohlo by podpořit současnou hlavu státu. Loni, když vrcholila kauza Čapí hnízdo, se pak oba politici sešli přímo na farmě u Olbramovic.

Miloš ZEMAN, prezident republiky /28. 4. 2016/

Hlavní důvod, proč jsem samozřejmě přijel, je pokřtít klokana.

redaktor /28. 4. 2016/

Nemá to tedy demonstrovat tu vaši užší spolupráci nebo čím dál víc prohlubující se spolupráci, jak o tom hovoří opozice?

Andrej BABIŠ, ministr financí, předseda hnutí /ANO/ /28. 4. 2016/

Ne, tak já se vyjadřuju k panu prezidentovi různě.

Milan BRUNCLÍK, redaktor

Prezident taky vetoval takzvaný Lex Babiš, tedy novelu zákona o střetu zájmů, která omezuje možnost členů vlády podnikat. Veto pak přehlasovali poslanci. Miloš Zeman i Andrej Babiš ale údajný mocenský pakt odmítají.

Andrej BABIŠ, ministr financí, předseda hnutí /ANO/

Pan prezident mi nikdy nevyhověl v těch zásadních věcech, které byly pro nás důležité, to znamená reforma policie, kde měl, kde podpořil ministra vnitra, ani s termínem voleb.

Miloš ZEMAN, prezident republiky

Mohu vás ujistit, že budou případy, kdy se názorově shodneme i kdy se názorově rozejdeme, ale mocenské pakty vypadají jinak. Tam je trvalá názorová shoda.

Milan BRUNCLÍK, redaktor

Během současné vládní krize se oba politici setkali mezi čtyřma očima dvakrát. Milan Brunclík, Česká televize.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A Milan Znoj, politolog z **Fakulty sociálních věd** stále s námi. Pane docente, vypadá tedy mocenský pakt takto nebo jinak? Jak jsme teď slyšeli tedy z úst Miloše Zemana.

Milan ZNOJ, politolog, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Tak mocenský pakt je opravdu příliš silné slovo. Je zde nepochybně spolupráce čím dál užší a prezident Zeman se rozhodl, že Andreje Babiše bude držet na ministerstvu financí, co nejdéle bude moci a zřejmě ta spolupráce má nějaký širší půdorys, možná i nějakou perspektivu pro futuro, protože Miloš Zeman je prezident, který chce moc, chce ji užívat a potřebuje tím pádem politickou sílu, o kterou by se mohl opřít. Když ta jeho strana tak trochu se zesměšnila ve volbách, až jí zakázal užívat jeho jméno. Tak hledal jinou, chtěl získat sociální demokracii, o tu bojuje až do teďka a mstí se i premiéru Sobotkovi právě za to, že mu víceméně zabránil tomu, aby převzal sociální demokracii. No, a nabízí se hnutí ANO, které je silné, je, jak se říká na vorhontě, má pořád sílu, byť teď je trochu v kleštích, ale zdá se, že preference zatím na nich se to moc neprojevuje, uvidíme, jak se to bude vyvíjet dále, takže spolupráce Miloše Zemana s hnutím ANO a s Andrejem Babišem se prostě nabízí a budou spolupracovat asi i nadále.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

No, a když, pane docente, mluvíte o nějakém zájmu Miloše Zemane, tak jak ten zájem číst? To je skutečně praktický zájem, mocenský zájem, na něčem konkrétním anebo to je zkrátka znovuzvolení?

Milan ZNOJ, politolog, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Určitě, samozřejmě hraje roli to, že Miloš Zeman chce být znovu prezidentem a například by se mu hodilo, kdyby hnutí ANO, které je poměrně výraznou politickou silou, v zemi, tak aby nepostavilo kandidáta, neřku-li, aby ho snad i podpořilo a víte, že hnutí ANO byl takový trend, snaha zevnitř postavit svého kandidáta. Na sněmu už to probublávalo, už se málem představoval, ovšem potom Andrej Babiš rázně řekl: "Tak jestli chce ..."

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Martin Stropnický třeba?

Milan ZNOJ, politolog, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

No, říkal jsem si, jestli ho mám jmenovat, ale je to všeobecně známé, tak Martin Stropnický, ministr obrany, jestli chce kandidovat, tak ať si to zaplatí sám, takže rázně odpověděl.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Na druhou stranu už jsme také slyšeli v člancích, že Andrej Babiš řekl, že Martin Stropnický na to nemá při nějakém užším setkání se svými příznivci, ale mimochodem, pokud by šlo o přímou podporu do prezidentské volby, jak moc je to vlastně u voličů důležité? Přece Miloš Zeman svou první volbu vyhrál právě proto, že říkal, že není politik, že za ním není podpora žádné velké politické strany standardní. Tak není to naopak handicap?

Milan ZNOJ, politolog, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

No, handicap to není, je pravda, že u nás příliš nefunguje to, co jinde se děje poměrně běžně, že voliči jaksi identifikovaní s nějakou stranou nebo s nějakou osobností poslechnou výzvu, aby svůj hlas v druhém kole nebo při nějaké jiné příležitosti dali tomu, na který dotyčná strana nebo ta osobnost ukáže jako vhodného nástupce. To se u nás moc neděje, lidé nejsou se stranami identifikovaní, strany jsou slabé v kolenou, ale myslím si, že to jaksi reálně politicky pořád funguje, kdyby hnutí ANO postavilo svého kandidáta, je schopno zorganizovat kampaň celorepublikově, plošně, má zkušenosti s marketingem politickým, tak to je velké plus, které ostatní kandidáti, kteří se zatím rojí jako konkurenti nebo nabízejí jako konkurenti Miloši Zemanovi, tak to mají těžké, ne každý je milionář, Jiří Drahoš říká, že pro něho je obtížné financovat kampaň, hledá nějaké zdroje, že by objížděl na kole republiku, to si asi nelze představit, takhle se prezidentská kampaň vést nedá, takže on potřebuje získat nějaké to zázemí, které politici dobře ovládají, mají tam své kontakty, proto hnutí ANO, kdyby se postavilo za Miloše Zemana, tak je to prostě pro něho zásadní věc.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Vztah Babiš - Zeman očima Milana Znoje. Pane docente, mockrát díky, že jste byl s námi. Na shledanou.

Milan ZNOJ, politolog, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Děkuji za pozvání.

Odešel známý teoretik českého skla Antonín Langhamer

10.5.2017 genusplus.cz str. 00 Jablonecko
TZ MSB

Ve věku osmdesáti let v Jablonci nad Nisou na počátku května skonal semilský rodák Antonín Langhamer (* 24. 7. 1936), kurátor více než tří stovek výstav obrazů, soch, skla, šperků i užitého umění, autor úctyhodné řady publikací (mj. monografie Legenda o českém skle) a nesčetných odborných textů, laureát Sklářské ceny České sklářské společnosti za rok 2002 a medaile GRATIAS TIBI AGO statutárního města Jablonce nad Nisou.

Jeho cesta ke sklu nebyla přímočará a uhlazená. Dlouhá léta mu jeho profesní kariéru komplikoval nevhodný „třídní původ“. Na gymnázium nemohl. Vyučil se tedy mezi lety 1951-1953 sklářem na Základní odborné škole

sklářské v Železném Brodě a poté nastoupil jako foukač laboratorního skla do n. p. Technické sklo v Držkově, kde pracoval až do roku 1958. Teprve poté se jeho cesta začala stáčet směrem ke sklářské teorii.

Nejprve působil jako metodik Okresního domu osvěty v Semilech (1959-1961), pak nastoupil na místo odborného pracovníka v jabloneckém Muzeu skla a bižuterie (1961-1977; jako redaktor se zde zasloužil o prvních pět ročníků dodnes ceněného sborníku *Ars vitraria*), externě absolvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě (1961-1964) a dálkově **fakultu sociálních věd** a publicistiky na pražské Karlově Univerzitě (1965-1970).

V roce 1977 Antonín Langhamer z jabloneckého muzea odešel (nikoliv zcela dobrovolně) a nastoupil jako historik umění v liberecké Oblastní galerii (1978-1990). Posledních šest let před odchodem do důchodu strávil jako ředitel Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, které pod jeho vedením uspořádalo řadu důležitých výstav mapujících aktuální stav české sklářské výtvarné scény.

Odchodem z muzea jeho aktivní působení v oboru rozhodně neskončilo. Až to s odstupem vypadá, že se spíše obrodilo a zesílilo poté, co byl zbaven každodenní zátěže ředitelského postu. Úzce například spolupracoval s Galerií DETESK v Železném Brodě, Muzeem a Pojizerskou galerií v Semilech a časopisem *Sklář* a keramik. V posledních letech připravil zásadní monografii o Jaroslavu Brychtovi či publikaci *Výtvarní umělci Jablonecka a Železnobrodská 1945–2015*.

URL| <http://www.genusplus.cz/jablonecko1/jablonecko1/odesel-znamy-teoretik-ceskeho-skla-antonin-langhamer>

Odešel znalec českého skla a umění Antonín Langhamer

10.5.2017 nasejablonecko.cz str. 00 Poslední rozloučení

Archiv Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou

Ve věku 80 let zemřel ve čtvrtek 4. května 2017 významný znalec českého skla a výtvarného umění a semilský rodák Antonín Langhamer. Poslední rozloučení se koná ve čtvrtek 18. května ve 12 hodin v obřadní síni na hřbitově v Jablonci nad Nisou.

Pan Langhamer byl i externím spolupracovníkem naší redakce, když se podílel na článcích o výstavách v železnobrodské galerii Detesk. Ještě 27. dubna uvedl zdejší výstavu *Barevná chvění* Blanky Brožové, proto je úmrtí i pro jeho známé překvapivé.

V roce 2014 byla v rámci Skleněného městečka v Železném Brodě představena jeho kniha o profesoru sklářské školy Jaroslavu Brychtovi. Jeho stěžejním dílem je *Legenda o českém skle* z roku 1999. Řadu výstav uváděl i v semilském muzeu, z poslední doby to byla v roce 2016 výstava Vladimíra Komárka.

Medailonek z článku Milana Hlaveše, který byl publikován v ročence *Z Českého ráje a Podkrkonoší* č. 19:

Antonín Langhamer se narodil se 24. července 1936 v Semilech. Absolvent ZOŠ sklářské v Železném Brodě (1951-1953, foukač laboratorního skla), externího studia na SUPŠ sklářské v Železném Brodě (1961-1964, oddělení skleněných figurek) a dálkového studia na UK (1965-1970, **fakulta sociálních věd** a publicistiky). Byl postupně foukačem laboratorního skla v n. p. Technické sklo v Držkově, Metodikem Okresního domu osvěty v Semilech (1959-1961), odborným pracovníkem Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou (1961-1977) a historikem umění v Oblastní galerii v Liberci (1978-1990). V letech 1990-1996 působil jako ředitel Muzea skla a bižuterie v Jablonci n. N. Uspořádal nesčetně výstav skla, bižuterie, obrazů, soch a výtvarného umění. Publikoval bezpočet odborných statí, je autorem mnoha katalogů a monografií, z nich jmenujme aspoň *Legendu o českém skle*, monografii o Jaroslavu Brychtovi či publikaci *Výtvarní umělci Jablonecka a Železnobrodská 1945-2015*.

Náhled fotogalerie

OTEVŘÍT FOTOGALERII (celkem 5 fotek)

URL| <http://www.nasejablonecko.cz/jablonecko-aktualne/odesel-znalec-ceskeho-skla-a-umeni-antonin-langhamer/?aktualitaId=48144>

Odešel známý teoretik českého skla Antonín Langhamer

10.5.2017 tydenvlk.cz str. 00 Jablonecko
TZ MSB

Ve věku osmdesáti let v Jablonci nad Nisou na počátku května skonal semilský rodák Antonín Langhamer (* 24. 7. 1936), kurátor více než tří stovek výstav obrazů, soch, skla, šperků i užitého umění, autor úctyhodné řady publikací (mj. monografie Legenda o českém skle) a nesčetných odborných textů, laureát Sklářské ceny České sklářské společnosti za rok 2002 a medaile GRATIAS TIBI AGO statutárního města Jablonce nad Nisou.

Jeho cesta ke sklu nebyla přímočará a uhlazená. Dlouhá léta mu jeho profesní kariéru komplikoval nevhodný „třídní původ“. Na gymnázium nemohl. Vyučil se tedy mezi lety 1951-1953 sklářem na Základní odborné škole sklářské v Železném Brodě a poté nastoupil jako foukač laboratorního skla do n. p. Technické sklo v Držkově, kde pracoval až do roku 1958. Teprve poté se jeho cesta začala stáčet směrem ke sklářské teorii.

Nejprve působil jako metodik Okresního domu osvěty v Semilech (1959-1961), pak nastoupil na místo odborného pracovníka v jabloneckém Muzeu skla a bižuterie (1961-1977; jako redaktor se zde zasloužil o prvních pět ročníků dodnes ceněného sborníku Ars vitraria), externě absolvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě (1961-1964) a dálkově **fakultu sociálních věd** a publicistiky na pražské Karlově Univerzitě (1965-1970).

V roce 1977 Antonín Langhamer z jabloneckého muzea odešel (nikoliv zcela dobrovolně) a nastoupil jako historik umění v liberecké Oblastní galerii (1978-1990). Posledních šest let před odchodem do důchodu strávil jako ředitel Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, které pod jeho vedením uspořádalo řadu důležitých výstav mapujících aktuální stav české sklářské výtvarné scény.

Odchodem z muzea jeho aktivní působení v oboru rozhodně neskončilo. Až to s odstupem vypadá, že se spíše obrodilo a zesílilo poté, co byl zbaven každodenní zátěže ředitelského postu. Úzce například spolupracoval s Galerií DETESK v Železném Brodě, Muzeem a Pojizerskou galerií v Semilech a časopisem Sklář a keramik. V posledních letech připravil zásadní monografii o Jaroslavu Brychtovi či publikaci Výtvarní umělci Jablonecka a Železnobrodská 1945–2015.

URL| <http://www.tydenvlk.cz/jablonecko1/jablonecko1/odesel-znamy-teoretik-ceskeho-skla-antonin-langhamer>

KURZ: Jak na kulturní PR od mediaplánu až po monitoring?

9.5.2017 tyinternety.cz str. 00

Zveme Vás na kurz PR vzdělávací platformy PIARISTI, během kterého proniknete do realizace PR kampaně pro kulturní projekt.

Jak realizovat kompletní PR kampaň kulturního projektu od plánování až po vyhodnocení? Jak sestavit mediaplán, jak najít vhodná témata a napsat tiskovou zprávu, jak realizovat mediální partnerství, jak si vytvořit medialist, správně oslovit novináře a jak mediální výstupy zmonitorovat a vyhodnotit? Během uceleného kurzu zjistíte, jak na PR v oblasti kultury.

PROGRAM:

DEN 1 / 10. 5. 2017:

13:00 – 14:00 Nikola Lörinczová (PIARISTI) a Jiří Sedlák (Colours of Ostrava, Arts Marketing) / Mediaplán kulturní akce

Na začátku všeho jsou cíle a budget. Jak si stanovit reálné cíle? Jaké mediatypy z volit při malém a velkém budgetu? Jak vlastně mediaplán vypadá a k čemu je dobrý a co všechno by měl obsahovat? Jaký minimální budget potřebujete pro slušné výsledky?

14:00 – 15:00 Eliška Míková (PIARISTI) a Jan Kulich (Empresa media) / Mediální partnerství

Co je mediální partnerství a k čemu je dobré? Co mohu v rámci partnerství od média získat či požadovat? Jak se o partnerství žádá? Co čekat od mediálního partnera a co byste naopak měli nabídnout? Je potřeba smlouva? Je možné realizovat partnerství bez peněz nebo pouze s financemi?

15:30 – 16:30 Nikola Lörinczová a Eliška Míková (PIARISTI) / Text a téma

Jak přemýšlet při výběru témat pro tiskovou zprávu či přímo novináře? Co média zajímá a jakým tématem máte šanci je zaujmout? Jak téma zpracovat?

16:30 – 17:00 David Klimeš (FSV UK) / Kam se vyvíjí obsah médií?

Jak se mění mediální obsah? Kam se vyvíjí? Jakým tématem novináře zaujmete a co už dnes nefunguje? Jak by mělo být téma zpracované? Co obrázky, video či bulvárnější titulky? Odbornou přednášku na téma vývoje mediálního obsahu přednese David Klimeš, novinář a pedagog **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, který lektoruje o mediální komunikaci v Česku i zahraničí.

DEN 2 / 11. 5. 2017:

13:00 – 14:00 Eliška Míková (PIARISTI) / Jak napsat tiskovou zprávu

Jak by měla vypadat tisková zpráva, kterou dnešní novináři chtějí číst a hlavně s ní dále pracovat? Co by měla zpráva obsahovat, aby novináře zaujala a našli v ní vše potřebné a zajímavé?

14:00 – 15:00 Nikola Lörinczová (PIARISTI) / Medialist a distribuce informací

Jak si vytvořit dobrý medialist? Jak obsáhlý může medialist být a co v něm nesmí chybět? Jak novináře oslovit?

15:30 – 16:30 Hana Slívová (aktualne.cz) / Spolupráce piaristy a novináře

V jaké formě posílat novinářům emaily, aby si jich všimli? Kdy je posílat? Co potřebují novináři v emailu najít, aby mohli s informacemi rychle a jednoduše pracovat? Jaké chyby dělají piaristé nejčastěji? Může si piarista vybudovat dobrý pracovní vztah s novinářem? A jak toho dosáhnout?

16:45 – 17:45 Nikola Lörinczová (PIARISTI) a Michal Hroneš (Newton media) / Monitoring médií

Proč je monitoring médií důležitý. Proč jej piarista ke své práci opravdu potřebuje? Jak zmonitorovat a vyhodnotit kampaň? Co umí Newton media? A jak může nejen kulturním piaristům pomoci?

CENA:

1 990 Kč

REGISTRACE:

goo.gl/EcNQWu

V případě otázek nás neváhejte kontaktovat na emailu piaristi@piaristi.cz.

+ Google Calendar + iCal Export

URL| <http://tyinternety.cz/kalendar-akci/kurz-jak-na-kulturni-pr-od-mediaplanu-az-po-monitoring/>

Budějovický Budvar

9.5.2017 Euro str. 58 light lidé a podniky
RED

Petr Dvořák • generální ředitel

V čele Budějovického Budvaru stanul na začátku května Petr Dvořák (41), který naposledy působil jako mezinárodní ředitel značky Pilsner Urquell ve společnosti SABMiller. Dvořák, absolvent ekonomických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, řídil marketing v Pivovarech Staropramen, pracoval jako ředitel marketingu pro střední Evropu v Anheuser-Busch InBev a ředitel značky a marketingové komunikace v O2. V SABMiller byl zodpovědný za strategii značky a spolupráci s klíčovými trhy. Ve své nové funkci chce posílit

pozici Budvaru na mezinárodních trzích a vrátit mu silnou pozici v České republice v prémiovém segmentu. Petr Dvořák je ženatý a má dvě děti. Dlouholetý šéf podniku Jiří Boček, který vedl podnik od roku 1991, skončil ve funkci k začátku letošního roku. Do jmenování Petra Dvořáka dočasně Budvar řídil jeho ekonomický ředitel Petr Žáček. •

Foto popis|

Pro nového francouzského prezidenta Macrona nic nekončí, ale naopak teprve začíná

8.5.2017 ČRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Twitterový účet Juliuse Šumana vypustil další nahrávku, která má zachycovat šefa hnutí Andreje Babiše s novinářem Markem Přibílem. Mými hosty budou člen předsednictva ANO Jan Volný a místopředseda KDU-ČSL a sněmovny Jan Bartošek. Macrona ta hlavní bitva teprve čeká. Má-li být úspěšným prezidentem, musí jeho hnutí uspět ještě v parlamentních volbách. A Národní fronta stojí po porážce své šéfky Le Penové v prezidentských volbách před radikální změnou. V Česku i řadě evropských zemích si připomínáme konec druhé světové války. Jak se v Rusku retušují nepříjemné části dějin? Prozradí nám známý ruský filozof Igor Čubajs. Je pondělí 8. května, deset minut po sedmnácté. Snad jste si užili volno, i když počasí nic moc. Teď je tu padesátiminutovka aktuálních rozhovorů. Jsme Český rozhlas Plus.

Pro nového francouzského prezidenta Emmanuela Macrona nic nekončí, ale naopak všechno teprve začíná. Píše dnes například belgický Le Soir. Připomíná, že zatím není jasné, s kým a jak se Macron chystá realizovat svou macronovskou politickou nabídku. Jak začne rychle vládnout v blížící se kampani před parlamentními volbami vnímanými jako třetí kolo letošních francouzských voleb hlavy státu. A jak se vyhne tomu, aby se jako nezkušený čerstvě zvolený prezident nestal jen rukojmím her ostatních politických stran. Mým prvním hostem je náš zpravodaj, který sledoval francouzské prezidentské volby, Pavel Novák. Dobrý den.

Pavel NOVÁK, redaktor

Pěkný den z Paříže.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, jak nově zvolený francouzský prezident prožil dnešek? Má za sebou nějaká politická jednání?

Pavel NOVÁK, redaktor

Předpokládám, že už nějaká politická jednání vedl, protože moc času mu nezbyvá. Má převzít funkci prezidenta od Francoise Hollanda v neděli. A ... /výpadek signálu/.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, je nám líto, Pavel Novák, náš zpravodaj, který sledoval francouzské prezidentské volby, zmizel dříve, než stihl něco říci. Možná, že ještě stále je na lince. Pavle, slyšíme se? Tak, bohužel. Pavel Novák není. Ale my už máme na lince Elišku Tomanovou, politoložku z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Vás také zdravím. Dobrý den.

Eliška TOMALOVÁ, politoložka, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Stále francouzské noviny skloňují, alespoň to, co jsem nahlédla na internetu, že hlavním úkolem Macrona bude teď získat tu svoji podporu pro své hnutí v nadcházejících volbách do sněmovny. Dá se odhadnout podle jeho úspěchu v prezidentských volbách, jak dopadne jeho partaj?

Eliška TOMALOVÁ, politoložka, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Už tady existují dokonce i první průzkumy, ten poslední zveřejněný byl vlastně ještě před druhým kolem, kdy se ukázalo, že v podstatě ty šance nejsou tak špatné. Že on by byl schopný kolem 250 křesel v parlamentu získat. Což sice není parlamentní většina, ale řekla bych, že výsledek to špatný není. Samozřejmě je otázkou, do jaké míry se mu podaří ještě oslovit voliče těch tradičních francouzských stran. Ale vypadá to, že v podstatě ta restrukturalizovaná francouzská politická scéna je spíše Macronovi v tomto ohledu nakloněna.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Kdyby to skončilo tak, jak naznačují ty průzkumy, které jste zmínila, znamená to, že on pro prosazování své Macronovy politiky by musel získat ještě nějaké souputníky v parlamentu. A ptám se, u jakých partají dnes existujících má Macron šanci?

Eliška TOMALOVÁ, politoložka, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, jistou podporu má od Francoise Bayrou, který tedy zastupuje centristickou stranu Modem, tak tam je ta podpora téměř jistá. Dále by člověk čekal i část tedy té tradiční francouzské pravice, republikánů. A část i socialistické strany. Můžeme říci, že ta socialistická strana je asi nejvíce v krizi. Když porovnáme situaci ostatních politických stran. Takže tam bych se, tam bych se domnívala, že se bude skutečně lámat chleba. Do jaké míry tedy socialistická strana dokáže kolem svého lídra stávajícího, pořád ještě stávajícího prezidenta soustředit své síly a do jaké míry dojde tedy k odlivu voličů směrem k Macronovi.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

A jak byste charakterizovala to Macronovo politické hnutí? Dá se to nazvat stranou? Nebo půjde jakoby hnutí přímo do těch voleb?

Eliška TOMALOVÁ, politoložka, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, tak já bych řekla, že tady je veliký úkol pro Macrona, z toho teprv stranu vytvořit. Protože samozřejmě tady dochází k určité generační výměně, základna by zde byla, ale jsou to do jisté míry lidé nezkušení v politice. A on bude potřebovat tu základnu budovat od spodních pater. To znamená regionálních, obecních, až po tu nejvyšší politiku. Takže v tuto chvíli jestli se ptáte na tu distinkci hnutí - strana ve francouzském pojetí, když se bavíme o těch centristických a pravicových stranách, tak spíše se užívá ten výraz hnutí už tradičně. Ale i z hlediska jakési politologické definice to v tuto chvíli tak vypadá, že je to spíše takové volnější seskupení, které se teprv bude konsolidovat. A čekají nás volby nejenom tedy parlamentní, ale i senátní potom na podzim, takže těch zkoušek bude více během roku.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm. A to Macronovo politické hnutí, dá se nějak zjednodušeně nazvat prostě liberálním hnutím, které má ambice jaké?

Eliška TOMALOVÁ, politoložka, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, tak má ambice obměnit francouzskou politickou scénu. Má ambice více akcentovat politiku evropskou, což se mě osobně velmi líbí ve Francii, tam bude veliký úkol. Má ambice vytvořit hlavně podle mě ve Francii určitý optimismus, který v tuto chvíli, i když jsme možná optimisté, že ta volba dopadla dobře, tak ten optimismus ve společnosti nepanuje. Takže podle mě ta ambice vytvořit určitý elán ve společnosti, zajistit si podporu ne pouze odpor vůči Marine Le Pen, ale skutečnou reálnou podporu voličů vlastních politických témat. To je tedy úkol roku 2017 pro hnutí Střed.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm. V každém případě po těchto volbách prezidentských se zdá, že Evropská unie je uklidněná, že to není paní Le Penová. Dokonce pan Juncker gratuloval panu Macronovi. Dělal dojem, jakoby jim oběma šlo o to samé. Ale jde doopravdy?

Eliška TOMALOVÁ, politoložka, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak, to je samozřejmě otázka. Je vidět, že se všem tak trošku ulevilo. Ty reakce byly vesměs pozitivní. Samozřejmě Francie bude prosazovat silnější Francii v Evropě. Řekla bych, že bude přece jenom akcentovat ten francouzsko - německý tandem, kdy Macron už tedy avizoval, že se brzy podívá do Německa. A v podstatě, když se podíváme na současnou politiku Evropské komise, tak ty Macronovy představy se příliš neodlišují od toho současného nastavení. Takže tady bych spíše řekla, že k velkému konfliktu zájmu nedojde. Otázkou je, jaké reakce on se dočká u zemí, kam spadáme i my, tedy střední a středovýchodní Evropy, kdy on je zastáncem vícerychlostní Evropy. Takže uvidíme, v jaké skupině se tedy ocitneme. A řekla bych, že velmi klíčové pro evropské voličstvo je, zdali to jeho nadšení, ten určitý optimismus spojený s rozvojem Evropy ovlivní i politická kampaň, politické kampaně vnitropolitické, vnitropolitická témata v jednotlivých státech. Jestli skutečně se podaří tematizovat evropskou integraci jako součást politický budoucnosti jednotlivých států.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, to říká Eliška Tomalová, politoložka z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, která byla mým hostem. Moc vám děkuju a na shledanou.

Eliška TOMALOVÁ, politoložka, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Děkuju, na shledanou.

Když máte ve druhém kole Le Penovou, tak volba není normální, zaznělo v ČT

7.5.2017 parlamentnilisty.cz str. 00
mp

Jen 12 minut po uzavření volebních místností promluvila ke svým stoupencům francouzská nacionalistka Marine Le Penová. „Chtěla bych poděkovat všem lidem, kteří mě podpořili,“ oznámila hned na úvod svého vystoupení. V České televizi následně zazněla varovná slova.

Neúspěšná prezidentská kandidátka Marine Le Penová poděkovala voličům za velkou podporu. Politická mapa Francie se podle jejího názoru mění. „Myslím si, že mnoho z těch, kteří podpořili Emmanuela Macrona, se zdiskreditovalo... Toto druhé kolo znamená totální přestavění francouzské politické scény,“ prohlásila dáma. Z boje rozhodně nehodlá ustupovat, ale naopak se ještě s větším nasazením zapojí do kampaně před volbami parlamentními příští měsíc. „Vyzývám Francouze, aby se zapojili do vytváření nové politické síly,“ apelovala na voliče úspěšná prezidentská kandidátka. To se ovšem podaří pouze za situace, kdy se Národní fronta dokáže proměnit v nacionalisticky laděné hnutí, které přiláká víc voličů. Teprve uvidíme, zda se to podaří. Stoupenec Marine Le Penové Jean-Pierre Hottinger ve studiu České televize konstatoval, že Francie prošla historickou volební kampaní, ale také velmi hysterickou volební kampaní. „Ta kampaň byla historická, ale také hysterická. Je třeba říci, že zejména před druhým kolem se média utrhla ze řetězu, protože neustále připomínala historii Národní fronty za časů jejího otce Jean-Marie Le Pena,“ podotkl. Neměli bychom zapomínat na to, že na čtyři miliony Francouzů vhodily do volebních urn jen bílé lístky, což ukazuje na to, že Macron rozhodně nemá podporu celé země. Politolog Michel Perottino z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v České televizi prohlásil, že tyto francouzské volby nebyly normální. „Když máte ve druhém kole Marine Le Penovou, tak ta volba není normální,“ řekl jasně. Macron by se měl podle Perottina zamyslet nad tím, že jeho vítězství je křehké, protože zahrnuje i voliče, kteří nehlasovali ani tak pro Macrona jako spíše proti Marine Le Penové. Také u něj teprve čas ukáže, zda dokáže pro své kroky získat podporu pro svou politiku.

URL| http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Kdyz-mate-ve-druhem-kole-Le-Penovou-tak-volba-neni-normalni-zaznelo-v-CT-486810?utm_source=nm&utm_medium=xml

Z televizní debaty vyšel jako vítěz Macron. Porazí Le Penovou a stane se prezidentem?

5.5.2017 ČRo - wave.cz str. 00 společnost

Jarda Petřík

Francii čeká v neděli rozhodující druhé kolo prezidentských voleb, ve kterém se rozhodne, jestli bude mít země historicky nejmladšího prezidenta v osobě Emmanuela Macrona, nebo se vůbec první francouzskou prezidentkou stane nacionalistka Marine Le Penová. Větší naději na vítězství má před nedělní volbou Macron, kterého v posledních průzkumech podporuje zhruba 60 % dotázaných. Šance obou finalistů jsme probírali s Eliškou Tomalovou z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a externí příspěvatelkou Radia Wave Evou Svobodovou, která telefonovala přímo z Paříže.

„Prezidentská kampaň končí ve Francii dnešním dnem. Od soboty už do ní kandidáti nesmějí vstupovat, další věc je ale to, co se bude dít na sociálních sítích,“ vysvětluje Eliška Tomalová. „Teď se například objevily informace o kontu Macrona na Bahamách, a i když to on sám okamžitě dementoval, už si tahle informace začíná žít vlastním životem.“ Posledním důležitým střetnutím obou kandidátů byla tradiční středeční televizní debata. Podle Tomalové nebyla zásadní co do probíraných témat, ale doslova šokovala formou, která neměla v kontextu francouzské debatní tradice ani intelektuální, ani lidskou úroveň. „Le Penová se dlouhou dobu snažila stranu očistit od extrémních nálepek, ale po středeční debatě dostalo mnoho jejích příznivců pocit, že se ve skutečnosti příliš nezměnilo, že je všechno při starém,“ říká Eva Svobodová a dodává, že podle většiny lidí byla debata agresivní. Mezi nejdůležitější témata francouzských prezidentských voleb patří Evropská unie a imigrace. „Bylo docela zajímavé v televizní debatě sledovat Macrona, který byl připraven, že Le Penová tohle téma vytáhne, a snažil se vystupovat silácky. Mluvil o tom, že situaci bude řešit například vytvořením speciální task force přímo podřízené prezidentovi,“ popisuje Tomalová s tím, že se Macron v otázkách imigrace a terorismu snaží vystupovat otevřeně a rázně. Le Penová by se zase ráda vrátila k Evropě států, k myšlence takzvané původní Evropy a k nalákání tradičních pravicových voličů jí v oné debatě sloužily i časté aluze na Charlese de Gaulla. Jak ale připomíná Svobodová, co do ochrany ženských práv a LGBT komunity představuje Le Penová pro Francii velký krok zpátky, což vadí levicovým voličům. Koho budou ve druhém kole volit lidé, kteří v prvním nedali hlas ani jednomu z finalistů? „My jsme se v Paříži dozvěděli, že velká část voličů, kteří jsou součástí radikální levicové scény, Macrona veřejně podporuje s tím, že se jedná o pragmatický postoj,“ zdůrazňuje Svobodová. Le Penová ale zároveň podle Tomalové dělá všechno pro to, aby se více věnovala i tradičně levicovým tématům a získala voliče, kteří by rádi viděli zlepšení sociálního a důchodového systému. Poslechněte si celý rozhovor o nedělním rozhodujícím kole francouzských prezidentských voleb a šancích obou kandidátů na vítězství. Přes čáru: Porazí francouzský „Babiš“ Macron ultrapravicovou Le Penovou?

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1723880

Vandalismus, nebo umění? Student z Brna rozřezal betonové opevnění z druhé světové války

5.5.2017 reflex.cz str. 00 Zajímavosti

Student výtvarných umění Ondřej Bělca se rozhodl uspořádat performance, nad kterou mnohým zůstává rozum stát. V rámci svého umění totiž uřízl část řopíku u Vratěnína na Znojemsku. O případu informoval server iDnes.cz. Událost se rázem stala terčem velké kritiky.

Student Ondřej se rozhodl v rámci svého projektu, s jehož realizací souhlasil majitel objektu Zelinka, odříznout jeho část. Tím stavbu v podstatě zničil, se souhlasem majitele. Příslušný stavební úřad však dostal i tak od obce

podnět, aby prošetřila, zdali nedošlo k porušení zákona. Celý projekt vysílal umělec živě na Facebook. Video najdete v úvodu článku.

Podívejte se na původní projekt z Holandska z roku 2013, který Bělíca okopíroval:

Obec se skrze starostu Vratěná od studentovy akce distancovala. Ve svém prohlášení starosta mimo jiné uvedl: „Lidé nešli do těchto bunkrů zabíjet, ale chránit svoji vlast.“ Starosta ve svém prohlášení lituje, že nenechal koncept projektu šířeji projednat s veřejností. S Bělícovým projektem „Bunker kunst“ tedy nesouhlasí.

Asi nejzajímavější na celé kauze je fakt, že Ondřej Bělíca, který na svém Facebooku uvádí, že je studentem známého sochařského ateliéru při fakultě výtvarných umění v Brně, označil svůj projekt jako „deaktivaci objektu, který byl určen k zabíjení“. Zároveň majitel bunkru neboli tzv. řopíku řekl iDnesu, že má vztah k historii. Majitel byl se vším srozuměn a souhlasil s částečnou demolicí objektu. Kde je tedy problém?

Řopíky neboli rozsáhlý a propracovaný systém betonových opevnění, které po odstoupení Sudet po mnichovské dohodě chválil i samotný Adolf Hitler, jsou součástí bolestné a zároveň barevné československé historie. ŘOP je zkratka pro Ředitelství opevňovacích prací. Hlavním cílem vytvoření těchto bunkrů byla obrana, nikoliv „zabíjení“. Bunkry měly sloužit jako ochrana státu, který by mohl být napaden a jeho území by pak mohl agresor rozdělit na dvě části, čímž by znemožnil jeho obranu.

Od konce 30. let minulého století tak vznikala v pásmu od Bohumína až po Krkonoše síť opevnění, která měla Československo (s pomocí velmocí) bránit. Vnitřní opevnění pak vznikalo na dalších různých místech republiky – až pojedete na cyklovýlet podél řeky Berounky, několik metrů po nájezdu na cyklostezku podél řeky směrem od Karlštejna k Berounu uvidíte jeden exemplář. Je to však jen jeden z několika stovek, který se v tzv. pražské linii opevnění nacházel.

Dodnes v nás, Češích, žije hluboce zakořeněný mnichovský mýtus, okořeněný meziválečnými srdceryvnými básněmi. Kdo by neznal Dykovu báseň Země mluví nebo Halasův Zpěv úzkosti? Obě básně spojuje mnichovská tematika. Na co se ale zapomíná, nebo přesněji nerado se to připomíná, je skutečnost, že mnohem spíše než o zradě velmocí se dá hovořit o nezvládnuté a tragicky až amatérsky vedené československé zahraniční politice. Protože když někdo – jako Edvard Beneš – nabídne, že odstoupí část sudetského území, rázem se debata z původního „zdali vůbec“ změnila na „kolik a kdy“.

Skutečný opus magnum na toto téma je jistě publikace Ani vojna, ani mír historika Víta Smetany, který působí v Ústavu pro soudobé dějiny a na Institutu mezinárodních studií při **Fakultě sociálních věd**. Pro lepší pochopení významu a systému opevňovacích řopíků pak může pánům Bělíci a Zelinkovi pomoci publikace Radana Láška věnující se armádě a opevnění v roce 1938. Pak možná i oni pochopí, proč řezat diamantovým lanem není dobrý nápad.

URL| <http://www.reflex.cz/clanek/79248/vandalismus-nebo-umeni-student-z-brna-rozrezal-betonove-opevneni-z-druhe-svetove-valky>

Šakala se bála StB

5.5.2017 Téma str. 20 Rozhovor
lubor černohlávek

Nejhledanější terorista světa byl v Praze jako doma

Zabíjel policisty, pokoušel se sestřelit protitankovou střelou letadlo, vyhazoval do povětří nádraží, unášel politiky. Kvůli tomu byl Carlos alias Šakal, vlastním jménem Ilijáč Ramírez Sánchez, dvacet let nejhledanějším teroristou světa. Západní rozvědky po něm pátraly marně, protože se většinou ukryval pod ochranným pláštěm komunistických vlád. Včetně té československé. „Dokonce i StB se Carlose bála,“ říká historik a bývalý ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů PhDr. PAVEL ŽÁČEK, Ph. D., (47), který o Šakalově pobytu v Praze připravuje knihu.

* * Carlos alias Šakal si nyní u francouzského soudu vyslechl trest za atentát z roku 1974. Má smysl, že je potřetí odsouzen na doživotí?

Je to trochu podle amerického vzoru - „třikrát 99 let“. Pokud probíhala samostatná vyšetřování a soudní procesy, tak by měly být i nějakým způsobem zakončeny. Zvláště když je to tak mediálně sledovaná osoba. Jako první globální terorista patří k lidem, o nichž vzniklo nadprůměrné množství článků, studií i knížek.

* * Kdy jste se rozhodl vy, že o Carlosovi a jeho pobytu v Československu vydáte knihu?

Problematice mezinárodního terorismu jsem se věnoval už na Ústavu pro studium totalitních režimů. Už tenkrát jsem požádal zpravodajské služby o odtajnění některých materiálů, které nebyly předány do Archivu bezpečnostních složek. Jednou z klíčových osob, která se v dokumentech objevovala, byl Ilijič Ramírez Sánchez, řečený Carlos. Když jsem pak z ústavu odcházel, tak jsem si Carlose vybral jako téma své habilitační práce. Tu připravuji už od roku 2012, protože se v archivech StB dalo ke Carlosovi postupem času najít až překvapivě velké množství materiálů. Doposud jsem o Carlosovi shromáždil stovky stran.

* * Cestoval Carlos po všech komunistických zemích bývalého sovětského bloku?

Zdaleka nevíme, jak se pohyboval v Moskvě, tvrdilo se, že byl agentem KGB, ale nikde to potvrzeno není, ani v materiálech od Mitrochina (někdejší archivář KGB Vasilij Mitrochin uprchl s 25 000 stránkami tajných dokumentů v roce 1992 do Londýna, pozn. red.). Je možné srovnat východní Berlín, Prahu a Budapešť, v těchto třech městech se nejvíce pohyboval a všechna používal pro své schůzky se spřátelenými zpravodajskými službami, které ho podporovaly finančně, dávaly mu pasy a byly pravděpodobně schopny mu diplomatickými kanály posílat i zbraně.

* * Ví se přesně, kolikrát Carlos pobýval v Praze?

V letech 1978 až 1986 prokazatelně osmkrát.

* * Jak velký spis vedla StB o Carlosovi?

Existují svazky jak z rozpracování z přelomu 70. a 80. let, tak z tzv. sledovačky IV. správy StB, která na každou sledovanou vodajce. A v úplně finální fázi tam hráli prim Libyjci a zpravodajská služba Muammara Kaddáfího.

* * Carlos si v Praze sjednával schůzky s objednavateli teroristických útoků s tichým souhlasem komunistické vlády?

Důstojníci arabských zpravodajských služeb si každopádně museli být tak jistí, že si Československo proti nim nedovolí zasáhnout, že se scházeli s nejhledanějším teroristou světa a chodili s ním v hotelu na obědy. Samozřejmě byly i utajená jednání na ambasádách. On moc dobře věděl, že ho tu někdo sleduje, a dával to čas od času najevo. Snažil se například v hotelích odhalovat, kdo je na něj nasazený sledovač a kdo agent. Státní bezpečnosti tak tři čtvrtě roku trvalo, než ho dostala do pokoje, kde byla schopna instalovat funkční odposlech a mohla ho nahrát.

* * Nemohly státní orgány jednoduše Carlosovi nevydat vízum nebo ho vykázat?

Velkou roli hrálo to, že on byl schopen opakovaně přijet s diplomatickým pasem na falešné jméno. Nevěděly, co s tím. Nejenom že nechtěly vyvolat nějaké útoky na území Československa nebo komunistického bloku, ale nemohly poškodit vztahy s některými arabskými státy, které teroristy bezprostředně podporovaly. Ať už šlo o tehdy spřátelený Irák, Jemenskou lidově demokratickou republiku, která Carlose velmi podporovala, posléze Sýrii a Libyi. Takže přestože věděli, že není diplomat, ale terorista, tak ho nechávali být, protože to byl průchod diplomatickým minovým polem.

* * Stala se tedy Praha pro Carlose jednou z jeho hlavních základen?

Praha byla Carlosovým dočasným působištěm. Jsou zde ale znát markantní rozdíly v přístupu k teroristům. Východoněmecká státní bezpečnost Stasi, která měla největší agenturní síť zaměřenou na

teroristické skupiny, se dokonce účastnila jejich výcviku. Neříkám, že přímo Carlose, protože ten měl za sebou výcvik z Jemenu a Jordánska, ale někde za Berlínem cvičili teroristy s vlastní municí a výzbrojí. V Budapešti zase Maďaři Carlosovi umožnili střít na „střelnici“, kam si vozil vlastní zbraně, a za to mu lezli do věcí. U nás neměl ani střelnici, naši mu ani neasistovali, jenom se báli, že by mohl v Praze zaútočit na irácké komunisty či na některé ambasády. Monitorovali ho, protože to po nich chtěli východní Němci, Maďaři i důstojníci KGB, a byla to pro ně i otázka profesionální cti, a přitom se snažili ho dostat z republiky.

* * Dostával Carlos z Československa zbraně?

Z materiálů kontrarozvědky to nevyplývá. Oni monitorovali hlavně jeho pohyb a styky. Na druhou stranu prokazatelně v Paříži útočil československými zbraněmi a granáty. Otázka je, jestli nepocházely ze zásilek, které Československo dodávalo do Iráku, Sýrie, Jemenu nebo Palestiny. Anebo jestli to nebyly zbraně od ostatních teroristů, například od IRA. On měl po útoku na představitele OPEC ve Vídni (V roce 1975 Carlos unesl 11 ministrů OPEC, za což dostal výkupné 50 milionů dolarů, pozn. red.) obrovské renomé a stal se modlou teroristů. Proto s ním byly v kontaktu italské Rudé brigády i Prima Linea, ETA ze Španělska, jeho nejbližší spolupracovník Johannes Weinrich a dokonce i jeho manželka Magdalena Cecilie Koppová byli zase z německých Revolučních buněk. Carlosovi se dokonce podařilo propojit teroristické skupiny, Maďaři odhadli, že po sečtení všech lidí, které platil a byl schopen je aktivizovat do akce, měl k dispozici až 120 teroristů. To byla síla, které se i ve východním bloku báli. Jediní Maďaři - ovšem za souhlasu všech ostatních státních bezpečností - pak Carlosovi řekli, že je nežádoucí osoba a zlikvidovali jeho základnu v Budapešti.

* * Carlos byl od roku 1979 na seznamu

nežádoucích osob i v Československu, přesto se v Praze objevil ještě v roce 1986. Jelikož přiletěl s těhotnou manželkou v pátém měsíci, tak si musel být jist, že mu zde nic nehrozí... Carlos byl nejslavnějším teroristou na přelomu 70. a 80. let, kdy se udělal sám pro sebe... V době, kdy se naposledy objevil v Praze, tak už byla jeho hvězda za zenitem a zmenšoval se mu akční rádius. Není jasné, proč v roce 1986 zamířil z Moskvy zrovna do Prahy. Prokazatelně kontaktoval syrskou ambasádu, ale ta už byla pod tlakem, aby s ním nekomunikovala. Souviselo to i s tím, že v té době byl velký tlak Američanů na střední Evropu, aby komunistické státy nepomáhaly teroristům.

* Carlose na letišti nikdo neodhalil?

Od Maďarů sice přišlo upozornění, že se Carlos chystá do Prahy, jenže on s těhotnou manželkou a Weinrichem přiletěli ve 23:40 hodin z Moskvy, všichni měli diplomatický pas, takže prošli bez problémů a ubytovali se v Intercontinentalu. Tak opět totálně překvapil aparát Státní bezpečnosti. Když za 24 hodin zjistili, že tu je, tak napnuli veškeré úsilí, aby ho dostali z republiky. Vypravili se za nimi dva tajní a podle nich byli Weinrich i Carlosova německá manželka ozbrojeni a Magdalena si přes těhotenské kalhoty natáhla pistoli. Nakonec Carlose z Československa dostali tak, že mu navykládali, že po něm jde francouzské protiteroristické komando, které mělo na něj políčeno kvůli tomu, že jim zabil agenty. I když Carlos příslušníkům Státní bezpečnosti nadával a vyhrožoval, tak na to slyšel a přistoupil na řešení, že ihned odletí do Moskvy, což se také stalo.

* Byly západní rozvědky bezmocné?

Prezident Mitterrand dal jasný povel Carlosovi najít a zlikvidovat... To je věc, kterou úplně neznáme. Tolik uvolněných materiálů na Západě není. Že nebyly úspěšné, že by ho laply nebo zastřelily, to je zřejmé. Vzhledem k tomu, že on už francouzské vězení neopustí, tak doufám, že v brzké době bude uvolněn i zbytek dokumentů. O to víc jsou ty československé záznamy raritní, protože my nenahlížíme do nějaké analýzy nebo materiálů od soudu, ale jdeme až do operativních svazků a můžeme si udělat představu, co si myslela Státní bezpečnost a čeho chtěla dosáhnout. Co tam ovšem chybí, jsou záznamy o tom, že nějak rozhodl generální tajemník ÚV KSČ.

* Jaká byla v té době úloha rumunské tajné služby?

V srpnu 1979, během nejdelšího Carlosova pobytu v Praze, za ním přijeli dva Rumuni, kteří byli deklarováni jako diplomaté. Dneska už z Rumunska víme, že to byli důstojníci Securitate a ti mu nabízeli možnost výcviku v Rumunsku. Za tím vším byly dalekosáhlé plány Ceaucescu. Jak se zhoršovala situace v Budapešti, Praze i východním Berlíně, tak Carlos Rumunům kývl. Z Maďarska pak jezdil do Rumunska. Ti mu

zaplatili půl milionu dolarů a on pro ně jako námezni zabiják začal dělat útoky v západní Evropě na rumunské exulanty. Carlosova skupina pak podnikla v únoru 1981 i útok na sídlo Svobodné Evropy v Mnichově, který měl směřovat na rumunskou redakci, ale dopadl na českou a slovenskou redakci (při teroristickém útoku na budovu RFE v Mnichově byli zraněni tři lidé, pozn. red.). Zajímavé je, že maďarská státní bezpečnost monitorovala Carlosovu komunikaci s Rumuny, zachytili, že Carlos připravuje útok na Svobodnou Evropu a cvičí se někde v horách. Přestože to oznámili ostatním komunistickým tajným službám, tak na Západ tato informace nedoputovala. Spoluvina východního bloku na útoku na Svobodnou Evropu je evidentní, klidně ten útok nechali proběhnout, protože jim činnost toho rádia vadila.

* Čím to, že Carlosova skupina místo rumunské zaútočila na československou redakci?

To byla otázka náhody, kdo tu bombu dával pod okna budovy redakce. Prostě si vybrali špatné okno a přes všechna bezpečnostní opatření u budovy nálož explodovala.

* * Carlos byl nakonec dopaden v roce 1994 v súdánském Chartúmu. Přispěly k tomu i fotografie od naší rozvědky?

Náš stát poskytoval fotografie Carlose, ale to bylo až během soudních procesů k jeho identifikaci. Západní rozvědky totiž měly většinou jeho rozmazané fotografie, kdežto StB dostala od bulharských kolegů relativně kvalitní snímky ze žádostí o vstup do země. Další fotografie byly od Maďarů, kdy je nějaký agent nasazený v Německu sebral policejním složkám. A třetí várka byla od KGB z mladších Carlosových let, nicméně ty neměly vztah k jeho pobytu v Moskvě na přelomu 60. a 70. let. Jinak Carlos se v roce 1994 skrýval v Súdánu, což byl jeden z posledních diktátorských režimů, který nad ním držel ochrannou ruku. Nakonec ho vyloženě prodali. Carlos šel na liposukci, což byla akce udělaná vyloženě na něj. Dali mu omamné látky a pak ho unesli z Chartúmu rovnou do Francie.

* Carlos odmítá, že by byl terorista, a označuje se za „revolucionáře z povolání“. Byl přesvědčený marxista, nebo spíše nájemný vrah?

Myslím, že i ve fázi, kdy už byl nájemný terorista, pořád o sobě tvrdil, že je marxista. Zdejší komunisté ho brali jako levicového extremistu, který používá individuální teror, který není zapotřebí v době, kdy má komunistický blok svou ideologii a jednotnou taktiku, kterou si dobude ve světě své cíle. Nešli otevřeně proti Carlosovi, ale terorismus odsuzovali, aby je to nekompromitovalo. Ovšem jen do určité míry, pokud by to bylo proti americkým nebo jiným cílům ve světě, tak jim nevadilo, že ten útok proběhne...

* Změnil se od Carlosovy éry terorismus ve světě?

On byl hvězdou teroristů, měl největší jméno, které si budoval i prací s médii. Díky tomu ve vrcholné éře počátku 80. let bral za realizaci teroristického útoku milion dolarů. Nazýval se marxistou a byl protiimperialistický a protiamerický, kdežto dnešní terorismus je hlavně nábožensky motivovaný. A určitě není náhodou, že nyní ve vězení konvertoval k islámu.

IIJIČ RaMíRez SánChez (67)

Pocházel z rodiny bohatého venezuelského byznymena, jeho bratři se jmenují Vladimír a Lenin. V roce 1994 se přidal k Lidové frontě za osvobození Palestiny. Poté se stal nejhledanějším teroristou světa. Mezi lety 1978 a 1986 přicestoval (většinou na jihojemenský pas) několikrát i do bývalého Československa. Od poloviny 80. let mu poskytla ochranu Sýrie, v 90. letech přesídlil do Súdánu, kde byl v roce 1994 dopaden. Nyní je ve francouzském vězení, kam byl odsouzen na tři doživotní tresty. První dostal v roce 1997 za útok z roku 1975, druhý v roce 2011 za čtyři atentáty spáchané ve Francii v letech 1982 a 1983 (11 mrtvých a 150 zraněných), třetí letos za atentát z roku 1974, při kterém v centru Paříže zahynuli dva lidé a dalších 34 bylo zraněno. Přezdívá se mu Carlos (kvůli latinskoamerickému původu) i Šakal (podle knihy britského spisovatele Fredericka Forsytha Den pro Šakala). Podle něj byl natočen film Hon na Šakala (1997). osobu zavedla spisový svazek a do něj vkládala každodenní svodky. Bylo tam vidět ohromné nasazení mnoha příslušníků StB, kteří byli schopni zjistit, s kým se Carlos v pražském hotelu Intercontinental setkával a které restaurace navštěvoval. * Bylo z jeho sledování jasné, s jakými diplomaty se v Praze terorista Carlos stýkal? Z dokumentů člověk může letmo vyčíst, že při sledovačkách narazili na Carlosovy kontakty s iráckými diplomaty a představiteli zpravodajských služeb,

potom také na Jemence. Ve druhé fázi, poté co se Carlos a jeho skupina rozešli s Iráčany, tak monitorovali kontakty na syrské zpra

„Carlos pobýval v Praze celkem osmkrát.“
„Maďaři mu pořídili střelnici, kde měl zbraně.“
„Byl schopen aktivizovat až 120 teroristů.“
„Carlose vyhnal strach z Francouzů.“

PhDr. Pavel Žáček, Ph. D. (47)

Vystudoval Fakultu žurnalistiky UK, studoval historii a politologii na Filozofické fakultě UK, na Stanfordově univerzitě v USA a dokončil postgraduální studium na **Fakultě sociálních věd**. Od roku 1993 pracoval na Úřadu dokumentace a vyšetřování činnosti Státní bezpečnosti, který se v roce 1995 přeměnil v Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu. V listopadu 2006 byl jmenován ředitelem odboru Archiv bezpečnostních složek Ministerstva vnitra ČR. V letech 2008-2010 zakladatel a první ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů. Je autorem řady textů, odborných knih a sborníků. V letech 2001 až 2003 byl členem Rady České televize. V loňském roce byl na měsíční stáži u Mezinárodního protiteroristického institutu na univerzitě v Herzliyi (Izrael). V současné době pracuje v Odboru pro válečné veterány Ministerstva obrany ČR a vyučuje na vysoké škole Cevro Institut.

Foto autor| Foto: archiv bezpečnostních složek, Profimedia.cz, Tomáš Krist / MAFRA

Foto autor| Foto: archiv bezpečnostních složek

Foto autor| Foto: archiv bezpečnostních složek, Hynek Glos / MAFRA

Foto popis| Pavel Žáček s podobenkami Carlose alias Šakala z roku 1986 a 2004.

Foto popis| Fotografie Iljiče Ramíreze Sáncheze - známého teroristy Carlose - z doby před rokem 1977 obdržela Státní bezpečnost od bulharských kolegů.

Foto popis| Sledovači IV. správy Federálního ministerstva vnitra pořídili 11. února 1979 okolo 14:25 hodin fotografii Carlose (alias Mohsem Kassem Al-Bakriho, na snímku vpravo) v tranzitu ke stojánce A na ruzyňském letišti se dvěma údajnými kubánskými diplomaty.

Foto popis| V pozdním odpoledni 9. srpna 1979 se Carlos (alias Adil Fawaz Ahmed) nerušeně procházel po Staroměstském náměstí v Praze.

Foto popis| Odpoledne 8. srpna 1979 nakupovali Carlos s manželkou Magdalenou Cecilíí Koppovou (alias Abdul Quawi Mariam) parfumerii v Tuzexu v Pařížské ulici.

Rozhovor s politologem Kamilem Švecem

4.5.2017 ČRo Plus str. 01 11:34 Interview Plus

Jan BUMBA, moderátor

Dnes odpoledne půjde premiér Bohuslav Sobotka z ČSSD na Pražský hrad. Podle posledních informací bude prezidenta jen informovat, že se později chystá předložit demisi. Každopádně premiér říká, že nemůže vládnout s Andrejem Babišem z hnutí ANO, který podle něj nevysvětlil dostatečně účetní operace holdingu Agrofert, ani jak se k jeho ovládnutí vlastně dostal. Hnutí ANO pokládá tuto argumentaci za účelovou a ke konci vlády nevidí důvod. Co nás čeká v nejbližších týdnech a měsících? Od mikrofonu zdraví Jan Bumba. A naším hostem je politolog Kamil Švec z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den, vítám vás.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Jan BUMBA, moderátor

Je vám jasné, jak to bude s tou demisí? Kdy to bude a zda rezignuje jen premiér nebo celá vláda? Jak to bude?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak ono v okamžiku, kdy rezignuje premiér, tak tím rezignuje celá, celá vláda, respektive s tou demisí končí i vláda. To je poměrně, poměrně jasné a není to, není to nic nového. Respektive ty výklady, které se objevují, jsou poměrně, poměrně mylné. A z hlediska, z hlediska postupu, postupu prezidenta, tak tam musíme, musíme počkat tedy zřejmě na jeho návrat ze zahraniční cesty do Číny a na to, jakým způsobem se k tomu postaví. Ostatně já se domnívám, že právě i to, že Bohuslav Sobotka podal demisi celé vlády, nejenom že se nesnažil odvolat Andreje Babiše, je z jeho strany možná promyšlený tah, pokud to není vedlejší produkt toho, jakým způsobem zatáhnout samotného prezidenta do řešení této krize, i do toho, aby se jasně postavil na něčí stranu, respektive, aby, aby jasně ukázal, zda to spojenectví s Andrejem Babišem je natolik silné, že jej bude držet ve vládě Bohuslava Sobotky nebo zda odpor prezidenta Zemana vůči sociální demokracii je tak silný, že, že jí bude komplikovat život, což i před prezidentskými volbami, které budou v lednu za něco více než půl rok, může být, může být podstatné.

Jan BUMBA, moderátor

Když se vrátíme ale k té demisi samotné. Vy jste řekl, že premiér podal tu demisi. On vlastně ale ještě technicky ne, on to oznámil. Kdybychom spolu mluvili včera touto dobou, tak to vypadalo, že dnes podává demisi, ale teď se zase zdá, že ne. Jak rozumět tomu, že zřejmě tedy podle toho, co teď víme, premiér Sobotka si nechá ještě nějaký čas, než oficiálně prezidentovi demisi předloží.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, ta demise je jenom oznámená, to je pravda. Není podaná. Pořád ještě je možné to vzít, to vzít zpátky. On obecně ten časový sousled je takový dost, takový dost, řekněme, možná i nešťastný ve smyslu toho, že v den, kdy, kdy premiér Sobotka oznamoval, že tu demisi podá, tak v ten den začala platit, platit rozhodnutí o vyhlášení voleb, takže případné předčasné volby a podobně by, by rušily toto rozhodnutí. Současně tím začala i volební kampaň z hlediska, z hlediska finančních nákladů, takže cokoliv ty politické strany teď budou dělat, je možné to započítávat do limitů na volební kampaň, což také tu situaci může těm politickým stranám komplikovat. No, a do toho, do toho teda ta zahraniční cesta Miloše Zemana do Číny, kdy ty politické strany vlastně budou dány na pospas sobě samy, kdy tady nebude tedy ten, ta hlava státu, která právě v těchto okamžicích by měla být schopná koordinovat ten postup těch politických, politických stran. To, že tady...

Jan BUMBA, moderátor

Někteří, pardon, že vám skáču do řeči, někteří kritici Bohuslava Sobotky mu vyčítali, že tím svým krokem vlastně dává veškerou zodpovědnost a veškerou možnost k manévrování prezidentu Zemanovi, ale jestli jsem dobře pochopil vaše slova před chvílíčkou, tak ono to tak úplně být nemusí, že argumentujete tak, že Bohuslav Sobotka vlastně i nutí prezidenta Zemana, aby činil nějaké kroky, které by nemusely být úplně pro něj populární?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ono obecně v těch posledních dvou dnech se i mezi komentátory a politiky hovoří o tom, jestli Bohuslav Sobotka, jestli je to projev slabosti nebo projev síly, někteří, někteří mu to vyčítají, někteří jej za to chválí. Ono musíme se na to podívat v tom širším kontextu, ne samotného sporu Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou, ale je potřeba si uvědomit, jaké měl ten Bohuslav Sobotka možnosti. Na začátku, na začátku dubna Poslanecká sněmovna přijala usnesení, že pokud Andrej Babiš dostatečně jasně nevysvětlí původ svých příjmů a tu kauzu s těmi dluhopisy a podobně, takže proti němu má premiér Sobotka jasně a rázně zasáhnout nebo má zakročit vůči tomu, aby, aby ty se účastnil na vládě. Schválili to představitelé jak sociální demokracie, tak opozičních stran, takže ta shoda byla poměrně, poměrně široká. A v okamžiku, kdy Bohuslav Sobotka tedy nedostal dostatečné vysvětlení, tak jaké měl možnosti? Měl možnost tedy odvolat Andreje Babiše, ale ...

Jan BUMBA, moderátor

On to nechtěl, aby z něj neudělal mučedníka.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Zaprvé. A zadruhé, zadruhé měl zřejmě signály od prezidenta Zemana, že takové odvolání není, není na pořadu dne a že půl roku před volbami jej neodvolá. No, anebo měl možnost, nebo měl možnost celou tu kauzu zase zamést pod koberec a říct, že, že tedy vláda bude pokračovat dál. V ten okamžik by byl označován za velmi slabého. Takže z těch možností, které měl, vlastně podání demise byla nejméně pravděpodobná, málokdo věřil, že by, že by k takovému kroku mohl přikročit, ale vlastně z tohoto pohledu je to jediná možná varianta, která mu zbývala tak, aby si zachoval svoji, svoji tvář a ne nenabíhal vlastně Andreji Babišovi do pastí.

Jan BUMBA, moderátor

Když někdo nebo pokud někdo sledoval tu včerejší tiskovou konferenci po jednání grémia ČSSD a viděl Bohuslava Sobotku, tak on nepůsobil nějakým vystresovaným dojmem, spíš naopak. On se usmíval, on hovořil poměrně uvolněně. Jak na vás osobně působí Bohuslav Sobotka v tuto chvíli? Vypadá to, že má nějaký plán nebo že improvizuje?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, já předpokládám, že má plán, že, že ví, co dělá, protože to rozhodnutí podat, podat demisi je, myslím, velmi odvážné a v tomhle, v tomhle ohledu Bohuslav Sobotka tím, že tuto variantu zvolil, zřejmě by nevolil, nevolil, kdyby neměl promyšlené minimálně ještě jeden další nebo dva, dva další kroky. Takže zřejmě tam nějaký plán bude třeba i právě, aby, aby se i prezident Zeman jasně, jasně vyjevil a jasně, jasně ukázal své postoje toho, jakým způsobem chce, chce tu krizi řešit.

Jan BUMBA, moderátor

Jak hodnotíte postup ČSSD jako strany od té doby, co vybuchl ten granát a premiér Sobotka oznámil záměr podat demisi. Ony se třeba hned objevily takové spekulace, že vedení je nespokojeno, že o tom nikdo nevěděl, že se dokonce hledá nový lídr a tak dál a tak dál. Včera na té tiskovce vedení ČSSD ujišťovalo, že stojí za předsedou. Působí ČSSD jako jednotná strana v tuto chvíli?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že ty spekulace o odvolávání Bohuslava Sobotky a obecně nějaké krizi v té ČSSD jsou spíše mylné právě proto, že možná i ten krok Bohuslava Sobotky má vést i dovnitř samotné sociální demokracie.

Jan BUMBA, moderátor

Jaksi v tom duchu, tak se rozhodněte, buď teda mě teď podpoříte, anebo odcházím?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Nebo i v tom duchu, že na sjezdu sociální demokracie, který byl v březnu, někteří delegáti hovořili o tom, že tak nějak počítají s tím, že ty volby zřejmě nevyhrají a tedy že Bohuslav Sobotka bude nahrazen po volbách, po volbách v říjnu někým novým, zřejmě Lubomírem Zaorálkem.

Jan BUMBA, moderátor

Naším hostem je dnes politolog Kamil Švec z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Mluvili jsme o reakci a postoji ČSSD. Co reakce hnutí ANO? Tam asi nemá smysl se nějak ptát na jednotnost, protože hnutí ANO zatím tedy vystupuje zcela jednotně.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak respektive já bych řekl, že za hnutí ANO nevystupuje nikdo jiný než Andrej Babiš, respektive nejužší vedení, respektive spíše ministři a předseda poslaneckého klubu. Žádné reakce ze strany jako takové nemáme, nemáme je mimochodem ani v okamžiku, kdy, kdy se ukazuje, jestli Andrej Babiš se snažil proti politickým konkurentům používat, používat jím vlastněná média. Takže v tom hnutí ANO zřejmě žádnou reakci ani čekat, čekat nemůžeme.

Jan BUMBA, moderátor

No, a proč ne? Promiňte, že vám skáču do řeči. Proč ne? Není to zvláštní, že uvnitř hnutí ANO, které dnes už je prostě velkou politickou silou, jistě tam je spousta různých a různě smýšlejících osobností, že se neobjevují nějaké dotazy třeba ohledně holdingu Agrofert nebo ohledně toho, jak si Andrej Babiš počínal ve vztahu k redaktorům jím vlastněných médií?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

A to souvisí s tím, jak je hnutí ANO řízeno poměrně jasně autoritativně. To, že názor Andrej Babiše je jasný a neměnný, bylo to vidět i na, na sněmu, který byl v únoru, tak tam žádná diskuse neprobíhala a neprobíhá vlastně od té doby ani teď, když tedy máme politickou krizi. Ono to svědčí i o tom, jakým způsobem ta strana nefunguje, respektive když si představíme jinou, řekněme, tu tradiční politickou stranu, v jejíž čele by stál předseda, který by měl problémy s dluhopisy a podobně, respektive který by měl ty problémy, které má dnes Andrej Babiš, tak zřejmě by tam byl mnohem silnější tlak na to, aby, aby předseda té strany vysvětlil ty své problémy. Nebyl by tam tedy ten tlak pouze zvenku, ale byl by tam i ten tlak zevnitř té strany z té členské základny. A ten tam absolutně chybí, což ukazuje na tu nefunkčnost té politické strany, protože ta strana nereprezentuje zájmy členů.

Jan BUMBA, moderátor

No, a proč neříkáte nefunkčnost? Třeba to naopak funguje. A třeba právě voliči chtějí takovou tu stranu, která nebude rozhádaná, která prostě bude za tím jedním lídrem. Mluvíte o nefunkčnosti té strany, ale co když takhle hnutí ANO funguje?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, strana by měla, respektive to, jakým způsobem strana funguje, těch aspektů je mnohem víc, ale byl by, bylo by spíše normální to, aby, aby v rámci té politické strany probíhala nějaká diskuse, aby tam byl tedy ten tlak směrem k vedení, aby vysvětlovalo ty své kauzy. To, co my sledujeme, tak jsou spíš politická prohlášení toho politického vedení strany. Jsou to marketingové, marketingové akce, marketingové vysvětlování, inzeráty v novinách a o členské základně, respektive členská základna je od tohoto zcela odstříhnuta.

Jan BUMBA, moderátor

Na webových stránkách deníku Blesk se objevila informace, že Andrej Babiš podá trestní oznámení na neznámého pachatele kvůli nahrávkám, na kterých údajně hovoří s redaktorem Mladé fronty DNES o obsahu toho deníku. Je tohle věc, která podle vašeho soudu může nějak pozici Andreje Babiše otřást, protože kdo slyšel ty nahrávky, tak to skutečně jsou věty, pokud jsou autentické, které stojí za zamyšlení přinejmenším.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Těžko předvídat, jestli to může otřást tou jeho popularitou, jelikož podobných kauz měl již více a neotřásl tedy tím postavením Andreje Babiše. Nicméně, nicméně je to poměrně závažné zjištění, pokud je tedy pravdivé a zdá se, že i Mladá fronta, respektive deník, jejíž samotného tedy redaktora vyhodil, čímž hned ať už přímo, nebo nepřímo přiznal...

Jan BUMBA, moderátor

Zatím tedy pokud co jsem měl sledovat, nikdo nepopřel vysloveně autenticitu těch nahrávek. To asi v tuto chvíli můžeme říci.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, takže minimálně i tato situace bude, bude bezesporu zajímavá třeba i pro rozhodování Ústavního soudu ve věci novely zákona o střetu zájmů, která naráží právě na vlastnictví médií, jelikož pokud by tedy tato, tato situace byla pravdivá, tak, tak samozřejmě je to argumentace, která při jednání u Ústavního soudu může být

velmi jednoduše použita a může ukazovat právě na to nebezpečí vlastnictví médií místopředsedou vlády a ministrem financí.

Jan BUMBA, moderátor

Když jsme mluvili o tom, že premiér Sobotka nechtěl pana Babiše odvolat, aby z něj neudělal mučedníka, povedl se mu tento záměr, nebo v očích jeho příznivců bude Andrej Babiš prostě nadále a možná o to víc v tuto chvíli víc takovým tím bojovníkem proti zkostratěným politickým stranám.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já bych nechtěl používat to slovo mučedníka ve smyslu toho, že by měl být opravdu jako mučedníkem v tom pravém slova smyslu. Ale pravda je ta, že, že Andreji Babišovi se daří ovládnout mediální prostor a nějakým způsobem útočit na ty politické konkurenty. Když si vezmeme od toho úterý, kdy představitelé sociální demokracie by se měli snažit vysvětlovat tento krok. Já jsem předpokládal, že Bohuslav Sobotka bude v každém větším diskusním pořadu vysvětlovat, proč, proč takový krok učinil, a že celé vedení tedy strany bude, bude vysvětlovat voličům, proč tak zásadní krok činí. A sociální demokracie tuto situaci absolutně nevyužila, respektive vlastně názory sociální demokracie a Bohuslava Sobotky spíše pořád jenom dohadujeme, je to předmětem častých komentářů. Ale, ale jasně zřejmě vysvětlení kromě tedy toho, co řekl na tiskové konferenci, pořád nemáme. A v tomto ta sociální demokracie velmi silně ztrácí na Andreje Babiše právě v tom, že on nemusí být ani mučedníkem, jemu stačí využívat ten mediální prostor, který, který opanuje.

Jan BUMBA, moderátor

Naším hostem je dnes politolog Kamil Švec z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Tato vládní koalice má tři členy. V jaké pozici jsou lidovci? My jsme dnes ráno na našich vlnách mluvili s Jiřím Čunkem, hejtmanem a senátorem za KDU-ČSL, a ten řekl, že šlo, budu citovat, o chybné rozhodnutí Bohuslava Sobotky. Míněno tedy to rozhodnutí o demisi. V jaké pozici je KDU-ČSL?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak KDU-ČSL je v pozici, řekl bych, své tradiční. Na jedné straně, na jedné straně tedy zůstává ve vládě, respektive představitelé KDU-ČSL hovoří o tom, že chtějí, chtějí pokračovat v tom koaličním uspořádání, které je teď. Na druhou stranu ta jejich, ta jejich pozice vlastně spojování se Starosty a nezávislími, které, kteří jsou momentálně opoziční stranou a které by měla být, které by mělo být potvrzeno na květnovém sjezdu KDU-ČSL, tak svědčí o tom, že ti lidovci se k tomu tématu vlastně nevyjadřují. Tak nějak, tak nějak potichu, potichu to sledují zpovzdálí s tím, že chvílemi, chvílemi podporují spíše ta vládní stanoviska a chvíli kritizují Andreje Babiše, jakoby byli tedy již ve spojení se Starosty a nezávislími, opoziční stranou.

Jan BUMBA, moderátor

Zároveň ale byli to, pokud se nepletu, právě lidovci, kdo zmínili tu možnost, že by vláda mohla pokračovat, ale bez Andreje Babiše i Bohuslava Sobotky. To byl nápad KDU-ČSL. Takže jaksi není to asi tak, že by úplně mlčeli.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak mlčí ve smyslu nějakého jasného rozhodného, rozhodného sdělení. Ono navrhovat vládu bez Andreje Babiše i Bohuslava Sobotky pak je otázka namísto, proč tedy by tam, proč by měl být v té vládě Pavel Bělobrádek, pokud by tam nebyli předsedové nejsilnějších, dvou nejsilnějších politických stran. Je namísto tedy hovořit o tom, jaké by mělo být principiální uspořádání té vlády.

Jan BUMBA, moderátor

Myslíte, že to rozhodnutí Bohuslava Sobotky, ten postup, že může nastolit situaci pro voliče, že vlastně se budou jaksi rozhodovat mezi dvěma, mezi hnutím ANO a ČSSD, a jakoby všichni ostatní byli vyřazováni? Že tohle to by třeba mohla být i součást toho plánu, o kterém jsme se tu dohadovali, jestli ho premiér má, nebo nemá? Jaksi vystavit voliče před situací volte buď, anebo ne, buď ANO, nebo ČSSD.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, já se domnívám, že, že to nebude úplně tak jednoduché a že ta strategie Bohuslava Sobotky je spíš v tom, o čem jsme taky částečně již mluvili, směřování na toho sociálnědemokratického voliče a na člena sociální demokracie ve smyslu, já udělal maximum pro to, aby Andrej Babiš odešel, snažím se, snažím se dávat vlastně veškeré, veškeré své, veškeré své benefity dávám, dávám všanc a teď potřebuji, abyste mě podpořili, tedy vytváří ten nátlak na to, aby sociální demokracie vyrostla. A současně je tam opozice, která toho může využít. Často slyšíme, často slyšíme Petra Fialu, předsedu ODS, který velmi razantně horuje za to, aby volby byly v dřívějším termínu, jelikož preference ODS jsou na vzestupu. Takže, takže ta otázka toho, jakým způsobem se k tomu postaví ODS, TOP 09, případně i komunisté, ten tábor další může, může tu situaci ještě rozmělnit. A v konečném důsledku to může, může být i důvod k tomu, proč tyto strany by mohly ještě růst, neboť i příznivci hnutí ANO se mohou vracet k těm dnes menším třeba i pravicovým politickým stranám.

Jan BUMBA, moderátor

Jen taková vsuvka, co se týká předčasných voleb. Zřejmě je to právě Petr Fiala z ODS, kdo o nich nejvíce mluví jako o možnosti, ale je to reálná možnost?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já to nepředpokládám. Nepředpokládám to z toho důvodu, že toho času na to, aby se uskutečnily v nějakém rozumném dřívějším termínu, tak toho času není, není mnoho.

Jan BUMBA, moderátor

To by museli vlastně jednat teď poslanci, byla by potřeba třípětinová většina, jestli se nepletu, pro vypsání předčasných voleb.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Takto, přesně takto. A ty strany vzhledem k tomu, že ta demise bude podána zřejmě až v polovině května nebo po polovině května, vzhledem k tomu, než se svolá další nějaká mimo... nebo respektive by se zřejmě musela svolat mimořádná schůze, ne všechny ty strany jsou pro to vypsání předčasných voleb, respektive většinově nikoliv, takže nepředpokládám, že by nakonec takové rozhodnutí, k takovému rozhodnutí došlo.

Jan BUMBA, moderátor

Myslíte si, že v těch následujících měsících určitě to bude tedy velice zajímavá před předvolební kampaň, že může opravdu této situace nějak zásadně využít současná parlamentní opozice především tedy ... tak ji rozdělme a vezměme nejdřív pravicové strany.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tam je ten záměr poměrně, poměrně jasný. Tam předpokládám, že, že ta argumentace bude naprosto jasná. Politická nebo ta koalice sociální demokracie, ANO, lidovci, kteří zadlužují zemi a všechny tady tyto, všechny tyto argumenty, které ty pravicové strany opakují, budou ještě k tomu dodávat tady ten argument toho, že přivedly, přivedly tyto strany zemi do politické krize. Do jaké míry jim to může pomoci, je otázka i toho, jakým způsobem ta politická krize nakonec bude, bude vyřešena. Co se týká, co se týká KSČM...

Jan BUMBA, moderátor

Ano, ano, to je ta druhá část opozice, ano.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak tam předpokládám spíš to, že komunisté do toho nebudou nějak výrazněji zasahovat a ani nemusí, jelikož to jejich, ta jejich volební podpora je poměrně stabilní. Takže v okamžiku, kdy budou stát bokem, pro ně se nic zásadního měnit nemusí.

Jan BUMBA, moderátor

Kdo má, řekl byste, v tuto chvíli nejlépe rozdané karty pro kampaň z parlamentních stran?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Z hlediska, z hlediska nějakých, nějakých preferencí volebních, které sledujeme, je to určitě hnutí ANO, které, které má jistý náskok. Na druhé straně vzhledem k tomu, jaké, jaké kauzy ještě mohou být řešeny, ať už je to tedy to ovlivňování obsahu deníku, ať už je to, ať už je to financování skupiny Agrofert a podobně, můžou vést k tomu, že ten volební výsledek hnutí ANO nakonec vůbec nebude takový, jaký se předpokládá. Jenom bych připomněl, že Jiří Paroubek měl v předvolebních průzkumech půl roku před volbami také poměrně razantní náskok před občanskými demokraty, někde kolem třiceti procent. A nakonec, nakonec zvítězil nad občanskými demokraty o nějaká přibližně tři procenta, jestli si to vybavuji dobře, protože zkrátka tu, tu volební podporu neudržel. A tohle se může stát i Andreji Babišovi a v tom okamžiku bude záležet na tom, jakým způsobem bude vystupovat sociální demokracie a ty další politické strany, respektive jaký bude ten poměr, v jakém budou ty politické strany zastoupeny v Poslanecké sněmovně.

Jan BUMBA, moderátor

Pro vás politology je tohle jistě nesmírně zajímavá doba. Ale z jiného úhlu pohledu. Může tahle turbulence v politice nějak poškodit Českou republiku? Máme mít nějaké obavy z nestability?

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se nedomnívám, že by tohle mělo vést k nějaké zásadní, zásadní nestabilitě. Už jenom tím, že před volbami je maximálně toho půlroku nebo necelého půlroku, kdy, kdy budou nové volby, takže do toho, do toho nás čeká červenec - srpen, kdy předpokládám, že ani ty politické strany nebudou vést žádnou intenzivní politickou kampaň, a myslím, že i ti političtí představitelé budou chtít mít tu situaci během toho následujícího měsíce, dejme tomu do června, vyřešenou. Takže...

Jan BUMBA, moderátor

Pády, pády vlády rozhodně neznamenaají žádnou katastrofu pro zemi.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

A v žádném případě ne v této situaci.

Jan BUMBA, moderátor

Hostem dnešního Interview byl politolog Kamil Švec z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuji za rozhovor, díky, že jste přišel. Na shledanou.

Kamil ŠVEC, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Děkuji za pozvání. Na shledanou.

Rizika a změny ve 21. století
3.5.2017 Rádio BBC str. 01 10:40 Alter Eko

Michael ROMANCOV, moderátor

Plné znění zpráv

Dobrý den, dámy a pánové. Vítám vás při poslechu dalšího dílu pořadu Alter Eko, od jehož mikrofonu vás dnes zdraví a příjemný poslech přeje Michael Romancov. Dnes otevíráme květnovou sérii Alter Eka s názvem Rizika a změny ve 21. století a první oblastí, na kterou se podíváme, jsou mezinárodní, ekonomické a finanční instituce. Řadě posluchačů je známá nejen existence Rady bezpečnosti OSN, ale také principy jejího fungování, kdo jsou stálí členové, jak a proč hlasují. Mnohem méně je těch, kteří vědí, že svět po druhé světové válce, tedy svět, ve kterém z hlediska architektury systému mezinárodních vztahů stále žijeme, dostal nejen politicko bezpečnostní, ale také ekonomické a finanční instituce, jako například Mezinárodní měnový fond, skupinu Světové banky a řadu dalších. O nich, ale zejména o problémech jejich fungování, požadavcích na změnu a alternativách, s nimiž přicházejí noví aktéři, budu diskutovat s doktorem Michalem Parížkem z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Vítejte ve vysílání.

Ph.D. Michal PARÍZEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ahoj Michale.

Michael ROMANCOV, moderátor

Já už jsem v úvodu řekl, že v zásadě téměř všichni vědí, co to je Rada bezpečnosti OSN a kdo tam zasedá, kdo má právo veta. Existuje u těchto organizací nějaká taková "rada bezpečnosti", dá se nějak jednoduše říci, kde tam je moc a kdo ji drží, respektive jak velký podíl na moci má?

Ph.D. Michal PARÍZEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To se říct dá, ale ne tak snadno jako u Rady bezpečnosti, kde je ten obrázek celkem jasný. A záleží to na konkrétní organizaci. Takže třeba ve Světové bance, v měnovém fondu principiálně stále drží jakési právo veta Spojené státy americké a v zásadě i Evropská unie jako kolektivní aktér, kdybychom brali Evropskou unii jako jednoho aktéra v měnovém fondu, ve Světové bance, tak drží stejné veto jako Spojené státy americké v těch klíčových rozhodnutích. Nicméně obecně hlasování v těchto dvou organizacích je vážené, je vážené ekonomickou vahou těch států. Respektive je vážené podle určitého klíče, který tedy výrazně favorizuje ty takzvané tradiční mocnosti, Spojené státy americké a evropské země, zejména malé evropské otevřené ekonomiky. A naopak například Čína je extrémně podreprezentovaná v těchto tělesech i ve srovnání vůči své ekonomické velikosti.

Michael ROMANCOV, moderátor

K tomu jsem se právě chtěl dostat. Není žádné tajemství vlastně, že Číňané jsou těmi, kdo dávají najevo, že se jim ten současný půdorys až tak úplně nelíbí. Jak teda moc je Čína podreprezentovaná, dejme tomu, v Mezinárodním měnovém fondu?

Ph.D. Michal PARÍZEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Čína je podreprezentovaná skutečně extrémně. V tom měnovém fondu i ve Světové bance tedy platí, že váha hlasů jednotlivých států je odvozená od vlastně objemu prostředků, které ty státy poskytly té organizaci, s tím, že ale státy se nemohou dobrovolně rozhodnout přisypat peníze a stát se mocnějšími v té organizaci. Tam probíhá poměrně složitý proces schvalování. Ale výsledkem toho je, že vlastně veškeré změny vah hlasů musí schválit všechny, respektive musí schválit kvalifikovaná většina včetně Spojených států, včetně Evropské unie. A zejména Spojené státy jsou dlouhodobě velice neochotné přistoupit na převážení hlasů v měnovém fondu i Světové bance, což je mimochodem jeden z těch důvodů, proč se před třemi lety dnes už Čína a další země toho takzvaného uskupení BRICS takřikajíc naštvaly a založily si banku svojí. A tu takzvanou novou Rozvojovou banku, která nutně nemá být přímým soupeřem Světové banky, ale je to minimálně velice silný signál, že se něco dost zásadního v mezinárodním ekonomickém prostředí děje.

Michael ROMANCOV, moderátor

Zeptal bych se ještě na jednu věc. U těch starých organizací, vlastně organizace teda, které vznikly po druhé světové válce a které vlastně jejich vznik a fungování inspirovaly, řekněme, nebo držely Spojené státy. Tam jsou také určitá pravidla, je to třeba navázáno na takové věci, jako je systém vymahatelnosti práva prostě v těch

zemích a tak dál. Existuje na půdě těchto těch nových institucí nějaký nový typ pravidel, nebo, nebo vlastně ony jakoby chtějí fungovat stejně jako tamty, ale na tom jiném půdorysu?

Ph.D. Michal PARÍZEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To je zajímavá otázka. A znovu musím bohužel říct, že my na tohle nejsme dnes schopni odpovědět. Tady došlo k něčemu radikálnímu, kdy ty země prostě řekly, že se jim současný systém, současné uspořádání nelíbí. A založily si nové instituce. A jak říkám, ty instituce fakticky začínají fungovat. A mimochodem to je samozřejmě velká otázka do budoucna. Hodně skeptiků tvrdí, že ty instituce sice byly založeny, ten signál byl vyslán, myslím, že byl i vyslyšen dneska, ale je samozřejmě otázka, jak ty instituce budou fungovat na té každodenní úrovni, jestli budou ty státy, které je vytvořily, schopny najít tu základní politickou shodu na tom, jak vlastně ty instituce využít, jak se dohodnout v situaci, kdy dojde k nějakému konfliktu v zájmu. Oni v zásadě dneska sdílí jeden dominantní a velice zásadní zájem, a to je zájem dát jasně najevo už i v materiálních, v materiálních ohledech tomu tradičnímu světu, když to tak budeme nazývat, EU, USA a Japonsko, dejme tomu, dejme tomu částečně Kanada, že věci se změnily a že tyto nové země, tyto nové mocnosti mají schopnost řešit problémy samy, pokud nenacházejí schodu právě s těmi tradičními mocnostmi. To znamená, je dosud spojuje ten jednoznačný zájem na tom vymezit se vůči stávajícímu uspořádání. To je asi ta, ta vůbec nejdůležitější zpráva, kterou dneska vidíme. Jestli budou schopny ty své spory řešit nebo své případné rozpory zájmu řešit potom na každodenní úrovni, je samozřejmě jiná otázka. Nicméně tady asi stojí za to si uvědomit, že ono to, že dokázaly vystoupit tak radikálně a jednak ve Světové bance, jednak v měnovém fondu, ale třeba i ve Světové obchodní organizaci proti těm stávajícím tradičním mocnostem, ono to stačí v jistém smyslu. Ono to nestačí proto, aby se svět nějak radikálně změnil, aby se globální vládnutí v ekonomice radikálně změnilo, ale stačí to pro to, aby přestal fungovat tak, jak se těmto zemím nelíbí, a tak jak se, dejme tomu, líbí těm tradičním mocnostem.

Michael ROMANCOV, moderátor

Teď si zmínil další z těch důležitých organizací, WTO neboli Světovou obchodní organizaci. Tam každou chvíli se můžeme dočíst, že nějaká země u WTO řeší nějaký problém, má pocit, že její zboží se někam nedostává, nebo naopak na jejich trh se dostává zboží z cizích zemí za nějakých jaksi jiných podmínek, které neodpovídají tomu režimu. Jak ta situace vypadá v současnosti, v současnosti na půdě WTO.

Ph.D. Michal PARÍZEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To, co popisuješ, to je mechanismus řešení sporů v rámci, v rámci WTO, v rámci Světové obchodní organizace. A ten mechanismus paradoxně je jedním z těch mechanismů, který ve Světové obchodní organizaci funguje podle všeho stále relativně dobře. Mimochodem, právě například Čína je velice častým cílem vlastně právních sporů nebo žalob ze strany tradičních mocností a platí to i naopak, Čína, Rusko i další země se často obracejí na ten, na ten jakoby soudní dvůr s nějakými námitkami ohledně obchodních politik Evropské unie i Spojených států. To je zrovna věc, která třeba ve Světové obchodní organizaci, zdá se, zatím funguje poměrně dobře. Problém ve Světové obchodní organizaci, a je to spojeno opět s tím růstem těch nových mocností, je zejména ve schopnosti té organizace vytvářet nová pravidla. Je potřeba si uvědomit, že WTO, Světová obchodní organizace, dneska reálně pracuje na té nejvyšší globální úrovni podle pravidel, která byla schválena v roce 1994. Já si na rok 1994 pamatuju matně, ale jednu věc vím jistě, že ekonomika před těma více než dvaceti lety vypadala hodně jinak, než vypadá ekonomika dneska. A my stále takřkajíc jedeme podle pravidel, která byla schválena v roce 94, a mimochodem vyjednávání těch pravidel začalo v roce 1984. To znamená, tady máme více jak, pravidla, která se začala vyjednávat před více než třiceti lety. A tady je, troufnu si říct, zásadní selhání Světové obchodní organizace. My dneska prostě na nejvyšší globální úrovni máme pravidla, která jsou naprosto zastaralá a která nepokrývají ty nejdynamičtější sektory ekonomiky.

Michael ROMANCOV, moderátor

Jakým způsobem tohle to změnit, protože samozřejmě aby něco takového se mohlo posunout, tak všichni ti aktéři, zejména ti velcí, ti silní, musí cítit stejně silný zájem v tom daném prostoru, nebo se pletu nebo, nebo existuje nějaký případ třeba z nějaké jiné organizace, kde vlastně to vyjednávání o pravidlech je pružnější?

Ph.D. Michal PARÍZEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Určitě existuje. Koneckonců když se podíváme do relativně nedávné historie na finanční krizi z roku 2008, tak v té situaci té dramatické krize byly, řekněme, ty tradiční mocnosti ochotny přistoupit na dost radikální změnu, kdy přesunuly to těžiště, řekněme, nějaké základní makroekonomické koordinace z té G8 nebo G7 na těleso nebo na G20, to znamená zahrnout i ty nové mocnosti a další státy do jakéhosi rozhodování byť v nějakém relativně měkkém režimu, ale do jakéhosi rozhodování o těch základních, o základní koordinaci makroekonomických politik. To znamená, tady třeba tento relativně pozitivní příklad je, je otázka, jestli je nějakým způsobem zobecnitelný, jestli můžeme tvrdit, že podobně by se daly řešit i obchodní spory. To si upřímně myslím, že tak úplně možné není. Ale v jistém smyslu je hrozně zajímavé právě ve Světové obchodní organizaci, že jedním z těch základních problémů té organizace je to, čemu, to se dá zredukovat asi na spor mezi Spojenými státy a Čínou v jistém smyslu. Prostě Spojené státy dlouhodobě mocensky relativně vůči Číně klesají, rostou pomaleji než Čína, tím pádem relativně vůči ní klesají a ještě se nesžily pořádně s rolí upadající mocnosti. Naopak Čína dramaticky roste a ještě se zjevně nedokázala sžít s rolí někoho, kdo musí se podílet na vládnutí, kdo musí aktivně vstupovat do vytváření politik a rozhodnutí a kdo, komu už nestačí jenom blokovat, což je třeba pozice, kterou do jisté míry stále ještě praktikuje Indie.

Michael ROMANCOV, moderátor

Tady si zmínil podle mého názoru strašně zajímavý prostě fenomén, a to je vlastně to, k čemu kdo dozrál, respektive s čím se kdo je, nebo není schopen smířit, protože jedna věc je deklarovat nějaké ambice, řekněme, ukazovat svaly, a druhá věc potom jaksi se stát tím, kdo reálně musí, musí řešit ty věci. Použil si to termín blokování. To znamená ty instituce, o kterých se bavíme, některým hráčům vlastně slouží k tomu, aby jakoby prosadily svůj "negativní" zájem? To znamená, světová ekonomika se vyvíjí nějakým způsobem, tam je nějaký silný hráč, kterému se to nelíbí, a tak tedy zablokuje všechny ty ostatní? I tohle to existuje, něco jako "ono právo veta"?

Ph.D. Michal PARÍZEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jistě, to je třeba příklad Indie ve Světové obchodní organizaci, která, a teď se můžeme bavit o tom, jestli ty důvody byly legitimní, částečně nepochybně ano, ale která je prostě dvacet let systematicky hluboce nespokojená s pravidly globálního obchodního režimu. A dvacet let to systematicky říká a dvacet let nebo ještě víc je do jisté míry ignorována. A bylo to v roce 2003, kdy tehdy pod vedením Indie a částečně Brazílie ty rostoucí mocnosti na ministerské konferenci v Cancúnu vystoupily a vlastně byly poprvé v historii schopny radikálně odmítnout návrh, se kterým přišel, se kterým přišly Spojené státy, Evropská unie a tehdejší generální ředitel Světové obchodní organizace. Ony prostě tehdy řekly ne, dost a my na tuhle hru už nejsme ochotny přistupovat, což aspoň co já vím od lidí, kteří se těch jednání zúčastnili, byl obrovský šok i pro ty zkušené diplomaty, kteří v tom, takříkajíc, umějí chodit, oni prostě nečekali, že Indie a další země budou schopné a ochotné to udělat. A Indie je schopná a ochotná to dělat dodnes. Indie i další země demonstrují jednoznačně ochotu blokovat politiky, se kterými radikálně nesouhlasí, což je obrovská změna oproti tomu, čeho jsme byli svědky, řekněme, před ještě před deseti, patnácti lety.

Michael ROMANCOV, moderátor

Mluvíš tady o blokacích, o vytváření nějakých hlasovacích většin, menšin a tak dál. Ono to v jistém slova smyslu trochu připomíná fungování parlamentu. Teď jsme svědky toho, jak jsou tyhle ty instituce obviňovány z toho, že jsou to žvanírny a tak dál. Zároveň si řekl, že tady ta pravidla začala vznikat v roce 1984. Oprav mě, pokud se mýlím, ale mám pocit, že tohle je furt asi lepší situace, než kdyby někdo do toho systému nastoupil a začal si vynucovat věci silou. Mám na mysli něco takového, čeho jsme byli svědky, pravda, v devatenáctém století, ale Mexiko nebo Egypt prostě nebyly tehdy schopny splácet své závazky a přišla prostě vojenská intervence.

Ph.D. Michal PARÍZEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To máš určitě pravdu. Ono to je obecnější problém toho, jak posuzovat fungování mezinárodních organizací. My máme představu, že mezinárodní organizace by měly řešit globální problémy a všechno by mělo fungovat, všechno by mělo být růžové. Ono to tak samozřejmě není. Ty organizace jsou schopny dělat jenom to, co jim dovolí členské státy, zejména třeba Světová obchodní organizace je jednoznačně v rukou členských států. A představa, že v dnešním světě může některá mocnost přijít a dominovat ostatním, je, jednoduše řečeno, úplně mimo. Prostě tady máme tři hlavní mocenská centra, dneska jsou to Spojené státy, je to Čína a je to taky Evropská unie. O tom se hrozně málo mluví. V našem, v našem veřejném prostoru je neustále slyšet o tom, jak

Evropská unie upadá, jak je v krizi, ale Evropská unie je obrovským globálním hráčem, jedním ze tří nejvýznamnějších aktérů na globální ekonomické scéně. A pokud se tito aktéři nejsou schopni dohodnout, tak ty organizace nevládnou udělat vůbec nic.

Michael ROMANCOV, moderátor

Vážení posluchači, čas pro náš pořad určený právě vypršel, děkuji svému hostovi doktoru Michalu Parížkovi z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd**. Díky, že jsi přišel.

Ph.D. Michal PARÍZEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Díky Michale.

Michael ROMANCOV, moderátor

A od mikrofonu se s vámi loučí a příjemný poslech dalších pořadů přeje Michael Romancov.

Rostla tu jen tráva a neznali jsme sůl

3.5.2017 Vesmír str. 22 Kulturní antropologie

Martin Soukup

Střípky z dějin novoguinejské vesnice. Jak její přestěhování a příchod adventistů ovlivňují dodnes život jejich obyvatel.

Vesnice etnické skupiny Nungon se rozkládají ve vysokém pohoří Saruwaged v údolí řeky Uruwy, jež protéká provincií Morobe státu Papua-Nová Guinea. Populace Nungonů čítá zhruba patnáct set jedinců, obývajících šest vesnic. Tato skupina se dostala do těsnějšího kontaktu s Evropany a Australany ve třicátých letech 20. století, když u nich začali pracovat luteránští misionáři a vydali se k nim australští okresní úředníci. Zatímco luteráni u nich působí od příchodu bez přestávky, zástupci koloniální vlády je navštěvovali jen příležitostně.

Během více než půlstoletí trvající kontroly Austrálie nad Teritoriem Nová Guinea, jež skončila v roce 1975, se k nim vydali ani ne třicetkrát, vždy zhruba na dva dny. Z každé návštěvy vznikla patrolní zpráva, ve které okresní úředník shrnul průběh a výsledky patroly a zaznamenal důležité události, k nimž ve vesnicích došlo.

Veškeré dostupné psané záznamy jsou tedy založeny na zhruba šedesátidenní zkušenosti Australanů. O minulosti etnické skupiny Nungon se tak toho z archivních dokumentů příliš mnoho nedozvíme. Plyne z nich, že šlo o jednu z nejzaostalejších a nejméně rozvinutých oblastí teritoria.

Tak se situace jevila Australanům. Archivní dokumenty nejsou jedinými svědectvími o minulosti etnika Nungon. Pamětníci totiž mají co vyprávět. I jeden z nich uvedl, že až do příchodu Australanů byla oblast velice chudá. „Rostla tu jen tráva kunai a neznali jsme sůl,“ shrnul tehdejší stav Moses, jeden z významných mužů v komunitě.

Skupina Nungon

Antropologové o prekontaktním stavu kultury a dějinách Nungonů mnoho nevědí, v minulosti se k nim totiž na terénní výzkum žádný nevydal. Jedinou antropologicky relevantní studii uskutečnil luteránský misionář Urs Wegmann, jenž tam působil v osmdesátých letech. Jeho studium bylo pochopitelně motivováno luteránskými zájmy.

Z dosavadních poznatků plyne, že se jedná o austronéskou jazykovou skupinu, jež byla v čilém kontaktu se skupinami na pobřeží poloostrova Huon, zejména s lidmi z ostrovů Siassi a Tamí. Víme, že obyvatelstvo uvedených ostrovů vedlo čilý obchod s vnitrozemím poloostrova, dodávali sem keramiku a mušle. Výměnou získávali tapu a další cennosti. Ostatně tapa, tedy roztloukaná a zplstnatělá spodní kůra stromu, byla až donedávna hlavním oděvem Nungonů.

Jejich materiální kultura je typickou ukázkou této části Nové Guineje: byla kamenná, kostěná a dřevěná. Jako pěstitele se orientují na sadbu hlíz, zejména tara a jamů. Živočišné bílkoviny získávají hlavně chovem vepřů a drůbeže a také lovem zvěře v tamějších lesích, zejména kasuárů a různých druhů vačnatců. Dříve lovili také stromové klokany, nyní je chrání. V předkontaktním období žili v malých osadách obehnaných palisádami.

První kontakt

Jako první Evropan navštívil krátce skupinu Nungon (podle dostupných zpráv) luteránský misionář Karl Saueracker v roce 1927. Prvním zástupcem koloniální moci, jenž s nimi navázal kontakt, se stal Leigh Grant Vial. Jeho zprávy z patrol uskutečněných v letech 1934 a 1936 se bohužel nedochovaly, a tak nelze spolehlivě zjistit jejich průběh a výsledky.

Ví se však, že s sebou tehdy odvedl mladého muže jménem Dunggiyong, jenž pro něj až do začátku války pracoval jako pomocník.

Osvojil si pidžin a obeznámil se s principy veřejné správy. Po návratu do vesnice byl jmenován do funkce tultula; tultulové okresním úředníkům asistovali při provádění inspekce stavu vesnic a také uchovávali vesnický registr, tedy určitou formu matriky. Ty se kupodivu zachovaly, nacházejí se v držení Dunggiyongova syna Esseho, jenž si rovněž na památku ponechal medaili, kterou jeho otcí Austrálie udělila v roce 1957 za zásluhy o rozvoj Teritoria Nová Guinea. Byl to nepochybně výjimečný muž, neboť se mu ve všech dochovaných zprávách z patrol dostalo pochvaly za jeho výjimečné schopnosti a skvělou asistenci okresním úředníkům, jmenovitě za to, že průběžně dohlížel na udržování dobrého stavu cest a mostů a budování dostatečného množství odpadních jam a že během návštěvy okresního úředníka svolal všechny vesničany na jedno místo, aby mohlo být provedeno sčítání obyvatel.

Patroly nepřicházely příliš často, jak již víme. Vliv koloniální administrativy proto nebyl tak silný jako luteránských misionářů, kteří údolí řeky Uruwy nikdy neopustili. Založili školy, jejichž prostřednictvím se jim dařilo systematicky působit i na mladší generaci, vesničané opouštěli tradiční způsob života, místní náboženský kult vystřídalo křesťanství, tapu nahradily kalhoty a sukně, kamenné sekery ty ocelové.

Poklidně to však v žádném případě neprobíhalo. Do života Nungonů zasáhly zejména dvě události a ovlivňují je dosud. První bylo přestěhování vesnice Yawan na pozemky, které náleží lidem z vesnice Toweth. Druhou byl příchod adventistů, jejichž souběžné působení s luterány vedlo ke konfliktům, rozmrštěným a napětí v komunitě.

Z opakovaného terénního výzkumu u této skupiny je zjevné, že důsledky obou událostí se dosud nepodařilo překonat, byť nastaly před sedmdesáti, respektive 45 lety a obě od sebe dělí čtvrtstoletí.

Stěhování a jeho důsledky

K nucenému přestěhování vesnice Yawan došlo v roce 1948 či 1949, což lze dovodit z map, přiložených ke zprávám z patrol. Lidé z komunity Nungon jsou přesvědčeni, že za akcí stojí okresní úředníci a že Yawan chtěli zasadit mezi blízké vesnice Worin a Koteth, aby si zkrátili trasu v náročném terénu; k Yawanu totiž museli udělat odbočku.

Tato verze příběhu se zdá být nepravděpodobná, informace o rozhodnutí úředníků a stěhování by se nepochybně dostaly do zpráv z patrol. V nich se naopak kriticky píše o tom, že ke stěhování a formování velkých vesnic nutili vesničany misionáři, kteří chtěli získat snadnou kontrolu nad obyvatelstvem údolí Uruwa a vyhnout se náročné práci s malými skupinami roztroušenými v obtížném horském terénu. Okresní úředník White vysloveně píše o jejich nezodpovědném jednání, jelikož podceňují zdravotní a hygienická rizika, spojená s velkými vesnicemi.

Stěhování přinášelo ještě další důsledky, především pro způsob organizace hospodaření na zahradách. Každý kus pozemku na Papui-Nové Guineji má svého vlastníka a ten rozhoduje, jak se s pozemkem bude nakládat. Vlastníci sice lidem z Yawanu umožnili ostavit si domy na jejich půdě, ale zahrady Yawaňanů zůstaly v blízkosti původních obydlí, a byli proto trochu z ruky. Vesničané, zvyklí žít v malých osadách podle příslušnosti k rodinným klanům, se také museli adaptovat na život ve velkých vesnicích. Sestěhování, a v případě Yawanu i přestěhování, narušilo dosavadní způsob života. Zkonstruované genealogie a jejich prostorové ukotvení pomocí GIS technologie, které jsme provedli s kolegou Janem D. Bláhou, nicméně ukazují zajímavé přizpůsobení nové situaci. Nová vesnice připomíná několik těsně sousedících osad, tendence lidí z jednoho klanu usazovat se v geografické blízkosti pokračuje.

Luteráni a adventisté

První adventistický misionář jménem Kome Tapela přišel do Yawanu v roce 1976 na pozvání Mosese. Ten pozvání do rodné vesnice zdůvodnil tím, že již celé čtvrtstoletí žijí bez křesťanských služeb. Z jeho vyprávění plyne, že se s adventismem obeznámil v době práce v městečku Kabwum. Luteránského misionáře, který měl vesničany bít a nutit je těžce pracovat na jeho zahradách, totiž vyhnali. Tuto událost skutečně zmiňuje jak jedna patrolní zpráva, tak vesnický registr.

Luteránští misionáři ale neopustili celé údolí Uruwa a příchod adventistů u nich způsobil velkou nevoli, mezi vesničany ostatně také. Zejména lidé ve vesnici Sapmanga si stěžovali a odmítali příchodem jakoukoli pomoc. Adventismus se nicméně nakonec v údolí ujal, dnes se k němu hlásí zhruba třetina lidí v nungonských vesnicích, i když výhradně adventisté žijí pouze v Towethu.

V Yawanu vznikla zajímavá a občas velice vyhrcoená situace. Přestože se tam lidé hlásí k oběma denominacím, stojí zde pouze kostel adventistů. Luteránský byl totiž stržen a na jeho místě vzniklo basketbalové hřiště.

Pozemky, na nichž stojí Yawan, patří muži z Towethu, jenž konvertoval k adventismu, stejně jako ostatní lidé z vesnice. Luteránům z Yawanu tudíž nezbylo než se smířit se situací, i když bez konfliktů to nezůstalo, a na mše docházet do relativně vzdáleného Worinu.

Již od přestěhování vesnice se také vedou spory o pozemky, novousedlíci tvrdí, že půda pod jejich domy je ještě jejich. Náboženský spor se sice pokusili vesničané v roce 2009 urovnat, když se při velké slavnosti oba tábory usmířily, došlo i k založení nového luteránského kostela v Kotethu, ale i ten byl zničen při nevyjasněném konfliktu. Spor tak pokračuje.

Je celkem zajímavé, že obě popsané události lze vyčíst v prostorovém chování lidí. Analýza rodokmenu v prostoru ukázala nejen zvyk příslušníků klanu usazovat se v geografické blízkosti, ale také to, že se ke stejné denominaci hlásí spíše celé rody, ke sňatku mezi luterány a adventisty dochází zřídka a vesničané, kteří vyznávají adventismus, mají tendenci se usazovat spíše blíže ke kostelu. Navíc se vesnice Yawan genealogicky téměř „zapouzďila“, neboť sňatky se uzavírají až na výjimky jen v rámci vesnice, což není v údolí Uruwa obvyklé.

Vypadá to, jako by se komunita přestěhováním na cizí pozemky uzavřela. Dnes již zřejmě nelze přesně zjistit, kdo stál za přestěhováním vesnice a jaké byly skutečné důvody příchodu adventistů do údolí. Jasně se však ukazuje, že takovéto významné zásahy mají v podobných malých komunitách zásadní a dlouhodobé následky.

Doc. PhDr. Martin Soukup, Ph. D., (*1977) vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Působí na katedře sociologie, andragogiky a kulturní antropologie Filozofické fakulty UP a v Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** UK.

O autorovi| Martin Soukup, text

Foto autor| Snímek Martin Soukup

Foto autor| Autor Jan D. Bláha

Foto popis| Pan Ess e, syn Dunggiyonga, jenž dostal od australského státu v roce 1957 medaili za zásluhy o rozvoj Teritoria Nová Guinea.

Foto popis| Mapa údolí Uruwa.

dobrych scenaristu není nikdy dost

3.5.2017 Esprit str. 50 Rozhovor

Olga Myslivečková

* Nebylo to poprvé, co byl oceněn snímek z dílny HBO. Je příjemné dívat se na sošky Českých lvů?

Moc se na ně nekoukám, ale vážím si jich. Od kolegů, kteří mají přehled, co se točí a na televizních stanicích vysílá, to zvláště potěší. Každému projektu, na kterém pracuji, věřím. Všichni jej děláme s maximálním nasazením, abychom si na konci mohli říct: „Jsme spokojeni.“ Pro mne je ale nejdůležitější, zda seriál či minisérii přijme divák. A nejen český. Všechny naše projekty musejí mít ambici oslovit mezinárodní publikum. Když je přijmou kritičtější diváci, což je festivalové publikum, je to velká odměna. U Pustiny se to stalo. Ještě před televizní premiérou se promítlo v kuse všech osm dílů na mezinárodním filmovém festivalu v Torontu. Jedna projekce byla pro veřejnost, druhá, které jsme se účastnili, pro profesní publikum. Byli jsme napjatí, protože v anglicky mluvící zemi nejsou diváci moc zvyklí na titulky a děj Pustiny se odehrává v zemi, o níž vědí, že leží někde v Evropě. Nikdo neodešel a diváci se smáli na stejných místech jako my. Ulevilo se mi. Přesto jsem si uvědomila, že na některých místech možná chyběly vysvětlující titulky. Ještě před Torontem měly první dva díly premiéru na filmovém festivalu v Karlových Varech. Sál byl vyprodaný a diváci reagovali také pozitivně.

* Seriál se odehrává v obci na česko-polském pomezí. Obyvatelé Pustiny semusí rozhodnout, zda povolí těžbu v místních dolech, a přijdou tak o svůj domov výměnou za slušné odstupné. Lidé chtějí uspořádat referendum, s nímž nesouhlasí starostka, ale mnoho stoupců nemá. A najednou se ztratí starostčina dcera. Souvisí to s těžbou, nebo v jejím zmizení mají prsty výrobci z místního pastřáku? Jak byste Pustinu charakterizovala?

Je to příběh o úpadku mezilidských vztahů, o rozpadu vesnické komunity a rodiny.

* Proč Pustinu točili dva režiséři?

Točili jsme v kuse sto dva dny, jen s vánoční přestávkou. Není v silách jednoho člověka, aby tak intenzivní práci zvládl. Ivan Zachariáš měl původně točit jen dva díly, nakonec natočil čtyři. Do té doby se věnoval reklamám, tak jsme k němu hledali partnera se zkušenostmi s dlouho metrážním filmem. Alice Nellis se ukázala jako perfektní parťačka.

* Co přesvědčilo režisérku autorských filmů, aby práci přijala?

Scénář.

* Jeho autorem je Štěpán Hulík, jenž napsal také scénář k úspěšné minisérii HBO Hořící keř o Janu Palachovi, především ale o událostech, které následovaly po jeho upálení. Proto jste se na něho obrátili?

Pustina začala vznikat vzápětí po Hořícím keři. Chtěli jsme se Štěpánem nadále spolupracovat a hledali jsme téma, které by mu bylo blízké.

* Hořící keř byl vašim prvním původním projektem po nástupu do HBO. Jak jste se ke scénáři dostala?

Producentovi Tomáši Hrubému, s nímž jsem se sešla zrovna nad námětem dokumentárního filmu, jsem se zmínila, že bych si ráda přečetla nějaký scénář. „Zrovna jeden mám a bude se ti líbit, ale je to scénář celovečerního filmu.“ Jmenoval se Znamení doby. Opravdu se mi líbil a při jeho čtení mě napadlo, že by se mohl rozepsat. Štěpán řekl, že se o to pokusí.

* Štěpán Hulík ani vy jste konec šedesátých let nezažili, režisérka Agnieszka Holland v té době studovala na FAMU. Byl to důvod, proč jste se na ni obrátili?

Ano. Ale rozhodující bylo, že je to režisérka se silným autorským hlasem. Znali jsme její filmy a líbily se nám. Bonusem bylo, že hovoří česky, což bylo pro štáb výhodné. Oslovit právě ji byl Tomášův a Štěpánův nápad.

* Tomáš Hrubý napsal, jak se se Štěpánem stresovali, když za ní jeli do Varšavy. Ptala se jich, jaký měli let, jenže oni přijeli vlakem, protože na letenky neměli peníze. Podivila se, co jsou za produkci, když nemají ani na letenky.

Bylo to ještě před tím, než HBO do projektu vstoupilo. Jméno Agnieszky dramaturga.

* Podle jakých měřítek si vybíráte režiséry?

Práce režiséra nás musí oslovit, musíme si vzájemně porozumět a po čase i důvěřovat. Ivan Zachariáš je velmi uznávaný reklamní režisér, který má velký smysl pro detail a vizuální stránku věci. Vizuální zpracování, ale samozřejmě nejen to, bylo u Pustiny důležité. Také jsme věděli, že Ivan již delší dobu chtěl natočit něco delšího. Byl to oboustranný risk, který se vyplatil. Ivan navíc nebyl zatížen předsudky, pokud šlo o herecké obsazení, protože s českými herci do té doby nepracoval. Jeho objevování české filmové krajiny a filmového průmyslu bylo pro minisérii ohromné plus. Jan Hřebejk zase umí skvěle vykreslit mezilidské Holland bylo rozhodující pro schválení projektu. V té době to byla největší investice HBO do původní tvorby ve střední a východní Evropě a její jméno bylo zárukou kvality.

* Nakolik vstupujete autorovi scénáře do psaní?

Je to součást mojí práce. Účastníme se vývoje projektu od samého počátku. Odsouhlasíme synopsi, komentujeme scénář, autorům dodáváme velmi podrobné dramaturgické poznámky, vybíráme režiséra, schvalujeme herecké obsazení i rozpočet, na který dohlížíme. Jsem na place i ve střížně... Je to poměrně zdoluhavý proces.

* Nevadí občas tvůrcům váš „intenzivní“ dohled?

Naopak bych řekla, že scenáristé naše detailní poznámky vítají. Když vykládáte příběh v osmi hodinách, píšete jej dlouho a sám, zákonitě se občas dostanete do slepé uličky a potřebujete se s někým fundovaným poradit. Že něco nefunguje, autor obvykle pozná sám, ale je důležité, aby mu dramaturg řekl, kudy se z té slepé uličky dostane, jaké možnosti má, kam ho zavedou a jaké to bude mít následky. Ne každý to umí, je třeba tuhle dovednost studovat – a u nás to není zvykem. Na Pustině jsme spolupracovali s mým kolegou, producentem a dramaturgem Stevem Matthewsem. Steve je skvělý, má mnoho zkušeností ze zahraničí, pracoval na úspěšných seriálech. Každému scenáristovi bych přála takového vztahu. Když jsme mu seriál o spleťtých milostných vztazích v současné společnosti Až po uši nabízeli, šel zrovna do

* Byla to naopak sázka na jistotu?

Neřekla bych. Vzhledem k Libánkám i jeho předcházejícím filmům jsem se ale domnívala, že Honza je režisérem, který se právě na tento typ seriálu hodí. Nepočítala jsem s tím, že by „otrocky“ natočil scénář, který dostane.

* Točí s vámi režiséři rádi?

Myslím, že ano. Před sedmi lety, kdy jsem v HBO začínala, mnoho z nich považovalo televizní seriály a minisérie oproti celovečernímu filmu za podřadné. Teď už je to jiné.

* Nabízíte filmovému štábu lepší podmínky než ostatní televize?

Je to mýtus. Poskytujeme větší počet filmovacích dnů na díl seriálu, ale řekla bych, že nabízíme podmínky, které jsou adekvátní danému seriálu. Jiné nároky vyžadovala Pustina, odlišné byly u seriálu Terapie, jenž se natáčel v ateliéru.

* Vyjma Hořícího keře a Pustiny jsou ostatní seriály převzatými zahraničními formáty. Proč?

Seriál Terapie a Až po uši mají předlohu v izraelských projektech, které byly úspěšné, tak proč bychom je nepřevzali. Navíc v době jejich vzniku jsme ani žádné dobré původní scénáře v daném žánru neměli. Adaptace stávajícího formátu je ale dvojsečná zbraň. Na jednu stranu vsadíte na onu jistotu úspěšnosti, na druhou stranu scénář musíte přepsat tak, aby fungoval i v české kotlině. První sérii Terapie, v níž je hlavním hrdinou psycholog, u něhož se střídají od pondělka do pátku pacienti, jsme měnili minimálně, dbali jsme pouze na to, aby byly realie „uvěřitelné“. Druhá série se původní předlohy držela méně a třetí už byla zcela nová. Seriál Až po uši je předělaný již od první série, na jeho scénáři se podílely Tereza Dusová a Iva Klestilová. Kdyby si někdo dal práci a porovnal náš projekt s izraelským originálem, asi sotva pozná, že se dívá na stejný seriál. V izraelské verzi šlo o ryze romantický seriál, limonádu, která by si v českém prostředí svého diváka pravděpodobně hledala těžko.

* A šestidílný seriál Mamon, který byl také oceněn Českým lvem?

Šlo o převzatý norský formát. Viděla jsem první díl, líbil se mi, tak jsem o něj projevila zájem – stejně jako kolegové v regionu. Většinou se na televizním trhu nabízejí seriály, které jsou teprve ve stadiu zrodu, a také nejsou všechny volné. Nakonec se jej podařilo koupit k adaptaci. Na Mamonu, který odkrývá pozadí korupčního skandálu státního energetického podniku, mě upoutalo, že je ze žurnalistického prostředí. Novinář při odkrývání korupce zjišťuje, že je do ní zapleten i jeho bratr. Hodně mě zaujala religiozní linka obsažená v příběhu, zdálo se mi, že pro ateistické Česko by mohla být zajímavá. V české verzi byla nakonec bohužel potlačena. Naši snahou je vytvářet vlastní seriály, adaptovat zahraniční formáty už do budoucna nechceme.

* Už máte dost schopných scenáristů, nebo zůstane Štěpán Hulík osamocen?

Schopných scenáristů není nikdy dost. Zjistili jsme, že poměrně dlouho trvá, než objevíte scenáristy, kteří s vámi chtějí spolupracovat a kteří to budou umět. Mnozí scenáristé se také obávají kvůli jednomu projektu s HBO opustit svoje dlouhodobé projekty, které je živí. Bojí se, že kdyby se jich na rok dva vzdali, jen těžko by se k nim pak vraceli. Z lidského hlediska je to samozřejmě pochopitelné. Sleduji také studenty na FAMU, snažím se chodit na projekce studentských filmů... Počátky spolupráce jsou různé, některým scenáristům nabídneme téma nebo látku ke zpracování, přicházejí producenti, že mají knihu, která by se hodila k seriálové adaptaci, začínající autoři nebo i zcela neznámí lidé posílají nápady. Je to nekonečný příběh.

* Přivítala byste metodu „writers room“?

Určitě. Bylo by to perfektní. Chtěli jsme tímto způsobem psát scénář Pustiny, kolem Štěpána se vytvořil okruh lidí, kteří se pravidelně scházeli, přicházeli s nápady, o nápadech diskutovali, ale nakonec to musel Štěpán napsat sám. Klasický modelový writer's room po americkém vzoru to nebyl.

* Proč by to bylo perfektní?

Mimo jiné z časových důvodů. Scénář by byl hotov za rok a ne za tři. Scenáristé se však tady tímto způsobem vůbec neučí pracovat. U nás to nefunguje jako v americkém studiu, kam každý den chodí lidé do práce a od osmi do pěti píšou.

* Jsou přeci umělci.

Součástí umění je i umění zvládnout řemeslo.

* Vás nenapadlo napsat scénář?

Napadlo, ale neumím psát. Nebo si to myslím. Nikdy jsem to nezkoušela.

* Jak probíhá schvalování scénářů? Vezmete jej pod paži a odjedete do Londýna?

Nikam nejezdím. Stačí počítač. Dosud se nestalo, že by někdo přinesl hotový scénář a my jej poslali rovnou do výroby. Většinou k nám dojde námět, synopse, případně pilotní díl. Pokud se domnívám že nápad má smysl, rozvíjíme jej. Se zahraničními kolegy od začátku konzultuji, jak který projekt posunout. Vznikající scénáře nečtu jen já, ale již zmiňovaný Steve Matthews a další. Vzhledem k tomu, že ročně produkujeme poměrně málo projektů, v okamžiku, kdy vím, že je projekt připravený, musím dodat pádné důvody, proč má vzniknout právě ten a ne jiný.

* Kolik projektů ročně musíte realizovat?

Jeden až dva seriály. Paralelně pracujeme na šesti až deseti věcech v různých fázích rozpracovanosti, který projekt se nakonec bude točit dřív a který třeba nikdy, nelze dopředu říct. Momentálně se natáčí další série Až po uši a na podzim bychom rádi začali připravovat nový původní seriál.

* V okolních zemích je situace obdobná? Myslím v Maďarsku, v Rumunsku, v Polsku...

Je. Velikostí trhu je nám samozřejmě bližší Maďarsko než Polsko. Z hlediska mezinárodního úspěchu původní tvorby ale jednoznačně vedeme.

* Čím se měří, kromě soutěžního ocenění, úspěšnost, potažmo neúspěšnost seriálu?

Nemáme žádné people metry. Rozhodující je počet předplatitelů. Po Pustině jejich počet vzrostl.

* Kdo je divákem HBO?

Většinou lidé mezi pětatřiceti a pětáctřiceti lety. Hlavně však ti, kteří jsou ochotni si za televizní obsah připlatit.

* Nakolik platící divák ovlivňuje vaši tvorbu?

Obrovsky. Očekává, že na HBO uvidí něco kvalitnějšího a lepšího než na ostatních, neplacených kanálech.

* Jakým směrem se v současnosti ubírají televizní seriály?

Žádný výrazný trend, jako byl Scandi noir, není. Sama na sobě pozoruji, jak jsem přesycená díly a la Scandi noir, myslím, že tento trend už se vyčerpal. To neznámá, že by seriály tohoto typu na západ od našich hranic nevznikaly, určitě ano, jen z nich většinou číší scénářistická bezradnost, kam až diváka zavést, jak ho ještě víc našponovat. Jejich autoři vymýšlejí stále hroznější a hroznější způsoby, jak někoho mučit a připravit o život. Vůbec nechápu, proč bych se na to měla koukat. Natož uvěřit, že by se něco takového mohlo odehrát v reálném životě. Copak žijeme mezi samými zvrhlíky?! V tom je také rozdíl mezi obdobnými kusy a Pustinou, která „reálná“ je a Sudety vypadají tak, jak jsme je zachytili. Sama se trendy neřídím. Pro mne je rozhodující najít zajímavý příběh. Vůbec nejraději bych teď točila původní čistě komediální český seriál. Psát lehce každý neumí – a napsat komedii umí málokdo. Už čtyři, možná pět let se snažím takovou látku získat, zatím se mi to nedaří.

* Pro představu, která česká komedie splňuje vaše nároky?

S tebou mě baví svět, která vznikla v osmdesátých letech. Z poslední doby si žádnou nevybavuji.

* Věnujete se také dokumentům. S nimi máte větší štěstí?

Na dokumenty klademe stejné nároky jako na seriály, tedy aby jejich témata byla přeshraniční – a teď budu možná trochu paušalizovat –, ale takové dokumenty tady momentálně nemáme.

* Opravdu?

Tak mi nějaký jmenujte.

* Dokument Heleny Třeštíkové o rodině Strnadových nebo Olgy

* Sommerové o Věře Čáslavské by zahraniční publikum nepřijalo?

Ty by asi uspěly. Obě dámy jsou renomované dokumentaristky, které mám ale historicky spjaté s Českou televizí. Pokud jde o mladou generaci dokumentaristů, víte o někom, kdo by se svým snímkem výrazně uspěl v zahraničí?

* Ne.

A přesně v tom to je. Vnímáte je z té české kotliny. Jsou tady mladí lidé jako například Petr Hátle, který mimochodem pro HBO natočil Velkou noc o životě noční Prahy, Lukáš Kokeš, Klára Tasovská, Honza Gebert, Radovan Síbrt – a mohla bych jmenovat ještě další, kteří by mohli nabídnout HBO autorský dokument. Mladí lidé se nesmí bát konkurence, musejí se v zahraničí účastnit workshopů, navštěvovat festivaly, aby získali přehled a zkušenosti. A hlavně nabízeli témata, která můžou být lokální, ale musí mít co říct i divákovi v zahraničí. Naposledy se to povedlo příběhem o rasismu Rozálii Kohoutové a Tomáši Bojarovi se snímkem FC Roma o děčínském fotbalovém mančafu složeném převážně z Romů, se kterým nikdo nechce hrát, a tak kontumačně vyhrává. Řekli jsme si, že místo čtyř budeme točit dva dokumenty ročně, raději méně a lépe než opačně. Aktuálně pro nás točí Lukáš Kokeš s Klárou Tasovskou. Připravujeme dokumenty s Radovanem Síbrtem a Martinem Marečkem.

* Kdy napadne absolventku mezinárodních teritoriálních studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy zběhnout k filmu?

Toho, že jsem se rozhodla pro teritoriální studia, jsem nikdy nelitovala. Věnovali jsme se hlavně historii – a ta mě vždycky zajímala. Škola podle mne ale tehdy vychovávala úředníky pro Evropskou komisi. To by mě nebavilo. O prázdninách jsem si přivydělávala v různých produkcích, hlavně v reklamních agenturách. To mě naopak bavilo, tak jsem šla studovat produkci na FAMU. Úplně přesně jsem si tenkrát nedovedla představit, co

všechno se pod pojmem produkce skrývá. A taky že jsou velké rozdíly mezi produkčním a producentem, mezi výkonnou a tvůrčí složkou. K výkonné produkci už bych se vracet nechtěla. Do HBO jsem původně jako výkonná producentka na projekt Terapie nastoupila, komentovala jsem scénáře a plynule se přesunula...

* Jakou terapii si ordinujete vy?

Dvouletého syna. Malé dítě je skvělým korektivem všech pracovních problémů.

"Myslím si, že důležitější než jakákoliv módní vlna je dobrý scénář, který má ambice oslovit diváka nejen u nás, ale i v zahraničí. Nejráději bych teď sáhla po komediálním stylu," říká kreativní producentka HBO Tereza Polachová (37). Nedávno minisérie z produkce HBO Pustina získala Českého lva v kategorii dramatický televizní seriál roku 2016.

Foto autor| Foto: Salim Issa a Štěpánka Stein

Foto popis| "Před sedmi lety, kdy jsem v HBO začínala, považovalo mnoho režisérů televizní seriály a minisérie za podřadné. Teď už to tak není," říká kreativní producentka HBO Tereza Polachová.

Foto popis| "Součástí umění je i umění zvládnout řemeslo," říká kreativní producentka televize HBO Tereza Polachová.

Foto popis| Úspěšné seriály z produkce HBO: Mamon (nahore) a Pustina. Za oba jejich tvůrce získali Českého lva.

'Přisahejme na vlastní!'. Sochař, jehož díla jsou i ve Vatikánu, může fakultě zhotovit žezlo

2.5.2017 lidovky.cz str. 00 Lidovky / Zajímavosti

Lenka Hrůzová

Studenti **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy nejspíš netuší, že při imatrikulacích a promociích už více než čtvrt století přisahají na vypůjčené žezlo. To se rozhodli změnit pedagogové instituce, kteří iniciovali sbírku, do níž mohou lidé výměnou za různé odměny přispívat. Zhotovení fakultní insignie se zhostí akademický sochař Otmar Oliva, jehož díla jsou ke spatření i ve Vatikánu.

Iniciátorem a tvůrcem projektu na webových stránkách HitHit je pedagog Václav Moravec a tři děkani **FSV UK**. Na zhmotnění návrhu nového žezla proběhne pod heslem 'Přisahejme na vlastní!' na portálu sbírka formou hromadného financování.

Přispěvatelé mají šanci finančně podpořit projekt, který se však uskuteční pouze pokud se nasbírá celá cílová částka v časovém limitu 45 dní. Výměnou za finanční dar získají mecenáši nejrůznější dary od triček, hrnečků, vstupenek na slavnostní akt předání nové insignie až přes vyrytí jména na tabuli cti nebo odlitek žezla. Projekt pražské fakulty zatím podpořilo téměř 300 lidí částkou více než 380 tisíc korun. Tím se vybraly již dvě třetiny potřebné finanční částky.

Sbírka by mohla umožnit dovést do úspěšného konce projekt vzniku insignií, který před více než dvaceti lety ohlásil bývalý děkan prof. Miloslav Petrušek. Projekt podporuje i současný děkan **FSV UK** Jakub Končelík, tak i emeritní děkani a další profesori.

Fakulta oslovila ke spolupráci akademického sochaře Otmara Olivu, kterého již dávno předtím oslovil původní iniciátor Petrušek, ale nikdy k ní nedošlo. „On znal moje díla a věděl, že bych to rád udělal. Ale pak z toho prostě sešlo. Údajně tehdy nebyl schválen ideový záměr,“ uvedl sochař. Tvorba mistra je známá nejen v České republice, ale i v zahraničí. Jeho díla zdobí kapli Jana Pavla II. ve Vatikánu či chrám Panny Marie Matky církve v Mariboru. Zhotovit insignie by pro něj také nebylo premiérou, jednu takovou vytvořil fakultě brněnské JAMU.

Vzhledem k absenci žezla si musí fakulta každý rok půjčovat insignii nedaleké Filozofické fakulty. FSV proto v roce 2014 vyhlásila soutěž na návrhy žezla pro členy akademické obce, do níž bylo přihlášeno celkem 96 návrhů.

Zvítězil design s názvem Společnost jako na dlani od Martina Potůčka. Jeho návrhem je zeměkoule držená v dlani. Prsty, které zeměkouli obepínají, symbolizují pět oborů vyučovaných na fakultě, jejímž studentům díky oborové spolupráci nabídla pohled na lidskou společnost, symbolicky „jako na dlani“. Právě tento návrh si získal sympatie výběrové komise. Pokud se povede vybrat kýžených 600 tisíc korun, žezlo by pak podle slov sochaře Olivy mohlo být zhotovené už začátkem příštího roku.

Sbírka probíhá ve dnech 4. 4. až 19. 5. 2017 na portálu HitHit .

URL| http://relax.lidovky.cz/prisahejme-na-vlastni-fakulta-usporadala-sbirku-na-nove-zezlo-aby-si-jej-nemusela-pujcovat-gxp-/zajimavosti.aspx?c=A170420_214446_In-zajimavosti_ele

Sobotka hraje vabank, shodli se politologové

2.5.2017 denik.cz str. 00 Z domova

ČTK

Rozhodnutí premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) podat kvůli nejasnostem v podnikání vicepremiéra Andreje Babiše (ANO) demisi celého kabinetu hodnotí politologové jako velmi riskantní politický krok. Kamil Švec dnes v komentáři uvedl, že premiér prokázal odhodlání jít proti Babišovi a hnutí ANO. Podle Ladislava Mrklase se Sobotka snaží převzít otěže a před podzimními volbami do Sněmovny výrazněji zasáhnout do politického dění.

"

"Myslím, že premiér Sobotka udělal dost odvážný krok, protože dává do hry budoucnost svou i sociální demokracie. Ukázal, že je poměrně dost odhodlaný proti Babišovi a proti hnutí jít," uvedl politolog Švec z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. "Hraje vabank, může přijít o všechno, nebo může naopak tu podporu získat," odhadl Švec.

"Premiér se zřejmě snaží do rukou dostat trochu otěže toho, co se děje. Zatím byl spíš ve vleku a teď se pokouší mít větší manévrovací prostor v dění, které bude do voleb následovat," hodnotil nečekaný krok Sobotky analytik Vysoké školy Cevro Institut Mrklas.

Oba politologové se shodli na tom, že do podzimních voleb může sociální demokracie díky Sobotkově razanci získat voliče. "Je to situace, kdy ještě lze při dobrém vysvětlení a dobrém promyšlení dalších kroků získat," poznamenal Mrklas. Sobotkův krok lze podle něj chápat jako pragmatické rozhodnutí. "Myslím, že je evidentní, že ať vláda dělá, co dělá, tak preference rostou Babišovi, zatímco sociální demokracii spíše klesají," uvedl.

Sobotka podle Mrklase vyslal i signál do vlastní strany. "Je to tlak na jeho spolustraníky, aby už skončili s vnitrostraníckými hrátkami, které sociální demokracii poškozují," míní politolog.

Podáním demise celé vlády Sobotka zároveň poskytl prostor prezidentovi Miloši Zemanovi. Podle Švece by se Zeman mohl pokusit využít situaci k upevnění vlastní pozice před prezidentskými volbami. Do situace by mohl vstoupit například tím, že někoho pověří úkolem sestavit úřednickou vládu, která by vedla zemi do voleb.

Kromě prezidenta, který se zatím k situaci nevyjádřil, rozhodnou o budoucím vývoji také zájmy dalších politických stran. Švec připomněl, že je otázkou, jak se k dnešnímu oznámení premiéra postaví koalice jako celek. Do hry zřejmě budou vstupovat i opoziční strany. Jejich lídři s výjimkou předsedy komunistů Vojtěch Filipa dnes Sobotkovo rozhodnutí většinou kritizovali.

"Strany, které jsou v Poslanecké sněmovně, budou mít každá nějaký svůj vlastní zájem a ten si budou projektovat do toho, co bude dál vznikat, což nabízí celou řadu možností," uvedl Mrklas."

S dcerou jsme přítelkyně

2.5.2017 Ona DNES str. 06 O mně
Eva Tichá

Je úspěšnou spisovatelkou a šéfredaktorkou módního časopisu, spoustu času Barbara Nesvadbová věnuje charitě. Naposledy se s organizací UNICEF vydala na týden do africké Rwandy.

O PRACUJÍCÍCH MATKÁCH Ženy jsou skvělé zaměstnankyně, nikdy jsme se navzájem nezklamaly. Myslím, že konkrétně maminky s malými dětmi jsou sice velmi odmítanou skupinou, zároveň ale strašně spolehlivou. Možnosti pracovat si prostě váží. Jen záleží na profesi. U lékařky je samozřejmě situace mnohem složitější, ale u novinářek neexistuje důvod, proč by needitovaly třeba v noci, když děti spí, pokud samozřejmě chtějí v práci zůstat.

O CESTĚ DO RWANDY Byla to moje vůbec první cesta do terénu. Jasně že jsem měla strach, ale když jste součástí nějaké společnosti už pár let, jste zvědavá, jak je s prostředky nakládáno. Rwanda je nádherná, velmi feminizovaná katolická země a bylo to plných sedm dnů. Sama jsem si stanovila za cíl podporu porodnice v Nyanze. Na celou Rwandu je jen jeden neonatolog, pediatrii v porodnicích zcela chybí, světla na operačních sálech sotva visí, lůžka jsou potrhána, nástroje zničené.

O SPOLUPRÁCI S UNICEF

Tahle organizace je zaměřená na pomoc a podporu dětí a já si ji vybrala právě proto. Děti by měly být vždy vyjímány z konfliktů, bezpráví a bídy. Snad jednou, v nějaké idealistické době, nebudou obětí činů a konfliktů dospělých...

O VÝCHOVĚ A RODIČOVSTVÍ S dcerou jsme přítelkyně. Nemáme zákazy, ale je to i tím, že v ní mám velké štěstí – rozumná se už narodila. Často je dospělejší než já sama.

O ČTYŘICÍTCE Po čtyřicítce jsem se asi stala zodpovědnější. A možná mám větší sebekontrolu, jakousi autocenzuru. Už se mnou prostě není žádná sranda...

O CESTOVÁNÍ S DCEROU BIBIANOU Žijeme spolu samy, věci prožíváme spolu, tak se mnou jela i do Afriky. Snad to byla i pro ni zásadní zkušenost v rámci absurdní rozmanitosti světa. Říkala jsem si, že ne my, když tam přiletíme, ale oni, když náhodou přicestují do Evropy, musí projít šiléným šokem z toho nesmírného nadbytku.

O ŽENÁCH A PŘÁTELSTVÍ Absolutně věřím v sílu ženského přátelství. Mám ženy všeobecně nesmírně ráda. Ale nerada bych dělila přátele podle genderu. Sanjiv, Milan nebo Jakub jsou mými blízkými lidmi přes dvacet let a holky to jistě nejsou.

O PSANÍ Nedávno jsem vydala knížku povídek Laskonky s ilustracemi Pasty Onera. Ráda bych napsala ještě jedny pohádky, jen když byla Bi malá, byl mi svět dětí prostě bližší, tak i vyprávění příběhů pro ně. Upřímně se mi po té době nesmírně stýská.

O RELAXU Neodpočívám. Neumím to, bohužel. Vedle časopisu a psaní mám svoji nejoblíbenější práci, což je Bazaar Charity a Etincelle. Pro zaměstnávání mentálně handicapovaných spoluobčanů a rehabilitace handicapovaných dětí se nám už podařilo shromáždit přes jedenáct milionů. Myslela jsem si, že téhle práci věnuju tak hodinu denně, ale přerostlo to extrémně.

BARBARA NESVADBOVÁ (41) vystudovala **Fakultu sociálních věd** UK, pracovala jako šéfredaktorka časopisů Xantypa a Playboy, dnes je šéfredaktorkou módního magazínu Harper's Bazaar. Je úspěšná autorka řady knih, napsala například Bestiář a Pohádkáře, podle kterých vznikly i filmy, Život nanečisto či Borůvky. Naposledy vydala knihu fejetonů a povídek Laskonky. Je rozvedená, má čtrnáctiletou dceru Bibianu.

Foto autor| FOTO: ARCHIV BARBARY NESVADBOVÉ
Foto popis| Moje nejoblíbenější fotka z mobilu
Foto popis| Fotka Garpa. Byl mým velkým přítelem.

Sobotka hraje vabank, Babiš ho může připravit o vše! Šance pro Zemana

2.5.2017 tyden.cz str. 00 Politika
ČTK

Rozhodnutí premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) podat kvůli nejasnostem v podnikání vicepremiéra Andreje Babiše (ANO) demisi celého kabinetu hodnotí politologové jako velmi riskantní politický krok.

Rozhodnutí premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) podat kvůli nejasnostem v podnikání vicepremiéra Andreje Babiše (ANO) demisi celého kabinetu hodnotí politologové jako velmi riskantní politický krok. Kamil Švec uvedl, že premiér prokázal odhodlání jít proti Babišovi a hnutí ANO. Podle Ladislava Mrklase se Sobotka snaží převzít otěže a před podzimními volbami do sněmovny výrazněji zasáhnout do politického dění.

"Myslím, že premiér Sobotka udělal dost odvážný krok, protože dává do hry budoucnost svou i sociální demokracie. Ukázal, že je poměrně dost odhodlaný proti Babišovi a proti hnutí jít," uvedl politolog Švec z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. "Hraje vabank, může přijít o všechno, nebo může naopak tu podporu získat," odhadl Švec.

"Premiér se zřejmě snaží do rukou dostat trochu otěže toho, co se děje. Zatím byl spíš ve vleku a teď se pokouší mít větší manévrovací prostor v dění, které bude do voleb následovat," hodnotil nečekaný krok Sobotky analytik vysoké školy Cevro Institut Mrklas.

Oba politologové se shodli na tom, že do podzimních voleb může sociální demokracie díky Sobotkově razanci získat voliče. "Je to situace, kdy ještě lze při dobrém vysvětlení a dobrém promyšlení dalších kroků získat," poznamenal Mrklas. Sobotkův krok lze podle něj chápat jako pragmatické rozhodnutí. "Myslím, že je evidentní, že ať vláda dělá, co dělá, tak preference rostou Babišovi, zatímco sociální demokracii spíše klesají," uvedl.

Sobotka podle Mrklase vyslal i signál do vlastní strany. "Je to tlak na jeho spolustraníky, aby už skončili s vnitrostranickými hrátkami, které sociální demokracii poškozují," míní politolog.

Podáním demise celé vlády Sobotka zároveň poskytl prostor prezidentovi Miloši Zemanovi. Podle Švece by se Zeman mohl pokusit využít situaci k upevnění vlastní pozice před prezidentskými volbami. Do situace by mohl vstoupit například tím, že někoho pověří úkolem sestavit úřednickou vládu, která by vedla zemi do voleb.

Kromě prezidenta, který se zatím k situaci nevyjádřil, rozhodnou o budoucím vývoji také zájmy dalších politických stran. Švec připomněl, že je otázka, jak se k úternímu oznámení premiéra postaví koalice jako celek. Do hry zřejmě budou vstupovat i opoziční strany. Jejich lídři s výjimkou předsedy komunistů Vojtěcha Filipa v úterý Sobotkovo rozhodnutí většinou kritizovali.

"Strany, které jsou v Poslanecké sněmovně, budou mít každá nějaký svůj vlastní zájem a ten si budou projektovat do toho, co bude dál vznikat, což nabízí celou řadu možností," uvedl Mrklas.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/politika/sobotka-hraje-vabank-babis-ho-muze-pripravit-o-vse-sance-pro-zemana_428300.html

Majáles oživil První máj. Studenti prošli Prahou i se žlutou ponorkou

1.5.2017 blesk.cz str. 00 Praha - Zprávy

Studenti v maskách prošli na První máj Prahou. Majálesový průvod zahájili na Kampě, odkud se vydali k Ovocnému trhu.

Z Kamy se průvod vydal přes most Legií na náměstí Václava Havla u Národního divadla. Tady se k průvodu přidala také malá dechová kapela.

„Majálesem si připomínáme také 60. léta a hnutí hippies, které bylo protiválečné a mírové. Kromě historických konotací ale je důležité, aby se nový král Majálesu dokázal domluvit s mocenskými strukturami a prosadit přání studentů,“ řekl jeden z mluvčích na piazzettě Národního divadla, kde se následně všichni účastníci rozestavili do mírového znaku hippies a vyfotografovali.

V průvodu byly k vidění například historické kostýmy z doby Rudolfa II. včetně kata s lahví hruškovice v ruce. Jela v něm i replika automobilu studentů z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy nebo žlutá ponorka podobná té od Beatles. Někteří studenti nesli transparenty s hesly jako Vešel jsem na pedák a je ze mne žebrák či Stop xenofobii, rasismu a strachu.

Hlavní slavnost se koná na Ovocném trhu a v areálu Karolina, kde jsou na programu hudební a divadelní představení, čtení poezie nebo ohňová show.

V Praze se v sobotu 29. dubna konal již jeden majáles, který vyrazil průvodem z křižovatky ulic Jungmannovy a Vodičkovy v Praze 1 směrem na Strossmayerovo náměstí a ze stanice metra C Vltavská směrem do Letňan. Tam na několika pódíích hrály až do pozdních hodin různá hudební uskupení.

URL| <http://www.blesk.cz/clanek/466190/majales-ozivil-prvni-maj-studenti-prosli-prahou-i-se-zlutou-ponorkou>

Průvod desítek studentů zahájil pražský Studentský Majáles 1.5.2017 novinky.cz str. 00 Domáci

Průvod několika desítek studentů v maskách v sobotu zahájil pražský Studentský Majáles. Po 10:30 vyšli z Kamy směrem do areálu Karolina a na Ovocný trh, kde se koná hlavní část studentských oslav. Není to první majáles, který se v prodlouženém víkendu v Praze koná. V sobotu 29. května se uskutečnila studentská slavnost v Letňanech.

Z Kamy se průvod vydal přes most Legií na náměstí Václava Havla u Národního divadla. Tady se k průvodu přidala také malá dechová kapela. „Majálesem si připomínáme také 60. léta a hnutí hippies, které bylo protiválečné a mírové. Kromě historických konotací ale je důležité, aby se nový král Majálesu dokázal domluvit s mocenskými strukturami a prosadit přání studentů,“ řekl jeden z mluvčích na piazzettě Národního divadla, kde se následně všichni účastníci rozestavili do mírového znaku hippies a vyfotografovali.

Průvodu se účastnilo několik desítek studentů.

FOTO: Ondřej Deml, ČTK

V průvodu byly k vidění například historické kostýmy z doby Rudolfa II. včetně kata s láhví hruškovice v ruce. Jela v něm i replika automobilu studentů z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy nebo žlutá ponorka podobná té od Beatles. Někteří studenti nesli transparenty s hesly jako Vešel jsem na pedák a je ze mne žebrák či Stop xenofobii, rasismu a strachu.

Majálesový průvod v Praze

FOTO: Ondřej Deml, ČTK

Hlavní slavnost se koná na Ovocném trhu a v areálu Karolina, kde jsou na programu hudební a divadelní představení, čtení poezie nebo ohňová show.

URL| <https://www.novinky.cz/domaci/436574-pruvod-desitek-studentu-zahajil-prazsky-studentsky-majales.html>

Studenti v ulicích slavili Majáles, zahájili ho tradičním průvodem

1.5.2017 reflex.cz str. 00 Zprávy

Desítky studentů dnes přilákal pražský Studentský Majáles. Průvodem v maskách došli z Kampy do areálu Karolina a na Ovocný trh, kde majáles oficiálně zahájil rektor Univerzity Karlovy (UK) Tomáš Zima. O nynějším prodlouženém víkendu se v Praze už v sobotu uskutečnil Pražský majáles se studentským průvodem a hudebním festivalem v Letňanech.

Hlavní část oslav v areálu Karolina a na Ovocném trhu má na programu hudební a divadelní představení na pódiu za Stavovským divadlem, čtení poezie nebo ohňovou show. "Tady mě zaujal plakát objímejte se, nebude vám zima. Takže, ať žije náš studentský majáles," řekl při zahájení Zima. K sezení bylo po náměstí rozmístěno množství dřevěných palet.

V dopoledním průvodu byly k vidění například historické kostýmy z doby Rudolfa II. včetně kata s láhvi hruškovice v ruce. Jela v něm i replika automobilu studentů z **Fakulty sociálních věd** UK nebo žlutá ponorka podobná té od skupiny Beatles. Někteří studenti nesli transparenty s hesly jako Vešel jsem na pedák a je ze mne žebrák či Stop xenofobii, rasismu a strachu.

Na náměstí Václava Havla u Národního divadla se k průvodu přidala malá dechová kapela. "Majálesem si připomínáme také 60. léta a hnutí hippies, které bylo protiválečné a mírové. Kromě historických konotací ale je důležité, aby se nový král Majálesu dokázal domluvit s mocenskými strukturami a prosadit přání studentů," řekl jeden z mluvčích na piazzettě Národního divadla, kde se následně účastníci rozestavili do mírového znaku hippies a vyfotografovali.

Prahou prošel jiný majálesový průvod už v sobotu, Pražský majáles zahájila primátorka Adriana Krnáčová. Z centra města z křižovatky ulic Jungmannovy a Vodičkovy desítky studentů došly ke stanici metra Vltavská, odkud mohli jet na hudební festival do Letňan.

URL| <http://www.reflex.cz/clanek/79127/studenti-v-ulicich-slavili-majales-zahajili-ho-tradicnim-pruvodem>

Studenti a politici slaví První máj. Rezignovat nehodlám, vzkázal premiérovi Babiš

1.5.2017 iHNed.cz str. 00

ČTK, dap

Prvomájové oslavy ovlivnil spor ve vládě týkající se možného odvolání Andreje Babiše.

Sobotka ho vyzval, aby se zachoval jako chlap. Babiš rezignovat odmítá.

První máj oslavili tradičně studenti a také komunisté.

První máj slaví sociální demokraté, komunisté i hnutí ANO. Premiér Sobotka vyzval Babiše, aby se v kauze korunových dluhopisů zachoval jako chlap a zároveň oznámil, že jeho strana navrhne další zvýšení minimální mzdy. Babiš rezignovat odmítá. Na pražském Petříně slaví svátek stovky lidí.

Sociální demokraté slaví První máj na Střeleckém ostrově v Praze za účasti ministrů Marksově a Ludvíka. Prvomájová akce hnutí ANO se koná na pražské náplavce na salonní lodi Nepomuk, kam dorazil předseda strany Andrej Babiš a také ministři Pelikán, Stropnický a Brabec. Největší zájem byl právě o vicepremiéra.

"Babiš by se měl zachovat jako chlap," řekl premiér Bohuslav Sobotka v pondělí k dění kolem korunových dluhopisů a případného odstoupení ministra financí Andreje Babiše. Premiér zároveň oznámil, že ČSSD navrhne, aby se od příštího roku zvýšila minimální mzda o 1200 korun na 12 200 korun hrubého. Pokud se to povede, dosáhne podle něj minimální mzda zhruba 40,5 procenta průměrného platu.

"Nevidím nejmenší důvod, proč bych měl rezignovat. V politice mám velmi dobré výsledky. Je to zoufalá akce ČSSD, která má nějaké preference. Pan premiér se zaměřil na mě a chce mě za každou cenu dostat z politiky a já si myslím, že to je škoda, že to poškozuje tuto vládu. Ta vláda je úspěšná i díky mně," řekl Babiš. Sobotka se k možnému odvolání Babiše vyjádří v úterý.

Občanští demokraté se scházejí se svými příznivci na Petříně. Nabízejí palačinky a balónky. Dorazil i předseda Petr Fiala.

U Křížkovy fontány na pražském Výstavišti již tradičně slaví příznivci KSČM. Dorazili i jejich odpůrci. "Jedině solidarita lidí práce si dokáže vynutit, že nebude rozhodovat velký kapitál. Solidarita lidí není luxus, ale nezbytnost, zdanění velkého kapitálu není trest," uvedl v prvomájovém projevu na výstavišti místopředseda KSČM Jiří Dolejš.

Stovky lidí se už tradičně na výstavišti sešly na podporu KSČM. pic.twitter.com/f786T5djQC
— Adam Hecl (@AdamHecl) May 1, 2017

Z Palackého náměstí na Střelecký ostrov odpoledne půjdou anarchisté, kteří tam chtějí připomenout historické kořeny Svátku práce. Jejich protivníci z Dělnické strany sociální spravedlnosti si zabrali na stejnou dobu okolí hlavního nádraží, hlavní průvod si ale připravili na brněnské náměstí Svobody.

Průvod několika desítek studentů v maskách v pondělí zahájil pražský Studentský Majáles 2017. Po 10.30 vyšli z Kamy směrem do areálu Karolina a na Ovocný trh, kde se koná hlavní část studentských oslav.

"Svobodu nedáme!" Na Staroměstském náměstí se sešli studenti oslavit majáles. pic.twitter.com/4ZG7CTfxam
— Adam Hecl (@AdamHecl) May 1, 2017

V majálesovém průvodu byly k vidění historické kostýmy z doby Rudolfa II., včetně kata s lahví hruškovice v ruce. Jela v něm i replika automobilu studentů z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy nebo žlutá ponorka podobná té od Beatles. Někteří studenti nesli transparenty s hesly jako Vešel jsem na pedák a je ze mne žebrák či Stop xenofobii, rasismu a strachu.

Není to první majáles, který se v prodlouženém víkendu v Praze koná. V sobotu 29. dubna se uskutečnila studentská slavnost v Letňanech.

Ve Francii se naopak stal První máj příležitostí k protestům proti krajní pravici v podobě Národní fronty. Deník Le Monde píše, že tisíce lidí se sešly v Paříži, Marseille, Nantes i Lille. Le Penová v poledne zahájila svůj mítink ve Villepinte na severním předměstí Paříže. Svého centristického rivala Emmanuela Macrona kritizovala za to, že neřekl, kdo bude v případě vítězství jeho premiér.

V Česku chybí léčebné konopí, mohli bychom ho přitom i vyvážet. Sobotka a Babiš hledají řešení před volbami - čtěte ZDE

Nečinnost ministerstva financí může nabourat běh kontrolního hlášení - čtěte ZDE

Finanční kontrola i policie se zajímají o Agrofert. Vyšetřování se týká Babišových dluhopisů - čtěte ZDE

Průměrný plat státního zaměstnance loni vzrostl na 28 393 korun. Letos by se měl opět zvýšit - čtěte ZDE

URL| <http://domaci.ihned.cz/c1-65713570-politici-poradaji-prvomajove-akce-babis-by-se-mel-zachovat-jako-chlap-rekl-sobotka-ve-vyskove>